

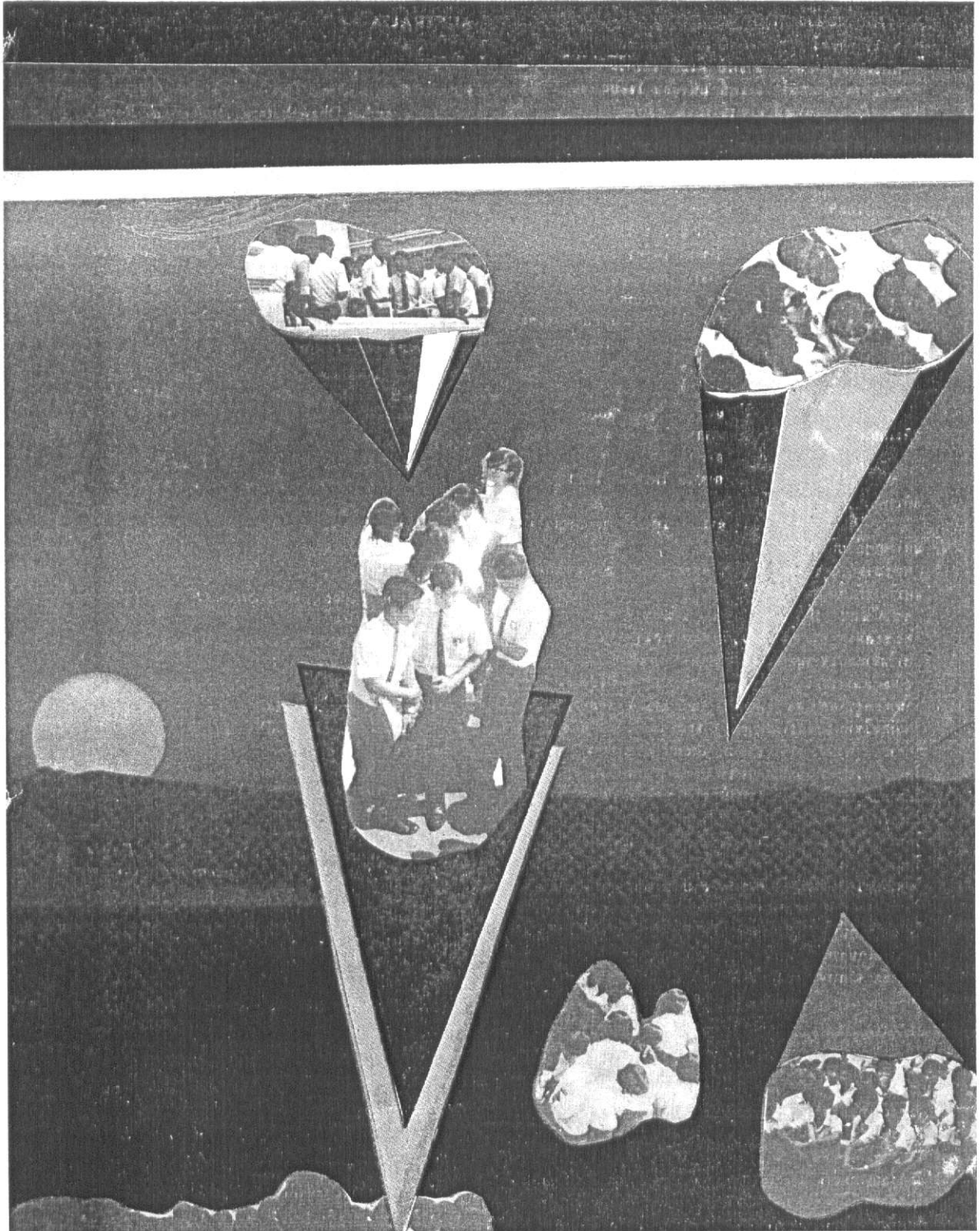
สังคมศาสตร์ ปริทัศน์

๒๖
๒๖ ปี ๘

เดือนกันยายน - พฤศจิกายน ๒๕๑๓

ฉบับคนหนุ่ม

ราคา ๑๐ บาท

สังคมนักคิด ปริทัศน์

ฉบับที่ ๒ ปีที่ ๔ เดือน ธันวาคม - พฤศจิกายน ๒๕๑๓

เจ้าของ : พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์ประพัทธ์
แทนสมาคมสังคมนักคิดแห่งประเทศไทย
สาขาย่อย : นายสมศักดิ์ ชูโค
บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี

สำนักงาน : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย สมาคมสังคมนักคิดแห่งประเทศไทย
ถนนพญาไท ปากจุฬาฯ ซอย ๒ พระนคร โทร. ๕๖๖๒๒
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ศิวพร นายจรัส วันทนทวี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๓
๑๔ ซอยรัชฎาภิเษก วนเวียนมักกะสัน พระนคร โทร. ๑๐๒๕๒

บทนำ : คำประกาศของความรู้สึกใหม่	๓	
คนหนุ่มรุ่นใหม่ : ศาสนาจำเป็นสำหรับคนหนุ่มสาว ? 'ชายใหม่' ในทัศนะของคนหนุ่ม ปัญหาของคนหนุ่มสาวในโลกที่สาม คนหนุ่มสาวกับการปฏิวัติ คนหนุ่มสาวกับการเมือง คนหนุ่มในสภาพผู้แทนราษฎร ความล้มเหลวของคนหนุ่ม ความสับสนของคนหนุ่ม การสร้างสรรคงานศิลปะของคนหนุ่ม ทางออกของคนหนุ่ม คนหนุ่มสาวกับวัฒนธรรมใหม่ คนหนุ่มสาวกับมหาวิทยาลัยแบบไทย-ไทย	๖ ๘ ๑๒ ๑๖ ๑๘ ๒๐ ๒๒ ๒๕ ๒๘ ๓๑ ๓๓ ๓๕	พระศรีวิสุทธิโมลี ฉัตร สุนทรสถิต วิษวกร เข็มสูงกุล วราพหุ ธีรอนาม นรนิติ เศรษฐบุตร ชวน พลิกภัย สถาพร มินะฉัตร สุทธิชัย หอเงิน ฉวัญ คชินันท์
ผู้เครื่องจักร : บริษัทมหาวิทยาลัย - ร้อยกรอง ศีลธรรมของคนหนุ่มสาวและปัญหาสังคมเวียตนาม เลือก - ร้อยกรอง 'อนุรักษ์นิยม' ในทัศนะของคนหนุ่ม 'เสรีนิยม' ในทัศนะของคนหนุ่ม The Role of Siamese Intellectuals The Obituary : <i>Short Story</i> ประเทศไทยมีการพัฒนาทางการเมืองจริงหรือ ปฏิกริยา : ปัญหาสำคัญของเค้าโครงการเศรษฐกิจของ นายปรีดี พนมยงค์ นักเขียนหนุ่ม - สุนทรภัก จดหมายถึงบรรณาธิการ วิจารณ์หนังสือ บรรณาธิการ ผู้เขียน	๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๔ ๔๕ ๕๐ ๕๖ ๖๔ ๖๗ ๗๐ ๗๔ ๑๐๐ ๑๐๔ ๑๑๐ ๑๒๖ ๑๒๘	สมจิต สดคนสวัสดิ์ จรัส ธีรฐาอภิรักษ์ อิสระ สุวรรณผล โรน่าน อรุณรังษี ทักษ์ เฉลิมเกียรติ วิสา คัญทัพ ชงยุทธ์ สทวงค์ ฉัตรพิศ ขนาดสุภา Sulak Sivaraksa Mytri Ungphakorn โหม ชดมัสค ช้อยอนันต์ สมทวนิช สตีเฟ่น สเปนเกลอร์
ปก : อรรถทวี ศรีสวัสดิ์		

จดหมายถึงบรรณาธิการจาก
ไมตรี อังภากรณ์ อุทัย ดุศลเกษม วิจิตร พานิชปัญญา หมอง
เจลิศว ปัญญาหัตถ์ ช.อ.ส. โรน่าน อรุณรังษี สมบูรณ์
คันติโรจน์รัตน์ วาณิช พงษ์กัญญาณ์ จุฑาทิพย์ รัตนสันธุ์
น.พ. วิชัย ไชควิวัฒน์

ผู้วิจารณ์หนังสือ
นายวิทย์ เกษตรศิริ
โสภณ ทองปาน
ธนิต พุ่มสุโข

นพพร สุวรรณพานิช
กิติมา อมรชาติ
Bnrana Warasan

สังคมศาสตร์ ปริทัศน์

THE SOCIAL SCIENCE REVIEW, QUARTERLY

No. 2

VOL. 8

SEPTEMBER - NOVEMBER 1970

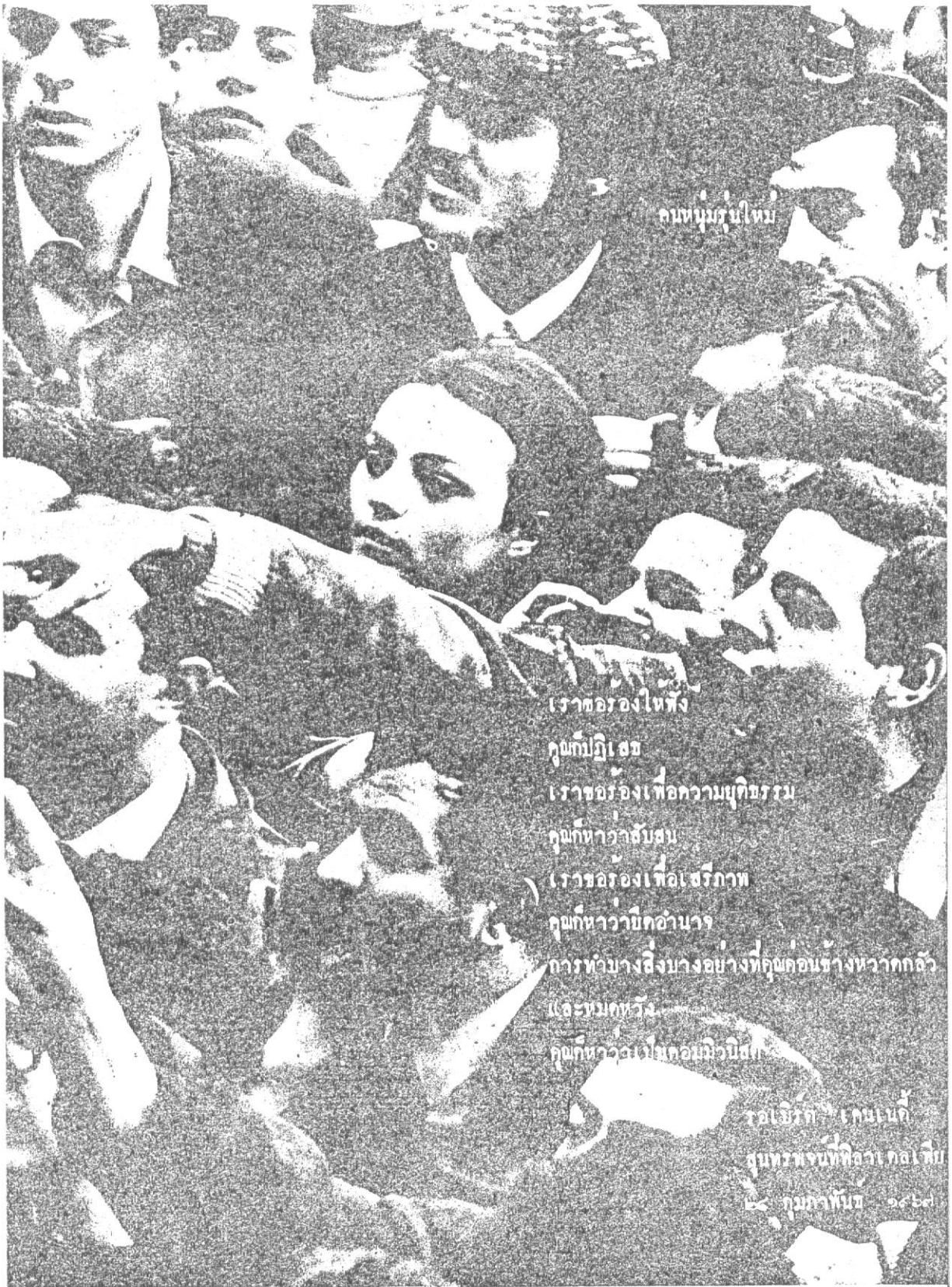
EDITED BY SOMSAK XUTO, SUCHART SAWADSRI
SOCIAL SCIENCE ASSOCIATION OF THAILAND
PHYA THAI ROAD, CHULA SOI 21 BANGKOK 5
THAILAND TEL. 57622

THE SOCIAL SCIENCE REVIEW
IS PRINTED BY SIVAPHORN LIMITED PARTNERSHIP
74 SOI RAJJATAPHAN, MAKKASAN,
BANGKOK, THAILAND TEL. 70752

LEADING ARTICLE : The Declaration of the New Feeling	3
THE NEW YOUNG GENERATION : Opinion	
- Is Religious necessary for the Youngs?	6 <i>Phra Srivisuddhimoli</i>
- The Young on the 'New Left'	9 <i>Akorn Hoontrakul</i>
- The Youngs and the Thrid World	12 <i>Vidyakorn Chiengkul</i>
- The Youngs and the Revolution	16 <i>Voraputh Jayanama</i>
- The Youngs and the Politic	19 <i>Noraniti Sethabrut</i>
- The Young on the House of Representative	20 <i>Chone Heigphai</i>
- The Young's Backwardness	22 <i>Sathaporn Jinachitra</i>
- The Young's Confusion	25 <i>Suddhichai Youn</i>
- The Artist as the Young Man	28 <i>Thawai Dhatchani</i>
- The Solution of the Young Man	31 <i>Somjit Sukonthasawad</i>
- The Youngs and the New Culture	33 <i>Jaran Distharapichai</i>
- The Youngs and the Thai University	35 <i>Isara Suwanakul</i>
The Ghost Machine: <i>A Poem</i>	40 <i>Rainan Aronrangrsri</i>
The Morality and the Vietnam War	44 <i>Tug Chareomthiaron</i>
The Choise: <i>A Poem</i>	49 <i>Visa Kanthup</i>
The Young on the 'Thai Conservatism'	50 <i>Yongyoth Yothravong</i>
The Young on the 'Thai Liberalism'	56 <i>Chattip Nartsupha</i>
The Role of Siamese Intellectuals	64 <i>Sulak Sivaraksa</i>
The Obituary: <i>A Short Story</i>	67 <i>Mytri Ungphakorn</i>
The Political development in Thailand (tr.)	70 <i>Noam Chomsky</i>
NOTE AND COMMENT	
- The Reaction on Pridi Panomyung's Political- Economie Strategy	78 <i>Chaianan Samudavanit</i>
To the Young Writer (tr.)	100 <i>Stephen Spender</i>
LETTERS TO THE EDITOR	
BOOK REVIEWS	
EDITOR	

Cover : by Usthave Srisawad

ข้อคิดเห็นใดๆ ในหนังสือนี้ ย่อมเป็นของผู้เขียน มิใช่เป็นทัศนะของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ส่วนลิขสิทธิ์ของทุกบทความ เป็นของ "สังคมศาสตร์ปริทัศน์" การตีพิมพ์ซ้ำ ต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบก่อน "สังคมศาสตร์ปริทัศน์" ออกปีละ ๔ ฉบับ ในเดือน มิถุนายน กันยายน ธันวาคม และ มีนาคม จำหน่ายปลีกตามร้านทั่วไป เล่มละ ๑๐ บาท สมาชิก ค่าบำรุงปีละ ๕๐ บาท โดยมี สิทธิได้รับฉบับพิเศษ ฉบับนักศึกษา ฉบับบัณฑิต ส่งขนาดได้ไม่นาน นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี บรรณาธิการ (ส่งจ่ายไปรษณีย์รองเมือง) สมาชิกประเภทนักเรียนนักศึกษาเสีย ๑๕ บาท แต่ต้องมีอาจารย์รับรองค่าฉบับมา และส่งตรงให้ที่สำนักศึกษาเท่านั้น

คนหนุ่มรุ่นใหม่

เราขอร้องขอให้
คุณที่ปฏิเสธ
เราขอร้องเพื่อความยุติธรรม
คุณที่ทว่าอับสม
เราขอร้องเพื่อเสรีภาพ
คุณที่ทว่าบีคอำนาจ
การทำบางสิ่งบางอย่างที่คุณค่อนข้างทว่ากลัว
และหมกมุ่น
คุณที่ทว่าอับสม

ขอเชิญ...
สุนทรพจน์ที่...
กุมภาพันธ์ ๑๙๖๗

ภาพและคำจาก “ฉบับคนหนุ่ม” ของนิตยสารคูเรีย แห่งองค์การยูเนสโก
เมษายน ๒๕๑๒

คำประกาศของความรู้สึกใหม่

เรา ณ ที่นี้คิดว่า ความรู้สึกที่กล่าวต่อไปนี้เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์ สำหรับความเป็นคนหนุ่มสาวของเรา ถ้าหากเราเกิดระหว่างหรือหลังการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เราก็มีอายุอยู่ในราว ๑๕ ปี ถ้าหากเราเกิดระหว่างหรือหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๘๘ เราก็มีอายุอยู่ในราว ๒๕ ปี เราได้พบและได้ยินเรื่องของการปฏิวัติรัฐประหารที่เกิดขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ดังที่กล่าวกันมาแล้วถึง ๑๒ ครั้ง และแต่ละครั้งจะมีคณะทหารเป็นผู้กระทำการและเป็นผู้กุมอำนาจสุดท้ายไว้ในมือเสมอ ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เราได้พบว่าได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ทั้งที่เป็นรัฐธรรมนูญชั่วคราว ถาวร และแก้ไขเพิ่มเติมของประเทศมาแล้วถึง ๑๕ ครั้ง เราได้ยินได้ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับ 'ยุคทอง' ที่ผู้มีอำนาจใช้อำนาจอันไม่เป็นธรรมต่างๆ นานา ตั้งแต่การก่อกบฏกบฏ จนกระทั่งการฆ่าปล้น เมื่อยุคทองผ่านไป เราจึงเข้าสู่ 'ยุคพัฒนา' บ้านเมืองของเราเริ่มเปลี่ยนแปลงในทางวัตถุ เห็นชัดขึ้น เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ได้เริ่มทะลักเข้ามาตั้งแต่สมัยสงครามเกาหลี จนสืบเนื่องใหญ่โตต่อมาในสมัยสงครามเวียดนาม โดยประมาณคร่าว ๆ แล้ว เราได้รับเงินช่วยเหลือทางเศรษฐกิจจากสหรัฐฯ ราว ๖๐๐ ล้านดอลลาร์ ส่วนการช่วยเหลือทางทหารกลับสูงยิ่งขึ้นไปอีก คือ ราว ๕๐๐ ล้านดอลลาร์ ในยุคสมัยเดียวกันนี้ เรามีถนนสายใหม่ๆ เกิดขึ้น มีเขื่อน มีโรงงานอุตสาหกรรม มีโรงพยาบาล มีสนามบินรบอันทันสมัย มีสถานวิทย์และเทคโนโลยี ฯลฯ แต่ขณะเดียวกันเราก็เล็ดลอดมีรัฐธรรมนูญ เล็ดลอดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะเป็นเสียงของฝ่ายค้าน และเริ่มมีเรื่องราวของผู้ก่อการร้ายเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ระยะเดียวกัน สงครามในเวียดนามก็ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น และรัฐบาลของเราก็เริ่มส่งทหารไทยออกไปชั่งกับเรื่องของคนอื่น เศรษฐกิจบางส่วนของเรา โดยเฉพาะในเมืองหลวงและหัวเมืองที่เป็นจุดยุทธศาสตร์เริ่มเฟื่องฟู แต่เศรษฐกิจโดยรวมกลับตกต่ำ ประเทศเริ่มเสียบเปื้อนเรื่องคุ้ยเขี่ยการเงิน แต่นักเศรษฐศาสตร์ของเราก็เริ่มแก้ด้วยการเก็บภาษีคนจน

เราเริ่มคุกเข่าก้มหน้าก้มตา และพูดว่า "ฉันขอมอบ" แต่การพูดว่า 'ขอมอบ' ในยุคสมัยของเราก็เหมือนกับ การพูดว่า เราได้ 'ขอมอบ' วิถีชีวิตแบบอเมริกาทั้งหมด ขอมอบการวิจัยทางสังคมศาสตร์ของอเมริกาในประเทศไทย ขอมอบการไปรับจ้างรับในเวียดนาม ขอมอบลูกระเบิดบนเครื่องบิน บี.๕๒ ที่ฐานทัพอุดรธานี ขอมอบเครื่องยนตร์ของบริษัทยานเนอร์ลันเดอร์ ภาพยนตร์จากฮอลลีวูด การลอบฆ่าบุคคลสำคัญ และคำขวัญต่างๆ ของค่ายเสรีประชาธิปไตย เราพบว่าในระยะเวลาที่เราได้เติบโตขึ้นมา ชีวิตของเราจะไร้ความหมายมากขึ้น เราพบว่า มีช่องว่างเกิดขึ้นมากมาย ช่องว่างระหว่างคนมีกับคนจน ช่องว่างระหว่างข้าราชการกับประชาชน ช่องว่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่องว่างระหว่างความคิดของคนต่างวัย ฯลฯ ยุคสมัยของเราได้หยุดยั้งความคิดความอ่านของคนทั่วไปไม่ให้กล้าแข่งขันตามที่ควรจะเป็น สื่อมวลชนของเราถอยหลังทางความคิดเห็นใหม่ ๆ และกลายเป็นทาสของการโฆษณาชวนเชื่อของสงครามอุดมการณ์ สถาบันการศึกษาของเราไม่สอนให้คนเป็นนักคิด

มหาวิทยาลัยกลายเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย วรรณคดีที่ขาดพลังทางการสร้างสรรค์ใหม่ๆ ผู้คนที่หัวเข้าหาอดีตต่างพร่าบ่นถึงแต่สิ่งที่ไม่สามารถนำมาต่อให้ติดกับชีวิตในปัจจุบันได้ บ้านกับวัดยังพอมีความหมายอยู่บ้าง แต่บ้านในความหมายของคนที่อยู่ในสลัมมาตลอดชีวิต ย่อมไม่อาจมองเห็นความงดงามจากศิลปะชั้นสูงที่เป็นเครื่องอาวุธประดับวังได้ สำหรับคนที่พอจะมีโอกาสอยู่บ้างก็พยายามอธิบายถึงอดีต ในขณะที่พวกเราต้องการให้เขาแก้ไขสถานการณ์ปัจจุบัน คนบางประเภทในยุคสมัยของเราคือจะนับถือเงินเป็นพระเจ้า เขาพอใจที่จะโกหกตัวเองเพื่อรับเงินอันสกปรก เพื่อทำการให้เศรษฐกิจ และยังมีค่านิยมที่ได้รับการยอมรับจากสังคมอีกด้วย แม้ว่าจะมีหลักฐานต่อมาภายหลังโดยแจ๊คสัน ว่าคนเหล่านี้ได้โกงเอามา ได้คอร์รัปชั่นเอามา ได้หลอกลวงผู้ที่มีโอกาสอันดีกว่าตนมาในทางไม่สุจริต ที่กล่าวมานี้เรามีได้มุ่งกล่าวโทษสังคมหรือคนในสังคมทั้งหมด เราซึ่งเป็นผู้ที่เติบโตขึ้นมาถึงแสงสว่างหากำตอบคือข้อสงสัยที่เราถามขึ้นมาต่างหาก ถ้าเราเป็นคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ เรา่อมอยากที่จะถามถึงปัญหาที่อยู่ใกล้ตัวก่อนอื่น เพื่อป้องกันไม่ให้สังคมของเราทั้งหมดขาดความสำคัญต่อปัญหาอันแท้จริงของตนเอง เราไม่มีแรงผลักดัน หรือแรงบังคับอย่างขนานใหญ่แอบซ่อนไว้เบื้องหลังแต่อย่างใดหรอก แต่เราก็ไม่อยากจะให้ ‘ผู้ใหญ่’ เห็นปัญหาเอาเองตามที่ใจเขานึกอยากให้เห็น เพราะเราไม่รู้ว่าเขาจะไม่นึกเห็นเอาเมื่อเวลาใด สังคมใหญ่และซับซ้อนเกินไปสำหรับเรา และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมก็มันวันจะขยายเพิ่มมากขึ้น จนในที่สุดอาจจะแก้ด้วยวิธีการค่อยเป็นค่อยไปไม่ได้เลย ถ้าหากเราไม่เริ่มต้นแก้ไขในทุกๆ ทางให้ดีขึ้นอย่างแท้จริงเอง โดยเสียสละตัวเองเพื่อชนรุ่นต่อไปจะได้มีโอกาสมากขึ้นสำหรับการที่จะเลือกได้มากขึ้น

เรา ณ ที่นี้ ได้มาขึ้นอยู่กับระยะที่เราจะเลือกสร้างความความสมดุลระหว่างความมั่นคงของเอกชน หรือว่าจะเลือกเอาความรับผิดชอบต่อมวลชน ทำอย่างไรการแก้ปัญหาทุกอย่างจึงจะเป็นไปเพื่อการดำรงอยู่ของชีวิตมนุษย์ส่วนใหญ่ ทำอย่างไรชีวิตของมนุษย์ส่วนใหญ่จึงจะเป็นชีวิตมีคุณภาพ คนหนุ่มสาวอาจจะกระวนกระวาย เพราะเขายังไม่รู้แน่ชัดว่าบทบาทที่เขาต้องการนั้นเป็นอันใด และหลักการสำหรับการกระทำอันใดที่เขาสามารถเชื่อถือได้ คนหนุ่มสาวอยากเห็นชีวิตเต็มไปด้วยรสชาติและไร้สิ่งที่น่ารำคาญ เขาอยากเห็นชีวิตที่เต็มไปด้วยความสำคัญในจุดหมายปลายทาง ดังนั้น เขาจึงอยากมีอิสระที่อยากจะเป็นคนจริงๆ ด้วย คนย่อมเป็นคนเขาไม่ต้องการเป็นทวดาหรือเป็นยักษ์ เพราะคนที่เป็ทวดาแม้จะเป็นยักษ์ด้วย ส่วนคนที่เป็ยักษ์ก็มักจะถูกสวมบทเป็นทวดาด้วย การบริหารระบบให้เข้ากับคนได้นั้นมันสิ่งที่คนหนุ่มสาวต้องการและเห็นว่าจำเป็นมากกว่าการบังคับให้เข้ากับระบบ เมื่อผู้ใดเห็นว่ากฎหมายมาตราหนึ่งใดเลว เขาก็ย่อมมีสิทธิหรืออาจจะมีหน้าที่ที่จะต้องพยายามแก้ไข ศัตรูของกฎหมายและศีลธรรมของมวลชนนั้นก็คือผู้ค้ากำไรและผู้แสวงหาผลประโยชน์จากความทุกข์ยากของมนุษย์ทุกรูปทุกนาม แม้เราจะไม่เชื่อในกิจกรรมทำลายล้างที่เกิดขึ้นในโลกนี้ เราก็เชื่อว่าในบางกรณี สิ่งที่ถูกต้องด้วยเหตุผลได้มาจากการเสี่ยงของผู้ที่ได้รับกำไรนับศาลใจจากความเคารพกฎหมายอย่างรุนแรง การปฏิบัติของอังกฤษในปี ค.ศ. ๑๖๘๘ ที่ดินและการปฏิบัติของอเมริกา ใน ค.ศ. ๑๗๗๖ ที่ดี ล้วนเกิดขึ้นจากการเสี่ยงของผู้ที่ได้รับกำไรนับศาลใจจากความเคารพกฎหมายอย่างรุนแรงทั้งสิ้น

ความเป็นคน ย่อมมีความคิด มีความรู้สึก มีแรงกระตุ้นภายใน ถึงอาจจะโง่หรือฉลาด สูงส่งหรือต่ำทราม อย่างใดก็ได้ ความรักบางอย่างก็ถูกบันดาลขึ้นมาด้วยความซึ้ง การตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งย่อมไม่อาจลงเอยได้ด้วยตรรกะนิยมนส่วนตัวของใครคนใดโดยเฉพาะ แม้ว่าใครคนนั้นจะมีตรรกะดีเลิศสักปานใดก็ตาม วิกฤตการณ์ของประเทศและมีปัญหาของสังคมจึงย่อมไม่อาจที่จะตัดสินได้ด้วยผู้นำเพียงคนเดียว ในยุคสมัยปัจจุบันของเรา ผู้คนของเราได้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ ของบ้านเมืองรวดเร็วขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่ก็มีความคืบหน้าที่เกิดจากการโฆษณาชวนเชื่อ อันเป็นแรงกดดันมาจากภายนอก ซึ่งทำให้เรากลายเป็นคนมีคิดเดียว มีโลกทัศน์คับแคบที่มุ่งไปทางทำลายมากกว่าสร้างสรรค์ เราจึงเชื่อว่าถ้าใครใคร่จะใช้ชีวิตอย่างดีที่สุดเท่าที่โอกาสจะอำนวยให้แล้ว เขาจะหิวเรียนรู้การวิพากษ์วิจารณ์จารีตประเพณีโบราณ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป อีกโสดหนึ่งด้วย

เราเชื่อมั่นในคนหนุ่มสาวทุกคนเท่ากับเชื่อผู้ใหญ่ที่เป็นธรรม เราเชื่อถือในรัฐบาลทุกรัฐบาลถ้าคนในคณะรัฐบาลจะสามารถทำให้เราเชื่อถือได้ คนทุกวัยไม่ว่าหนุ่มหรือแก่ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ย่อมรักในชีวิตและสิ่งที่ถูกต้องดีงามพอ ๆ กัน ไม่ว่าเราจะยืนอยู่ในโลกกลางเก่ากลางใหม่ ระหว่างความเป็นอดีตอันรุ่งเรืองหรืออนาคตที่ยังคลุมเครืออยู่ เรา—คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ก็ถึงเวลาที่ที่สุดอากาศบริสุทธิ์กันได้แล้ว ทั้ง ๆ ที่เราไม่เชื่อว่าจะมีอากาศบริสุทธิ์ที่เหลืออยู่มากนัก การทำดีนั้นเป็นความดี ไม่ใช่เพราะเป็นการหลอเด็กไปสู่สวรรค์ หรือสั่งสอนกันให้ทำดี การให้การสงเคราะห์แบบให้เศษเงินแก่คนขอทาน ไม่ได้แสดงว่าคนให้เป็นคนใจบุญมากมายอะไรนัก ถ้าหากเขาไม่มีมโนธรรมอยู่ในใจ การเตรียมทางให้คนรู้จักช่วยตนเอง ด้วยตัวของเขาเอง ด้วยความหึงแค้นและทอนในเกียรติภูมิของเขาเอง ไม่ว่าจะในระดับระหว่างประเทศ ระดับประเทศ หรือระดับเมือง ย่อมจะได้ชื่อว่าให้ทางรอดในระยะยาวมากกว่าการให้สงเคราะห์ไปวันหนึ่ง ๆ

คนหนุ่มสาวของเรารุ่นนี้ เริ่มได้ตระหนักแล้วว่า สิ่งที่ยุ่นก่อนหน้าแต่พูดถึงอธิปไตยของชาตินั้นเห็นจะไม่จริงเสียแล้ว อธิปไตยของชาติทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และทางปัญญา ย่อมสำคัญพอ ๆ กับอธิปไตยทางการเมือง การเป็นอาณานิคมโดยพฤตินัยของประเทศเราย่อมมีความสำคัญเท่ากับการเป็นอาณานิคมโดยนิตินัย แต่บัดนี้เรากลายเป็นอาณานิคมโดยพฤตินัยไปเสียแล้วหรือ เรากำลังตามตัวเอง เราต้องการมีส่วนร่วม เราต้องการสัมผัส และมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างเปิดเผย ทั้งในหมู่คนวัยเดียวกันและที่ต่างวัยออกไป ยุคของเราสมควรที่จะเป็นยุคแห่งการทดสอบความรู้สึกของความเป็นมนุษย์ และเป็นยุคที่เราควรจะได้พูดกันอย่างตรงไปตรงมา ในสิ่งที่เกี่ยวกับตัวเรา รัฐบาลของเรา สังคมของเรา ประเทศของเรา และโลกของเรา เมื่อใดที่คนในสถาบันเริ่มเชื่อถือสิ่งนี้ เมื่อนั้นเราก็จะเริ่มเชื่อถือในสถาบันอย่างจริงจังมากขึ้น ยังมีที่ว่างที่สว่างสดดงามเหลืออยู่ในโลกนี้อีกพอสมควร ถ้าเรายินดีที่จะรู้ว่ามีคนทุกซอกทุกมุมปกป้องหน้าด้วย เราอาจจะเงยหน้ามองไปแต่แปดแปดนิ้ว แต่บัดนี้ ก็ถึงเวลาแล้วที่เราจะได้ผลออกจากไออุ่นของนิยายปรัมปราแกมคาวชนเชื่อ และหันมามองความเป็นจริงของสังคมของเราให้มากขึ้น เราควรจะมาพร้อมใจกันเดินออกจากแดนแห่งเทพนิยายได้แล้ว มิใช่หรือ ©

คนหนุ่มรุ่นใหม่ :

ภิกษุ

ศาสนาจำเป็นสำหรับคนหนุ่มสาว ? พระศรีวิสุทธิโมลี

ถ้าพิจารณาในทางสังคม ปัญหาที่มักไม่ส่ายาก คนทุกคนไม่จำเพาะ
คนหนุ่มสาวเท่านั้นที่ต้องเกี่ยวข้องกับสังคม เมื่อเกี่ยวข้องกับ
สังคมก็ย่อมมีกิริยาและปฏิกริยาต่อกันกับสังคม โดยเป็นผู้กระทำ
ต่อสังคมฝ่ายหนึ่ง และเป็นผู้ได้รับการกระทำจากสังคมฝ่ายหนึ่ง

ศาสนาเป็นส่วนประกอบและเป็นบ่อเกิดอัน
สำคัญของวัฒนธรรม ชีวิตของบุคคลที่เจริญเติบโต
ขึ้นในสังคม ย่อมเป็นผลของการฝึกอบรมที่
สืบเนื่องมาจากศาสนาด้วย และบุคคลนั้นย่อม
อาศัยผลแห่งการอบรมนั้นเองเป็นอุปกรณ์ในการ
ดำรงชีวิต และนำผลแห่งการฝึกอบรมนั้นมา
แสดงออกต่อสังคม ส่วนในฝ่ายสังคม การฝึก
อบรมและองค์ประกอบต่าง ๆ ในทางสังคม ที่
เป็นเครื่องหล่อหลอมชีวิตของบุคคลนั้นก็ดี การ
กระทำของบุคคลทั้งหลายอื่นผู้ร่วมสังคม ที่แสดง
ออกต่อบุคคลนั้นก็ดี สภาพและลักษณะของสังคม
ที่บุคคลนั้นดำรงชีวิตอยู่ก็ดี ล้วนเป็นผลที่ศาสนา
ได้มีส่วนบันดาลให้เกิดขึ้น หรือช่วยชักนำให้
เป็นไปด้วยทั้งสิ้น ความที่ศาสนาเป็นสิ่งจำเป็น
สำหรับบุคคล จึงเป็นเรื่องธรรมดาสามัญเสียจน
บุคคลแทบไม่รู้สึกถึงคุณค่า ความซื่ออาจมีส่วน

ที่เปรียบได้กับอากาศที่แวดล้อม ซึ่งมนุษย์ใช้หายใจ
หรือหย่อนลงมาเหมือนน้ำที่ใช้บริโภค โดย
ปกติเป็นของหาง่าย หรือไม่ต้องหา แม้จำเป็น
ก็เหมือนไม่สำคัญ ต่อเมื่อใดเกิดเหตุขาดแคลน
หรือเสียคุณสมบัติปกติไป มนุษย์จึงจะรู้สึกถึงความ
เดือดร้อน และมองเห็นคุณค่าของมัน ที่
ไม่มีราคา หรือราคาต่ำต้อย ว่ามีค่าแม้กว่าเพชร
กว่าทองคำ ในแง่นี้ ศาสนาจึงเป็นสิ่งจำเป็นใน
การเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งแห่งการดำรงชีวิต
ของบุคคล จำเป็นในการที่จะเข้าใจสังคมที่ตน
ดำรงชีวิตอยู่ และจำเป็นสำหรับการเข้าใจตัว
ของตัวเองอย่างแท้จริง

ถ้าพิจารณาในแง่ความหมายต่อชีวิตจิตใจ
อันเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับตนเองเป็นพิเศษ ศาสนา
ย่อมเป็นเครื่องกำหนดความเข้าใจของบุคคล ต่อ
คุณค่าและจุดหมายของชีวิต และย่อมมีส่วน

บันดาลแม้แต่แนวความคิดในศาสนาใหม่ของผู้ที่
ปฏิเสธศาสนาซึ่งมีอยู่เดิมในสังคมของตน แล้วคิด
สร้างคุณค่าและจุดหมายของตนขึ้นมาใหม่

ในแง่นี้ ควรพิจารณากันใหม่แต่เริ่มต้น

คำว่าศาสนาในที่นี้ คงมิใช่ศาสนาในความ
เข้าใจของบุคคลผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ และคำ
ว่าคนหนุ่มสาวในที่นี้ คงมิได้หมายเพียงคน
หนุ่มสาวที่เป็นนิสิตนักศึกษา หรือที่อ่านหนังสือ
เล่มนี้เท่านั้น

จนถึงบัดนี้ ยังไม่ปรากฏว่ามีบุคคลผู้ใด
สามารถให้นิยามคำว่า ศาสนาลงได้เป็นอย่างใด
อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือทั่วกัน เป็นที่
แน่นอน

สำหรับชาวบ้านและนักศึกษาบางคน ศาสนา
หมายถึงพิธีกรรมต่าง ๆ นักบวชผู้ประกอบพิธี
กรรม และวัดอันเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรม
เหล่านั้น

สำหรับศาสนิกชนบางคน ศาสนาอาจหมายถึง
คำสั่งสอนของพระศาสดาที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์
ต่าง ๆ

สำหรับนักวิทยาศาสตร์ ผู้ยิ่งใหญ่บางคน
ศาสนาอาจหมายถึงความรู้สึกซาบซึ้งตื้นต่ำ ใน
ความเป็นไปอย่างมีระเบียบแห่งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
ของธรรมชาติ อันเป็นแรงบันดาลใจให้เขายอม
พลีตนเพียรสืบค้นข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในธรรมชาติ
เพื่อเข้าถึงจุดหมายที่ต้องการ และตีบรมแห่งสัจ
ธรรมอันเป็นอมตะ

ศาสนาในความเข้าใจของคนหนึ่ง อาจไม่
ใช่ศาสนาในความเข้าใจของคนหนึ่ง และสิ่ง
ที่มีใช่ศาสนาในความเข้าใจของคนหนึ่ง อาจเป็น
ศาสนาในความเข้าใจของคนหนึ่ง ศาสนา
ในความเข้าใจของศาสนิก อาจไม่ใช่ศาสนา
อย่างที่ปรากฏในคัมภีร์ และศาสนาที่เข้าใจ
ตามคัมภีร์ อาจไม่ใช่ศาสนาอย่างที่พระศาสดา
ทรงมุ่งสั่งสอน

แต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกันสำหรับคนเหล่านั้น
ทุกคน คือการไขว่คว้าและยึดถือเอาคุณค่าอย่าง
ใดอย่างหนึ่งมาเป็นพลังนำทางในการดำรงชีวิต
และชักจูงบัญชาการกระทำต่าง ๆ ของตน ท่าม
กลางทะเลชีวิตที่เว้งว้าง ไม่รู้ต้นปลาย ขอบเขต
ตำแหน่งแห่งที่ ตลอดถึงความหมายแห่งตัวของ
ตัวเอง

คนบางคนอาจกล่าวว่า เขาไม่พอใจกับ
ศาสนาทุกศาสนา และประกาศตนเป็นผู้ไม่มี
ศาสนา แต่ในภาวะที่เข้าใจว่าตนไม่มีศาสนา
นั่นเอง อวิชชาได้ผลักดันให้เขาไขว่คว้าหาคุณค่า
และจุดหมายขึ้นมาสำหรับตนเอง ตามระดับ
ความรู้ความเข้าใจของเขาต่อความหมายของชีวิต
ข้อนี้หมายความว่า เขามีศาสนาตามความหมาย
ของเขาเอง ซึ่งไม่พ้นที่จะได้รับอิทธิพลจาก
ศาสนาเดิมในวัฒนธรรมที่ได้ฝึกอบรมหล่อหลอม
ชีวิตเขาขึ้นมา และย่อมตรงกันกับศาสนาในใจ
ของคนอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับใดระดับหนึ่งของ

วิวัฒนาการแห่งความเข้าใจทางศาสนา จะต่าง
กันก็แต่เพียงระดับแห่งศรัทธา มานะ และทิฐิ
เท่านั้น

เรื่องจึงกลายเป็นว่า มนุษย์ปุถุชนทุกคน
ไม่เฉพาะคนหนุ่มสาวเท่านั้น ถ้ามีสติปัญญาพอ
รู้จักได้ มิใช่คนสติวิปลาส ย่อมเป็นผู้มีศาสนา
ในรูปใดรูปหนึ่ง บัญหาจึงไม่อยู่ที่ว่าศาสนา
จำเป็นสำหรับคนหนุ่มสาวหรือไม่ แต่อยู่ที่ว่า
ศาสนาที่เขาสมควรจะเป็นอย่างไร และเขาควร
จัดการกับศาสนาที่มีอยู่นั้นอย่างไร

บุคคลผู้ไม่มีศาสนา คือไม่มีอย่างแท้จริง
มิใช่เพียงไม่มีโดยความเข้าใจของตน ต้องเป็นผู้
ที่ได้เข้าถึงความรู้แล้วอย่างแท้จริง จนพ้นสิ้น
เชิงจากอวิชชา สามารถกล่าวยืนยันด้วยความ
จริงใจว่า ปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยใด ๆ
ทั้งสิ้น ในเรื่องชีวิตของตน บุคคลเช่นนั้นนับว่า
เป็นผู้ประเสริฐสุด หรือบุคคลในอุดมคติตาม
ความหมายของพุทธศาสนา เพราะบุคคลนั้น
เป็น “พุทธ” ผู้ตื่นแล้ว พ้นจากหลับและพ้น
จากฝัน

จุดหมายสูงสุดของศาสนา คือ ความรู้แจ้งที่
ทำให้หมดอวิชชา ซึ่งทำให้พ้นจากความติดข้อง
ยึดมั่นอยู่ในทฤษฎีใด ๆ ศาสนาที่แท้จึงได้แก่
ศาสนาที่นำไปสู่ความรู้นั้น และศาสนาเช่นนั้น
เท่านั้น ที่สามารถทำบุคคลให้เป็นผู้ไม่มีศาสนา
ได้ หรือทำให้ศาสนาหมดความจำเป็นสำหรับ
บุคคลได้

จุดมุ่งหมายของศาสนาอย่างสามัญ คือการ
ทำให้มนุษย์มีความสุข ศาสนาที่ดีตามความหมาย
สามัญจึงได้แก่ ศาสนาที่มีอุดมคติกับการปฏิบัติ
เพื่ออุดมคติที่ตรงกัน คือให้ความสุขทั้งระหว่าง
ปฏิบัติ และเมื่อถึงจุดหมาย

ศาสนาที่เคลื่อนคลาดจากความหมายมากที่สุด
ก็คือศาสนา หรือระบบความเชื่อถือความเข้าใจ
ใด ๆ แม้ที่เรียกตนว่าเป็นปฏิบัติกับศาสนา
ซึ่งมีอุดมคติกับการปฏิบัติไม่ตรงกัน และซึ่งทำให้
มนุษย์เกิดความยึดมั่นถือมั่นติดแน่นอยู่กับความ
คิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง จนไม่สามารถรับรู้
และทำความเข้าใจอย่างอื่นได้ และเที่ยวเล่นไป
บิบบังคับผู้อื่นให้มีความเห็นเหมือนกันกับตน

สำหรับคนหนุ่มสาว ศาสนาน่าจะมีความ
สำคัญและจำเป็นเป็นพิเศษ ในข้อที่ว่าชีวิตซึ่ง
กำลังจะย่างก้าวออกมาแสดงบทบาทของมันอย่าง
แท้จริงนั้น กำลังกำหนดความเข้าใจของมันต่อ
คุณค่าและจุดหมายต่าง ๆ ความเข้าใจเหล่านี้
ย่อมเป็นตัวการที่จะบันดาลบทบาททั้งปวงที่เขา
จะแสดงสืบต่อไป เมื่อเช่นนั้น トラบใดที่ยังไม่
สามารถรู้ความจริงถึงที่สุด จนปราศจากอวิชชา
ถึงขั้นไม่มีศาสนาได้ トラบนั้น การสร้างความ
เข้าใจต่อความหมาย คุณค่า และจุดหมายต่าง ๆ
ให้ดีที่สุด ก็ย่อมเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง และความ
จำเป็นของศาสนาสำหรับคนหนุ่มสาว ก็เกิดขึ้น
โดยนัยนี้ ๑

“ซ้ายใหม่” ในทัศนะของคนหนุ่ม

อากร ฮุนตระกูล

ณ ที่นี้ไม่จำเป็นต้องมาโต้แย้งกับคำนิยามกว้าง ๆ ของ “ซ้ายใหม่” (New Left) ที่ว่า “ซ้ายใหม่” เกิดขึ้นเพราะอารมณ์อันรุนแรงของคนหนุ่มสาว “บางส่วน” ที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยชั้นสูงในประเทศยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกา ต่อสถาบัน “บางส่วน” ที่ตัวเองไม่เห็นด้วย ทำไม “ซ้ายใหม่” ถึงเกิดขึ้น และ “ซ้ายใหม่” มีความสำคัญอย่างไร ขนาดไหน นี่เป็นปัญหาที่น่าจะขบคิด

“ซ้ายใหม่” ปฏิสนธิขึ้นในยุโรปตะวันตกและอเมริกาก็ด้วยเหตุผลง่าย ๆ คือ ประเทศเหล่านี้เป็นประชาธิปไตย ประชาชนจึงมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นเต็มที่ไม่ว่าการแสดงออกนั้นจะเป็นไปในรูปปลุกขมวดของบทความที่ขีดเขียนลงในหนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ หรือพูดอภิปรายปาฐกถา หรือแม้แต่การเดินทางชนเพื่อประท้วงกับนโยบายของรัฐบาลตัวเอง หรือพวกที่ตนไม่เห็นด้วย ในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา นักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งใคร ๆ ก็รู้ว่าส่วนใหญ่น่าจะเป็นผู้ที่มีปัญญา และโรคคึกว่าคนทั่วไป เกิดมีความคิดเห็นพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก ว่าพวกตนนั้นนอกจากจะเป็นนักศึกษาเพื่อปริญญาแล้วยังต้องเป็นพลเมืองของชาติอีกด้วย เพราะฉะนั้นเมื่อไม่เห็นด้วยกับนโยบาย

ของรัฐบาล หรือของฝ่ายค้านก็ร่วมเดินขบวนกับประชาชนกลุ่มอื่น ๆ หรือถ้าต้องการจะแสดงความคิดเห็นอะไรก็เดินขบวนกันเอง เพราะการรวมกันเป็นกำลังย่อมมีเสียงดัง และยังมีนักพูดเก่ง ๆ ที่เป็นนักศึกษาหรือไม่เป็นก็ตามร่วมอยู่ด้วย ก็มักจะได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนในประเทศที่เป็นประชาธิปไตย เมื่อมีข่าวที่น่าสนใจสื่อมวลชนของเขาก็จะนำมาลงให้ประชาชนอ่าน หรือพูดให้ฟังทางวิทยุ หรือถ่ายทอดให้ดูในโทรทัศน์ ฝ่ายผู้เดินขบวนหรือแสดงความคิดเห็นในทางอื่นที่มีสื่อมวลชนรายงานอยู่ด้วยนั้นก็พอใจเพราะนั่นเป็นจุดประสงค์ของเขา เพื่อให้ประชาชนคนอื่น ๆ หรือกลุ่มอื่น ๆ ได้รับรู้ในความเห็นนั้น ๆ โดยมีขอบเขตว่าตราบใดที่ไม่มีการก่อจลาจลหรือทำให้ทรัพย์สินของรัฐ หรือของ

ราษฎรเสียหายแล้ว ก็เป็นอันถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นที่ยอมรับสนุนยินดี จากผู้ที่รักในระบอบประชาธิปไตยทุกคน

ในเมื่อสหพันธ์แรงงานแห่งใดแห่งหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นคนขับรถเมล์หรือกระเป่ารถเมล์ เสมียนธนาคาร ครู นางพยาบาล ก็ยังเดินขบวนเรียกร้องขึ้นเงินเดือนได้ ทำไมนักเรียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยชั้นสูงของแต่ละประเทศในยุโรปตะวันตก ซึ่งมีประเทศหลาย ๆ หมื่นคนหรือบางที่เป็นหลาย ๆ แสนคน จะเรียกร้องความสนใจจากประชาชนบ้างไม่ได้ เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองและของชาติด้วย

นักการเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านต่างก็เห็นพ้องกันว่า ในสังคมใดที่นักศึกษามหาวิทยาลัยและวิทยาลัยชั้นสูง ถ้าคนรุ่นหนุ่มสาวไม่เคยแสดงความคิดเห็นขัดแย้ง หรือไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลหรือคนที่อายุมากกว่าเสียบ้าง สังคมนั้นก็คงจะอับเฉาต่อไปเป็นแน่แท้ เพราะว่าบุคคลที่มีปัญญา ผู้อยู่ในฐานะที่จะมารับช่วงงานบริหารประเทศสืบต่อไปนั้น ช่างเป็นคนที่เฉื่อยชาไม่รู้จักใช้ความคิดของตัวเสียบ้างเลย เห็นดีเห็นงามด้วยตลอดไป การที่จะมีการปกครองแบบประชาธิปไตยได้ก็ต้องมีการ “ฝึกฝนให้เป็นประชาธิปไตย” เสียก่อนตั้งแต่ยังหนุ่มแน่น เพราะอายุตอนนั้นย่อมจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ง่ายกว่าเรียนรู้ถึงการต่อรอง เพื่อผลประโยชน์ของแต่ละฝ่ายอย่างสันติวิธี ง่ายกว่าเมื่อตอน

อายุมากขึ้น ไม่ใช่จะหวังเป็นประชาธิปไตยเมื่อตอนวัยกลางคนหรือเมื่อแก่ตัวหรือเมื่อมีอำนาจอยู่ในมือแล้ว ใครบ้างเล่าที่ได้อำนาจมาด้วยวิธีการที่ไม่เป็นประชาธิปไตยแล้วจะปล่อยให้ผู้อื่นหรือกลุ่มอื่นทดสอบและแย่งชิงอำนาจไปจากมือ ด้วยวิธีการแบบประชาธิปไตย งานบริหารระดับชาติเป็นงานหนักที่มีความรับผิดชอบมาก และต้องการบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและต้องซื่อสัตย์ไม่หุจวิต เศรษฐกิจของชาติจึงจะมีเสถียรภาพมั่นคง

เมื่อ ๒ - ๓ ปีที่แล้วมานี้ ทางนักศึกษามหาวิทยาลัยทางยุโรปและอเมริกา หลังจากที่ได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง เกี่ยวกับนโยบายของสหรัฐในเวียดนาม และนโยบายของโซเวียตในเชกโกสโลวาเกียและเรื่องต่าง ๆ ในระดับชาติและนานาชาติแล้ว ก็มาเห็นเด่นชัดยิ่งขึ้นว่าในมหาวิทยาลัยของตนเอง หรือแม้แต่ระดับวิทยาลัยในประเทศของตน ก็ควรจะเปลี่ยนแปลงด้วยมหาวิทยาลัยหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยนักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารและผู้ทำงานให้มหาวิทยาลัย ในเมื่อนักศึกษาเป็นส่วนประกอบที่มีจำนวนมากที่สุดในมหาวิทยาลัย ก็ควรจะมิตินธิที่จะออกเสียงในการกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัยบ้าง มีเสียงในการจัดหลักสูตรบ้าง แต่ในฐานะที่นักศึกษาเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยในระยะสั้น ส่วนใหญ่ก็เพียง ๓ - ๔ ปี จึงย่อมมีประสบการณ์น้อย ไม่ควรจะมีเสียงมากกว่าอาจารย์ และผู้บริหารที่

ทำเป็นอาชีพของเขา ซึ่งนักศึกษาที่พอใจเพียงที่จะนั่งในสภามหาวิทยาลัยลงคะแนนเสียงรับรู้อัดแย้งหรือเสนอข้อแก้ไขอะไรต่าง ๆ ในด้านการปกครองนักศึกษาที่ขอมิสสิทธ์และมีอำนาจในการปกครองตนเองได้มากขึ้นเท่านั้น เรื่องนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปและเป็นข้อที่ยึดถือปฏิบัติของอาจารย์นักศึกษา และผู้บริหารมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ในประเทศไทย

ส่วนที่เรียกกันว่า “ซ้ายใหม่” นั้น โดยทั่วไปก็มักจะเป็นพวกนักศึกษาที่หัวรุนแรง ซึ่งนิยมการใช้กำลัง ในอังกฤษมีการบุกคุกเข้ายึดมหาวิทยาลัย บางคนชนที่นอนไป บางคนก็ไปตัวเปล่า ๆ นุ่ง ๆ นอน ๆ หุงหากินในบริเวณมหาวิทยาลัย ซึ่งเรียกรวมกันว่า Sit-in บางทีก็มีการอภิปรายเผด็จรื้อสนุกสนานกันไปตามเรื่องเสียดแทงเมื่อไรก็สลายตัวแยกย้ายกันกลับบ้าน ยึดกันที้อย่างมากก็ ๓ - ๔ วัน ในฝรั่งเศสหนักหน่อยมีการเอาก้อนอิฐปาหัวตำรวจบ้าง เอามะเขือเทศนำเป็นอาวุธบ้าง ทั้งนี้วิธีการก็แล้วแต่ลักษณะอุปนิสัยประจำชาติของตน แต่ก็ไม่นับว่า “ซ้ายใหม่” เป็นที่น่าอันตรายอย่างใดเลย หนังสือพิมพ์ฝรั่งไม่รู้จะเรียกว่าอะไรก็ตั้งชื่อว่า “ซ้ายใหม่” เพราะนักศึกษายุโรปส่วนใหญ่ที่ประพฤติตัวดังกล่าว มักจะมีความชอบพอในระบบสังคมนิยมประชาธิปไตย (Democratic Socialism) ไม่ใช่ระบบคอมมิวนิสต์ (Communism)

วกมาถึงประเด็นที่อยากจะพูดเต็มที่ ก็ที่ว่านักศึกษาไทยในต่างประเทศก็มีความคิดรุนแรงเอาอย่างฝรั่ง จะคิดมาทำลายบ้านเมือง โดยถือว่าการรุนแรงเป็นคุณธรรมแบบฝรั่ง “ซ้ายใหม่” ก็จะกลับมาเมืองไทยเพื่อเผยแพร่ลัทธิเดินขบวน สไตรค์ หรือเผาทำลายกันวอดวาย ในเมืองไทยอันเป็นที่รักยิ่งของผู้เขียน และของเพื่อนร่วมชาติอีก ๒๐ - ๓๐ ล้านคน เห็นได้ชัดว่ามีโรคมะเร็งชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นกับคนที่มีชื่อเสียงบางคน โดยเฉพาะในวงการนักเขียนและในวงการศึกษาระดับสูง ที่ถือว่าการรักชาติ “แบบตน” เท่านั้นเป็นดีที่สุด การเสนอวิธีทำให้ชาติเจริญแบบตนถูกต้องที่สุด บุคคลเหล่านี้บางคนถือว่าการเป็นนักวิชาการหรือนักเขียนแล้ว ตัวเองมีเจตนาบริสุทธิ์ ถ้าใครอื่นที่มีความคิดผิดแผกไป ก็ต้องเป็นคนที่จะทำให้ชาติล่มจม คือถือว่าการรักชาติเป็นสิทธิ์ของตนเองแต่ผู้เดียว เป็นผู้เผด็จการทางด้านความคิดอ่าน “ใครคิดไม่เหมือนตนเข้าเป็นเลวหมดผิดหมด” ซึ่งเป็นการผูกขาดที่ไม่ถูกต้องนัก

สักวันหนึ่งอีกราว ๕๐ ปีข้างหน้า ประเทศไทยของเราคงจะเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงได้กระมัง ถ้าความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน นโยบายที่ขัดแย้งกัน หาทางที่จะต่อรองกันให้ได้มาโดยสันติวิธี ของความคิดและวิธีการปกครองที่เป็นที่นิยมของคนส่วนมาก เมื่อนั้นทุกสิ่งทุกอย่างก็จะดำเนินไปตามทางของมันได้เอง ไม่ว่าใครจะเป็น “ซ้ายใหม่” หรือ “ขวาเก่า” ก็ตาม ๐

นักเขียนประจำกองบรรณาธิการ

ปัญหาของคนหนุ่มสาวในโลกที่สาม วิทยากร เชียงกุล

ประชากรกว่าสองในสามของโลกเป็นพลเมืองโลกที่สาม คือ เอเชีย (ยกเว้นญี่ปุ่น) แอฟริกาและลาตินอเมริกา ซึ่งเป็นโลกแห่งความยากจน ความโง่เขลา และความอยู่ดิ้นรนทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและอื่น ๆ

นักทฤษฎีพัฒนาเศรษฐกิจจากโลกที่พัฒนาแล้ว ผู้พล่ามอยู่ตามมหาวิทยาลัยและองค์กรการระหว่างประเทศพยายามชี้ให้เราเห็นว่า ความ เป็นประเทศด้อยพัฒนาเกิดจากความผิดของผู้คน ในดินแดนเหล่านั้นเอง ที่ไม่รู้จักนำทรัพยากรที่มี อยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักวิชา เขา กล่าวโทษความโง่เขลา ความไร้ประสิทธิภาพ ในการจัดองค์การ และความเฉื่อยชาไม่พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงของพลเมืองโลกที่สาม ในฐานะที่เป็นที่มาแห่งปัญหาความด้อยพัฒนาทั้งปวง โดย วันที่จะเอ่ยถึงประวัติศาสตร์แห่งการเอารัดเอาเปรียบบริดนาทาเร้น จากดินแดนที่เคยอุดมสมบูรณ์เหล่านั้นในสมัยล่าเมืองขึ้นของพวกเขา โดย ลืมที่จะมองว่า ชาติแรกในยุโรปปฏิวัติอุตสาหกรรมขึ้นมาได้ก็ด้วยหยาดเหงื่อ และเลือดของชาว อินเดียและทาสชาวนิโกรในเวสต์อินดีส* และ

ชาติมหาอำนาจที่ร่ำรวยที่สุดในโลกเวลานี้ก็ตั้งต้น สร้างประเทศเมื่อไม่กี่ร้อยปีก่อน ด้วยการขับไล่ ข้าราชการอินเดียคนแดงเจ้าของทวีปตั้งเดิมออกไป จากดินแดนที่มั่งคั่งด้วยทรัพยากรที่สุดเท่าที่นัก ล่าเมืองขึ้นเคยค้นพบ เขาคนจากแอฟริกามาเป็น ทาสแรงงาน และขยายจักรวรรดินิยมทางเศรษฐกิจของตัวออกไปทั่วลาตินอเมริกาและที่อื่น ๆ

ในครึ่งหลังของศตวรรษที่ยี่สิบ ดินแดนที่ เคยรุ่งเรืองมาในอดีต เช่น อินเดีย อียิปต์ เม็กซิโก อะโรเหล่านี้ ได้เสื่อมโทรมลงจนถึงที่สุด กลายมาเป็นประเทศด้อยพัฒนา ที่มีแต่ปัญหา ท่วมตัวจนไม่รู้จะแก้ไขได้อย่างไรดู รายได้ ประชาชาติต่อหัวของประเทศดังกล่าวมีค่าต่ำกว่า ของประเทศที่พัฒนาแล้วถึงสิบเท่ายี่สิบเท่า และ อัตราความเจริญเติบโตที่แม้จะมีการเร่งรัดพัฒนา ก็น้อยกว่าไปอย่างเชื่องช้า องค์การโอเคเอที่เคย

* ดู Eric Williams, *Capitalism and Slavery* และ Brooks Adams, *The Law of Civilization in Decay*

คำนวณไว้เมื่อไม่นานมานี้ว่า ถ้าหากอัตราความเจริญเติบโตของตะวันออกไกลยังคงเป็นราว ๒.๔% ต่อปีเช่นนี้แล้ว จะต้องใช้เวลาถึง ๑๔๖ ปี รายได้ต่อหัวของคนในดินแดนแถบนี้ จึงจะเท่ากับรายได้ต่อหัวของคนอเมริกาเหนือในปีปัจจุบัน

ปัญหาของเรา คนหนุ่มสาวผู้ต้องรับมรดกอันร้ายกาจนี้มา ก็คือว่า เราจะรอไหวละหรือ

นอกจากนั้นแล้ว เราจะหวังได้เพียงไรว่า อัตราการเจริญเติบโต จะเป็นไปในระดับนี้ได้เสมอไปโดยไม่มีอะไรมาขัดขวาง เราจะหวังได้อย่างไรว่าเมื่อถึง ๑๔๖ ปีข้างหน้า รายได้ประชาชาติต่อหัวของเรา ที่เพิ่มขึ้นเท่ากับของคนอเมริกาเหนือตอนนี้จะมีความหมายเท่ากับที่มันเคยมีความหมายอยู่ในตอนนี้

นักทฤษฎีพัฒนาเศรษฐกิจพวกนั้นอีกนั่นแหละที่เป็นผู้ให้ความหวังที่ลวงตแก่เราในเรื่องเหล่านี้ เขากล่าวว่าทั้งโลกพัฒนาและโลกด้อยพัฒนาต่างมีผลประโยชน์ร่วมและสิ่งที่จะต้องพึงพากันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เขาสรรเสริญความดีสูงสุดของการค้าระหว่างประเทศ เขาพูดถึงบุญคุณในการที่โลกพัฒนาได้นำเอาเงินทุน และวิทยาการสมัยใหม่มาสู่โลกที่โง่งง เขาฝันหวานถึงการอยู่ร่วมกันโดยสันติฉันท์พี่น้อง ๆ ล ๆ

ขณะเดียวกันโลกพัฒนาของพวกเขา ทั้งฝ่ายที่มีระบบการปกครองและเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (โลกที่หนึ่ง) และฝ่ายสังคมนิยม (โลก

ที่สอง) ต่างก็ก้าวหน้าไปอย่างไม่รีรอและทั้งช่วงโลกที่สามห่างออกไปทุกที (ขณะที่คนอินเดียอดตายกันอยู่เสมอ หม่าฝรั่งก็มีอาหารโปรตีนกินกันอยู่เสมอเหมือนกัน) การค้าระหว่างประเทศอาจจะมีผลดีแก่ส่วนรวมจริงในทางทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติแล้ว โลกพัฒนา ก็คงได้รับผลประโยชน์จากการค้านี้มากกว่าโลกด้อยพัฒนาอยู่ดี ทั้งนี้ก็เพราะความได้เปรียบกันในลักษณะประเภทสินค้าประการหนึ่ง และเพราะกลไกต่าง ๆ ที่ประเทศในโลกพัฒนาแล้วสร้างขึ้นมาป้องกันตัวเองอีกประการหนึ่ง นั่นก็คือ ขณะที่สินค้าออกส่วนใหญ่ของโลกพัฒนาเป็นสินค้าประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะกำหนดควบคุมได้แน่นอนพอสมควรนั้น สินค้าออกของโลกด้อยพัฒนา มีแต่พวกวัตถุดิบ และสินค้าประเภทผลิตผลจากการเกษตร ซึ่งมีความต้องการจำกัดและราคาเคลื่อนไหวได้ง่าย บางอย่างยิ่งผลิตได้มากเท่าไรราคาก็ยิ่งตกลงไปเท่านั้น หักไหนยังจะต้องถูกกัดกันจะประเทศพัฒนาแล้วด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นต้นว่า การรวมกลุ่มผูกขาด ตั้งกำแพงภาษี บัระกันราคาช่วยเหลือผู้ผลิตสินค้าประเภทเดียวกันในประเทศของตัว ๆ ล ๆ เสียอีกด้วยซ้ำ

นอกจากนี้แล้วการนำทุนหรือวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาในโลกที่สาม ก็เชื่อว่าจะเป็นไปโดยมีจุดประสงค์ที่จะช่วยเหลือเป็นประการสำคัญไม่แท้จริงเป็นการเข้ามาเพื่อแสวงหากำไรเยี่ยงนัก

ลงทุนธรรมชาติเอง ก็จะเห็นได้จากกาที่โลกพัฒนายังคงกอบโกยทั้งเงินทุนบั้นผลและดอกเบี้ยเงินกู้ไปจากโลกด้อยพัฒนาเป็นจำนวนมาก ๆ อยู่ทุกปี และพร้อมที่จะรักษาผลประโยชน์นั้นด้วยการใช้กำลังอยู่เสมอ ซึ่งถ้าหากจะคิดรวมผลประโยชน์ที่โลกพัฒนาได้ไปกันจริง ๆ แล้ว จะมีความมากกว่าสิ่งที่คืนมาในรูป “ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ” (ซึ่งเท่ากับเพียงร้อยละ ๑ ของรายได้ประชาชาติ ของประเทศที่ร่ำรวยมหาศาล เหล่านั้น) มากมายหลายร้อยเท่ากัน จึงมองไม่เห็นทางจริงๆเลยว่า หากระบบเศรษฐกิจและการค้าของโลกยังคงเป็นไปในรูปนี้แล้ว ประเทศในโลกด้อยพัฒนา จะมีวันเงยหน้าอ้าปากขึ้นมาเพื่อจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติกับพี่น้องที่ร่ำรวยกว่าในโลกอีกฝากหนึ่งได้อย่างไร

มองกันให้แคบลงมารอถึงแต่ละประเทศในโลกที่สามเอง ก็ยังเห็นถึงรูปแบบของปัญหาที่คล้ายๆ กัน เพราะในประเทศเหล่านั้นก็อาจที่จะแบ่งแยกออกเป็นส่วนที่พัฒนาแล้ว คือภาคในเมืองกับส่วนที่ด้อยพัฒนาคือ ภาคชนบทได้อย่างเห็นกันชัด ๆ กล่าวคือขณะที่ภาคในเมืองเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตจากชนบท มาทำอุตสาหกรรมแปรรูปหรือบรรจุหีบห่อเพื่อส่งออก ภาคชนบทเป็นเพียงผู้บ่อนผลผลิตทางเกษตร หรือวัตถุดิบต่างๆ เข้าให้ภาคในเมืองจัดการเท่านั้น ลักษณะของระบบเศรษฐกิจและสังคมในประเทศ เช่นนี้มีส่วนสำคัญในการทำให้ภาคในเมืองเป็น

ฝ่ายได้เปรียบ และสามารถสร้างความร่ำรวยได้มากกว่าภาคชนบท ซึ่งมีผลต่อไปคือทำให้ภาคในเมืองของโลกที่สามมีกำลังเงินพอที่จะซื้อผลผลิตอุตสาหกรรม (ส่วนไม่น้อยที่ควรจะเป็นของฟุ่มเฟือย) จากโลกที่พัฒนาแล้วได้ และทำให้ประเทศด้อยพัฒนา โดยส่วนรวมต้องอยู่ในวงจรของการเสียเปรียบอยู่เรื่อยไปไม่มีวันสิ้นสุด

ไม่ต้องไปดูอื่นไกล แค่ประเทศไทยของเรานี่สถิติในปี ๒๕๐๖ ก็ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า ขณะที่รายได้ของประชาชนที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เฉลี่ยได้ครอบครัวละ ๖,๖๐๙ บาทต่อปีนั้น รายได้ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพระนครธนบุรีเฉลี่ยได้ถึงครอบครัวละ ๑๘,๖๕๐ บาทต่อปี ซึ่งสูงกว่ากันเกือบสามเท่า ความแตกต่างทางรายได้ของประชากรไม่ได้มีอยู่แค่ระหว่างภาคในเมืองกับภาคชนบทเท่านั้น หากยังมีอยู่ระหว่างประชากรทั่วไปอย่างมากอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากสถิติในปีเดียวกันนั้นว่า ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่าปีละ ๓,๐๐๐ บาทมีอยู่ถึง ๔๘.๔% ของครอบครัวทั้งประเทศ และครอบครัวที่มีรายได้ระหว่างปีละ ๓,๐๐๐ บาทถึง ๖,๐๐๐ บาทก็มีอยู่อีก ๒๐.๘% ในขณะที่มีครอบครัวเพียงไม่ถึง ๕% ที่มีรายได้ปีละสูงกว่า ๒๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป (ในจำนวนนี้มีเพียง .๖% ที่มีรายได้สูงกว่า ๖๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป) การกระจายรายได้ที่แตกต่างกันมากเช่นนี้

คงจะมีอยู่ต่อไปเรื่อย ๆ トラบเท่าที่ยังไม่มีความ
ตั้งใจแน่นอนในการเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ
ซึ่งอาจจะเริ่มต้นด้วยการปฏิรูปการเก็บภาษี
และการถือครองที่ดินเสียใหม่ ดังนั้นถึงเราจะ
สร้างแผนพัฒนาเศรษฐกิจขึ้นมาได้สักกี่แผนห้า
แผนก็จะไม่ทำให้คนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์
จริงจางอะไรขึ้นได้ นอกจากจะทำให้คนที่รวย
อยู่แล้วรวยขึ้น และซื้อสินค้าและบริการจาก
โลกพัฒนาได้มากขึ้นเท่านั้นเอง

ปัญหาที่แท้จริงซึ่งกำลังคุกคามพลเมืองโลก
ที่สามอยู่ คือปัญหาเกี่ยวกับความผิดพลาดของ
ระบบ ไม่ใช่ปัญหาเกี่ยวกับความบกพร่องที่ส่วน
หนึ่งส่วนใดของโลกสังคมเหมือนอย่างที่เราถก
สังคมสังเคราะห์ หรือปัญญาชนนักปฏิรูปชอบพูด
ถึงความพยายามที่จะแก้ไขปรับปรุงอยู่แค่ภายใน
ระบบ จึงเป็นเพียงการเยียวยาเพื่อให้ระบบที่
อ่อนแอเต็มไปด้วยเชื้อโรค (ความเห็นแก่ตัว การ
ฉ้อราษฎร์บังหลวง ความหน้าไหว้หลังหลอก ฯลฯ)
นี้มีชีวิตยืนยาวต่อไปเท่านั้น หากได้มีความหมาย
ในทางที่จะแก้ปัญหานี้ใหญ่หลวงของสังคมค่อย
พัฒนาให้หลุดไปอย่างจริงจังตั้งแต่ประการใดไม่

คนหนุ่มในโลกที่สามมีศรัทธาในการที่จะ
คืนวนต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสังคมที่ดีกว่า ยุติธรรม
กว่าจึงควรจะได้ตระหนักถึงปัญหาข้อนี้ เพราะ
มิฉะนั้นแล้วก็อาจจะต่อสู้ไปเหนื่อยเปล่า และ
วังแต่จะเกิดความท้อแท้เสียแต่ต้น เมื่อพบว่าผล

ไม่ได้ออกมาตั้งใจหวัง การติดตามศึกษาเพื่อที่
จะทำความเข้าใจถึงรากเงาของปัญหา จะทำให้
เรามีความรู้สึกเตรียมพร้อมที่จะรับงานหนักและ
ความผิดหวังได้ดีกว่าการตั้งต้นผ่นดึงดินแดน
ยูโทเปียที่เราเพียงเคยได้ยินมาจากมหาวิทยาลัย
หรือในหนังสือ เพราะถึงแม้ว่าระบบที่เป็นอยู่นี้
จะใหญ่และตั้งมั่นมาช้านานเพียงไร แต่ก็อยู่มา
ได้ตลอดเวลาด้วยความไม่พร้อม
ของผู้ที่เคยคิดอยากเปลี่ยนแปลงเท่านั้น หากได้
มีพื้นฐานรองรับแน่นอนหนาอะไรไม่ คนหนุ่ม
รุ่นเราอาจจะไม่ได้มีอะไรพิเศษกว่าคนรุ่นอื่น แต่
แม้กระนั้นเราก็มียุโอกาสและมีความหวังได้มาก
กว่าคนรุ่นอื่นบ้าง เพราะเราไม่ได้แต่กำลังจะเป็น
คนกลุ่มใหญ่ในโลกส่วนนี้เท่านั้น แต่ยังเป็นคน
รุ่นที่มีโอกาสได้รับการศึกษา ได้รับแสงสว่างแห่ง
ปัญญามากกว่าคนรุ่นที่แล้ว ๆ มาอีกด้วย ทั้ง
พวกเราก็มียุไม่ได้ถูกกลืนเข้าไปในระบบจนหมด
สิ้น ยังไม่ได้มีภาระผูกพันเท่ากับคนที่มียุมาก
กว่า และยังสามารถที่จะปรับตัวเปลี่ยนแปลงได้
โดยไม่ยากนัก ถ้าหากเราไม่สามารถใช้ข้อได้เปรียบ
เหล่านี้ ไปในทางสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงสังคม
ของเราแล้ว โลกที่สามจะหวังได้จากใครกัน

คนหนุ่มจึงมีสิ่งที่เขาจะต้องแสวงหา และ
สิ่งนั้นก็คือ วิธีที่จะเปลี่ยนแปลงระบบที่เขาเห็น
แล้วว่ามันจะไปไม่รอดในระยะยาวนั้น เขาอาจ
จะต้องทำงานหนัก อาจจะต้องอดทนต่อสิ่งที่จะมา

ทำให้เขาไขว่เขวอย่างเป็นบ้าเป็นหลัง อาจจะเจ็บซ้ำ อาจจะว่าเหว่ อาจจะถูกเยาะเย้ยดากดาง และอาจแม้กระทั่งถูกทำลายโดยส่วนของสังคมที่ต้องการรักษาผลประโยชน์และสถานะเดิมของตัวไว้ แต่อุปสรรคเหล่านั้นจะไม่สามารถคว่ำเขาลงได้ง่ายเหมือนเมื่อก่อน เพราะเขาจะทนุทนเอื้อกันเข้ามาเสมอ เขาจะสร้างภูมิคุ้มกันหาหนทางใหม่ คุณธรรมใหม่ขึ้นมา เพื่อทำสงครามกับความ

และทะเล ความผิดพลาดของระบบที่เขาไม่พอใจ เพราะเขาย่อมรู้ดีว่า ถึงเขาจะไม่ถูกทำลายไปในวันนี้ เขาก็คงจะถูกทำลายไปอย่างช้าๆในวันข้างหน้าตราบเท่าที่ “ระบบ” ซึ่งเป็นตัวทำลายและตูดกลืนความเป็นคนอันนั้นยังไม่ได้พังพินาศลงไป

จงเตรียมพร้อมสำหรับสงครามของเราเสียแต่วันนี้ ๑

ข้าราชการกระทรวงต่างประเทศ

คนหนุ่มสาวกับการปฏิวัติ

วรพุทธิ ชัยนาม

การปฏิวัติไม่ว่าจะใหญ่หรือน้อย เป็นวิธีการอันหนึ่งที่อาจจะนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาให้แก่สังคมได้ แต่จะว่าเป็นวิธีการเดียวที่เหมาะสมที่สุดหรือไม่นั้นย่อมจะตอบไม่ได้จนกว่าเราจะรู้ว่าต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง มีอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ทางเลือกที่จะเอาชนะอุปสรรคนั้นมีอะไรบ้าง ก่อนที่จะมาถึงการปฏิวัติ

โดยทั่วไปแล้ว คงไม่มีใครปฏิเสธว่าอยาก
จะเห็นความเป็นอยู่ในบ้านเมืองของเรา เป็นไป
อย่างราบรื่น พร้อมไปด้วยความอุดมสมบูรณ์
แต่ความยุ่งยากมาเกิดขึ้นตรงที่ว่า ความเห็นของ
แต่ละฝ่ายว่าอะไรเล่าที่ควรจะเป็นพื้นฐาน และ
เป็นปัจจัยอันจำเป็นต่อความราบรื่นอุดมสมบูรณ์

เรามีความเป็นอยู่ต่างกัน มีฐานะต่างกัน
ต่างกัน มีความต้องการและความจำเป็นต่างกัน
มีประสบการณ์ต่างกัน ฯลฯ ดังนั้นแล้วจะหวัง
ให้คนทั้ง ๓๗ ล้านเห็นพ้องต้องกันหมดในทุกทาง
หรือแม้แต่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ก็คง
จะเป็นไปไม่ได้ ในสภาพการณ์เช่นนี้เราต้องหา

ทางทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ว่าแต่ละฝ่ายมีความต้องการ หรือความจำเป็นประการใดบ้าง เพื่อจะได้ร่วมกันพิจารณาว่าจะประนีประนอมที่ชนะและผลประโยชน์ที่ขัดกันได้อย่างไร จะสนองความต้องการความจำเป็นที่มีอยู่มาก ด้วยการแบ่งส้นปันส่วนความสามารถ และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเป็นธรรมได้อย่างไร ทั้งนี้หมายถึงว่า แต่ละฝ่ายจะต้องมีโอกาสที่จะแสดงออกถึงความต้องการและความจำเป็นของตน เพื่อที่ฝ่ายอื่น ๆ จะได้รับรู้ และจะได้ทำความเข้าใจ และต่อรองกันอย่างเปิดเผย

เราจะต้องพยายามปรับทัศนคติของคนไทยให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากยิ่งขึ้น มัวคิดไปว่ามันเป็นเรื่องสกปรกโลสมม เป็นเรื่องของความหลอกลวง ก็ยังทำให้มันเป็นเรื่องจริงและเป็นไปอย่างนั้นเรื่อยไป เราต้องทำความเข้าใจว่า การเมืองเป็นเรื่องจำเป็น ซึ่งกระทบกระเทือนวิถีชีวิตของคนไทยทุกคน เพราะเป็นเรื่องของการเรียกร้องสิทธิความต้องการ และผลประโยชน์ของแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่ม ถ้าหากไม่มีโอกาส หรือไม่ประสงค์ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง หรือโดยทางอ้อมในขบวนการทางการเมืองแล้ว ก็ยากที่จะให้สังคมของเราก้าวไปสู่จุดที่เราต้องการ วิถีชีวิตและแนวทางของสังคมก็จะคงอยู่เพียงแต่ในชั้นที่ผู้มีบารมีมีอำนาจกำหนดให้ ว่าเหมาะสมแก่ความเข้าใจและความ

ต้องการของประชาชนตลอดไป เพราะที่จริงแล้ว ความเจริญก้าวหน้าทั้งหลาย ขึ้นอยู่กับการต่อสู้ การต่อรองกันต่างหาก

การต่อสู้และการต่อรองที่ว่านี้ มิได้หมายถึงการใช้กำลัง (แต่ก็ได้ปฏิเสธการใช้กำลังในชั้นสุดท้ายถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้) แต่หมายถึงการต่อสู้ด้วยเหตุและผล ด้วยการรวบรวมกันเป็นกลุ่มที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นกำลังที่จะต่อรองซึ่งกันและกัน ภายใต้หลักการและกฎเกณฑ์ของระบบประชาธิปไตย ปัจจุบันในเมืองไทยการต่อรองกันในวงการเมืองเป็นไปอย่างจำกัด ระหว่างฝ่ายผู้มีอำนาจ และครอบครัวในวงการข้าราชการและนักวิชาการทางหนึ่ง กับพวกที่มีเงิน และพวกที่แสวงผลประโยชน์ของตนไว้แต่คนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะถ้าเกษตรกรและชาวนาชนบทยังไม่สามารถรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมือง เพื่อต่อรองกับฝ่ายอื่น ๆ ได้สำเร็จแล้ว ก็มักจะตกเป็นเบี้ยล่างของกลุ่มคณะอำนาจกับเงินในเขตเมืองตลอดไป ถึงแม้จะมีผู้แทนราษฎรจากเขตชนบท แต่ผู้แทนนั้น ๆ ก็สังกัดอยู่ในพรรคการเมือง ซึ่งมีอิทธิพลบารมี และพื้นฐานอยู่ในเขตเมือง เมื่อเกษตรกร และชาวนาชนบท ไม่สามารถสร้างพลังทางเศรษฐกิจการเมืองขึ้นมาได้ ก็ไม่สามารถดึงให้ผู้แทนนั้น ๆ เป็นตัวแทนที่จะแสดงออกถึงความต้องการ และทำการต่อรองให้แก่ฝ่ายตนได้ ผู้แทนนั้น ๆ จึง

ย่อมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคการเมือง ที่มีอำนาจและเงินผูกตัวไว้เป็นสำคัญ และผู้ที่ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองของเรา ย่อมรู้ว่า ส.ส. ส่วนใหญ่ของเราได้รับการเลือกตั้งก็เพราะอำนาจบารมีและเงินของพรรค และอิทธิพลจากเขตเมือง ไม่ใช่เพราะว่าประชาชนได้ฝากศรัทธาไว้ให้

การปฏิวัติมิใช่จะทำได้ง่ายๆ แต่การทำให้ความเปลี่ยนแปลงอันเป็นวัตถุประสงค์ของการปฏิวัตินั้นบรรลุผลสำเร็จย่อมยากกว่าหลายสิบเท่า การปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่อย่างทีกล่าวถึงนั้น คงจะหมายถึงการปฏิวัติของมวลชน ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อระบบแห่งการต่อรองทางเศรษฐกิจ-การเมืองของเราเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ เฉพาะในหมู่ของฝ่ายอำนาจ กับฝ่ายการเงินและการเมือง ที่จำกัดอยู่แค่ผลประโยชน์ของเขตเมืองเรื่อย ๆ ไป ความต้องการ ความจำเป็นและผลประโยชน์ของฝ่ายอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนมาก แต่ยังขาดการรวมกำลังทางเศรษฐกิจ การเมือง ก็จะถูกกดไว้ไม่ให้สำแดงตัวออกมา จะโดยเจตนาหรือโดยปริยายก็ตามที ยิ่งนานวันเข้าความต้องการที่ถูกทับถมอยู่ประกอบกับความขาดความหวัง ก็จะเป็นชนวนรวมกำลังสำคัญสำหรับ “มวลชน” แต่เป็นการรวมกำลังเพื่อทำลายระบบและสัญลักษณ์แห่งระบบ ซึ่งเป็นที่เกลียดชัง ระบบที่

ไม่เชื่ออำนาจต่อความหวัง ต่อความต้องการของ “มวลชน” ในสภาพการณ์เช่นนี้ควรจะเข้าใจว่าไม่ต้องมีใครไปยุยงหรือก่อวุ่น การปฏิวัติก็ย่อมเกิดขึ้นได้ การยุยงหรือการก่อวุ่นเพียงช่วยให้มันอุบัติเร็วขึ้นเท่านั้น การปฏิวัติเช่นว่านี้หมายถึงการรวมใจกันทำลายและเจตนาที่สำคัญอยู่ตรงที่การกระทำเพื่อทำลาย โดยหวังจะให้มิอะไรที่ดีกว่าขึ้นมาแทนระบบที่ถูกทำลายไป แต่เมื่อสำเร็จในการทำลาย ฆ่าละเลงเลือดกัน สละชีพของตัวเองและของผู้ที่ตัวรักใคร่แล้ว ปัญหา มาตกอยู่ที่ว่า จะทำอย่างไรให้ความเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อส่วนรวม ถ้าหากไม่มีใครคิดแนวทางและวิธีการในด้านสร้างสรรค์ของการปฏิวัติไว้บ้าง ก็จะไปปรากฏว่าความเจ็บปวด ความเสียหาย และการทำลายนั้นหาได้นำความสุขความอุดมสมบูรณ์มาให้ไม่ จะต้องมีการฟื้นฟูความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้นมาใหม่ ต้องสร้างความเจริญก้าวหน้ากันขึ้นมาใหม่ ยิ่งทำลายมากเท่าใดก็ต้องทำงานหนัก เพียงเพื่อให้มีพื้นฐานสำหรับจะสร้างสรรค์ให้ดีขึ้น ให้ก้าวหน้าขึ้นไปกว่าเดิม

การปฏิวัติของมวลชนย่อมจะเกิดขึ้นได้ไม่ว่าใครจะคัดค้านหรือสนับสนุนอย่างไร เพราะการปฏิวัติครั้งยิ่งใหญ่เช่นนั้นจะเกิดขึ้นมาก็ด้วยความพอใจหรือไม่พอใจของมวลชนต่อระบบการที่มีอยู่ ถ้าเขาเห็นว่ามันเลวร้ายไปหมด ต่อให้พรรณนา

ถึงความดีเลิศตามความเข้าใจของเราอย่างสิ้นพัน
ก็ไม่อาจจะให้เขาเห็นไปว่า มันคืออะไร
เพราะไม่มีอะไรจะต้องห่วงใยอาลัยอาวรณ์ ความ
เสียสละแม้แต่ชีวิตนั้น ย่อมไม่มากเกินไปสำหรับ
ผู้ที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ใด ๆ จากปัจจุบัน และ
มองไม่เห็นว่าจะมีโอกาสได้รับประโยชน์ใด ๆ

จากระบบที่มีอยู่ ดังนั้นถ้าหากว่าระบบต่าง ๆ
ในสังคมของเรายังไม่ทำลายความหวังของมวลชน
เสียโดยสิ้นเชิง ในอันที่จะได้รับความยุติธรรม
มากขึ้น ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม
แล้ว คนหนุ่มสาวทั้งหลายก็ไม่จำเป็นต้องกลัว
การปฏิวัติของมวลชน ๐

อาจารย์มหาวิทยาลัย

คนหนุ่มสาวกับการเมือง

นรนิติ เศรษฐบุตร

เราเชื่อในความคิดที่ว่า คนหนุ่มสาวเป็นความหวังของชาติ และ
ความรู้ทางการเมืองเป็นสิ่งจำเป็นของการพัฒนาทางการเมืองของ
ประเทศ เราจึงเชื่อต่อไปว่าความรู้ทางการเมืองของคนหนุ่มสาว
เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ในการพัฒนาทางการเมืองในประเทศไทย

ตามตัวเลขการคาดคะเนของผู้สนใจเกี่ยวกับ
บทบาทของคนหนุ่มสาวในเอเชียกล่าวเอาไว้ว่า
ประมาณอีกสิบปีข้างหน้า ดินแดนเอเชียจะมี
ประชากรผู้มีอายุต่ำกว่า ๔๕ ปี อยู่เป็นจำนวน
ถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ของประชากรทั้งหมดในภูมิภาคนี้
ซึ่งก็หมายถึงหนุ่มสาววัยทันสมัย (ดู *The
Role of Youth in Asia Today* โดย
Sang Tung Pork) ดังนั้นประเทศไทยเรา
เองในสิบปีข้างหน้า ก็คงจะมีคนหนุ่มสาวอยู่เป็น
จำนวนมากกว่าครึ่งของจำนวนประชากรทั้งหมด
ในประเทศเช่นเดียวกัน

นับตั้งแต่การปฏิวัติปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้น
มา การพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
ของไทยได้ดำเนินไปอย่างล้มลุกคลุกคลาน หลาย
ต่อหลายครั้งที่คำว่า *การเมือง* กลายเป็นคำประ
เภท “ต้องห้าม” ผู้บริหารประเทศบางยุคบาง
สมัยถึงกับไม่ต้องการเห็นพลเมืองของรัฐดกปัญหา
ทางการเมืองกัน เมื่อการเมืองถูกมองไปในแง่ร้าย
เช่นนี้ ผลก็คือความรู้ทางการเมืองของคนหนุ่ม
สาวค่อนข้างจะแคบ คนที่หวังจะอยู่อย่างปกติก็พากัน
หนีเรื่องการเมือง แต่มาบัดนี้คำว่า “การเมือง”
มิได้ถูกมองไปในแง่ร้ายแล้ว มีผู้นำบางท่านใน

คณะรัฐบาลปัจจุบันได้กล่าวว่า “การเมืองเป็นคุณธรรม” (ดูบทความเรื่อง “ความรับผิดชอบของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน” โดยพลโทแสวง เสนาณรงค์) ฉะนั้นเมื่อมีผู้เห็นการเมืองเป็นคุณธรรมเช่นว่านี้ ก็นับว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดี

ด้วยเหตุที่ว่าก่อนหน้านั้น คนหนุ่มให้ความสนใจในทางการเมืองน้อย ดังนั้นในปัจจุบันนี้เราจึงมีนักการเมืองหนุ่มน้อยมาก นักการเมืองส่วนมากที่เห็นกันอยู่ ก็มักเป็นนักการเมืองรุ่นเก่าที่อยู่ในเวทีการเมืองมานานแล้ว บางท่านถึงกับประกาศว่า อยากจะขอลาออกไปจากวงการเมือง แต่ก็ยังออกไปไม่ได้เพราะยังไม่มีคนหนุ่มจะเข้ามารับช่วงงานต่อ ฟังแล้วอดนึกไม่ได้ว่า คนหนุ่มไทยเราสมัยนี้ช่างไม่กระตือรือร้นที่จะรับผิดชอบต่องานสำคัญเสียบ้างเลย

การหาความรู้ และความเข้าใจในทางการเมืองตลอดจนติดตามข่าวสารการเมืองและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างคนใจกว้าง รับฟังทัศนะ

คติของบุคคลอื่นบ้าง นอกเหนือไปจากการแสดงความคิดเห็นของตนให้ประจักษ์ สิ่งเหล่านี้หากคนหนุ่มสาวจะเลยแล้ว เรื่องก็เห็นจะสมดังที่มีคนเขาประมาทหน้าไว้ว่า คนหนุ่มสาวรุ่นเรายังชื่นชมแต่อย่างเดียวกับงานบันเทิงเรีงรมย์ประเภทชุมนุมเต้นรำเท่านั้น เมื่อเป็นดังนี้ระบบประชาธิปไตยที่อ้าง หรือที่หวังกันหนักหนา ก็คงหาทางอุปติมาให้เห็นในประเทศไทยอย่างสมบูรณ์ได้ยากนัก

ถ้าคนหนุ่มสาวพากันสนใจหาความรู้ทางการเมืองกันอย่างกว้างขวางแล้ว ต่อแต่นั้นไปหากมีนักการเมืองรุ่นเก่าผู้ใด มาขู่จะลาออกจากวงการเมือง เพราะคิดประมาทว่าคนหนุ่มสาวยังไม่พร้อม ก็คงจะได้รับคำตอบจากคนหนุ่มสาวเสียที่ว่าคนหนุ่มสาวนั้นพร้อมแล้ว ท่านผู้ใดจะวางมือจากการเมืองก็วางเถิด คนหนุ่มสาวยุคนี้จะไม่ยอมให้ชาติหมดหวังในตัวเขาเป็นแน่ ☉

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คนหนุ่มในสภาผู้แทนราษฎร

ชวน หลีกภัย

ในสภาผู้แทนราษฎรมีคนอยู่หลายรุ่น นับตั้งแต่รุ่นต่ำสุดคือ ๓๐ ปี บริบูรณ์ในวันเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๑ จนถึงรุ่นเสือเก่า คือ ๗๐ ปี คนเหล่านี้ที่เท่าเทียมกัน

เงินเดือนเท่ากัน ศักดิ์ศรีเหมือนกัน แต่ลวดลายและชั้นเชิงย่อม
แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ สมาชิกผู้อาวุโสปล่อยลวดลาย
การเมืองไปตามสันหลัง สมาชิกรุ่นหนุ่มนั้น ถึงจะคุมคายอย่างไร
ก็เหมือนพระเครื่องรุ่นใหม่ คือไม่ค่อยจะขลังนักตามสายตาของ
คนทั่วไป แต่ประการหนึ่งที่สมาชิกหนุ่มจะมีภาษีกว่า ก็คือความ
บริสุทธิ์ใจและความจริงใจ

ไม่เฉพาะในสภาผู้แทนเท่านั้น ที่ไหน ๆ
ไม่ว่าในวงราชการหรือธุรกิจ ก็มีคนหนุ่มเข้าไป
มีบทบาทและมีตำแหน่งสูง ๆ ซึ่งก็ไม่ใช่ว่า
แปลก เพราะคนเก่งคนมีความรู้เพิ่มขึ้นทุกวัน
แต่ก็ไม่แน่ว่า ตำแหน่งสูง ๆ เหล่านี้จะตกแก่
คนเก่งเสมอไป เพราะระบบราชการและธุรกิจ
เมืองไทยมีการเมืองเข้าไปแทรกอยู่เสมอ ตำแหน่ง
สำคัญเหล่านั้นอาจได้มาด้วยวิถีทางการเมือง หรือ
ด้วยบารมีญาติพี่น้องมากกว่าความรู้ความสามารถ
ก็มีมาก ตามกรมกองต่าง ๆ จึงมีลูกท่านหลาน
ท่านนั่งเก้าอี้ตักหน้าข้าราชการอาวุโส ผู้มีความ
สามารถ แต่ไร้พรรคไร้พวกมากมาย คนหนุ่ม
เหล่านี้ ถ้ามีสมรรถภาพในการทำงานชดเชยกับ
การได้มาซึ่งตำแหน่ง ก็คงไม่เป็นที่ครหานัก
ตำแหน่ง อธิบดี หัวหน้ากองมากมายที่มีคนหนุ่ม
เข้าบริหาร แม้ผู้ครองตำแหน่งนั้น ๆ จะมี
ประสบการณ์ไม่เท่าอาวุโส แต่ถ้าเขาใช้ข้อที่มี
ภาษีกว่า คือความบริสุทธิ์ใจและความจริงใจใน

การทำงาน ก็คงชดเชยกันได้ ข้อสำคัญที่น่า
เศร้าก็คือ คนหนุ่มผู้มีตำแหน่งเหล่านั้น นอก
จากจะเสียเปรียบประสบการณ์และอาวุโสแล้ว ยัง
ดำเนินรอยตามผู้อาวุโสที่สภปรกบางคน ด้วย
เหตุนี้ บางกรม บางกอง นอกจากทำงานผิด
พลาดแล้ว ยังมีการคอร์รัปชันกันอย่างออกหน้า
ออกตา เช่นเมื่อเร็ว ๆ นี้ มีกรม ๆ หนึ่งใน
กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ปฏิบัติงานผิดมติ
คณะรัฐมนตรี เพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนและ
พวก ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าจะทำให้ประเทศชาติเสียหาย
แต่ความผิดโดยจงใจเหล่านี้เขาก็หาวิธีลบล้างได้
ด้วยวิธีเดียวกับที่ได้ตำแหน่งมา ถ้าคนหนุ่มยัง
เป็นเช่นนี้อยู่ ความหวังที่ผู้อาวุโสชอบพูดกัน
เสมอว่า ฝากอนาคตของบ้านเมืองไว้ให้กับคน
รุ่นหนุ่มก็คงจะผิดหวัง เช่นเดียวกับที่คนหนุ่ม
ผิดหวังพฤติกรรมของผู้ใหญ่ในบ้านเมืองของเรา
ตลอดมา ๑

ความกล้าหลังของคนหนุ่ม

สถาพร ชินะจิตร

ในระยะนี้ คนหนุ่มทั่วโลกดูจะเป็นข่าวอยู่บ่อย ๆ คนหนุ่มสมัยนี้มีความรู้สึกกับผิดชอบท่วงโยในสังคมที่ตนอยู่ และท่วงโยต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันมากขึ้น คนหนุ่มในที่นี้มิได้หมายถึงเพียงแต่นักเรียน นักศึกษา แต่หมายถึงคนทั่วไปที่ยังมีความกระตือรือร้น แข็งขัน มีกำลังใจ พอที่จะผจญกับปัญหาต่างๆ โดยไม่ย่อท้อได้ เราจะเห็นบทบาทของคนหนุ่มได้ชัด อย่างน้อยก็จากการประท้วงในเรื่องสงคราม การต่อต้านความอยุติธรรม ต่อต้านการเหยียดผิวในอัฟริกาใต้ และการช่วยพรรคการเมืองนครคัทเสียงเลือกตั้งในอังกฤษ และอเมริกา สิ่งเหล่านี้ต้องการความพยายาม และความสามารถมากมาย และผลที่เกิดขึ้นก็เป็นรางวัลที่น่าภูมิใจสำหรับคนหนุ่มเหล่านั้น

ทำไมเล่าผลงานหลายอย่างทำนองนี้ จึงมาจากคนหนุ่ม เราคงจะพอตอบได้กระมังว่าคนหนุ่มเหล่านั้นพึงจะอยู่ในระยะเริ่มต้นของการดำรงชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เขายังขาดความกล้าเอียง มีความกระตือรือร้น และหวังว่าสังคมที่เขา กำลังจะเข้าไปร่วมด้วยนั้น ควรจะเป็นสังคมที่น่าอยู่ให้ความสุขแก่เขาได้ ด้วยเหตุนี้เขาจึงไม่รังรองที่จะเรียกร้องหรือแก้ไขสังคมไปตามความคิดของเขา คงจะไม่ผิดนักถ้าจะกล่าวว่าคนหนุ่มยังเป็นคนที่มีการผูกพันน้อย ความเห็น

แก่ตัวและการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงคนอื่นจึงน้อยกว่าผู้ที่มีอายุ ซึ่งมีบ่วงคล้องคอไม่ทางใดก็ทางหนึ่งแล้ว การกระทำของคนหนุ่มส่วนมาก มักก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีในสังคม หรือช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น และยังมีบทบาทในแง่ช่วยผลักดันให้คนที่รู้สึกว่าการกระทำทั้งกายและใจ เกิดความกระตือรือร้น รู้จักหน้าที่ของตนมากขึ้น ไม่ดูคายนหรือเฉื่อยชาเร็วกว่าที่ควร

ไม่ต้องบอกเราก็คงจะรู้ว่า คนหนุ่มไทยยังมีบทบาทโดยตรงต่อสังคมน้อยมาก มีผู้ให้สาเหตุในเรื่องนี้มากมาย ตั้งแต่การถูกอบรมให้เป็นผู้ว่านอนสอนง่าย ไม่เถียงผู้ใหญ่ ไปจนกระทั่งถึงการด้อยพัฒนาทางปัญญา พุงง่าย ๆ ก็คือคนหนุ่มของเราโดยส่วนรวมแล้วยังด้อยพัฒนา การด้อยพัฒนาของคนในชาติหาได้เป็นผลมาจากการด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจไม่ แต่เป็นผลมาจากการศึกษา การพัฒนาจิตใจ ความคิดและความรู้สึกต่อสังคม ในขณะที่เด็กในประเทศอื่น ๆ เริ่มมีอิสระ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางสังคมตั้งแต่อายุ ๑๖-๑๗ ปี เด็กไทยยังไม่มีความรู้สึกเช่นนั้นจนกระทั่งอายุ ๒๐ ปีแล้ว การที่เป็นเช่นนั้น ไม่ใช่เพราะการเติบโตทางร่างกาย และมันสมองของเด็กไทยเป็นไปช้ากว่าเด็กชาติอื่น ๆ แต่เป็นเพราะความกดดัน และ/หรือการละเลยที่ไม่ให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวขึ้นต่างหาก ไม่มีเหตุผลอะไรที่หลังจากอายุ ๑๖ ปีแล้ว คนวัยหนุ่มของเราจะต้องถูกกีดกันไม่ยอมให้เป็นผู้ใหญ่ หรือรับผิดชอบต่อสังคมที่เขากำลังจะเข้าไปอยู่ ตรงกันข้าม คนหนุ่มเหล่านี้ควรจะได้เริ่มเรียนรู้ที่จะบอกตนเองได้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิดอะไรคือความยุติธรรม รู้จักเลือกแนวทางประกอบอาชีพที่สุจริต มีโอกาสและเครื่องมือที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองได้ มีความสามารถที่จะเลือกใช้เวลาว่างของตนให้เป็นประโยชน์ และ

มีความหมาย และรู้จักการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม

อันที่จริงแล้วคนหนุ่มไทยเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ช้ามาก แทนที่จะเริ่มจากอายุ ๑๖ เราก็ควรจะเริ่มกันเมื่ออายุ ๑๔-๒๐ ปี ผู้ที่มีความรับผิดชอบทางการศึกษาคงจะตระหนักดีว่า การที่ครูในโรงเรียนไม่พัฒนาเด็ก ให้ก้าวหน้าตามความสามารถและมันสมองของตนนั้น ก็ไม่ต่างกับการให้ยาพิษแก่เด็ก ที่ทำให้เด็กปัญญาอ่อนกว่าเท่าที่ควรจะเป็น การที่คนหนุ่มถูกละเลยไม่ใช่แค่เพียงว่าสังคมจะไม่ได้พัฒนาสมบัติอันมีค่าของสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็น การปฏิบัติไม่ให้คนหนุ่มได้พัฒนาตามที่เขาคงจะได้ด้วย ยิ่งกว่านั้น การกดขี่บังคับให้คนหนุ่มอยู่ในกรอบหรือกฎเกณฑ์ของสังคม หรือกฎเกณฑ์ของผู้มีอำนาจ ก็เท่ากับเป็นการทำให้คนหนุ่มล่าหลังยิ่งขึ้น

การเลี้ยงเด็กไม่โต หรือโตช้ากว่าเท่าที่ควรจะเป็น ดูจะปรากฏอยู่ทั่วไปในสังคมไทย การถือเอาครูเป็นแม่พิมพ์ของเด็ก หรือการความรอยเท้าผู้ใหญ่อย่างเคร่งครัด ดูจะเป็นความเชื่อที่ผิด ๆ สิ่งเหล่านี้อาจจะช่วยทำให้เกิดความมั่นคง ความง่ายในการปกครอง แต่ไม่ได้เป็นผลดีต่อประเทศในระยะยาวเลย ในบรรดาลักษณะหลาย ๆ อย่างของประเทศด้อยพัฒนา การด้อยพัฒนาของคนเป็นลักษณะที่สำคัญอันหนึ่ง เรา น่าจะเริ่มถามตัวเองว่าจะเป็นการดีหรือ ที่สังคม

ไทยจะมีแต่เด็กและคนแก่ โดยไม่ต้องมีคนหนุ่ม เหมือนที่เรามีมาเป็นเวลาช้านาน ความอิสระ เสรีอันเป็นลักษณะที่ทำให้คนหนุ่มได้เปรียบ ในการคิดริเริ่มที่จะทำ หรือเปลี่ยนแปลงอะไร คุณจะ ชาติไปในสังคมไทย คนหนุ่มถูกบังคับให้เป็น เด็ก รู้สึกเป็นเด็ก ไม่พร้อมที่จะมีความคิดของตัวเอง เขาถูกสอนเพียงให้รู้ว่าวันหนึ่งเขาจะเป็น ผู้ใหญ่ที่จะมีอำนาจหน้าที่ต่อประเทศ ต่อสังคม แต่ ครั้นพอพ้นจากความเป็นเด็กแล้ว เขาก็ต้องกลายเป็นคนแก่ที่ต้องแบกภาระของครอบครัว อำนาจ หน้าที่ อันกลายเป็นบ่วงแวนคอที่ไม่ยอมให้ เขามีอิสระเช่นคนหนุ่มทั้งหลาย ถ้าจะดูไปแล้ว ก็เหมือนกับว่าสังคมไทยไม่ยอมให้มีคนหนุ่ม

แต่การไม่พัฒนาคนหนุ่มขึ้นมาใช้ประโยชน์ เช่นนี้ ย่อมเป็นการสูญเสียกำลังคน และจักรกล อันสำคัญของสังคม เราจึงไม่ได้ใช้ประโยชน์ ของคนหนุ่มให้เต็มที่เหมือนประเทศอื่น เราจึง ต้องคอยสอนคนแก่ของเราให้คอยตามคนหนุ่มใน ประเทศอื่น เราจึงไม่มีคนหนุ่มที่พัฒนา หรือคน แก่ที่พัฒนามากกว่าเท่าที่ควร การปรับปรุงที่นำ จะมาจากคนหนุ่มจึงตกไปอยู่ในมือของคนแก่ หรือคนที่มีอำนาจ (อำนาจช่วยให้เขาไม่เป็น เด็กอีกต่อไป) หากคนกลุ่มนี้แล้ว ก็ยากที่เด็ก รุ่นใหม่จะเข้ามาร่วมกลุ่มกับคนแก่ แล้วเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เขาทำไว้ได้ หากคนกลุ่มนี้ดี เขาก็ยัง ไม่มีทางรู้ได้ว่า เด็กที่เขาเลือกมาให้เป็นคนแก่

โดยไม่เคยเป็นคนหนุ่มนั้นจะพัฒนาเป็นคนแก่ที่ ดีหรือเปล่า

ถึงเวลาแล้วที่เราควรจะหันมามองหาคนหนุ่ม ไทยกันเสียที ทั้งนี้มิใช่เพียงแต่ยอมให้การยก ย่องเท่านั้น แต่ผู้ใหญ่หรือสังคมควรจะรู้สึกเป็น หน้าที่ของตนที่จะพัฒนาคนหนุ่มเหล่านี้ ให้ เรียนรู้สภาพที่แท้จริงและปัญหาของสังคม รู้จัก ยกย่องสิ่งที่ดี ประนามสิ่งที่เลว และมีบทบาท ในการออกความเห็นในสังคมมากขึ้น สังคมควร สร้างสภาพแวดล้อม และโอกาสเพื่อจะพัฒนาคน หนุ่มโดยสมบูรณ์ และนำไปใช้ประโยชน์ได้ การปฏิเสธรในการพัฒนาเช่นนี้ ย่อมเป็นการสูญเสียพลังทางสังคมโดยใช่เหตุ ดีไม่ดีอาจเกิดการ เปลี่ยนแปลงแบบที่ไม่ต้องการได้ หากการเปลี่ยนแปลงในทางเลวเกิดขึ้นผู้ที่ควรจะถูกดำเนินคดีควรจะเป็นผู้ใหญ่หรือคนแก่ มากกว่า 'เด็ก'

สำหรับคนหนุ่มเอง การถูกปิดตา หรือถูก หลอกลวงไม่ยอมให้โต ให้ล่าหลัง ไม่ให้พัฒนา เท่าที่ควรเช่นนี้ ไม่ใช่สิ่งที่น่ายินดีเลย การที่จะ ยอมให้เป็นไปเช่นนี้ ไม่ใช่วิสัยของคนหนุ่มเลย เขายังมีทางที่จะช่วยตัวเองได้ด้วยการหัดคิดเป็น ตัวของตัวเองและแก้ไขนิสัยที่ถูกชักนำไปโดยไม่ รู้ตัวซึ่งอาจเป็นสิ่งที่ทำให้เขาล้าหลังอยู่ ด้วยกำลัง วิชา จิตใจที่มั่นคง และมีันสมองที่ไม่น้อยหน้า กว่าคนอื่น คนหนุ่มจะยอมล่าหลังตามบัญชาของ สังคมโดยไม่มีการคั่นร่นเช่นนั้นหรือ ๑

ความสับสนของคนหนุ่ม

สุทธิชัย หยุ่น

ความพยายามของคนหนุ่มไทยทุกวันนี้ ในอันที่จะสร้างสิ่งที่เรียกกันว่า “บุคลิกหนุ่มแท้” ทางด้านความคิด คือการแสวงหาถ้อยคำแสดงความไม่พอใจต่อสถาบันที่มีอยู่ เพราะเกิดมีแนวความคิดที่ฝังแน่นว่าความไม่พอใจต่อสิ่งต่าง ๆ คือคุณสมบัติข้อแรกของความเป็นคนหนุ่มที่มีปัญญา

ความรู้สึกต่อต้านรุนแรงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องสร้างกันได้ง่ายดายอย่างที่ได้ยินได้ฟังในหมู่คนหนุ่มรุ่นแข่งขันในวงการต่าง ๆ

บ่อยครั้ง ถ้อยคำและข้อเขียนที่พยายามสอดทำที่ของความรุนแรง ของความฉุนเฉียวอย่างเฉียบขาด และขอเสนอล้มล้างระเบียบข้อบังคับเดิมอย่างกระหึ่มของหนุ่มไทยไม่ได้มาจากคนที่คิดอย่างนั้นจริง ๆ แต่เป็นเพียงความเสแสร้งของคนหนุ่มที่ฉวยโอกาสแย่งชิงความชื่นชมด้วยวาจาและถ้อยคำที่หาเหตุผลสนับสนุนได้ด้วยยาก

ดูเหมือนจะยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ความซื่อ โกรธโมโห และการโต้แย้งแนวความคิดทุกอย่างเป็นหนทางสำหรับความสำเร็จของการต่อสู้ทางด้านปัญญาของคนรุ่นนี้

การกล่าวหาว่า แนวความคิดเช่นว่านี้เป็นของคนรุ่นใหม่โดยเฉพาะ เป็นผลงานของคนที

กล้าหาญขัดแย้งกับสถาบันเดิม โดยแท้เป็นจุดอ่อนสำคัญของ “คนหนุ่มเลือดร้อน”

ความจริง คนหนุ่มบางคนเหล่านั้นไม่ได้เฉลียวใจว่าตนกำลังเดินตามเส้นทางของบุคคลบางคนที่สังคมเชิดชูเพียงเพราะถ้อยคำรุนแรงซึ่งไม่ตรงกับเหตุผลเสมอไป

แม้คนหนุ่มไทยทุกวันนี้จะไม่โอหังพอที่จะประกาศความเป็นเอกราชทางด้านความคิดของตนเอง แต่ถ้อยคำและข้อเขียนก็ดูจะมีแนวโน้มต้องการสื่อออกไปอย่างนั้น

สังคมไม่ได้พัฒนาขึ้นด้วยถ้อยคำรุนแรงและ – บางครั้ง – หยาบคาย ประเทศที่ถูกรว่าว่าด้อยพัฒนาอย่างไทยไม่ได้กระเถิบฐานะทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมขึ้นด้วยเพราะคนหนุ่มวางมาตรฐานความคิดตามแบบ “ผู้โต่งตั้ง” ในสังคมยุคก่อน

การที่คนหนุ่มไทยทุกวันนี้ต้องลอกเลียนแบบของ “นักคิดผู้อาวุโส” ผู้ต้ออกจะมีฐานะมั่นคงในวงการคนทั่วไปนั้นไม่เพียงแต่จะแสดงถึงความอ่อนแอทางด้านความคิดความอ่าน ของตนเองเท่านั้น แต่ยังสื่อให้เห็นถึงความไม่สามารถที่จะแยกสสารออกจากความไร้สาระอย่างน่าเสียดาย

ความไม่เชื่อมั่นในตนเองและการยอมรับของสังคมอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หนุ่มสาวไทยยินดีเพียงแต่จะคิดหาทางปฏิเสธสภาพที่ตนเป็นอยู่โดยไม่ยื่นตนเองออกไปไกลพอที่จะมองความเป็นจริงของเหตุการณ์รอบตัวมันได้อย่างเพียงพอ

ความไม่เชื่อมั่นในตนเองนี้กระมัง ที่ทำให้คนหนุ่มสาวไม่น้อย ที่มีพลังความคิดแน่วแน่ไม่พอ รวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนอย่างหนาแน่นไม่ใช่เพื่อความก้าวหน้าของวงการของตนเองอย่างที่ว่าซามกันเป็นอาจิด แต่เพื่อปิดบังความรู้สึกได้สำนึกที่รังควานตนเองอย่างไม่รู้ตัวตลอดเวลา ว่าลำพังตนแล้วจะไม่สามารถ “สร้างตนเอง” ได้เท่าที่ควร

การพยายามเกาะกลุ่มกันเอง หรือเอาตนเองแนบใกล้กับผู้มี “ชื่อเสียง” อยู่แล้วในสังคมไทย น่าจะเป็นสาเหตุอันสำคัญที่ทำให้แนวความคิดของคนหนุ่มสาวแล่นไปได้ตามคัลลองแคบ ๆ ที่คนอื่นวางเอาไว้

คนหนุ่มที่พยายามแสวงหา “ชื่อเสียง” ทำนองนี้ไม่กล้าพอที่จะยอมรับความจริงที่ว่าตน

เองกำลังถูกเกณฑ์ ให้ฝังอยู่กับแนวความคิดบางอย่างจนถอนตัวเองไม่ขึ้น

ความฉลาดที่จะเป็นตัวของตัวเอง ความหวาดต่อความอ้างว้างที่จะเกิดขึ้นจากการตีครองด้วยความคิดของตนเอง โดยปราศจากเส้นทางที่ใครมาวาดไว้ ทำให้คำพูดและถ้อยคำที่กล่าวชวนกุกกันมาในวงการคนหนุ่ม ฟังดูเหมือนผลผลิตจากเบ้าเดียวกันไปหมด

คนหนุ่มบางกลุ่มไม่กล้าเสี่ยงกับการแตกแยกกันเองทางด้านความคิด เพราะนั่นหมายถึงการต้องแยกตนเองทางร่างกายและจิตใจจาก “เพื่อนผอง” ของตน

สำหรับคนหนุ่มเหล่านี้ การไม่ได้เสวนากับเพื่อนร่วมความคิดอย่างเป็นผิงเป็นผา เป็นเรื่องร้ายแรงถึงกับต้องประกาศว่า อนาคตของประเทศชาติภายภาคหน้ากำลังดับวูบลง

ขณะเดียวกันที่คนหนุ่มตะโกนโหวกเหวกถึงความใจแคบและความตื่นเขินทางด้านความคิดของข้าราชการและผู้มีอายุมากกว่า พวกเขาเองก็กำลังบีบตนเองให้อยู่ในกรอบเดียวกันและปฏิเสธที่จะถูกแบ่งแยกจากคนที่มีแนวความคิดเดียวกัน หรือผู้ที่ต้นบุษาคนเดียวกัน

การประณามสิ่งต่าง ๆ และมาตรฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไทยเป็นเรื่องง่ายตาย การสาปแช่งสงครามเวียดนามเป็นเรื่องธรรมดา และการโอดครวญถึงอาการทุจริตในวงราชการ เป็นหัวข้อที่ชวนหาเวลานอนเสียแล้ว

แต่คนหนุ่มของเราทุกวันนี้ก็ยังบรรเลงเพลง
เก่า ๆ นั้นไม่หยุดไม่หย่อน โดยไม่มีข้อเสนออัน
ใดในทางนำอินดีว่าจะแก้ปัญหาดัง ๆ เหล่านี้ได้

น้ำเสียงประชดประชันที่นักเขียน และนัก
หนังสือพิมพ์ที่ดูเชิดให้โค้งตั้งใช้กันอยู่ทุกวันนี้ ก็
ยังถูกลอกเลียนจากคนหนุ่มสาว ไม่มีที่ท่าจะหายไปไหน การกล่าววิจารณ์เหตุการณ์ด้วยวาจา
คุตติ์และประชดประชันนั้น เป็นทางออกของคน
ที่ไม่สามารถจะหาทางแก้ไขปัญหาดังด้วยตนเอง

การลอกแบบวิธีการโศกครวญถึงความเป็น
อยู่ของคนไทยเมื่อสี่ห้าร้อยปีที่แล้วเพื่อแสดงความ
เป็นไทยของตนเองนั้นไม่ได้ช่วยให้สังคมไทยทุก
วันนี้และวันข้างหน้าดีขึ้นแต่อย่างไร การขีด
เขียนถึงความชั่วร้ายของสังคมเมืองหลวง โดยไม่
พยายามแสวงหาทางแก้ การต่อต้านแนวความ
คิดของรัฐบาลด้วยถ้อยคำเห็บแค้น อาจสร้าง
ความโค้งตั้งให้กับคนหนุ่มบางคนได้ แต่ไม่ได้
ทำให้ฐานะของสังคมไทยทั่วไป ดีขึ้นแต่ประการ
ใดเลย

ลักษณะเด่นของคนหนุ่มสาวในวงการต่าง ๆ
ที่ยืนยันว่าตนเองกำลังสร้างสังคมรูปแบบใหม่พร้อม
กัน คือการยกเรื่องของ “เพื่อนฝูง” ตนเองมา
กล่าวชม หรือบางครั้งอาจนำมาวิจารณ์อย่างสาด
เสียเทเสีย แต่ทั้งหมดก็ไม่เห็นหันความพยายาม
จะกอดคอกันให้ถาวรต่อไป

ไม่มีอะไรจะน่าสะพึงกลัวมากไปกว่า “ผม
เกาคันให้คุณ คุณเกาคันให้ผม” เพราะนั่นเป็น
การบีบประคูดายให้กับตนเอง และห้องหับของ
คนหนุ่มสาวไทยทุกวันนี้ดูจะคับแคบลงทุกวัน –
คับแคบด้วยคนที่มิ “อุดมการณ์” เดียวกัน คน
ที่มีปรัชญาความคิดเดียวกัน และคนที่ “รักกัน
จริง”

ที่น่าเป็นห่วงยิ่งกว่านั้นคือใน “ห้อง” ของ
คนหนุ่มสาวทั้งหลายนี้มีผู้อาวุโสอยู่ประจำด้วย
เสมอ ความเคารพยำเกรงทางด้านทำทางและ
ร่างกายนั้นยังไม่กล้าเกลียดกลัวเท่าไร แต่
การบ่นบออย่างตาหลับตาคือคำพูด และ
แนวความคิดของ “ผู้ใหญ่” ในวงการนั้น ๆ
น่าสะอิดสะเอียนเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ไม่ใช่ความผิดของ “วีรบุรุษ” เหล่า
นั้น หลายครั้งคนหนุ่มสาวเองเป็นคนโน้มตน
เองกับแนวความคิดเดิมเหล่านั้นอย่างละมุนละ
ม่อม เพราะความจำเป็นต้องพึ่งบารมีแห่งผู้ใหญ่
เหล่านั้นในการแสวงหาความ “ก้าวหน้า” ทาง
ด้านปัญญาของตนเอง

ความเหงาของคนหนุ่ม และความหงุดหงิด
ต่อสภาพทางสังคมของคนรุ่นใหม่ อาจเป็นข้อ
ผลักดันให้เกิดการเฮโลเข้าที่พึ่งทางปัญญาอย่าง
นั้น แต่คนหนุ่มที่ประกาศเสียก้องว่ากำลังต่อสู้
เพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นเอกราชทางปัญญานั้น
ไม่มีสิทธิจะอ้างเช่นนั้นเป็นอันขาด

ช่วยการบันถึงสภาพบ้านเมืองที่เหลวแหลก
เสียเวลารำพึงถึงความสวยงามของสิ่งสลักหักพังที่
เมืองเก่า และเสียแรงซึกเขียนถึงความคิดใหม่ ๆ
ของนักคิดผู้ยิ่งใหญ่ในโลกโบราณ เพราะสิ่งเหล่านี้
ไม่ใช่สาระของการต่อสู้ของคนหนุ่มปัจจุบัน

ความกล้าที่คนหนุ่มควรสร้างไม่ใช่ความกล้า
ที่จะเขียนและพูดด้วยคำรุนแรง ค่อด้านสถาบัน
เดิมอย่างที่คนอื่นเคยเขียนและพูดมาแล้ว นั่น
เป็นวิธีการปลอดภัยและคับแคบเกินควร
สิ่งแรกที่คนหนุ่มคนสาวของประเทศที่ต้อง

การสร้างบ้านเมือง คือความกล้าที่จะปลุกตน
เองจากบ่วงอิทธิพลของ “คนแก่” ในวงการ
ของตน

นั่นคงไม่ใช่เป็นการเรียกร้องมากเกินไป
สำหรับคนรุ่นนี้ที่ประเทศชาติต้องพึ่งพานักหนา
เสี่ยงป่าวประกาศของคนหนุ่ม ที่เรียกร้อง
ให้คนอื่นเอาตัวออกห่างจากความโลภ ความกลัว
ความหวาดในสิ่งที่ไม่ควรโลภ ไม่ควรกลัว และ
ไม่ควรหวาด ควรสะท้อนกลับมาหาทิศทาง
เดิมบ้าง ๑

ศิลปิน

การสร้างสรรคงานศิลปะของคนหนุ่ม ถวัลย์ ดัชนี

การสร้างสรรคในทางศิลปกรรมร่วมสมัยและแม้ในโบราณกาล
ของศิลปินนั้น หมายถึงพลังเนรมิตรผลงานด้วยความรัก ออกมา
เป็นประจักษ์พยานทางพุทธิปัญญา อันเกิดจากความรอบรู้ ความ
เลื่อมใสใจจริง และปิติที่ได้สร้างสรรคงานศิลปะ โดยมีได้มุ่งหวัง
ผลตอบแทนแห่งเกียรติยศ สรรเสริญ อำนาจและผลกำไรเงินทอง
การสร้างสรรคของศิลปิน คือการสละอุทิศ เช่นเดียวกับเมฆที่หลั่ง
หยาดฝน เป็นการเจียรนัยปัญญาวิสุทธิจากประสบการณ์ ด้วย
จิตวิญญาณอันเอบอ้มด้วยความรัก ความเข้อกเข้ใจ และความ
เป็นภราดรภาพสากลในมนุษยชาติ กิจกรรมอันทรงไว้ซึ่งร่องรอย
ของพุทธิปัญญามนุษย์ และดำรงคงอยู่ซึ่งความหมายของ
อารยธรรม ย่อมเป็นเส้นแบ่งขีดขั้นระหว่างมนุษย์กับสัตว์ดิรัจฉ
าน และเป็นวิถีทางอันแท้จริงและบ่อเกิดแห่งความหวังอันสูงค่า

การสร้างสรรคของศิลปินที่แท้จริง จะเป็น
เจ้าองค์ที่สองบนพื้นพิภพ คือเป็นกระจกอันเปล่ง
สะท้อนโคมหน้าความคิดของผู้คน สังคม และ
เป็นคำสอนสากล ที่ไร้คำพูดของนักบุญในศาสนา
สากล และเป็นพระเพลิงเผาผลาญการแบ่งชาติ
ชั้นวรรณะ เป็นกระแสความคิดอันไหลเชี่ยวกล้า
และพิ่งทำนบของความเห็นแก่ตัว และนำดวงจิต
ของมนุษย์ไปสู่ที่พักนิ่งอันสูงส่งงดงาม ด้วยสังข
ธรรมและเป็นมิตคมของหมอผ้าตัดที่กรีดลงไปบน
บาดแผลความผิดพลาดเรื้อรังของมวลมนุษย์ คน
หนุ่มของวงการศิลป์ไทย ไม่ว่าจะเป็วันนี้ วานนี้
หรือพรุ่งนี้ มิได้ตระหนักถึงมรรคาศักดิ์สิทธิ์ของ
ศิลปินวิสุทธ์และการสร้างสรรค ทุกคนเหล่านั้น
คั้รนวนอยู่ในกรงขังของวัตถุนิยม และตกเป็นทาส
ของสิ่งผู้มัดทางกาย ในอดีตศิลปินไทยเนรมิตร
งานศิลป์ด้วยแรงศรัทธาปสาทะอันมั่นคงในพุทธ
ศาสนาและเปลื้องปลดความอยากอันหยาบต่ำของ
กิเลส ทำงานศิลป์เพื่อพระนิพพานเป็นปลาย
ทางของวิมุติสุข ศิลปินสันโดษมีกันน้อยและเป็น
นักบุญผู้ห่วงความรักออกมาปรากฏในการสร้าง
สรรคงาน ล่วงมาปัจจุบันสภาพของชีวิตสังคม
และเศรษฐกิจได้เปลี่ยนไปมาก ศิลปินต้องต่อสู้
กับค่าครองชีพและเป็นเพราะความขลาด ความ
เกียจคร้าน อ่อนแอ เห็นแก่ตัว และตกอยู่ใน
อบายมุขทั้งปวงที่เป็นเครื่องเข้ายวน ศิลปินใน
ปัจจุบันจึงไม่มีการสร้างสรรคและผละหนึ่จาก

อุดมคติ อุดมการณ์ ในอันจะร่วมกั้นยกระดับ
จิตวิญญาณของมนุษย์โลก ในขณะที่ปัจจุบัน
กำลังถูกคุกคามด้วยอำนาจอันน่าพรัน พริ้งของ
วัตถุนิยม ศิลปินก็ขายวิญญาณตนเองในราคาเดียว
กั้นกับรองเท้าเก่า ๆ ด้วยการเขียนรูปไว้รสนิยม
เพื่อขายให้กับพ่อค้าฉ้อฉลนำไปขายให้ฝรั่ง หรือ
คนไทยที่ด่ารสนิยม ยิ่งไปกว่านั้น ศิลปินหนุ่ม
หลายคนขายตัวเองผูกขาดกับร้านขายรูป ทั้งใน
และนอกประเทศ พาณิชศิลป์ดำเนินไปบนความ
สมบูรณ์พูนสุข และความสำเร็จที่วัดกันในกลุ่ม
ศิลปินด้วยกันในทางวัตถุ เช่น รถยนต์ บ้านที่ดิน
และเงินในธนาคาร จากการขายตัวและดวง
วิญญาณของการสร้างสรรค บ้างก็ตั้งรกรอกความ
บันเทิงใจ ด้วยความเกียจคร้าน อ่อนแอ ไร้
หนทาง บ้างก็ตั้งโรงเรียนสอนวิชาศิลป์ ซึ่งเกิด
ขึ้นดาษดื่นเหมือนดอกเห็ดในฤดูฝน บ้างก็รับจ้าง
ทำงานกับฝรั่งและชาวจีน โดยทำงานตามความ
พอใจของผู้ว่าจ้าง ซึ่งไม่ประสาในศิลป์ และหา
เหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเอง ว่ายังไม่
พร้อมหรือไม่มีเวลา ไม่มีเงิน และเปลืองทั้งเวลา
และชีวิตเหล่านั้นไปกับเหล้า และความขลาด
อ่อนแอจากการเป็นทาสความต้องการมีรู้อีมทาง
กายอย่างเดียว พุทธปรัชญาและเลือดขันของ
ธรรมบุรุษผู้สร้างสรรคศิลป์ ตกจางเป็นน้ำท่า
ความยากจนเสียดสีของจิตรกรในอดีต และแม้
ในปัจจุบันสองสามคนผู้ไม่ยอมขายตัว ก็เป็น

ที่หัวเราะเยาะเย้ยกับประมาทาดกวาง ศิลปินอันแท้จริงกับดวงวิญญาณของการสร้างสรรค์ อันจะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมแก่ประเทศชาติ กำลังจะสูญพันธุ์เหมือนสัตว์โบราณ การเสียสละและการมอบดวงวิญญาณ และความรักให้กับการสร้างสรรค์เป็นเพียงนิยายประโลมโลก ในขณะที่ศิลปินในปัจจุบัน เกาะยึดเหมือนกาฝากบนผลกำไรเงินทอง ลากอาณิสและผลิตสินค้าออกมาสู่ตลาด ได้รับค้ำยกย่องชมเชยจากปัญญาอ่อนชนผู้อดใจไว้รสนิยม ประโคมกันอยู่ตามวงการขายรูป และแพร่พิชรายออกไปสู่ประชาชนผู้รู้เท่าไม่ถึงการณ์อย่างน่าอนาถ ความสำเร็จในการสร้างสรรค์ และอัจฉริยภาพในศิลปินอันแท้จริงกับความค้ำทราวมของเศษศิลปินจอมปลอมในความคิดอันว้าวุ่น ของผู้คนที่ปราศจากที่ยึดเหนี่ยวทางใจอย่างยุคสมัยนี้ สบสนกันระหว่างระยับของเกล็ดดาวบนทางช้างเผือกในสวรรค์กับแสงสะท้อนขาววมของหากกลานผ่านบนกองอาจม

ในวิถีทางปัจจุบันของศิลปินในประเทศไทย ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ฉาบฉวยและไร้เป้าหมาย เราไม่อาจจะจำแนกได้ว่าอะไรควรจะเป็นต้นเหตุของความเสื่อมโทรมทางพุทธิปัญญาในศิลปิน ทุกอย่างนั้นเกี่ยวโยงกันเป็นลูกโซ่ และแต่ละชั้นหยุดหนึ่งอยู่กับที่โดยไม่มีกำหนด ในขณะที่สภาพสังคม ซึ่งจะสะท้อนออกในการสร้างสรรค์ศิลปก้าวหน้าไปจนตามไม่ทัน อิทธิพลของ

วัฒนธรรมภาคฝรั่ง และความสวาระย้าธรรมดา ได้มีบทบาทอย่างเต็มที่และจะมีผลครอบงำไปทั่ว ในขณะที่ทางศิลปกิจกรรมในทางด้านนี้ยังอยู่ในระดับเดียวกับเมื่อห้าร้อยปีก่อน ผู้บริหารในกรมกองอันเกี่ยวกับศิลปก็ดี การสอนเรื่องศิลป์ในมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนก็ดี ยังหลงมงายอยู่กับทัศนคติเก่าของศิลปโบราณ ไม่ประสาต่อความก้าวหน้าของศิลปกรรมร่วมยุค ผู้คนยังคงต้องการสัมผัสงานศิลป์ด้วยสามัญสำนึก ในความงาม ความมีระเบียบเรียบร้อยและความประสานกลมกลืน เรามีความคิดและความเชื่อถือในศิลปสมัยเก่าโบราณ ในขณะที่บ้านเมืองและโลกกำลังรุกไปข้างหน้าจนถึงห้วงอวกาศ เรายังฝังทัศนคติเก่าแก่ที่แคบ เห็นแก่ตัวแก่เด็ก ๆ และที่ร้ายที่สุดเรากำลังสอนให้เด็กไม่เพียงยำยำอยู่กับที่ หากแต่ถอยไปข้างหลัง ถ้าเด็กวันนี้คือผู้ใหญ่วันหน้า และผู้ใหญ่วันนี้คือผู้ใหญ่หน้า ก็ชอบที่จะมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขทั้งหลักสูตรและการสั่งสอนอบรมศิลปินกันทุกแห่ง ที่เรียนวิชาเกี่ยวกับศิลป์ ถ้าสถาบันไม่อาจผลิตศิลปิน อย่างน้อยที่สุดเราควรได้ครูอาจารย์ผู้รอบรู้เข้าใจ และมีประสิทธิภาพในศิลป์ เราต้องการกระจายความนึกคิดและการเข้าใจแจ้งในศิลปินแท้จริง ด้วยการริเริ่มปลุกฝังความรักให้กับคนรุ่นหลัง เราต้องการสื่อกลาง และการเชื่อมโยงความเข้าใจไปด้วยสื่อสารมวลชนทุกชนิด เพราะการที่จะเข้าใจรู้ค่าของศิลป์ อันเป็นสัจธรรมของความงาม

นั่น ต้องการศึกษาบรมสุนทรีย์และได้ประสบ
การณ์ เป็นที่หวังได้ว่าถ้าการให้การศึกษาศิลปะ
ให้ถูกวิธีทางแก่เด็กในปัจจุบัน เด็กจะเกิดความ
ภาคภูมิใจในศิลปะของชาติ และเมื่อความเข้าใจ
แจ่มแจ้งเกิด สิ่งที่จะติดตามอันเป็นผลพลอยได้จาก
การเข้าใจนั่นก็คือ หอศิลป์ ศิลปิน งานศิลปะ
กรรมร่วมสมัย นักวิจารณ์และปราชญ์ทางศิลปะ
แทนความเขลาเบาปัญญา และไม่เข้าใจแจ่มแจ้งใน

ปัจจุบัน ที่เรามักอวดความขายน้้าประเทศ
ชาติ ด้วยการนำเอาภาคเคนศิลปะอันน่าสมเพชไป
อวดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เราจะมีนักวิจารณ์
ที่แพร่ความคิดที่ถูกต้องกว่า ไปให้แก่สังคมได้ใน
ที่สุด และด้วยความเข้าใจถึงทฤษฎีจริยทรัพย์ของ
มนุษยชาติเป็นเบื้องปลาย น่าจะนำโลกไปสู่
ความสงบสันติสุขด้วยความรัก อันเป็นความรู้ที่
มนุษย์ยังมีให้แก่กันในโลกปัจจุบันนี้ได้ ๑

ข้าราชการเทศบาล

ทางออกของคนหนุ่มสาว

สมจิต สุคนธสวัสดิ์

คนหนุ่มเปรียบเหมือนเครื่องจักรที่อยู่ระหว่างกลางของอายุเครื่อง
คือไม่ผืดและไม่ทลวมจนเกินไป ฉะนั้นวัยหนุ่มจึงเป็นวัยทำงาน
ประเทศจะเจริญได้ ต้องมีคนในวัยหนุ่มเป็นจำนวนมากพอ เพราะ
กำลังผลิตผลของประเทศอยู่ที่คนในวัยนี้ ซึ่งต่างกับคนในวัยเด็ก
และวัยชราที่สังคมจะต้องให้การพิทักษ์ ในทางจริยธรรม คนหนุ่ม
ผ่านโลกมาไม่มากนักจึงมีโอกาสรู้จักคนไม่มาก จนเป็นเหตุให้ต้อง
มีภาระติดพันอยู่กับคนเป็นจำนวนมาก เช่นคนแก่ ฉะนั้นการแสดง
ออกของคนหนุ่มจึงเป็นในลักษณะที่เรียกได้ว่า ไม่เกรงกลัวต่อ
การกระทบกระเทือนผลประโยชน์ส่วนตัวของใครอย่างใด ฉะนั้น
หากคนหนุ่มได้มีโอกาสรับใช้สังคมของเขาแล้ว จึงเชื่อได้ว่า
เขาจะสามารถปรับปรุงแก้ไขสภาพสังคมให้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว
กว่าให้เด็กหรือคนแก่เป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ก็โดยอาศัยความบริ
สุทธิ์ ความตั้งใจจริงและยึดมั่นในสุจริตธรรมของเขาเป็นพื้นฐาน
และมีความรู้เป็นเครื่องประดับตกแต่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สังคมไทยเป็นสังคมที่เคารพต่อสิ่งที่น่ารำคาญ มากจนเกินกว่าเหตุ เช่นเคารพผีสาวเทวดา เคารพศาลเจ้า เคารพเงินตรา เคารพคนมีเงิน โดยไม่คำนึงว่าจะได้เงินมาด้วยวิธีใด แทนที่จะ เคารพในความคิดความรู้ของคน แม้คนไทย ส่วนใหญ่ จะมีความเคารพต่อหลักธรรมของพุทธ ศาสนาก็ตาม แต่ผลที่ได้ก็มีเพียงเป็นทางควบคุม ความประพฤติของคนเป็นจำนวนมากในสังคม ให้ประพฤติปฏิบัติไปในทางเดียวกันเท่านั้น และก็มีคนจำนวนไม่น้อย ที่ปากว่านับถือพุทธ ศาสนา แต่ประพฤตินอกกริตนอกรอย ซึ่งก็ยังมี คนเคารพนับไหว สิ่งที่น่าสนใจที่สุดคือทำไม คนไทยเราไม่ยกย่องความรู้ ความคิดความสามารถ ของคนเป็นอันดับสูงสุด แทนการยกย่องสิ่ง เหลวไหลเป็นอันดับสูงสุดดังปัจจุบัน คำตอบ ปัญหาไม่ใช่นัก แต่ก็พอจะอนุมานได้ว่าสังคม ไทยนั้น ยังอยู่ใกล้กับสังคมตามธรรมชาติมาก เกินไป จึงทำให้คนส่วนใหญ่มองเห็นประโยชน์ ใกล้ตัวสำคัญมากเสียจนไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ ของผู้อื่น ถ้าพูดอย่างพุทธศาสนิกชนก็ต้องว่า กิเลสของคนไทยส่วนใหญ่อันประกอบด้วย รัก โลภ โกรธ หลง ยังอยู่ใกล้ตัวคนไทยมากเกินไป พุทธศาสนาเปรียบแบ่งผัดหน้าฉาบผิวที่แท้จริง ไว้เท่านั้นเอง ฉะนั้นจึงมักจะหลุดออกจากใบหน้า อย่างง่ายดาย เผยให้เห็นริ้วรอยของใบหน้าแท้ๆ จริงอยู่บ่อย ๆ

การที่คนไทยเคารพยกย่องสิ่งอื่น ของคนมากกว่าที่จะยกย่องความรู้ ความคิดของคนจึงเป็นเหตุ

ให้คนที่มีความรู้ความสามารถ ไม่สามารถทนต่อ สภาพที่เป็นจริงของสังคมได้ ที่สำคัญที่สุดคน เหล่านี้ส่วนใหญ่ หรือเกือบทั้งหมดเป็นคนหนุ่มที่ ต้อง “รอ” โอกาสอย่างไม่มีโอกาสรู้ว่า “เมื่อใด” ธรรมชาติของคนหนุ่มใจร้อน ต้องการความสำเร็จจากผลงาน มีลักษณะเคลื่อนไหวง่าย มัก ไม่ค่อยห่วงกับลาภยศสรรเสริญ ตลอดจนบำเหน็จ บำนาญมากนัก เขาต้องการผลงานที่เกิดจากตัว ของเขาเอง แต่เมื่อเขาไม่มีโอกาสเขาก็ต้องต่อสู้ คัดค้าน แต่ในที่สุดกำแพงธรรมเนียมบางประการ ก็ต้องทำให้เขาพ่ายแพ้ ทางออกของเขามีหลาย ทาง เช่นคัดค้านต่อสู้ต่อไปเท่าที่แนวความคิดยังไม่เปลี่ยนแปลง ต่อมาเมื่อสังคมครอบงำเข้าไป นาน ๆ เขาก็จะเริ่มมองเห็นผลประโยชน์ใกล้ตัว มากกว่าความสำเร็จในผลงาน สังคมไทยก็จะคง สภาพสังคมตามธรรมชาติต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และไม่มีทางดีขึ้นอย่างรวดเร็วได้ คนรวยก็จะ รวยมากขึ้น คนจนก็จะจนลง จากชีวิตน้ำพริก ปลาหู ลดลงมาเหลือน้ำพริกคลุกข้าวเปล่า ทาง ออกทางที่สองที่อาจมีขึ้นได้คือ คนหนุ่มผู้บูชา ความคิดและความรักผลงานเหล่านี้จะเริ่มรวมตัว กันคัดค้านการกระทำบางอย่างของคนบางส่วนใน สังคม หากคนพวกนี้มีจำนวนพอ สิ่งก็ตามมา คือการต่อสู้ทำลายล้างสังคมดั้งเดิม ทางออกของ คนหนุ่มทั้ง ๒ พวกดังกล่าวนับว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่า ยกย่อง และเป็นปัญหาที่ควรจะได้เริ่มมองกัน ตั้งแต่วันนี้ เพื่อหาทางแก้ไข ๑

คนหนุ่มสาวและวัฒนธรรมใหม่

จรัล คิมฐาอภิขัย

การพิจารณาว่า คนรุ่นข้าพเจ้าจะสามารถสร้างวัฒนธรรมใหม่ได้หรือไม่นั้น แยกพิจารณาเป็นสองทางคือ ทางวิชาการและทางสภาพในปัจจุบัน ในทางวิชาการโดยเฉพาะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้ให้ความรู้แก่เราอย่างชัดเจนว่า คนรุ่นใด ๆ จะสามารถสร้างวัฒนธรรมใหม่ได้ เพราะสิ่งที่เรียกวัฒนธรรมก็คือวิธีการที่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ใช้สำหรับดำเนินชีวิต ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ดังนั้นหากวิธีการใช้ชีวิตหรือวัฒนธรรมบางอย่างไม่ดี ไม่เหมาะสม หรือในสังคมนั้นยังขาดวัฒนธรรม (คือมีไม่มาก) คนรุ่นนั้น ๆ ย่อมจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม และอาจสร้างใหม่ขึ้นมาได้ แต่จะเป็นวัฒนธรรมแบบใด ใช้เวลานานเท่าไร เป็นอีกปัญหาหนึ่งต่างหาก ซึ่งขึ้นกับตัวกำหนดอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมืองหรือตัวของวัฒนธรรมนั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม ในทางวิชาการก็เช่นเดียวกัน ยังให้ความรู้ความคิดแก่เราว่า วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม หมายความว่าเกิดขึ้นและเป็นผลมาจากการกระทำของคนรุ่นก่อน ๆ คนรุ่นหลังที่เกิดมา ถูกทำให้ยอมรับวัฒนธรรมตั้งแต่ยังไม่เกิด พอเกิดออกมาจึงย่อมถูกบังคับให้มี หรือให้ยอมรับวัฒนธรรมต่าง ๆ ของสังคมโดยไม่รู้ตัว และไม่มี การปฏิเสธ เพราะเหตุที่เวลานี้ มนุษย์ทุกคนหรือ

คนรุ่นหลัง ๆ จึงมีแนวโน้มที่ยอมรับวัฒนธรรมของสังคมทุก ๆ อย่าง การที่จะสงสัย ปฏิเสธหรือสร้างวัฒนธรรมใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นในคนรุ่นหลังได้ยากมาก ต้องมีเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ มากกระทบจนทำให้คนรุ่นหลังสงสัยปฏิเสธวัฒนธรรมที่ตนมีอยู่ ในที่สุดจึงจะนำไปสู่การทำลายและสร้างใหม่ขึ้นมาได้

สำหรับในทางสภาพการที่เป็นจริงในปัจจุบัน หมายถึงการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากกรกระทำของคนหนุ่มสาวทั่วโลกนั้น บรรดาเหตุการณ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความไม่พอใจ ความต้องการของคนหนุ่มสาวที่มีต่อสภาพทางสังคมของประเทศ ความไม่พอใจวัฒนธรรมเดิมเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก แม้ว่าในเมืองไทยเรายังไม่มีเหตุการณ์เหล่านี้ แต่มีบางอย่างชี้ให้เห็นแนวโน้มในอนาคต ว่าจะมีคนรุ่นใหม่หลาย ๆ คน เริ่มสงสัยและกำลังปฏิเสธคุณค่าของวัฒนธรรมบางอย่างของคนไทย ข้าพเจ้ารวมอยู่ในบรรดาหลายคนนี้ ความสงสัยและการปฏิเสธวัฒนธรรมบางอย่างของคนไทย อันเป็นบ่อเกิดของความประพุดติของคนรุ่นใหม่ในทุกวันนี้ สืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมบางอย่างของไทยตั้งอยู่บนรากฐานของสถาบันที่ใช้อำนาจเป็นเครื่องมือ ตั้งอยู่บนรากฐานของการศฤกษศักดิ์ศรีของมนุษย์ ที่สำคัญที่สุด วัฒนธรรมเหล่านี้ไม่สามารถส่งเสริมความเป็นมนุษย์เท่าใดนัก ส่วนวัฒนธรรมใหม่ที่จะสร้างขึ้นนั้น แม้จะปรากฏต่อข้าพเจ้าอย่างลางเลือน แต่ก็เชื่อว่าหากมีขึ้น ย่อมดีกว่าในปัจจุบันเป็นแน่

การทำลายและสร้างวัฒนธรรมใหม่ คนรุ่นใหม่ข้าพเจ้าจะต้องใช้เวลายาวนานมาก ทั้งยังมีอุปสรรครอบด้าน วิธีที่เชื่อว่าทำได้เร็วขึ้นกว่า

เดิม คือวิธีการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อทำลายหรือสร้างวัฒนธรรม ปัญหาว่าจะได้อำนาจทางการเมืองมาอย่างไร ข้าพเจ้าว่ามีสามทางเท่านั้น คือ ทางประชาธิปไตย ทางการเป็นข้าราชการ - ทหาร ทางสุดท้ายคือการปฏิวัติ (วิธีการที่รุนแรง) คนรุ่นใหม่จึงควรพิจารณาทางเหล่านี้ให้ละเอียด เพื่อตัดสินใจว่าเราควรเลือกทางใดเมื่อเลือกได้แล้ว คนรุ่นใหม่ก็จำต้องทำอีกหลายอย่าง เช่น

๑ การคิดพิจารณาว่า วัฒนธรรมใหม่ที่จะสร้างขึ้นนั้นเป็นอย่างไร หน้าที่อันนี้เราต้องทำอยู่ตลอดชีวิต

๒ คนรุ่นใหม่แต่ละคน จะต้องพยายามปฏิเสธ หรือทำลายวัฒนธรรมที่ตนเห็นว่าไม่ดี (วัฒนธรรมในส่วนที่เกี่ยวกับชีวิตของเราแต่ละคน ไม่ใช่ของสังคม)

สิ่งทั้งหมดนี้ข้าพเจ้าได้ทำอยู่แล้วเป็นประจำ แต่ทางเลือกที่จะให้มีอำนาจทางการเมืองยังเลือกไม่ได้ เป็นแต่เพียงยอมรับทั้งสามทางโดยการใช้เงื่อนไขต่าง ๆ คือถ้าทำทางแรกไม่ได้ย่อมต้องทำในทางที่สอง ทำทางที่สองไม่ได้ย่อมต้องทำในทางสุดท้าย ซึ่งก็หวังว่าจะต้องมีทางใดทางหนึ่งที่ใช้ได้ เพื่อวัฒนธรรมใหม่ เพราะวัฒนธรรมใหม่คือชีวิตใหม่ของคนไทยและของมนุษยชาติทั้งหมด ๑

คนหนุ่มสาวกับมหาวิทยาลัยแบบไทย – ไทย

อิสระ สุวรรณเบล

แนวโน้มจากความไม่สงบในมหาวิทยาลัย อาทิ การขัดกันระหว่างอาจารย์รุ่นหนุ่มสาวกับผู้บริหารอาวุโส การเดินขบวนเพื่อขอทราบความจริง เกี่ยวกับเงินผลประโยชน์มหาวิทยาลัยของนิสิตจุฬาฯ การที่นิสิตยกพวกตีกันที่จุฬาฯ เกษตร และอีกหลายแห่ง ตลอดจนการหยุดเรียนประท้วงที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอนแก่นและที่อื่น ๆ น่าจะเห็นเครื่องพยานณ์ได้ว่าวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกาเมื่อสองสามปีก่อน กำลังจะปรากฏในมหาวิทยาลัยของเราในไม่ช้า

เท่าที่ผ่านมาและเท่าที่ทราบ รัฐบาลและฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัย ยังไม่เคยมีความริเริ่มวางแผนระยะยาว เพื่อแก้ไขปัญหาของมหาวิทยาลัยอย่างจริงจัง มีแต่การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าพยายามปกปิดข่าว หากทางให้เรื่องเงียบหายเป็นใช้ได้ ถึงแม้ในบางครั้งจะมีความพยายามจัดประชุม หรือสัมมนาโดยบุคคลบางกลุ่มผู้หวังเห็นความเติบโตก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย แต่เมื่อการประชุมหรือสัมมนาสิ้นสุดลง ทุกสิ่งก็เงียบหาย รายงานหรือข้อเสนอแนะมีผลเป็นรายงานธรรมดา ซึ่งถูกลืมเลือนให้ฝุ่นจับ หากได้มีการพิจารณาดำเนินการโดยผู้มีอำนาจแต่ประการใด ทำให้สิ้นเปลืองเงินทอง และแรงใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

คนภายนอกมักมองมหาวิทยาลัยในทางเป็นมิตร อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องสูง นิสิตนักศึกษาได้รับเกียรติจากชาวบ้านว่าเป็นผู้มีคุณงามความดีของชาติ ตัวมหาวิทยาลัยเองเป็นเสมือนแหล่งวิทยาการสูงสุด แต่สำหรับคนในมหาวิทยาลัยเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ชั้นผู้น้อย ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่กลับมองมหาวิทยาลัยด้วยความสิ้นหวัง ความภูมิใจในสิ่งเหล่านั้นแทบไม่มีเหลือ

มหาวิทยาลัยมีหน้าที่หลักอยู่สามประการคือการสอน การวิจัย และการให้บริการชุมชน ซึ่งไม่ปรากฏว่า มีมหาวิทยาลัยแห่งใดในประเทศไทยได้ปฏิบัติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ หรืออย่างมี

ประสิทธิภาพ ยกเว้นแขนงวิชาแพทยศาสตร์แล้ว มีสาขาวิชาใดบ้างที่มีมาตรฐานการสอนเทียบทันมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ แม้ในเอเชียอาคเนย์ด้วยกันก็ตาม การวิจัยเล่า—มีอาจารย์สักกี่คนที่อุทิศตนให้กับงานวิจัย ในเมื่อทั้งมหาวิทยาลัยและรัฐบาล ต่างก็ไม่เห็นความสำคัญ สำหรับบริการชุมชน มีมหาวิทยาลัยกี่แห่งที่มีนโยบายในเรื่องนี้ ประคุมมหาวิทยาลัยแทบจะปิดตาย กันบุคคลภายนอกที่แสวงหาความช่วยเหลือทางวิชาการ ทั้งตัวอาจารย์และนิสิตนักศึกษาเอง ก็ทำตัวเหมือนอภิสิทธิ์ชนอยู่ในหองงาช้าง (ivory tower) ตัดขาดจากชุมชน

ภายในรั้วมหาวิทยาลัย ความยุ่งยากยิ่งมากขึ้นนับตั้งแต่ความขัดแย้งระหว่างอาจารย์กับผู้บริหาร ระหว่างผู้บริหารกับนิสิต และระหว่างนิสิตด้วยกันเอง ความยุ่งยากซับซ้อนของปัญหาเหล่านี้สมควรแก้ไขโดยเร่งด่วน ก่อนที่จะลุกลามร้ายแรงยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล: การแก้ไข ปัญหาที่ถูกต้องจริงหรือ

ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยของรัฐบาลทุกแห่ง มีฐานะเทียบเท่ากรม อยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี อาจารย์ทุกคนเป็นข้าราชการและมีวิธีปฏิบัติงานที่ต้องเป็นไปตามกฎข้อบังคับ เหมือนหน่วยราชการทุกแห่ง จะมีผิดแผกไปบ้างก็เพียงเล็กน้อย ด้วยเหตุนี้เองทำให้มหาวิทยาลัยขาดความคล่องตัว ไม่มีความเป็นอิสระในการบริหาร

อันมีผลเชื่อมโยงให้มหาวิทยาลัยไม่สามารถรักษาความเป็นเลิศทางวิชาการ (academic excellence) ซึ่งเป็นอุดมคติของมหาวิทยาลัยได้ อาจารย์ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ ต่างมีความเชื่อว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นต้นตอที่ทำให้มหาวิทยาลัยไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ครบถ้วนหรือหย่อนประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม แนวความคิดนี้ถูกคัดค้านจากอาจารย์อาวุโส และผู้บริหารมหาวิทยาลัยซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีหลักฐาน (established) แล้ว ทั้งนี้โดยอ้างเหตุผลว่าจะทำให้เสียสิทธิ์อันพึงได้จากความเป็นข้าราชการ เช่น บำเหน็จบำนาญและเครื่องอิสริยาภรณ์

ด้วยเหตุผลที่ว่า งานในหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างไปจากหน่วยราชการ และด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สภาการศึกษาแห่งชาติได้เริ่มมีบทบาทในการริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญโดยลงมติรับหลักการ “ให้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลที่มีความเป็นอิสระ และมีเสรีภาพทางวิชาการ และในขณะเดียวกันสนองความต้องการของประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม” หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบกับหลักการดังกล่าว สภาการศึกษาแห่งชาติก็จะวางแผนเปลี่ยนระบบมหาวิทยาลัยทุกแห่งก่อนตุลาคม ๒๕๑๕

ตามแผนดำเนินการ แต่ละมหาวิทยาลัยมีอิสระในการดำเนินงานภายใน ไม่ว่าจะเป็นการเงินหรือการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้โดยมีหน่วยประสานงานกลางซึ่งเลียนแบบมาจาก Univer-

sity Grant Committee ของอังกฤษ เป็นหน่วย
กันชนระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย เป็นผู้
รักษามาตรฐานวิชาการ วางแผนการศึกษา
เป็นโครงการห้าปี ตลอดจนต่อรองกับรัฐบาล
ในเรื่องความช่วยเหลือทางการเงิน ทั้งนี้โดย
การทำงานร่วมกับที่ประชุมอธิการบดี (Rector
Conference)

อันที่จริง หลักการดังกล่าวหากดำเนินการ
ปฏิบัติได้ ก็ย่อมจะก่อประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย
ของรัฐอย่างมีต้องสงสัย อย่างไรก็ตาม ยังมี
อุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งอาจทำให้แผนการนี้เป็นเพียง
แผ่นกระดาษ หรือเป็นกฎข้อบังคับที่ไม่มีผู้ปฏิบัติ
เห็นสิ่งอื่นใด จะต้องพึงสำเหนียกว่าความคล่อง
ตัวหรือความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย หาใช้สิ่ง
ที่จะสามารถแก้ไขปัญหาของมหาวิทยาลัยทุกอย่าง
หากมีการเปลี่ยนแปลงตามระบบใหม่ สิ่งนั้น
ก็จะเป็นเพียงวิธีการ (means) ที่อาจจะนำไป
สู่เป้าหมาย (ends) ซึ่งอาจจะไม่ใช่เป็นวิธีการที่
ดีที่สุดก็ได้ องค์ประกอบสำคัญในการบริหารมหา
วิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือคนผู้บริหาร
มหาวิทยาลัย คณะอาจารย์เจ้าหน้าที่ธุรการในส่วน
หนึ่ง และนิสิตนักศึกษา ผู้รับบริหารจากกลุ่ม
แรกอีกส่วนหนึ่ง องค์ประกอบบุคคลต่างหากที่ทำให้
ให้เกิดความอับเฉาในมหาวิทยาลัย หากปราศ
จากการพัฒนาคนแล้ว ถึงแม้โครงการปรับปรุง
มหาวิทยาลัยจะหรรษาสักเพียงใด ก็มิอาจทำให้
มหาวิทยาลัย รักษาความเป็นเลิศทางวิชาการ
สมความปรารถนาได้

คณมหาวิทยาลัยคืออุปสรรคสำคัญ

เราต้องยอมรับว่า ระบบราชการทำให้ความ
สามารถของคณมหาวิทยาลัยต้องเสื่อมถอย หาก
กะประมาณเป็นตัวเลขโดยสังเขป จะเห็นได้ว่า
อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ธุรการทำงานให้มหาวิทยาลัย
เพียงร้อยละห้าสิบของความสามารถที่มีอยู่ มี
อาจารย์สักกี่คน ที่อุทิศเวลาให้มหาวิทยาลัยอย่าง
เต็มที่ ไม่หลบหลีกไปสอนพิเศษหรือทำธุรกิจ
ส่วนตัว (daylighting) ทั้งนี้รู้สึกว่าคุณคน
ยอมรับเสียแล้วว่า เงินเดือนที่ได้รับต่ำมากไม่
พอเพียงกับค่าครองชีพ และด้วยปัญหาเงินเดือน
ต่ำนี้เอง เป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยต้องขาดแคลน
อาจารย์ดี ๆ ซึ่งถูกประมูลตัวไปโดยอุตสาหกรรม
และวิสาหกิจเอกชน

อย่างไรก็ดี เงินอย่างเดียวมิใช่สิ่งจูงใจให้
คนทำงานอย่างจริงจัง มีอาจารย์อีกมากที่หวัง
อุทิศตนให้กับความก้าวหน้าทางวิชาการซึ่งก็เป็น
เรื่องของอุดมการณ์ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาเรื่อง
บุคคลของมหาวิทยาลัย จึงไม่สามารถแก้ด้วยการ
เพิ่มเงินเดือนแต่เพียงอย่างเดียว

ขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่ควรพิจารณา
ในปัจจุบัณการที่มหาวิทยาลัยหลายแห่งมีผู้บังคับ
บัญชาระดับสูงที่อยู่ในวัยชรา คร่ำครึ และวินิจฉัย
สั่งการแบบเบ็ดเสร็จ พิจารณาความดีความ
ชอบแบบไร้เหตุผล ไม่คำนึงถึงผลงานทางการ
สอน การวิจัย และงานบริหาร ได้บั่นทอนกำลัง
ใจของอาจารย์อย่างยิ่งยวด ความตั้งใจหรืออุดม
การณ์เริ่มเลือนหายไปและได้สูญสิ้นลงในที่สุด

อีกประการหนึ่งความจริงมีอยู่ว่า คนมหาวิทยาลัยคืออาจารย์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ธุรการทั้งหมดไม่ใช่บุคคลที่ได้รับการเลือกเฟ้นมาเป็นอย่างดีทั้งคุณวุฒิและความสามารถส่วนตัว อาจารย์จำนวนไม่น้อยมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ซึ่งหลุดเข้ามาในสถาบันนี้ได้ก็เพราะระบบพวกห้องเส้นสายหรืออิทธิพลทางการเมือง บางคนเข้ามาเพียงหวังเป็นบันไดไปสู่ตำแหน่งสูงๆ ทางราชการ ฯลฯ บุคคลประเภทนี้เป็นเครื่องบั่นทอนขวัญของผู้ร่วมงานอื่นๆ ที่หวังอุทิศตนให้งานมหาวิทยาลัย การเปลี่ยนระบบใหม่มิได้ช่วยแก้ปัญหาเรื่องนี้มากนัก และยังเป็นปัญหายุ่งยากในการหาทางให้พวกนี้ หมดสภาพกาฝากมหาวิทยาลัย

ความเคยชินกับระบบเก่า และแนวความคิดแบบเก่าเป็นอุปสรรคสำคัญของการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารมหาวิทยาลัยอาวุโส ผู้เคยชินกับระบบเก่ามานานนับสามสิบสี่สิบปีจะเป็นศัตรูอย่างร้ายกาจของการเปลี่ยนแปลง หากไม่มีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารในระดับสูงแล้วก็ยากจะดำเนินการสำเร็จไปด้วยดีได้ ส่วนผู้บริหารระดับรองลงมาและตัวอาจารย์เอง ก็อาจถูกอิทธิพลของค่านิยมแบบเก่าครอบงำอยู่บ้าง อาจปรับตัวเข้ากับระบบใหม่ได้ยาก ทำให้การเปลี่ยนแปลงมีลักษณะเป็นความจำแลง (pseudomorphic) คือมีสภาพความเป็นจริงแตกต่างจากหลักการ คล้ายกับนำ

ระบบอังกฤษมาใช้กับคนไทย โดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม ผลที่ปรากฏก็คือได้ระบบแบบไทย-ไทย

อุปสรรคข้อสำคัญที่ถูกลืมโดยนักการศึกษา คือปฏิกริยาจากผู้รับบริการคือนิสิตนักศึกษา เป็นที่แน่นอนว่า การเปลี่ยนแปลงระบบมหาวิทยาลัยจะต้องกระทบกระเทือนถึงนิสิตนักศึกษา ประเด็นต่างๆ ที่นิสิตถือเป็นกฎที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด กิจกรรมซึ่งมากมายตลอดปีการศึกษาและลักษณะการปกครองนิตศออย่างปัจจุบัน จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย ทำอย่างไรนิตศอจะต้องรับรู้และยอมรับการพัฒนามหาวิทยาลัย

การปรับปรุง : ปฏิรูปหรือปฏิวัติ

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา หากมหาวิทยาลัยใดได้ผู้บริหารระดับสูงที่มีความสามารถในการบังคับบัญชา รอบรู้ในกิจการของมหาวิทยาลัย ไม่ลำเอียงในแขนงวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่เฉื่อยชาเหนียวหนายเพราะวัยเลยเกษียณ มหาวิทยาลัยก็จะรุดหน้า ถึงแม้จะเป็นมหาวิทยาลัยยุทธเพ็งตั้งใหม่ ก็อาจไล่หลังแซงทันมหาวิทยาลัยเก่า ซึ่งทางตันในความเก่าแก่ ดังนั้นลักษณะผู้นำจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเปลี่ยนแปลงระบบมหาวิทยาลัย อย่างน้อยที่สุด สิ่งนี้จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้อาจารย์และคนอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยยอมรับการเปลี่ยนแปลงแบบปฏิวัติครั้งนี้

ผู้นำของมหาวิทยาลัย จะต้องเป็นนักปฏิบัติ ไม่ใช่แค่ปรับปรุ้งหรือนักปฏิรูป เพราะช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงนี้ ผู้นำของมหาวิทยาลัยมีภารกิจมากมายที่จะต้องกระทำอย่างรีบเร่ง เพื่อต้อนรับระบบใหม่

คงไม่มีใครเชื่อว่า มหาวิทยาลัยเก่าแก่เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไม่มีแม้กระทั่งปรัชญา ซึ่งแสดงหลักการและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ไม่เคยมีผู้บริหารมหาวิทยาลัยคนใด วางนโยบายอย่างแจ่มแจ่มแจ้งในเรื่องนี้ หากยึดเอามาตรา ๔ แห่งพระบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๔๘๖ “ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและค้นคว้าในศาสตร์ต่าง ๆ โดยมุ่งจะส่งเสริมวิชาชีพชั้นสูง และทำนุบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ” ก็คงสิ้นหวังแน่

เมื่อขาดเป้าหมายแล้ว คนมหาวิทยาลัยก็ เคว้งคว้างเหมือนลอยเรืออยู่กลางทะเล นโยบาย การบริหาร การสอนหรือหลักสูตรไม่มีหลักเกณฑ์ อันใดจะยึด การทำงานเป็นเพียงการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยแห่งนั้นจึงมีลักษณะ เป็นโรงเรียนวิชาชีพหลายแห่งรวมกัน แทนที่จะเป็นมหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง มีการชิงดีชิงเด่นหรือ “คดและนิยม” ไม่ว่าในหมู่นิสิตหรือ อาจารย์เองก็ตาม ตึกหรืออุปกรณ์เครื่องใช้แทบ จะไม่ปรากฏว่ามีการใช้ร่วมกัน เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช้เหตุ ผู้บริหารประสงค์

จะสร้างตึกเรียน หรือสิ่งก่อสร้างใดก็สร้างไปโดยไม่คำนึงถึง landscape หรือ master plan ของมหาวิทยาลัย จึงทำลายบรรยากาศของมหาวิทยาลัยลงโดยสิ้นเชิง

ผู้นำมหาวิทยาลัยในยุคปฏิวัติ จะต้องเป็นผู้รอบรู้ปัญหาต่าง ๆ ทางการบริหารวิชาการต้องใส่ใจหาหนทางปรับปรุงหลักสูตรการสอน และการวัดผลให้ทันสมัย ในด้านการวิจัยก็ต้องส่งเสริมอุดหนุนอาจารย์อย่างจริงจัง หาวิธีการปรับปรุงคุณภาพและคุณวุฒิของอาจารย์ ตลอดจนปรับปรุงห้องสมุดและอุปกรณ์การศึกษา

ความสัมพันธ์กับนิสิตนักศึกษาก็เช่นกัน ผู้นำมหาวิทยาลัย จะต้องมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษา จะต้องเข้าใจปัญหาของเขาเหล่านั้น พยายามเสริมสร้างปัญญา ความมีเหตุผลและความรับผิดชอบ การปกครองนิสิตที่ดีไม่ใช่การปกครองแบบ negative แต่เป็นแบบ positive ไม่ใช่การคอยจับผิดเพื่อลงโทษ แต่ควรสนับสนุนให้เขาได้ใช้ความคิด ไม่ใช่ mob rule หรือพวกมากลากไป ที่สำคัญผู้บริหารมหาวิทยาลัย ต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา บางครั้งต้องยอมรับผิด ไม่ใช่แก้ตัวด้วยเหตุผลที่ไร้เหตุผลเหมือนผู้บริหารบางคนในยุคนี้

นี่เป็นความฝันของอาจารย์หนุ่มสาวในมหาวิทยาลัยอันบรรเจิดจ้า แต่ก็มีความหวังที่นั่นจะเป็นจริงมิใช่หรือ ๑

ผีเครื่องจักร

บริภาษมหาวิทยาลัย

๑ โอ้วามมหาวิทยาลัย
มีแต่มหาวิทยาลัย
ก่อนเคยคิดหวังตั้งจิต
เปรียบประทีปทองส่องสกล
เทิดทูนทฤษฎีผีเครื่องจักร
อันผืนหมอนแสนมาตรแมนมี
ทั้งระบบพบผลเป็นนิจิสต์
เจ้าพระยาโสมมหาศาลย์

๒ สำนักนี้ไม่มีครู
ลูกศิษย์แสนร้าวราน
บ้าใบ้ถือโยบิว
เจ็บท้องร้องหาครู
เอ็ดแล้วขึ้นมา
รู้หรือเปล่าเรายุงงาน
เลือกผู้คุ้มสกุล
แบบยลกลอุบาย

๓ ดุราทิศาปาโมกข์
จันทร์จะแรมมองเขม้นไม่เห็นดิน
จิกก้มมากหลาย
สอนสั้นนินทากัน
ขอจำคำสั่งสอน
จงระวังให้ดี

ห่างไกลสัจธรรมล้ำค่า
อาลัยหนักหนาปัญญาชน
ว่าเป็นแหล่งนฤมิตรคิดค้น
แต่บัดดลกลับเห็นเป็นรูป
ประหลาดนักก็เห็นว่าเป็นผู้
กลัวแต่ผีอาจารย์บานตะไท
จนชาชินจะคอยแก้ฤจะไหว
จมหทัยดวงนัชวาลาน

มีแต่ผู้เป็นอาจารย์
พบอาจารย์ไม่พบครู
หูดามวันเอาคสุ
ตะคอกขู่แสนรำคาญ
ลงไปหาธุระการ
จะประสานนโยบาย ?
คอยคำจุนพระฤสหาย
ร่วมสหาย “ วงไทยจีน ”

สุดโสภสิเนหามาละศีล
ผู้ประวิงวิงวนจะชนกัน
เหมือนเปลือยกายให้เขาหยัน
จ้ำระหวุ่นอิสตรี
คนแต่ก่อนเขาถ้วนก
เมื่อนารชนครองเมือง

หูเห็นไปเป็นหัว
ครูดุที่ปรวดปรอง
ผู้ฉลาดขาดโอกาส
คุณครูดูตำรา
เลื่อนขั้นแลเลื่อนยศ
หน้ากร้อสอพโลเป็น

๑๐ ครูดุไม่มีแล้ว
ส่วนการวิจัยวิจารณ์
คนมีไปลีสติ๊ก
อุตสาหกรรมทำเสบย
อวดดีกรมีรดเก่ง
เป็นหญิงช่วงชิงชาย
ปากใจไม่ตรงกัน
ยศถาบรรดามี
ทุนรอนก้อนแดงแดง
ชั่วชาติขาดแนวทาง

๑๑ อัยรณหาอุทยานสถานไหน
อันมวลบุปผาลดาวลัย
จงนั่งลงประจงจับกับเกสร
พิศดูเบญจจันทร์กับบรรเทา
ทำงานเพื่อเพื่อนหรือเพื่อน
จงแสวงความรู้คู่ความทุกข์
ชื่อว่า "ครู" เป็นศรีดีอยู่แล้ว
เปรียบสถาปนิกนายฝ่ายวิญญาณ
ส่วนอาจารย์ดกรวิชฝรั่ง
สอนสันดานเลวร้ายให้สังคม

เกิดความชวนหลายเรื่อง
ปล่อยตามเรื่องไม่นำพา
ก็กลับชาติใจหนักหนา
ส่วนอาจารย์บริหารเป็น
ก็กำหนดกฎประเด็น
จึงจะเด่นเป็นอาจารย์

มีศรีแก้วบริหาร
ไม่พบพานกันอีกเลย
ทำเพลงพลิกหน้าตาเฉย
ใครเฉยเมยก็อดตาย
เบ่งที่ดินจะแข่งชาย
หมายหัวหินกินรี
เข้าทำหันกันเป็นผี
เป็นสถานที่ปลายทาง
เข้าข้อยแย้งเหมือนไขข้าง
ห่างหนักหนาจรยาบรรณ

มิตรสหายอย่าไปที่ไหนนั้น
มีพร้อมพรรณหลากหลายในกายเรา
กลิ่นขจรพุ้งตลบพบบังเฆลา
นหรือเราอรอนรนจนเป็นทุกข์
ดูให้ดีก็ยังเห็นไม่เป็นสุข
ให้พินคูกุมขังทางวิญญาณ
เหมือนโคมแก้วมันบักเป็นหลักฐาน
คอยประสานโครงร่างทางสังคม
เป็นเพื่อหวังสร้างสันค้อออกอาศรม
ศิษย์โสมมค้อของฝากจากอาจารย์ ๗๑

ไร่นาน อรุณรังษี

หนังสือแปลของสภาวิจัยแห่งชาติ

สภาวิจัยแห่งชาติได้จัดแปลหนังสือประเภทสารคดีและวิชาการในสาขาวิชาการต่าง ๆ หนังสือแปลเหล่านี้จำหน่ายในราคาถูก ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมสติปัญญาและความรู้ของประชาชน

หนังสือแปลจำหน่ายในขณะนี้

๑. **มิสเตอร์ทอมป์กินส์เรียนลัด** แปลจาก Mr. Tompkins Learns the Facts of Life by George B. Gamow เป็นสารคดีที่น่ารู้ที่เขียนให้อ่านได้อย่างเพลิดเพลินเกี่ยวกับชีวิตและให้ความรู้ถูกต้องแก่นักสตรีวิทยาและกรรมพันธุ์ ๕ บาท

๒. **การประยุกต์วิทยาศาสตร์ในการประมงน้ำจืด** แปลจาก The Application of Science to Inland Fisheries by E.D. Le Gren เป็นเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการนำวิทยาศาสตร์ ไปใช้ปฏิบัติในงานประมงน้ำจืด แนะนำการเพิ่มปริมาณปลา การตั้งฟาร์มเพาะเลี้ยง และการจับปลาที่ถูกต้องวิธี ๕ บาท

๓. **การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก** แปลจาก Child Care and Training by Marion L. Faegre & John E. Anderson เป็นเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก ๘ บาท

๔. **ตำแหน่งประธานาธิบดีอเมริกัน** แปลจาก The American Presidency by Clinton Rossiter

ประชาธิปไตยสมัยปัจจุบัน แปลจาก Modern Democracy by Carl L. Becker ทั้งสองเรื่องนี้มีประโยชน์มาก สำหรับผู้ที่สนใจในกิจการเมือง ๖ บาท

๕. **ความเจริญทางเศรษฐกิจตามลำดับขั้น** แปลจาก The Stages of Economic Growth by W.W. Rostow เป็นสารคดีน่าอ่านยิ่ง บริบูรณ์ไปด้วยความรู้ในทางเศรษฐศาสตร์ ความเจริญในการพัฒนาการเศรษฐกิจ ๘ บาท

๖. **อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์** แปลจาก The Story of Albert Einstein by Miss Gillian Freeman เป็นหนังสือที่จะแนะนำให้ผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน ได้รู้จักชีวิตนักวิทยาศาสตร์ชั้นเยี่ยมของโลก ได้เป็นอย่างดี ๕ บาท

๗. **การประยุกต์วิทยาศาสตร์ปริมาณในการเกษตรและอาหาร** แปลจาก Application of Atomic Science in Agriculture and Food by OEEC. The

European Productivity Agency of OEEC. เป็นเรื่องที่น่ารู้เกี่ยวกับการนำอุปกรณ์ประมาตมาใช้ในการเกษตร นับเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ในการเกษตรอย่างมาก ๕ บาท

๘. **การใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ** แปลจาก Efficient Use of Fertilizers by Vladimir Ignatieff and Harold J. Page เป็นหนังสือที่รวบรวมความรู้ความชำนาญจากการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกหลักทางเศรษฐกิจ และมีประสิทธิภาพจากหลาย ๆ ประเทศมาเสนอ ๘ บาท

๙. **ความรู้ทางนิติศาสตร์ เล่ม ๑** แปลและเรียบเรียงจาก 1. Common Sense in Law by Sir Paul Vinogradoff 2. Introduction to the Study of the Law of the Constitution by Albert Venn Dicey เป็นหนังสือที่ให้ความรู้ขั้นมูลฐานทางกฎหมาย หลักของกฎหมายแก่ผู้อ่านได้อย่างดี ๒ บาท

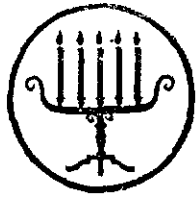
๑๐. **คณิตศาสตร์ที่น่าสนใจ** แปลจากเรื่อง Mathematician's Delight by W.W Sawyer เป็นหนังสือที่ชี้ให้เห็นถึงการคิดโดยใช้หลักคณิตศาสตร์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และกำจัดความขบถกลัวคณิตศาสตร์ให้พ้นไป ๘ บาท

๑๑. **ปริมาณในการเกษตร** แปลจากเรื่อง Atoms in Agriculture by Thomas S. Osborne เป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ธาตุเคมีครั้งที่ประกอบการศึกษาทางเกษตร ๒ บาท

๑๒. **วิธีการเดินสายและการคำนวณสายไฟฟ้าสำหรับประชาชน** แปลจากเรื่อง Electric Wiring by Arthur L. Cook เป็นหนังสือที่แนะนำวิธีการเดินสายในระบบจ่ายไฟต่าง ๆ และการคำนวณสายไฟฟ้ากับกระแสไฟ ๑๐ บาท

๑๓. **ประชาธิปไตยแอตแลนติก** แปลจากเรื่อง Atlantic Democracy by Charles d' Olivier Farran เป็นหนังสือที่เสนอให้เห็นถึงอุดมการณ์ ของประชาธิปไตยในคำกฎหมายรัฐธรรมนูญ ๘ บาท

ผู้ใดมีความประสงค์จะซื้อ โปรดส่งเช็คไปรษณีย์หรือธนาคาร สั่งจ่ายในนามของกองโรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี สีแครงชาติ (จ้งอ) พระนคร หรือที่กองแปลและการต่างประเทศ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน บางเขน พระนคร สำหรับผู้ซื้อตั้งแต่ ๒๐ เล่มขึ้นไป จะได้รับส่วนลด ๒๐ %

สำนักพิมพ์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

ศาลเจ้าพ่อเสือ ๒ ถนนพญาไท พระนคร ๑๕ โทร. ๕๖๖๒๒

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย ที่รวมตำราทางวิชาการ ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ในแขนงสังคม-
ศาสตร์ ว่าด้วย ประวัติศาสตร์ การศึกษา วัฒนธรรม การเมือง ศาสนา ปรัชญา ฯลฯ

หนังสือออกใหม่

สองฝั่งโขง เล่ม ๑	
เติม วิชาคหกรรมกิจ	๓๐ บาท
Essay on Thai Folklore	
by Phya Anuman Rajadhon	๑๒๐ บาท
โครงการชนชาติอาวเรียม	
พจนานุกรมหรือลัทธิคอมมิวนิสต์	
จำนงค์ ทองประเสริฐ แปล	๓๐/๔๕ บาท
ประวัติศาสตร์อเมริกา ณรงค์ เกตุทศ แปล	๒๐ บาท
ปรัชญาธรรมไทย ของ พุทธทาสภิกขุ	๔๕ บาท
ประวัติศาสตร์จีน ส. ศิวรักษ์ แปล	๓๕ บาท
ลัทธิลัทธิแรก ของ นิธิ เอียวศรีวงศ์	๓๕ บาท
ประวัติศาสตร์อาหรับอาเคเมียด	
ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์ แปล	๒๗ บาท

ประเภทหนังสือดี

ชุดประเพณีไทย ของพระยาอนุนามราชชน	๑๕๐ บาท
บันทึกเรื่องความรู้ต่าง ๆ ๔ เล่ม ของ	
สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์	๒๕๐ บาท
ถึงหญิงใหญ่ ของ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ	๒๕ บาท
สุนทรนิพนธ์ ของ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร	๓๐ บาท
การเดินทัพถึงภาพนธกถาอาเขต	
ของ ทรงศรี อัจจอรณ	๓๐ บาท
ภควัทคีตา แสดง มนวัตร และ จำนงค์ ทองประเสริฐ	
แปล	๒๐ บาท
หนังสือชุด ส. ศิวรักษ์ รวบรวม	๓๐ บาท

ประเภทหนังสือแปล

โศกราตีส ส. ศิวรักษ์ แปล	๓๐ บาท
อุบายธรรมตะวันออก (๔ เล่ม)	
เขียน ชีววิทย์ อำนวยการแปล	๑๐๐ บาท
ประวัติศาสตร์เยอรมัน	
นิธิ เอียวศรีวงศ์ แปล	๓๐ บาท
อดดเคเรเลอ	
วิทยา ชุพันธ์ แลงรัตนมา บณยรัตเวช แปล	๒๐ บาท
หมอลหมอลลีส อวภรณ์ ชาติบุรุษ แปล	๑๕ บาท
การศึกษาเด็กตะวันตก	
เทพกมล เทวกุล และวิทยา เวชชาชีวะ แปล	๒๕ บาท

ประเภทวรรณกรรม

คนนอก ของ ลันแบร์ ธาตุ	
อาหารรณ ไชยทรงกุล แปล	๑๕ บาท
โมฆะคดีโลก ของ ดอง ฟุ่รนีเอ้	
วรรณกรรมจินตนาทิพย์ แปล	๒๐ บาท
เอมิล ซอลนัคกีบ ของ แอวิก เคสคเมอร์	
บันลือ ถิ่นพังกา แปล	๑๕ บาท

ประเภทภาษาอังกฤษ

Wisdom Gone Beyond Preface	
by H.H. Prince Dhani	๖๐ บาท
From Ancient Thai to Modern Dialects	
by J.M. Brown	๑๐๐ บาท
Patimokkha	
Translated by Nanamoli Thera	๑๐๐ บาท
Notes on the Customs of Combodia	
by Chou Ta- Kuan	๔๕ บาท
Teaching Dhamma by Pictures	
by Bhikkhu Buddhadasa	๑๐๐ บาท
Opening of the Wisdom Eye	
by The Dalai Lama	๖๐ บาท

ศีลธรรมของคนหนุ่มสาว และปัญหาสงครามเวียดนาม

ทักซ์ เจลิมเคียร์น

การประท้วงสงครามเวียดนาม ของนักศึกษาหนุ่มสาวอเมริกัน สืบเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ เหตุผลที่ให้กับบ่อยที่สุดคือ สงครามเวียดนามเป็นการสู้รบที่ผิดศีลธรรม ไม่สมควรที่จะร่วมด้วย ควรที่จะยับยั้งเสีย ที่นักศึกษาพูดเช่นนั้นมิได้หมายความว่า การฆ่าศัตรูหรือการทำลายล้างประชาชนเวียดนามเท่านั้นที่ผิดหลักศีลธรรม แต่ประเด็นที่สำคัญกว่านั้นก็คือ การที่สหรัฐฯ กำลังทำลายสังคมเวียดนาม เพราะความกลัวภัยคอมมิวนิสต์ของสังคมอเมริกันนั่นเอง นักวิชาการสังคมศาสตร์ และรัฐศาสตร์หลายคน ได้วิจัยปัญหาแล้วลงความเห็นว่า สังคมอเมริกันส่วนใหญ่ ตกอยู่ภายใต้อำนาจของโรคกลัวคอมมิวนิสต์ จนเกิดเป็นโรคประสาทชนิดหนึ่งไปแล้วก็ได้ การที่คนหนุ่มสาวพยายามยุติสงครามเวียดนามทันทีนั้น ไม่ใช่เพราะความกลัวตายอย่างเดียว คนหนุ่มสาวเชื่อมั่นว่าการทำลาย ภัยคอมมิวนิสต์และพวกเวียดนามงไม่คุ้มกับการที่สังคมเวียดนามจะต้องมาถูกล้างผลาญไปด้วย ถ้าสงครามสงบลงด้วยชัยชนะทางทหารก็จะมีอะไรเหลืออยู่ สังคมเวียดนามกำลังถูกแปรรู้อย่างรุนแรง จนกลายเป็นสังคมที่แปลกปลอมผิดธรรมชาติ ประกอบด้วยสังคมกลุ่มชาวเมืองเท่านั้น ปราศจากสังคมชนบท การทิ้งระเบิดของสหรัฐฯ ได้ขับไล่ชาวนาให้เข้าเมือง เวียดนามนั้นเป็นประเทศที่ประชาชนแปดสิบเปอร์เซ็นต์เป็นชาวนา สงครามทำให้พวกนี้แตกกระจัดกระจายหายไป พวกชาวนาเปลี่ยนสภาพมาเป็นบุคคลจำพวก “กาฝาก” ของสังคมชาวเมือง ฉะนั้นพวกนักศึกษานุ่มสาวจึงสรุปว่า ผู้ที่ประสบเคราะห์กรรมมากที่สุดเห็นจะเป็นพวกชาวนา เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะนโยบายการสู้สงครามกองโจรของสหรัฐฯ นั่นเอง

สถานการณ์ในเวียดนาม เชมร และลาวได้กลายเป็นเหยื่อของสงครามเย็น ซึ่งเริ่มก่อตัวขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ระหว่างอเมริกาและรัสเซีย การต่อสู้ซึ่งเกี่ยวกับลัทธิระหว่างสองมหาอำนาจนี้ ถ้ามองจากสายตาของประเทศเล็ก ๆ และประเทศที่ด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ จะเห็นว่าเป็นการต่อสู้ที่ไม่อาจเข้าใจได้ อาจจะพูดได้ว่าไม่สำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชาชนเสียเลยก็ได้ แต่เพราะเหตุที่ประเทศเล็กต้องพึ่งประเทศใหญ่ จนในบางกรณีกลายเป็นอาณานิคมไปโดยปริยาย ประเทศต่างๆ ถูกดูดเข้าไปในวงโคจรของสหรัฐอเมริกา หรือไม้เท้าของสหภาพโซเวียต รัสเซีย เราจะเห็นได้ว่าการต่อสู้เกี่ยวกับลัทธิ นั้นไม่สำคัญมากสำหรับประเทศเล็ก ๆ และประเทศที่ด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ เพราะประเทศเหล่านี้ต้องเผชิญปัญหาต่างๆ อีกมากมาย ปัญหาที่ใกล้ชิดต่อความเป็นอยู่ประจำวัน การมีมุมมองต่อการสู้รบระหว่างลัทธิสองลัทธิ นั้น เป็นความพุ่มเพื่อยที่ประเทศที่เจริญทางวัตถุเท่านั้น จะมีเวลาทำได้

ความหมายของสงครามเวียดนาม จะกระจางขึ้น เมื่อเรารู้ถึงประวัติของสงครามเย็น ประเทศและสังคมเวียดนาม เปรียบเสมือนเหยื่อหมากรุกที่ง่ายมากที่จะสละทิ้งไป การต่อสู้กันในสงครามเย็นนั้นทำตามหลัก *Zero-Sum* ของ *Game Theory* คือเป็นการสู้รบระหว่างศัตรูสองฝ่าย

หากฝ่ายหนึ่งได้เปรียบ อีกฝ่ายหนึ่งก็เสียเปรียบ เกมเช่นนี้ไม่มีการประนีประนอมซึ่งกันและกัน มีทางเดียวเท่านั้นที่จะขจัดภัยคอมมิวนิสต์ นั่นก็คือทำลายล้างเสีย เพราะเหตุนี้ดูเหมือนประเทศมหาอำนาจ จะมองข้ามความเป็นอยู่ของสังคมเวียดนามและมนุษย์ตาต่ำ ๆ ทั้งหลายไปเสียสิ้น การขจัดพวกเวียดกง และการขจัดภัยคอมมิวนิสต์นั้นเป็นปัญหาที่มองไม่เห็น ไม่มีตัวตน แต่การที่ชาวนาและคนธรรมดาถูกฆ่าตาย บ้านช่องถูกทำลายนั้นเป็นปัญหาที่เห็นได้ชัด และเป็นเรื่องจริงจริง คำถามที่ควรจะถามก็คือ “การทำลายสังคมเวียดนาม คัมภีร์กับการขจัดภัยคอมมิวนิสต์หรือไม่” บรรดานักศึกษาหนุ่มสาวอเมริกันส่วนมากเห็นว่ามันไม่คุ้มกัน ฉะนั้นอเมริกาควรจะถอนทหารออกโดยเร็วที่สุด และระงับการทิ้งระเบิดทำลายภูมิประเทศเวียดนามทันที พวกคนหนุ่มสาวเห็นว่า สงครามเวียดนามเป็นสงครามที่ผิดศีลธรรม และเป็นการนำความอยุติธรรมอย่างใหญ่หลวงมาสู่ชาวเวียดนาม ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว ไม่เข้าใจว่าเขารบกันเพื่ออะไร

ทำไมสังคมเวียดนามถึงถูกแปรสภาพไปอย่างนี้ เราควรจะพิจารณาว่าสงครามได้นำอะไรมาสู่สังคมเวียดนาม ลาว และเมื่อไม่นานนี้ที่เชมร

การทำสงครามที่ไม่เป็นแบบแผน หรือสงครามต่อต้านกองโจรที่ใช้กันในมลายูนั้น เมื่อนำมาใช้ในเวียดนาม หาสำเร็จไม่ แต่หลัก

ต่าง ๆ ที่ใช้ในการต่อต้านคอมมิวนิสต์ในมลายูนั้น ยังคงใช้เป็นหลักถาวรในการต่อสู้เวียดนามอยู่ ถ้าแผนการต่อสู้สงครามกองโจรนี้ดำเนินต่อไป ชีวิตชาวนาทั้งหลายนั้นจะเป็นอย่างไร

เหตุการณ์ในลาวและเวียดนามทุกวันนี้ บ่งให้เห็นว่ามีการบังคับ โดยกำลังทางอ้อมของสหรัฐ ฯ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมขั้นมูลฐาน สงครามได้สร้างเศรษฐกิจผู้บริโภค (Consumer Economy) ขึ้นมา ทำให้ความต้องการสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะชาวนาถูกบังคับทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมให้เข้ามาอยู่ในเมือง ดังนั้นประชากรส่วนใหญ่ของเวียดนามใต้ จึงหาเป็นผู้ผลิตไม่ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ เวียดนามใต้ซึ่งเคยเป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำบริเวณปากแม่น้ำโขง เคยผลิตข้าวเลี้ยงเวียดนามทั้งประเทศ แต่ในปัจจุบัน เวียดนามใต้ต้องสั่งข้าวมาจากสหรัฐ ฯ และจากประเทศอื่น ๆ การย้ายชาวนาเข้ากรุงนั้นเป็นจุดประสงค์ของนโยบายของสหรัฐ ฯ และเวียดนามใต้ พยายามที่จะสกัดกำลังสนับสนุนของชาวนาต่อพวกกบฏเวียดนาม เป็นการทำลายล้างทฤษฎีของเมาเซตุงที่ว่าในประเทศด้อยความเจริญทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยชาวนาเป็นส่วนใหญ่ ชาวนานั้นแหละเป็นข้อได้เปรียบของทหารกบฏ

เมาเซตุงได้เปรียบเทียบสถานการณ์นี้ไว้ อย่างง่าย ๆ คือ ปลาเปรียบเสมือนทหารกองโจร น้ำคือชาวนา ทหารกองโจรจะมีความสำเร็จใน

การทำสงครามกองโจร เพราะว่าพวกเขาจากคนชั้นเดียวกับชาวนา สามารถที่จะเคลื่อนไหวไปมาได้สะดวกเหมือนปลาที่อยู่ในน้ำ ยากที่จะจับตัวได้ และสามารถที่จะออกจากที่ซ่อน โจมตีศัตรูได้ทุกเวลา

คำกล่าวที่ว่า “ในน้ำมีปลา” ของเมาเซตุงนี้ เป็นที่น่าสนใจของนักวิชาการต่อต้านกองโจร เช่น เซอร์โรเบิร์ต ทอมสัน แห่งมลายู และแซมูเอล ฮันดิงตัน แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด พวกนักวิชาการลงความเห็นว่าการที่จะขจัดสงครามกองโจรนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะแยกปลาออกจากน้ำ หรืออีกนัยหนึ่ง ทำอย่างไรถึงจะทำให้น้ำแห้งได้ เซอร์โรเบิร์ตคิดว่าได้แก้ปัญหาทากบฏกองโจรสำเร็จหลังจากได้เอาทฤษฎีนี้ไปใช้ในมลายู จากการสร้างหมู่บ้านปราการ (Fortified Villages) และควบคุมโดยทหารฝ่ายรัฐบาล พวกกบฏถูกตัดออกจากกำลังสนับสนุน ในไม้ข้าว กองทหารกบฏก็อ่อนกำลัง ตกเป็นเหยื่อของการกวาดล้างของฝ่ายรัฐบาล

สถานการณ์ในเวียดนามนั้น ไม่เหมือนในมลายู กบฏในมลายูนำโดยชนกลุ่มน้อยคือคนจีนในมลายู พวกคนจีนที่อาศัยอยู่ในเขตกบฏนั้นมีน้อย พอที่จะยกย้ายและควบคุมได้ แต่ในเวียดนามหาเป็นเช่นนั้นไม่ การสร้างหมู่บ้านปราการหรือหมู่บ้านยุทธศาสตร์ (Strategic Hamlets) ซึ่งเป็นนโยบายของโงดินเดียมและสหรัฐอเมริกานั้น ไม่สำเร็จมาตั้งแต่ต้น ชาวนา

ในเวียดนามไม่เหมือนคนจีนในมลายู ซึ่งเป็นเพียงแต่ผู้เข้ามาอาศัยแผ่นดิน ชาวนาเวียดนามอาศัยที่ ๆ ของตนอยู่มากหลายชั่วคน พุดง่าย ๆ ก็คือมีสิทธิเป็นเจ้าของประเทศ และเป็นการยากที่รัฐบาลจะโยกย้ายพวกชาวนาเข้าหมู่บ้านยุทธศาสตร์ เมื่อถูกบังคับหนักเข้าก็หนีไปร่วมกับพวกเวียดกง

เมื่อการแก้ปัญหาโดยใช้มลายูเป็นทุนจำลองหรือตัวอย่างไม่สำเร็จ รัฐบาลอเมริกันจึงหันไปใช้แผนใหม่ เพื่อจะพยายามแยกปลาออกจากน้ำ คือการทิ้งระเบิดไล่ชาวนาออกจากบริเวณที่คิดว่ามีพวกเวียดกงอาศัยอยู่ ความกลัวตายจากการทิ้งระเบิด ทำให้ชาวนาหนีเข้าเมืองเสียส่วนมาก ทั้งบ้านทั้งนาไปตายคาบหน้า ถึงอยู่ก็ไม่มีประโยชน์ การทิ้งระเบิดทำลายพืชและต้นไม้ทำให้ดินเป็นพิษ ไม่สามารถที่จะปลูกอะไรได้ต่อไปผลที่สุดเกิดมีการเปลี่ยนแปลงในตัวเมืองต่างๆ (Urban Revolution) ขึ้น ตามสถิติ ในเขตเทศบาลหรือในเมืองประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างน่าใจหาย ตามหลักทฤษฎีของสังคมนิยมที่เจริญนั้น ถ้าสังคมใดมีเมืองใหญ่ ๆ มาก สังคมนั้นจะเป็นสังคมนิยมที่เจริญ เพราะฉะนั้นถ้าเรารู้กันอย่างผิวเผินแล้ว เวียดนามเป็นประเทศที่เจริญ เพราะมีเมืองใหญ่ ๆ โดยอัตราส่วนเปรียบเทียบจำนวนพลเมือง แต่ถ้ามองลึกลงไป จะพบว่าสังคมนิยมเวียดนามนั้นไม่สุขสมบูรณ์เลย เพราะรากฐานการผลิตคือพวกชาวนา ได้กลายเป็นคนกรุงกันไปหมด

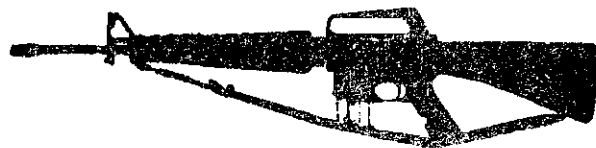

การแยกปลาออกจากน้ำ โดยใช้วิธีทิ้งระเบิด
นี้ ทำได้สำเร็จ แต่แทนที่จะเป็นผลดีต่อสังคม
เวียดนาม กลับเป็นผลร้าย ผลร้ายนี้ไม่ค่อยมีคน
พูดถึง การไล่ชาวนาเข้ากรุง ไม่ได้ทำให้พวก
เวียดกงอ่อนแอลงไปบ้างเลย กลับทำให้แข็งแรง
ยิ่งขึ้น ชาวนาหันกลับไปสนับสนุนพวกเวียดกง
เพราะบ้านช่อง วัวควาย และข้าวของ ๆ ตน
ถูกทำลายโดยลูกระเบิดอเมริกันอย่างไม่เลือกหน้า
ยิ่งกว่านั้น ชาวนาที่หนีเข้ากรุง ต้องเผชิญชีวิตที่
ยากลำบากกว่าเมื่ออยู่บ้านนอกเสียอีก ต้องยอม
ทำงานรับจ้างเป็นกสิ บ่อยเสิร์ฟอาหาร โสเภณี
เด็กขี้ตรองเท้า ฯลฯ เพื่อที่จะหาเงินเลี้ยงชีพ

เหตุการณ์ทั้งหมดนี้ ถ้ามองจากสายตาของ
นักวิชาการต่อต้านสงครามกองโจรแล้ว จะเห็น
ว่าได้ผล พวกเวียดกงถูกแยกออกจากแหล่งที่ให้
กำลังสนับสนุนคือกลุ่มชาวนา อันนี้เป็นการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม ในด้านเศรษฐกิจ
สงครามได้สร้างเศรษฐกิจแบบบริโภคนิยมได้กล่าว

มาแล้วข้างต้น ชาวนาเดี่ยวนักกลายเป็นผู้บริโภคนิยม
โดยที่ตนไม่ได้ผลิตอะไรอีก ฉะนั้นสังคมเวียดนาม
จึงเป็นสังคมที่ไม่สมบูรณ์ ต้องพึ่งการช่วยเหลือ
ทางเศรษฐกิจจากสหรัฐฯ ไปอีกนาน นัก
วิชาการทั้งหลายที่กล่าวมาข้างต้นนี้ หาได้กังวล
วิตกว่าคนจำนวนนับไม่ถ้วนถูกฆ่าตาย บาดเจ็บ
พิการ หรือถูกบังคับให้หนีออกจากบ้านเกิด จาก
อาชีพที่ชอบธรรม หนีกระชักระเซ็นเข้ากรุง
เข้าสู่เศรษฐกิจที่ต้องใช้แต่เงิน รวมทั้งสังคมชาว
กรุงที่ตัวเองไม่มีทางจะเข้าใจ

คำถามที่คนหนุ่มสาวถามตัวเอง และคน
ทั่วไปคือ “สงครามเวียดนามนั้นถูกศีล
ธรรมหรือเปล่า” กุ่มหรือเปล่าที่สหรัฐฯ และ
ประเทศพันธมิตรจะดำเนินต่อไป ถ้าดำเนิน
ต่อไปแล้วจะได้อะไรขึ้นมา หรือว่าจะบานปลาย
ไปถึงแคไหนด จากเวียดนามไปลาว จากลาว
ไปเขมร แล้วจะต่อไปถึงไหนอีก” ©

เลือก

๑ นักเดินขบวนประท้วงสงคราม
สงบเงียบอยู่กับความโศกเศร้า
เมื่อจักรพรรดิของพวกเขา เวลา
มีวเฒ่าเพียงคำ “ สงคราม ”
ดำเนินการกับความคิด
ถูกและผิดเลือกทำเพื่อสยาม
หลายสิ่งให้เลือกทำตาม
เลือกมาเรื่อยท่ามกลางความสรว์ธา
มีอะไรกันแน่ในตัวเรา
ฉันเฝ้าแต่สืบแสวงหา
เพราะความคิดอยู่นอกการเกิดมา
และรู้ว่านั่นเป็นเพราะฉันมี
ทำไมฉันต้องเลือกต่อไป
เกลียดและกลัวกว่าอะไรในโลกนี้
เมื่อเลือกก็มีผิดและถูกที่
ฉันจึงพยายามหนีจากมา
เลือกคืออิสระภาพที่ให้
ไม่...ไม่...ฉันสยองขวัญ
สถานการณ์ดำเนินอยู่ทุกวัน
บังคับฉันมากกว่าให้เสรี
สิ่งที่ไม่มีอยู่คือความมีอยู่
เพราะมนุษย์กลายเป็นผู้ช
ตัดสินใจเลือกและยอมรับ
สิ่งที่พงมีในปัจจุบันบุคคล ๒๑๙

วิสา ศัญทัพ

การที่ประชาชนในประเทศหนึ่งจะมีโอกาสใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วไปทุกสี่ห้าปี มิได้แสดงว่าประเทศนั้นมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแต่อย่างใดเลย ประเทศในระบอบคอมมิวนิสต์ทั้งหลายซึ่งอ้างว่า ระบอบของตนก็เป็นประชาธิปไตยนั้น ก็มีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราวเช่นกัน แต่การเลือกตั้งเหล่านั้นจะถือเป็นเครื่องแสดงประชาธิปไตยไม่ได้ เพราะผู้สมัครทั้งหมดเป็นสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งนั้น ประชาชนมีสิทธิเลือกได้ว่าจะเอาเลนิน เลนิน หรือ เลนิน มาปกครองตัว

“อนุรักษนิยม” ในทัศนะของคนหนุ่ม

ยงยุทธ ยุทธวงศ์

แต่ก่อนที่ผู้อยู่นอกโลกคอมมิวนิสต์ เช่น คนไทยจะหัวเราะเยาะการเลือกตั้งแบบนี้ ขอให้ดูระบบการเมืองในเมืองไทยเสียสิว่า โดยเนื้อแท้แล้ว เราให้อิสระประชาชนในการเลือกชนิดของรัฐบาลมากเพียงไร ในที่นี้จะขอยกเว้นไม่กล่าวถึงกรณีที่ฝ่ายมีอำนาจมีโอกาสจะเล่นมวยวัดได้ ขอสมมติว่าบัดนี้เราได้ผ่านยุคที่ทหารจะสามารถเอาปืนมาบังคับพลเรือน เพื่อเล่นการเมืองได้ตามใจตัวไปแล้ว แต่จะสมมติใหม่ว่าตั้งแต่บัดนี้ต่อไป รัฐบาลจะมีตัวตนขึ้นมาก็จากการยินยอมของรัฐสภาเท่านั้น มิใช่โดยการแต่งตั้งจากกองบัญชาการทหารสูงสุด จะสมมติต่อไปอีกว่า ท่านนายกรัฐมนตรีได้เลือกวุฒิสมาชิกมาด้วยจิตใจที่เป็นธรรมอย่างยิ่ง ถึงแม้ท่านเหล่านั้นแทบทั้งหมด จะมีตำแหน่งราชการอยู่ในกระทรวงกลาโหมก็ตาม ก็เป็นเพียงการบังเอิญเท่านั้น เพราะแท้ที่จริงแล้ว

วุฒิสมาชิกทุกคนก็ได้ฝึกฝนในผลประโยชน์ส่วนตัวหรือของพวกตัวแต่อย่างใด หากแต่จะลงมติในสภาตามคำบงการของมโนธรรมทางการเมืองของตนทั้งนั้น ซึ่งก็ได้เจริญงอกงามแก่กล้าจากการทำงานมานานปีในระบบราชการ ถึงแม้ว่าจะมีใครกล้าพอที่จะตั้งข้อสมมติเหล่านั้นแล้ว จะบอกได้ใหม่ว่าบัดนี้คนไทยมีอิสระ ในการเลือกชนิดของรัฐบาลที่จะดูแลผลประโยชน์ของเขาได้อย่างดีที่สุดแล้ว จริงไหม

ในนวนิยาย เรื่อง “1984” ของ ยอร์ช ออร์เวล “พีแบม” คือผู้เผด็จการซึ่งมีสายตาคอยจับจ้องประชาชนอยู่ทุกขณะ และทุกหนแห่งประชาชนทุกคนรักและเชื่อฟัง “พีแบม” อย่างจริงใจ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้เครื่องมือของรัฐในการโฆษณาชวนเชื่อ อย่างได้ผล “กระทรวงแห่งความจริง” มีหน้าที่แถลงข่าว

เท็จ ซึ่งในที่สุดทุกคนก็เชื่อว่าเป็นความจริง เพราะไม่มีแหล่งข่าวอื่นอีกเลย ประชาชนมีความสามัคคีอันดียิ่ง ทุกคนพร้อมใจกันต่อสู้ศัตรูของ “พีแบม” ด้วยความรักชาติ และความภักดีในผู้นำวิเศษของเขา ในรัฐเช่นที่กล่าวในเรื่อง “1984” นี้ ถ้าเราสมมติว่าจะมีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้น ก็เป็นที่ทำนายได้ว่า “พีแบม” จะคงได้รับเลือกโดยมติดันหลาม อาจมีบางท่านอยากให้ประเทศไทยมี “พีแบม” อย่างเรื่อง “1984” ของ ยอร์ช ออร์เวล ซึ่งจะนำการพัฒนาทางวัตถุมาให้ได้อย่างรวดเร็ว แต่ผู้เขียนเองรู้สึกจิตใจที่ประเทศไทยยังต้องพัฒนาเกินไป คงจะไม่มีทางกลายเป็นประเทศเช่นที่ว่่านั้นได้ ในค.ศ. ๑๙๘๔ กรมประชาสัมพันธ์ของเราก็มีใช้ “กระทรวงแห่งความจริง” ถึงแม้ว่าทุกวันเวลาสองทุ่ม สถานีวิทยุทุกแห่งจะต้องถ่ายทอดข่าวของทางราชการ จากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอย่างพร้อมเพรียงกันก็ตาม อันตัวบุคคลที่อาจจะมาเป็น “พีแบม” ได้นั้นเล่าก็ไม่มีปรากฏในวงการเมืองหลังจากคนที่แล้วหมดสิ้นอายุไป นับว่าประเทศไทยในขณะนี้ ดูเหมือนจะปลอดภัยจากเงื้อมมือของผู้เผด็จการ แต่ปัญหาที่ยังมีอยู่ว่า ประชาชนมีอิสระในการเลือกคิดและ เลือก ปกครองตนเองจริงหรือไม่

การจะเลือกได้อย่างอิสระย่อมหมายความว่า ตลาดการเมือง มีสินค้ามากกว่าหนึ่งชนิดวางขาย

อยู่ นอกจากนั้นสินค้าแต่ละชนิดยังได้รับการโฆษณาอย่างเพียงพอ ประชาชนมีสิทธิที่จะซื้อสินค้าชนิดใดก็ได้แล้วแต่ใจชอบที่หน้าร้าน โดยมีจำเป็นต้องไปแอบซื้อหลังร้าน หากซื้อไปแล้วไม่พอใจก็อาจคืนได้ ถ้าประชาชนเพียงแต่มีสิทธิดังกล่าวแต่ในนาม หากมีสินค้าหลากหลายชนิดวางอยู่หน้าร้านจริงๆ ไม่ ก็จะนับว่าประชาชนมีโอกาสเลือก อย่างมีอิสระไม่ได้ ในตลาดการเมืองของไทยขณะนี้ สินค้าที่เข็ดหน้าซุตาและได้รับการโฆษณาอย่างพร้อมเพรียง มีอยู่ชนิดเดียวเท่านั้นคือสินค้า “อนุรักษนิยม” นอกจากนั้นเป็นสินค้าซึ่งถึงแม้จะไม่ต้องห้ามทางกฎหมาย แต่ก็เป็นที่รังเกียจของผู้มีอิทธิพลทางการเมือง ซึ่งมีความรู้สึกลำเอียงอยู่ก่อนแล้ว และไม่ก้าวไปกับโลกให้เร็วพอที่จะศึกษาว่ามันเป็นอย่างไร มีส่วนดีและส่วนเสียตรงไหน สินค้าที่ไม่ประทับใจตรา “อนุรักษนิยม” มักจะถูกจับโยนเข้าหลังร้าน ร่วมกับสินค้าจากจีนแดงประหนึ่งว่ามันเหมือนกันหมด ฉะนั้น จึงอยู่เรามีพรรคการเมืองอยู่หลายพรรค แต่ตั้งที่รู้จักกันอยู่แล้ว พรรคการเมืองที่สำคัญไม่มีนโยบายหลักที่แตกต่างกันมากนัก ข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุด ระหว่างนโยบายของพรรคสหประชาไทยกับพรรคอื่น ๆ ก็คงจะเป็นที่ว่าพรรคแรกทุ่มความสนใจให้กับ ปัญหาการบ่อนกันประเทศมากกว่า โดยเหตุผลที่แจ่มชัดในตัวเองอยู่แล้ว

ในการที่จะชี้ให้เห็นว่านโยบายหลักของพรรคการเมืองต่างๆ ในประเทศไทยมิได้แตกต่างกันมากนัก ขอยกตัวอย่างจากประเทศอื่นมาเปรียบเทียบ ถ้าจะแยกชนิดของปรัชญาการเมืองในประเทศที่มีระบบการเมืองมั่นคงพอสมควร เช่น อังกฤษ สวีเดน ญี่ปุ่น และลังกา ก็คงจะได้สองแบบใหญ่ ๆ คือ แบบ “อนุรักษนิยม” (Conservative) และแบบ “ก้าวหน้า” (Radical หรือ Progressive) ในอังกฤษตัวแทนของการเมืองสองแบบนี้คือ พรรคคอนเซอร์เวทิฟและพรรคกรรมกรตามลำดับ ผู้สนับสนุนพรรคแรก ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นฝ่ายขวา โดยมากมักจะมาจากชนชั้นกลางหรือชั้นสูง พรรคกรรมกร หรือ พรรคฝ่ายซ้าย มีผู้สนับสนุนส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกรรมกร แต่ละในแต่พรรคก็มีผู้สนับสนุนที่มาจากฐานะทางสังคมอื่นด้วย ซึ่งได้พิจารณานโยบายของพรรคนั้น ๆ แล้วเห็นว่าตรงกับอุดมการณ์ของตน ทั้งสองฝ่ายมีความแข็งแกร่งไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันในด้านกำลังของนักวิชาการหรือจำนวนผู้สนับสนุน และต่างก็มีกระบอกเสียง ซึ่งมีประสิทธิภาพในรูปของหนังสือพิมพ์หรือสำนักงานท้องถิ่น สถานีวิทยุบัติไม่ขึ้นอยู่กับรัฐบาลและวางตัวเป็นกลาง โดยให้โอกาสทั้งสองฝ่ายได้ประกาศสรรพคุณของนโยบายตนเท่าๆ กัน ทั้งสองพรรคพร้อมเสมอทั้งในด้านความคิดและกำลังคนที่จะทำหน้าที่เป็นรัฐบาลได้เมื่อประ

ชาชนต้องการ และเท่าที่ปรากฏมาแต่ละฝ่ายก็ผลัดกันได้รับเลือกเป็นรัฐบาล ตามแต่โอกาสทางการเมืองจะกำหนด นโยบายของแต่ละฝ่ายแตกต่างกันตามหลักใหญ่ คือฝ่ายอนุรักษนิยม มุ่งที่จะรักษาหลักปฏิบัติที่มีมาแต่เดิม เช่น ให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรี ระหว่างนายทุนในวงการค้าและอุตสาหกรรม พยายามรักษารัฐอำนาจทางทหารนอกประเทศ โดยเฉพาะแถบตะวันออกเอาไว้เท่าที่จะทำได้ ให้ระบบการศึกษาดำเนินต่อไปคล้ายกับที่เคยเป็นมาก่อน คือเด็กที่มาจากครอบครัวร่ำรวยก็มีโอกาสเข้าโรงเรียนราษฎร์ซึ่งมีชื่อเสียงได้ เด็กซึ่งมีผู้ปกครองจน จ่ายค่าเล่าเรียนแพงไม่ได้ก็ต้องเข้าโรงเรียนรัฐบาล ส่วนฝ่ายพรรคกรรมกรนั้น ประารถนาระบบสังคมนิยมซึ่งมีอุดมการณ์ว่า ทุกคนควรมีโอกาสได้รับบริการและความเกื้อหนุนจากสังคมเท่าๆ กัน โดยไม่มีการคำนึงถึงสกุลรชนชาติ แต่อย่างใดทั้งสิ้น ดังนั้นกิจการค้าหรืออุตสาหกรรมใดซึ่งนายทุนกลุ่มเดียวมีเอกสิทธิ์ จึงควรจะดึงเข้ามาเป็นรัฐวิสาหกิจเสีย เพื่อให้ผลประโยชน์กระจายไปตกอยู่กับประชาชนทั่วไป บริการความมั่นคงทางสังคมได้รับการส่งเสริม เช่น รัฐให้การรักษาพยาบาลแก่ราษฎรโดยคิดมูลค่าน้อยมาก ให้เงินจุนเจือผู้ไร้งานคนทุพพลภาพ หรือคนชราอย่างเพียงพอ ให้การศึกษาเด็กที่มาจากครอบครัวยากจนให้ดีที่สุดเท่าที่ความสามารถของเด็กจะอำนวย ในการบริการ

เหล่านี้ รัฐบาลต้องสิ้นเปลืองรายจ่ายเป็นจำนวนมาก ซึ่งเก็บมาจากภาษี ผู้มีรายได้มากต้องเสียภาษีในสัดส่วนที่มากกว่าผู้มีรายได้น้อย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแต่ละพรรคคู่แข่งผลประโยชน์ของประชาชนกลุ่มต่างกันที่ความเห็นขัดแย้งกัน และจะต้องช่วงชิงเสียงสนับสนุนข้างมากโดยวิธีของประชาธิปไตย เมื่อใดฝ่ายหนึ่งมีแรงหนุนจากประชาชนมากกว่าเมื่อนั้นฝ่ายนั้นก็ทำหน้าที่เป็นรัฐบาลได้ทันทีโดยอีกฝ่ายหนึ่งจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านโดยคหฤ

ลองหันมาดูระบบการการเมืองในประเทศไทยดูบ้าง จะเห็นว่าพรรคการเมืองที่แข็งแกร่งพอจะเป็นรัฐบาลได้ มีอยู่เพียงสองพรรคเท่านั้น ซึ่งก็มีลักษณะเป็น “อนุรักษนิยม” ทั้งคู่ จอมพลถนอม กิตติขจร เองเคยยอมรับว่า ธรรมเนียมของพรรคสหประชาไทยนั้น ลอกแบบมาจากของพรรคคอนเซอร์เวตีฟของอังกฤษ พรรคประชาธิปไตยนั้นเล่าก็ไม่มียุทธศาสตร์อะไรซึ่งมีอำนาจดึงดูดกลุ่มคนที่ถูกเบียดบังผลประโยชน์ เช่น ชาวนาให้เข้ามาสนับสนุนตน ดังจะเห็นได้ว่าเสียงสนับสนุนพรรคนี้มีมากก็แค่เฉพาะในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองที่ร่ำรวยกว่าส่วนอื่นของประเทศ ส่วนพรรคเล็กพรรคน้อยอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเสนอนโยบายหลักที่ผิดแปลกไปจากของกลุ่มอนุรักษนิยม เช่น พรรคชาวนา หรือ พรรคแนวร่วม-เศรษฐกิจ ก็ไม่ได้รับความสนับสนุนจากประชาชน เพราะไม่

สามารถที่จะทำให้ประชาชนเชื่อได้ว่ามีผู้นำที่ดีพอ อีกทั้งขาดกระบอกเสียง ที่จะโฆษณานโยบายของตนให้แพร่หลาย นโยบายแบบสังคมนิยมได้รับการเข้าใจผิดว่าเป็นนโยบายของคอมมิวนิสต์เท่านั้น ทั้งที่ความจริงแล้วมีกำเนิดมาก่อนมากซ์ตั้งนาน คำว่า “สังคมนิยม” เป็นคำที่มีความหมายกว้างและเป็นที่ยอมรับของลัทธิต่าง ๆ เช่นเดียวกับคำว่า “ประชาธิปไตย” น่าสังเกตว่าด้วยแรงโฆษณาชวนเชื่อ ซึ่งคนไทยได้ยินมานานปีจากทางราชการ คำว่า “ประชาธิปไตย” ก่อให้ผู้บังเกิดความรู้สึกในแง่ดี แต่คำว่า “สังคมนิยม” กลับก่อให้เกิดความรู้สึก อึดอัด คลางแคลงใจและชวนให้ปฏิเสธ ประชาชนถูกยู่ให้ปฏิเสธความคิดเห็นทางการเมืองซึ่งมีคุณค่ามากแหวหนึ่ง แต่ในขณะเดียวกันเขาก็ไม่พอใจที่เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ของเหล่าอนุรักษนิยม ซึ่งเขาไม่มีทางเลือกเสียไม่ว่าจะเลือกลงคะแนนเสียงให้ฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน ที่จริงแล้วความเห็นทางการเมืองทั้งแบบมองไปข้างหลังของอนุรักษนิยม และพร้อมที่จะเปลี่ยนของสังคมนิยม ต่างก็มีข้อดีและข้อเสียในตัวของมัน สิ่งที่ดีที่สุดก็คือให้แต่ละบุคคลเลือกการเมืองชนิดที่ถูกต้องกับตน โดยไม่ต้องหวั่นว่าจะถูกสังคม “ลอยแพ” หากไปมีความเห็นที่ประหลาดออกไปจากคนอื่นออกไป

การที่การเมืองแบบอนุรักษนิยมเท่านั้นเป็นที่ยอมรับนับถือกันในเมืองไทย เป็นผลสืบเนื่อง

กันแบบงูกินหางมาจากระบบสื่อสารมวลชน แหล่งสื่อสารมวลชนทั้งหลายตกอยู่ในอิทธิพลของราชการไม่มากนักน้อย ชาวและบทวิจารณ์ต่าง ๆ ทางวิทยุและโทรทัศน์ ได้แต่สะท้อนแนวความคิดเก่า ๆ ซึ่งฝังอยู่ในระบบราชการมาเป็นเวลานานแล้ว ยกตัวอย่าง เช่น ชาวในประเทศส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับ กิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลสำคัญในหน่วยราชการทั้งหลาย ไม่มีข่าวซึ่งแสดงให้เห็น ความเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกวงรัฐบาลเลย หากประชาชนต้องการรู้เรื่องเหล่านี้ก็ต้องอ่านหนังสือพิมพ์เอาเอง หนังสือพิมพ์เป็นแหล่งซึ่งสามารถจะสะท้อนความเห็นของประชาชนทั่วไปได้ ถ้าเป็นอิสระจากอิทธิพลของทางการอย่างเด็ดขาด แต่เท่าที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์หลายฉบับ ก็มีหน้าที่เป็นเพียงเครื่องมือของผู้ซึ่งผูกใจัดในการเมืองแบบเก่าแม้จะอยู่นอกวงราชการก็ตาม และขณะนี้รัฐบาลก็ยังมีแผนที่จะดำเนินการจำกัดอิสรภาพของหนังสือพิมพ์ลงไปอีก ซึ่งหมายความว่าแนวความเห็นแบบอนุรักษ์นิยมจะยิ่งได้รับการป่าวประกาศมากขึ้น กลุ่มซึ่งเดิมมีอำนาจมากเกินส่วนอยู่แล้วก็จะยิ่งทวีอำนาจของตนขึ้นอีกจากการที่ได้ควบคุมการสื่อสารมวลชนไว้

คงจะมีหลายคนมองรูปการณ์ในแง่ที่ว่า การที่ประเทศไทยมีโครงสร้างทางการเมือง เช่นที่เป็นอยู่นี้ เหมาะกับสภาพของสังคมไทย ซึ่งได้มี

ความอยู่ตัวมาเป็นเวลานานแล้ว การที่ผู้นำของเราถือนโยบายอนุรักษ์นิยมนั้นดีเสียอีกเพราะจะช่วยชลอความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งหากเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเกินไป อาจทำให้สังคมปั่นป่วนได้ เป็นความจริงที่ว่า ทุกวันนี้ความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยก็กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะตามเมืองใหญ่ ๆ สาเหตุเนื่องจากการติดต่อกับโลกภายนอกสะดวกขึ้นกว่าเดิมมาก ผลร้ายที่อาจตามมาคืออาทิเช่น การแบ่งแยกไม่เข้าใจกันระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท ดังนั้นเราควรมีกลุ่มผู้นำ ซึ่งผูกใจัดทะนุถนอมประเพณีหรือแนวปฏิบัติดั้งเดิมไว้บ้างแต่ถ้ามองอีกแง่หนึ่งว่าความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะต้องเกิดขึ้นโดยไม่มีทางเลือกเสียอยู่แล้วก็เห็นว่า สมควรที่จะมีกลุ่มผู้นำทางการเมืองอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเตรียมรับความคิดใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ หากปล่อยให้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นเองโดยระบบการเมืองยังล้าหลังอยู่ และคอยแต่จะหัดทานเอาไว้เท่านั้น ก็จะเป็นอันตราย การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงทำนองเดียวกับการปฏิวัติ ในฝรั่งเศส หรือ ในรัสเซีย ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่ผู้มีอำนาจทางการเมืองขณะนี้ จะแสวงหาพัฒนาการเมืองของประเทศไทยโดยมีใจกว้างพอที่จะยอมให้ผู้ซึ่งผูกใจัดการเมืองฝ่ายซ้ายได้มีโอกาสล้มตาอำปากหาผู้ที่มีความสามารถมาเข้าฝ่ายตนได้บ้าง เพื่อที่จะบรรเทาความไม่สมคูลย์

ทางการเมือง อันเป็นภาวะอันตรายนี้เสีย ผู้ที่
มองการณ์ไกลอาจคิดว่าคนใจเท่านี้ที่ จะยอมให้
ฝ่ายตรงข้ามตั้งตัวคิดแต่ผู้ที่มีมองการณ์ไกลก็ควร
เห็นว่า การยินยอมให้อีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสสู้กับ
ตนอย่างซึ่งหน้าตามวิถีทางของประชาธิปไตย
ย่อมดีมากกว่าการกดบังคับให้เขามุกลงใต้ดินไป
เพียงเพื่อที่จะไผ่ล้มที่หลังด้วยอาวุธ การจะอ้าง
ว่าสถานการณ์ของประเทศขณะนี้คับขัน จึงควรที่
จะควบคุมเสียงตติจินนินหารัฐบาลให้มากขึ้นเป็น
ความใจเผลาเพราะการวิพากษ์วิจารณ์อย่างเบ็ด
เผยย่อมดีกว่าการกระทำรุนแรงของผู้เข้าตาจน

ในการที่จะพัฒนาระบบการเมืองของไทย
ให้ผู้ที่เห็นต่าง ๆ ได้จับกันเป็น
กลุ่มก้อนตามความปรารถนาของแต่ละคน โดย
แต่ละกลุ่มจะมีผู้นำที่มีความสามารถต่อรองทาง
การเมืองได้ นั้น จำเป็นที่รัฐบาลจะต้องผ่อน
คลายการกดขันเรื่องสื่อสารมวลชน และ
สถาบันอื่น ๆ ลง ในระยะแรกอาจจะไม่จำ
เป็นต้องพิจารณาไปไกล ถึงขนาดปล่อยกรรม
ประชาสัมพันธ์ออกจากสังกัดรัฐบาลก็ได้ เพียง

แต่ลดการกล่าวร้ายป้ายสีผู้ที่มีความคิดแตกต่าง
จากตนลงไปบ้าง หลักธรรมที่สำคัญของนัก
การเมือง ไม่ว่าจะมีความเชื่อแบบใดก็ตาม
คือ ความใจกว้าง ยินดีรับฟังความเห็นของ
ผู้อื่นซึ่งอาจไม่เหมือนตน ขอมริบว่าความเห็น
ของผู้อื่นอาจเหนือกว่าของตน หากนักการ
เมืองทุกคนไม่ว่าพลเรือนหรือทหารสามารถยึด
หลักนี้ได้ การต่อรองทางการเมืองก็จะเกิดขึ้น
อย่างสงบ นำเสียดายที่หลักธรรมข้อนี้ผู้นำ
ทางการเมืองของเราหลายคนไม่ยึดถือ เขา
กลับเขาะเขี่ยผู้ที่มีความคิดต่างกับตน ป้ายสีให้
กับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งไม่มีทางที่จะตอบโต้ เขาอ้าง
ตนว่าเป็นเสรีนิยม แต่ไม่เปิดโอกาสให้ประ
ชาชนนิยมใครนอกจากตัวเขา เขาประนาม
ความเชื่อทางการเมือง ของผู้ที่ไม่พอใจในอนุ
รักษนิยม ด้วยความมุ่งหมายที่จะรักษาผลประ
โยชน์เดิมไว้ให้มากที่สุด หรือไม่ก็ด้วยอวิชา
ของตัวเอง เขาเหล่านั้นแหละที่เป็นบันไดนำให้
ผู้ผิดผีในลัทธิซึ่งใช้กำลังรุนแรงอาจจะก้าวไป
สู่ความสำเร็จได้ ๑

“สังคมศาสตร์ปริทัศน์” ฉบับนี้ตีพิมพ์ครั้งที่ ๑๑

คณะกรรมการดำเนินพิจารณาเรื่องจากนิพนธ์นักศึกษารากฐานต่าง ๆ ทั้งส่วนกลาง
และส่วนภูมิภาค อีกเช่นเคย ส่งเรื่องของท่านผ่านทางบรรณาธิการได้
ภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม สกน

ปัญหาสำคัญที่สุดทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนา คือการแตกแยกของสังคม ออกเป็น ๒ ชั้นชั้น คือ ฝ่ายอนุรักษ์นิยม ซึ่งประกอบด้วยชนชั้นสูง และฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งพยายามหาผู้สนับสนุนจากมวลชนธรรมดา การแตกแยกนี้นำไปสู่การปฏิวัติ สงครามกลางเมือง และความเสียหายอย่างย่อยยับของสังคมทั้งทางจิตใจและวัตถุ

ในทัศนะของผู้เขียน ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินนโยบายผิดพลาดของฝ่ายเสรีนิยม ฝ่ายเสรีนิยมไม่ได้เป็นผู้เชื่อมระหว่างชนชั้นสูงกับมวลชน แต่กลับทำตัวเป็นฝ่ายอนุรักษ์นิยม เสรีนิยมไม่เป็นตัวของตัวเองและไม่ยึดถือหลักการพื้นฐานของตน ผลก็คือเสรีนิยมตกอยู่ภายใต้อำนาจของพวกอนุรักษ์นิยม ประเทศถูกปกครองด้วยระบบศักดินา และกิจกรรมทางเศรษฐกิจถูกผูกขาด อยู่ในมือคนกลุ่มน้อย ชนชั้นสูงแยกตัวออกห่างจากมวลชนธรรมดาไปทุกขณะ ก่อให้เกิดการเป็นปฏิปักษ์อย่างรุนแรงในสังคม ซึ่งนำไปสู่การใช้กำลังทำลายล้างกันเอง

“เสรีนิยม” ในทัศนะของคนหนุ่ม

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา

ทางแกก็คือ ฝ่ายเสรีนิยมต้องแยกตัวออกจากฝ่ายอนุรักษ์นิยม ฝ่ายเสรีนิยมต้องเป็นกลุ่มอิสระของตัวเอง และเข้าใจว่าตนเองมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการประนีประนอมระหว่างชนชั้นต่าง ๆ ในสังคม เสรีนิยมเป็นรากฐานของประชาธิปไตย และระบบเศรษฐกิจธุรกิจเอกชน ฝ่ายเสรีนิยมจะทำบทบาทที่สำคัญของตัวเองนี้ได้ไม่สมบูรณ์เลยถ้ายังคงเกาะอยู่กับฝ่ายอนุรักษ์นิยม เสรีนิยมต้องเข้าใจว่าตนเป็นความหวังของการเปลี่ยนแปลงโดยสันติในสังคม เป็นฝ่ายเดียวที่จะนำให้เกิดการร่วมมือในสังคม และรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของสังคมไว้ได้ ถ้าเสรีนิยมไม่ทำตาม

ความรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดของตนนี้ จะไม่มีฝ่ายไหนมาทำหน้าที่นี้แทนได้ ประเทศชาติและสังคมจะได้รับความเสียหายอย่างหนัก ไม่ว่าฝ่ายอนุรักษ์นิยมหรือฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้รับชัยชนะในการต่อสู้ทำลายล้าง ถ้าฝ่ายอนุรักษ์นิยมยังคงรักษาอำนาจไว้ได้ การพัฒนาการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศจะหยุดซงกัก ฝ่ายอนุรักษ์นิยมรักษาผลประโยชน์ของคนชั้นสูงมากกว่าที่จะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ การปกครองจะเป็นระบบศักดินา มีลำดับชั้นการบังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด และระบบเศรษฐกิจมีการผูกขาดในกิจกรรมต่าง ๆ โดยพวกอภิสิทธิ์ชน

ตรงกันข้ามถ้าฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้รับชัยชนะ ก็
หมายความว่าได้เกิดการปฏิวัติและสงครามกลาง
เมืองขึ้นในประเทศ สังคมจะแตกแยกจนประสาน
กันอีกไม่ได้ เกิดการก่อตั้งรัฐบาลเผด็จการของ
พรรคคอมมิวนิสต์ โดยอ้างนามของชนชั้นกรรม
มาชีพทำลายล้างผู้ที่ไม่เห็นด้วย ระบบคอมมิ
วนิสต์เป็นระบบรัฐเบ็ดเสร็จ ซึ่งรัฐเข้าไปใช้
อำนาจแทนสถาบันสังคมอื่น ๆ จะไม่มีเสรีภาพ
เหลืออยู่อีกต่อไปในระบบเช่นนั้น

รากฐานความคิดของเสรีนิยม คือ *เสรีภาพ*
เสรีภาพทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
ในทางการเมือง เสรีภาพหมายถึงการจำกัดอำ
นาจของรัฐบาลไม่ให้ทำลายเสรีภาพของมนุษย์ชน
ให้รัฐบาลรับผิดชอบต่อประชาชน เป็นการปก
ครองระบอบประชาธิปไตย ไม่ใช่เผด็จการ ใน
ทางเศรษฐกิจหมายถึงการให้สิทธิบุคคลที่จะประก
อบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของตนเองได้ มีสิทธิ
ที่จะเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต มีกรรมสิทธิ์ส่วน
ตัว ไม่ต้องเป็นเจ้าของร่วมกับคนอื่น ในทาง
สังคม หมายถึงการยอมรับให้สถาบันทางสังคมมี
หน้าที่ความรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ เฉพาะของ
ตน โดยรัฐไม่เข้าไปใช้อำนาจบังคับ สถาบัน
ครอบครัว สถาบันวัฒนธรรมการศึกษา สถาบัน
วิทยาศาสตร์ ฯลฯ มีอิสระไม่ถูกบังคับให้ตกเป็น
เครื่องมือของสถาบันการเมือง

โดยรากฐานความคิดฝ่ายเสรีนิยมไม่สามารถ
เข้ากับฝ่ายอนุรักษนิยมได้ เพราะความคิดเชิงช
เสรีภาพเป็นปฏิบัติโดยตรงกับความคิดรักษา
ระเบียบประเพณีเดิม ซึ่งหมายถึงระบบศักดินา
ซึ่งแบ่งบุคคลออกเป็นผู้ปกครอง กับผู้อยู่ใต้ปก
ครอง และมีการขึ้นกันเป็นลำดับขั้นตามแนวค
งการติดต่อเป็นการติดต่อทางเดียวจากสูงส่งการลง
มายังต่ำ ผู้ที่อยู่สูงเป็นอภิสิทธิ์ชน ขณะที่ผู้อย
ต่ำได้แต่รับคำสั่งไม่มีเสรีภาพ ระบบสังคมมี
โครงสร้างแบบรูปปิรามิตทั้งในด้านอำนาจและ
ด้านทรัพย์สิน อนุรักษนิยมเคารพประเพณีมาก
กว่าเหตุผล ประเพณีเก่า คำสอนเก่า และศาสนา
ถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์ที่จะต้องรักษาไว้ เปลี่ยน
แปลงไม่ได้ แม้จะจำกัดความคิดริเริ่มและการ
กระทำที่มีประสิทธิภาพ เสรีนิยมเป็นศัตรูโดย
ตรงกับความคิดเช่นนี้ ในประวัติศาสตร์ยุโรป
ตะวันตก ความคิดเสรีนิยมเกิดขึ้นเพื่อต่อต้าน
ระบบศักดินา ซึ่งก็ทำได้สำเร็จ จึงได้มีการปก
ครองประชาธิปไตยในประเทศเหล่านั้น เสรีนิยม
ปฏิเสธการเชื่อประเพณีคำสั่งสอนหรือศาสนาที่
ล้าสมัยและไร้เหตุผล เสรีนิยมเชื่อในมนุษย์ เชื่อ
ในเหตุผล แทนที่จะเชื่อพระเจ้า เชื่อความเก่า
แก่ของประเพณี เสรีนิยมต้องการล้มเลิกระบบ
อภิสิทธิ์ชนและแทนที่ด้วยระบบการแข่งขันโดย
เสรีปราศจากอภิสิทธิ์ เสรีนิยมต้องการการติดต่อ
ในแนวราบ ระหว่างผู้ที่เสมอกันในกฎหมาย

และสิทธิ์มนุษยชน เสรีนิยมเคารพความเห็นของฝ่ายเสียงข้างมาก โดยไม่คำนึงว่าเสียงข้างมากนั้นเป็นเสียงของผู้ใด เสรีนิยมต้องการกระจายอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ต้องการให้ประชาชนเลือกผู้ปกครองและให้ผู้ปกครองรับผิดชอบต่อประชาชน เสรีนิยมต้องการให้บุคคลทุกคนเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ ไม่ใช่ให้พวกอภิสิทธิ์ชนกอบโกยเอาทรัพย์สินเป็นของตนเท่านั้น ถ้าเสรีนิยมเข้าไปเกาะรวมอยู่กับอนุรักษนิยม เสรีนิยมจะต้องเสียสละหลักการพื้นฐานของตนต้องเสียสละหลักเสรีภาพ ละทิ้งระบอบการปกครองประชาธิปไตยและระบบเศรษฐกิจธุรกิจเอกชน เมื่อถึงขั้นนั้นเสรีนิยมก็ไม่ใช่เสรีนิยมอีกต่อไป เพราะเสรีนิยมทั้งในฐานะความคิดและขบวนการได้ถูกทำลายหมดสิ้นไปแล้ว

ตลอดมาในประวัติศาสตร์การเมืองและเศรษฐกิจของไทย เสรีนิยมไม่มีบทบาทสำคัญ เสรีนิยมยังไม่สามารถแยกตัวออกจากอนุรักษนิยมได้ และยังไม่เป็นขบวนการที่มีอิทธิพล ประวัติศาสตร์ไทยเป็นประวัติศาสตร์ของชนชั้นสูง เป็นประวัติชัยชนะของความคิดอนุรักษนิยม ประเทศไทยเป็นประเทศที่ความคิดอนุรักษนิยมมีความเข้มแข็งที่สุดประเทศหนึ่งในโลก สภาพการณ์นี้ไม่ได้เป็นผลดีแก่ประเทศเลย ภายใต้การครอบงำของความคิดอนุรักษนิยม การพัฒนาการเมือง

และเศรษฐกิจของเรายังคงอยู่ ณ ระดับต่ำที่สุดประเทศหนึ่งในโลก ด้วยการครอบงำของความคิดอนุรักษนิยมเราจึงไม่เป็นประชาธิปไตยแท้จริง และประชาชนทั่วไปยังคงต้องทนทุกข์ทรมานเพราะความยากจน

เหตุที่เสรีนิยมมิได้เป็นความคิดและขบวนการเมืองที่สำคัญในประเทศไทย เพราะคนชั้นกลางของไทยขาดความรับผิดชอบ ประเทศไทยไม่ได้ขาดคนชั้นกลาง เรามีคนชั้นกลางมากพอเพราะมีการขยายตัวของการบริหารราชการ การค้าและกิจการบริการในอัตรารวดเร็ว คนชั้นกลางน่าจะเป็นผู้รับความคิดเสรีนิยมและเป็นกลุ่มสำคัญที่จะตั้งขบวนการเสรีนิยมที่แท้จริงขึ้น เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่มีผลประโยชน์ในสังคมศักดินา เป็นกลุ่มบุคคลที่มีการศึกษา ได้รับความคิดใหม่เปิดกว้างต่อโลกภายนอก น่าจะปรารถนาให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสังคม น่าจะเป็นผู้นำความคิดเสรีนิยมไปสู่ประชาชนทั่วไป อธิบายให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบเข้าใจและสนับสนุนระบอบเสรีนิยมประชาธิปไตย แต่ในประเทศไทยของเรานั้นสภาพการณ์ทำได้เป็นเช่นนั้นไม่ คนชั้นกลางของเราไม่มีความเป็นตัวของตัวเองเพียงพอ ทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ คนชั้นกลางของเรายังมีความคิดแบบอนุรักษนิยม

อยู่มาก หรือถ้าเคยมีความคิดเสรีนิยมก็รักษาไว้ได้ชั่วคราว เมื่อประสบกับอุปสรรคก็ละทิ้งความคิดเสรีนิยมนั้นเสีย หันมารับความคิดอนุรักษนิยม คนชั้นกลางของเราจึงมีหน้าที่เพียงทำงานให้คนชั้นสูง และคิดแต่เพียงจะเลียนแบบคนชั้นสูง ทั้งในทัศนคติและวิถีชีวิต คนชั้นกลางของไทยมี ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ ข้าราชการ และพ่อค้า ส่วนใหญ่ของบุคคลทั้ง ๒ ประเภทนี้ยังคงมีพฤติกรรมตามแบบของระบบศักดินาอยู่ คือถือว่าบุคคลต้องขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นเป็นชั้น ๆ และเป็นการขึ้นในลักษณะส่วนตัวมาก พ่อค้าพยายามฝากตัวกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เพื่อขออภิสิทธิ์แทนที่จะแข่งขันโดยเสรีในตลาด ข้าราชการฝากตัวกันเป็นลำดับชั้น แทนการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพ คนชั้นกลางไทยส่วนใหญ่ไม่มีอุดมการณ์ ฉะนั้นถึงแม้จะเป็นบุคคลกลุ่มใหญ่และเป็นบุคคลที่ทำงานมีความรับผิดชอบสำคัญเป็นรากฐานของสังคม ก็มีได้เป็นที่มาของความคิดทางการเมืองและมีได้เป็นพลังทางการเมืองที่มีอิทธิพลในประเทศไทยเลย

ฝ่ายเสรีนิยมจะต้องเป็นอิสระจากฝ่ายอนุรักษนิยม เพราะฝ่ายเสรีนิยมที่อิสระเท่านั้นที่จะเป็นผู้นำประชาชน และได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ประชาชนทุกกลุ่มทุกชั้นสามารถรับความ

คิดเสรีนิยมได้ เพราะเสรีนิยมเป็นอุดมการณ์ของประชาชน ไม่ใช่อุดมการณ์ของชนชั้น เช่น อนุรักษนิยมหรือคอมมิวนิสต์ แม้เสรีนิยมจะเป็นความคิดที่เริ่มจากคนชั้นกลางก็ตาม ในปัจจุบันความคิดเสรีนิยมเป็นอุดมการณ์สำหรับประชาชนทั่วไปแล้ว เพราะระบอบประชาธิปไตยได้พิสูจน์ตัวเองแล้วว่าไม่ใช้การปกครองด้วยชนชั้น ถ้าเสรีนิยมเข้าร่วมกับฝ่ายอนุรักษนิยม เสรีนิยมก็จะห่างจากมวลชนธรรมดาออกไป เสรีนิยมจะไม่มีอิทธิพลต่อมวลชน และสังคมจะแตกแยกออกเป็น ๒ ชั้นชั้น ซึ่งมีอุดมการณ์ห่างไกลกันที่สุดนำไปสู่การใช้กำลังรุนแรงและการปกครองระบบบังคับ ถ้าเสรีนิยมเป็นอิสระ นอกจากจะมีอิทธิพลเข้าถึงประชาชนแล้ว ฝ่ายอนุรักษนิยมเองจะอ่อนกำลังลงมาก จนในที่สุดอาจเปลี่ยนความคิดของตนรับความคิดเสรีนิยมและขอเข้ามารวมเป็นฝ่ายเสรีนิยมเอง ตรงกันข้ามถ้าเสรีนิยมเข้าไปเกาะฝ่ายอนุรักษนิยม ก็จะเป็นการทำลายตัวเอง เพราะเป็นการรวมอย่างไม่เท่าเทียม คือฝ่ายเสรีนิยมเข้าไปรับคำสั่งฝ่ายอนุรักษนิยม เป็นความจริงว่าการเข้าไปรวมของฝ่ายเสรีนิยมอาจทำให้ฝ่ายอนุรักษนิยมปรับปรุงนโยบายของตนให้มีความเสรีมากขึ้นในสังคม แต่นั่นเป็นผลอย่างมากที่สุดที่จะได้รับ จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงจนถึงกับมีการก่อตั้งระบอบประชาธิปไตยแท้จริง ด้วย

การรวมกับอนุรักษนิยม เสรีนิยมยอมเสียสละ
อนาคตของตนเอง

เสรีนิยมที่เป็นอิสระสามารถพิจารณาร่วมมือ
กับฝ่ายสังคมนิยมเสรีได้ เพราะมีอุดมการณ์ใกล้เคียงกัน คือยึดถือเสรีภาพเป็นหลักมูลฐานของ
มนุษย์และของสังคม ความคิด "สังคมนิยมเสรี"
แตกต่างจากความคิด "คอมมิวนิสต์" มาก ใน
ค่านิยมประชาธิปไตยคอมมิวนิสต์ถือว่าไม่มีระบบคุณค่าอื่น
ใดนอกจากระบบคุณค่าที่เป็นผลสะท้อนมาจาก
ฐานะทางเศรษฐกิจ กล่าวคือคอมมิวนิสต์เป็น
ระบบประชาธิปไตยสังคมนิยมขั้นสูง ขณะที่สังคมนิยมเสรีถือว่า
มีระบบคุณค่าที่เป็นอิสระ ประชาธิปไตย
สังคมนิยมเสรีเป็นระบบประชาธิปไตยในการเมือง ระบบคอมมิวนิสต์เป็นระบบเผด็จการ
เบ็ดเสร็จ ขณะที่ระบบสังคมนิยมเสรีเป็นระบบ
ประชาธิปไตย คอมมิวนิสต์เน้นความขัดแย้งระ
หว่างชนชั้นและต้องการเปลี่ยนสังคมด้วยการใช้
กำลังปฏิวัติ สังคมนิยมเสรีเน้นความร่วมมือระ
หว่างชนชั้นและต้องการปรับปรุงสังคมด้วยวิธี
สันติผ่านทางรัฐสภา ระบบคอมมิวนิสต์เป็นการ
ปกครองของชนชั้น ขณะที่สังคมนิยมเสรีเป็นการ
ปกครองของประชาชนทั่วไปผ่านทาง การเลือกตั้ง
ผู้แทน คอมมิวนิสต์จัดองค์การพรรคและรัฐบาล
ในลักษณะรวมอำนาจ สังคมนิยมเสรีจัดองค์การ
แบบกระจายอำนาจ โดยเฉพาะการกระจาย

อำนาจให้หน่วยการผลิต ทั้งอำนาจทางการเมือง
และเศรษฐกิจ เช่นกระจายอำนาจให้แก่โรงงาน
สมาคมอาชีพ หมู่บ้าน ฯลฯ ในประวัติศาสตร์
ตะวันตก ความคิดสังคมนิยมเสรีเป็นปฏิปักษ์กับ
ความคิดคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง ความคิดสังคมนิยมเสรี
มีที่มาจากนักสังคมนิยมฝรั่งเศสและ
อังกฤษไม่ใช่มาร์กซ์-เลนิน และในการประชุม
ขบวนการสังคมนิยมสากลครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒
ปลายศตวรรษที่ ๑๙ ฝ่ายสังคมนิยมเสรีแตกกับ
ฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง พรรคโซเชี่ยล
เดโมแครตของรัสเซียเองก็แตกออกเป็นฝ่ายสังคมนิยมเสรี
(เมนเชวิค) และฝ่ายคอมมิวนิสต์
(บอลเชวิค) ซึ่งในที่สุดเข้ากันไม่ได้เลย ใน
ปัจจุบันประเทศอังกฤษ และประเทศกลุ่มสแกน
ดิเนเวีย มีพรรคสังคมนิยมเสรี (เรียกชื่อต่าง ๆ
กัน เช่น พรรคกรรมกรในอังกฤษ) เป็นขบวนการเมืองสำคัญและรับความคิดสังคมนิยมเสรีไป
ปฏิบัติพอสมควร แต่ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศ
ประชาธิปไตยอย่างยิ่งและต่อต้านฝ่ายคอมมิวนิสต์
เต็มที่

แนวร่วมเสรีนิยม-สังคมนิยมเสรี เป็นที่พึง
ปรารถนา เพราะจะเป็นขบวนการเข้มแข็งที่จะ
รักษาระบบการปกครองประชาธิปไตยไว้ได้
เป็นระบอบการปกครองที่ได้รับความสนับสนุน
จากมวลชน ไม่ใช่การปกครองของชนชั้นเดียว

เป็นการปกครองที่มีเสถียรภาพและมีรากฐานมั่นคงในสังคม ต่างกับการปกครองด้วยชนชั้นซึ่งไม่มีความมั่นคงพอ ต้องอาศัยกำลังสนับสนุนของมหาอำนาจต่างประเทศค้ำจุน แนวร่วมเสรีนิยม-สังคมนิยมเสรีจะนำมาซึ่งเสรีภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจและกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยุติธรรม ทั้งฝ่ายอนุรักษ์นิยมและฝ่ายคอมมิวนิสต์ในประเทศจะอ่อนกำลังลงเพราะขาดผู้สนับสนุน การปฏิวัติและสงครามกลางเมืองจะไม่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงดำเนินไปโดยมีสันติภาพ ตรงกันข้ามถ้าฝ่ายสังคมนิยมเสรีไม่คิดร่วมมือกับฝ่ายเสรีนิยมแต่กับไปยอมเข้ากับฝ่ายคอมมิวนิสต์จะเท่ากับกระทำการขัดกับอุดมการณ์ของตนเอง เพราะต้องยอมรับระบบบังคับเบ็ดเสร็จของคอมมิวนิสต์ และแนวร่วมที่มีฝ่ายคอมมิวนิสต์อยู่ด้วยนั้น ทุกครั้งมักจบลงด้วยฝ่ายคอมมิวนิสต์บังคับกลับฝ่ายอื่นหมดสิ้น ฝ่ายเสรีนิยมเองต้องใจกว้างพอที่จะยอมรับการเข้าร่วมด้วยของฝ่ายสังคมนิยมเสรี เพราะถ้าไม่ยอมรับก็เท่ากับผลักดันให้ฝ่ายสังคมนิยมเสรีจำเป็นต้องหันไปสนใจฝ่ายคอมมิวนิสต์

แนวร่วมเสรีนิยม - สังคมนิยมเสรี จะเป็นแนวร่วมที่เท่าเทียม เพราะต่างนิยมอุดมการณ์ประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม เสรีนิยมควรมีข้อเรียกร้องประการหนึ่งต่อสังคมนิยมเสรีคือฝ่าย

สังคมนิยมเสรีจะต้องไม่คิดโอนธุรกิจทุกชนิดเป็นของรัฐ จะต้องให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ ในปัจจุบันการผลิตได้ด้วย เฉพาะกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เท่านั้นที่อาจมีการเรียกร้องให้โอนเป็นของรัฐและจะต้องมีค่าตอบแทนที่ยุติธรรม และสำหรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ก็อาจต้องพิจารณาเป็นรายๆ ไปและอาจมีกำหนดระยะเวลาขายหุ้นคืนให้แก่เอกชน หลังจากกิจการเริ่มมั่นคงแล้ว กล่าวคือเป็นระบบเศรษฐกิจผสมรัฐวิสาหกิจ-ธุรกิจเอกชน ทั้งนี้เพราะถ้าระบบเศรษฐกิจเป็นสังคมนิยมเต็มที่ รัฐเป็นผู้ประกอบการ ทุกชนิด ในระบบเศรษฐกิจเสียเอง ระบบประชาธิปไตยและเสรีภาพจะถูกกระทบกระเทือนมากเพราะจะไม่สามารถมีพรรคฝ่ายค้านที่มีประสิทธิภาพได้ เนื่องจากบุคคลทุกคนเป็นพนักงานของรัฐบาลหรือข้าราชการ จะไม่มีอิสระและพื้นฐานทางเศรษฐกิจพอที่จะตั้งพรรคฝ่ายค้านที่มีผลแท้จริงได้ ฉะนั้นในการก่อตั้งแนวร่วมเสรีนิยม - สังคมนิยมเสรีจะต้องยอมจำกัดตัวเองในข้อนี้ซึ่งก็น่าที่จะเป็นจุดประสงค์ของสังคมนิยมเสรีเองด้วย มิฉะนั้นจะรักษาความเป็นเสรีไว้ไม่ได้ รัฐบาลแนวร่วมควรใช้นโยบายภาษีเช่นภาษีรายได้ ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก รวมทั้งนโยบายการเงิน เป็นนโยบายสำคัญยิ่งกว่านโยบายโอนกิจการเป็นของรัฐ ในปัจจุบันรัฐบาลของประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียก็ทำเช่นนั้น

ผู้เขียนเชื่อว่าความเจริญนำมาซึ่งเสรีภาพ เพราะเมื่อสังคมผลิตได้มากขึ้น โอกาสที่สมาชิกของสังคมจะมีกรรมสิทธิ์ในสิ่งของที่ผลิตได้จะมีมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้รวมถึงบริการต่าง ๆ ด้วย ที่สำคัญก็คือการศึกษา กรรมสิทธิ์ส่วนตัวในสิ่งของส่งเสริมเอื้ออำนวยเสรีภาพส่วนบุคคลเช่นเดียวกับที่การศึกษาช่วยให้บุคคลมีอิสระทางความคิดมากขึ้น ผู้เขียนเชื่อว่าถ้าสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ความต้องการที่จะรวมสินค้าและบริการส่วนสำคัญมาเป็นของส่วนกลางจะลดลง เพราะจะมีพอแบ่งปันกันทั่วทุกคน ผู้เขียนเชื่อในความเจริญที่ไม่มีข้อจำกัดของมนุษย์ ฉะนั้นผู้เขียนจึง

เชื่อว่ามนุษย์จะมีเสรีภาพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในที่สุดแนวร่วมเสรีนิยม-สังคมนิยมเสรี จะมีอุดมการณ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สำหรับประเทศไทยปัจจุบันยังอยู่ห่างไกลจากสถานะนั้นมาก ปัญหาปัจจุบันของประเทศไทยคือปัญหาเสรีนิยมไม่เป็นพลังสำคัญในสังคม เนื่องจากได้เข้าเป็นฝ่ายเดียวกับอนุรักษนิยมทางเลือกที่ถูกต้องของฝ่ายเสรีนิยมคือทำตัวเป็นอิสระและร่วมมือกับฝ่ายสังคมนิยมเสรี การร่วมมือกับอนุรักษนิยมไม่มีอนาคต

เสรีนิยมทั้งหลาย

จงเป็นอิสระเถิด

๑

สังคมศาสตร์ ปริทัศน์

แห่งสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ขอเสนอหนังสือที่น่าสนใจ ลำดับแรก

Aspect of Siamese Kingship in the Seventeenth Century

by

Jeremy Kemp

หนังสือเล่มนี้ กล่าวถึงสังคมสยามในสมัยพุทธศตวรรษที่ ๒๒

สถานะของกษัตริย์ไทยโบราณ บทบาทและลักษณะของสมบูรณาญา

สิทธิราช ฯลฯ อ่านวิจารณ์ได้จาก สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับที่ ๒ ปีที่ ๑

ออกจำหน่ายแล้ว

ราคา ๔๔ บาท

แพรวพิทยา

ทางชีวิต โดย โบตัน

..... “ เรื่องทางชีวิตนั้นนับว่าเป็นเรื่องยาวเรื่องแรกของผู้เขียนก็เห็นจะได้ (ถ้าเราไม่นับเรื่องสืบทอดจนจบเป็นเรื่องยาว) ความประณีตในการเขียนและความคิด ความอ่านต่าง ๆ ในเรื่องยังอ่อนอยู่มาก (ตามวัยของผู้เขียนขณะนั้น) ผู้เขียนหวังเพียงแต่จะเขียนเรื่องสนุก ๆ อ่านเพลินและได้ค่าขนมนิดหน่อย มาบัดนี้วัยที่เพิ่มขึ้นความคิดที่เปลี่ยนไป ทำให้ผู้เขียนเปลี่ยนแนวการเขียนเรื่องไปบ้าง แต่เมื่อหยิบเรื่องเก่า ๆ มาอ่านก็ยังได้ความบันเทิงเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จะช่วยให้เรามองโลกนี้ด้วยความรื่นรมย์กว่าสถานที่เป็นอยู่จริง ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้อ่าน จะได้รับความเพลิดเพลินในการอ่านเรื่องทางชีวิตนี้บ้างตามสมควร ” คำนำจากผู้เขียน
ขนาด ๕" x ๗" ๕๒๘ หน้า พิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์ ราคา ๓๕ บาท

เจ้าฟ้าจุฬามณี โดย โสमतัด

เนื่องจากยังมีผู้เข้าใจผิด หรือไม่ทราบพระบรมราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวอย่างละเอียดอยู่เป็นอันมาก ความจริงนั้นพระบรมราชประวัติพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ เป็นเรื่องที่น่าสนใจมากผู้เขียนได้ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าอยู่หลายปี ได้ทราบเรื่องราวที่ไม่เคยนึกถึงมาก่อนมากมาย ผู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนพระราชพงศาวดารรัชกาลที่ ๔ ถ้าไม่รู้เรื่องราวของพระองค์ก็เหมือนกับว่าอ่านพระราชพงศาวดารไม่ตลอดเล่ม

ขนาด ๖" x ๘" ๓๗๕ หน้า มีภาพประกอบ พิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์อย่างดี ราคา ๓๕ บาท

ตำราอาหารบุคพิเศษสุดของกลุ่มนักข่าวหญิง

พิมพ์ครั้งที่ ๔ จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อหารายได้กุศลแก่เหล่าภรรยาโดยเสด็จพระราชกุศล บัดนี้ได้ออกวางจำหน่ายแล้ว ราคา ๑๕ บาท

แพรวพิทยา

๗๑๖-๗๑๘ วังบูรพา พระนคร ตู้ ปณ. ๕๑๔ โทร. ๒๔๒๘๓, ๒๑๕๘๒

ผู้จัดจำหน่าย

THE ROLE OF SIAMESE INTELLECTUALS

Sulak Sivaraksa

Siamese intellectuals have been referred to as a tiny group of people who provide for Siam the most articulate, persuasive, precise and perhaps accurate definition of Siamese society and the Siamese experience. They also have a serious commitment to improve their society. Occupationally, they are the Kingdom's major living writers, educators, technocrats, members of Parliament and intellectual leaders of the Buddhist monkhood. They enjoy a certain degree of freedom to write and to speak in public, whereas this right is denied to the majority of the public. But however much they try, they seem unable to solve the fundamental problems plaguing the society; they cannot manage to bring about the rule of law, social justice, or an honest government which really cares for the welfare of the common man. The reason for their impotence is obvious. As long as the Siamese ruling cliques come to power through the military *coup d'état*, as they have since 1932, and as long as they can maintain the affairs of state by the use of military strength alone, they see no point in paying serious attention to the intellectuals, with the exception of

those who are willing to serve them. However, once one is in their service, what one can hope to achieve is very small indeed. No oligarchy favors fundamental change in a society; change threatens their power base.

Intellectuals who choose to be outside the establishment can be critical of the government as long as the political elite feel secure in their positions. When there is a threat to their security or a split among the political leadership, intellectuals who differ with the government are either silenced or brought into one of the factions in the ruling clique. Following the 1958 "revolution" more than 200 artists, writers, journalists and editors were jailed on the charge of being communists. Some still remain imprisoned, while others have been released. A few are now advisors to the government, although there has been no fundamental change in the regime's political leadership.

The intellectuals, apart from their personal rivalries, are noted for their diversity of viewpoints. Since their numbers are small

to begin with, these differences further weaken their position in Siamese society. However, one can safely divide the intellectual community into two leading groups; the Traditionalists, or the Conservatives, and the Social Technicians, or the Progressives. For the most part the latter are members of government agencies--hence few dissenting voices are heard from this quarter. They are concerned with the organization of their bureaucracies, the concept of public planning, and the educational and economic systems of the country. One can find members of this group in the National Economic Development Board, National Education Council, National Research Council, National Institute of Development Administration and the Bank of Thailand. Related to the group are a small number of university professors (who are also civil servants), military intellectuals in the Command and General Staff College, and a few individuals in the office of the Prime Minister.

Most of the members of this Progressive group, educated in America at one time or another, believe whole-heartedly in the economic development of the country. They claim that the present stability and material progress of Siam is largely due to their efforts. They postulate strong economic and political ties with the United States, which eventually leads Siam into the position of being a kind of American junior ally in Southeast Asia. The "progress" to which this group refers is deceptive; the fact is that the poor in the Kingdom are becoming worse off than before, because the rich are reaping most of the benefit from the short-term prosperity. American-inspired anti-

communist propaganda has also had significant influence. Labour unions are illegal, and employers can exploit their workers at their whim.

The Siamese Progressive Intellectuals have completely failed to improve the economic situation of the peasants. Nor have they helped to reorganize the out-of-date judiciary--not to mention the military bureaucracy. The majority of the people are still, therefore, at the mercy of provincial administrators who are Bangkok-oriented. The present planned development era means that more funds are being spent on upcountry projects--but the peasants are also paying higher taxes. Because of this situation there is more hatred than ever towards administrators. Also, commercial exploitation through advertising in the mass media make the country people want more than they have traditionally needed. The farmers, who are 80 percent of the population, cannot produce enough to buy all the goods which are now readily available. However, they can buy goods on credit. No wonder, then, that land which used to belong to the peasants themselves is now in the process of changing hands to the rich merchants. The subversive elements who sometimes become local terrorists in the North, North-East and the South are more often than not the result of this material "progress" in the society, a society which in many respects remains feudal.

The Royal Traditionalists, on the other hand, are concerned with the glorification and maintenance of siamese art form, literary styles, history, poetry, manners and even grammatical forms. They have often been accused of being narrow nationalists who live in the past and refuse to have

anything to do with present day problems. It is quite true that some of these Conservative Intellectuals care very deeply about preserving the Siamese cultural heritage, while they do not seem to pay as much attention to Siam's contemporary writers and poets. One must bear in mind that in this age of rapid national development, old ruins in ancient cities make way for new roads, temples give way to shop houses, and canals and public parks become ugly concrete parking lots. Without this group of intellectuals, Siamese society would become even less livable.

Like their counter parts the Progressives, the Conservative Intellectuals are making little contribution to solution of the most fundamental problems in Siam today. Yet, as most members of this group remain outside government agencies, they can be very vocal in their criticism of the establishment. For the past few years the Cabinet has seemed to follow a fairly tolerant policy towards their dissent. However, never once have they acted on a suggestion offered to them by an outsider, no matter how sound and practical the idea may have been. This frustrates some of the intellectuals, particularly older ones, who become cynical. They see no point in what they are doing and express little hope in the future of Siam. This is especially true if they disagree fundamentally with the Progressives approach of working within the establishment. Some have given up intellectual pursuits entirely, and cling to superstition or astrology.

The most practical among the intellectuals, however, are those who feel at home with both groups. Professionally he may be a civil servant, like the Governor of the Bank of Thailand, yet in such a position he can often be critical of the government in

public. In this case the man is progressive-minded; indeed, most of the Social Technicians look up to him as their spiritual leader. However, he also fully supports the conservatives in their endeavours to make traditional culture meaningful to modern Siamese society.

If the intellectual is an outsider, say, an editor of a magazine, he can hope to attain very little through his writing. He should attempt to maintain his integrity as an independent writer of some depth, and he should also know his counterparts in the different government departments well. He can collaborate with them on certain lower echelon decisions. In some cases, he can make his influence felt, for example, in making the Government accept family planning as a national policy, or declaring Ayuthia, the old capital, a historical monument worth preserving. But however hard one tries to make the government pass a law on land reform, one will never be successful. The reason, of course, is that this question relates to the fundamental issue of the oligarch's wealth, and therefore its survival.

If such is the case, the intellectual does not play a leading role in contemporary Thai society. But if one is not too ambitious and too impatient, each intellectual can perhaps contribute something constructive to his society. By continuing to act in this way, and by keeping in close contact with members of the younger generation in our universities, which are but grand civil servant schools, one hopes to keep intellectual ideas alive among the new leadership. One hopes that this new leadership will be able to bring fundamental change to Siam, while also having enough sense to preserve some of the lofty heritage which is unique to Siam. ©

OBITUARY

Mytri Ungphakorn

Mr. Gloom died last year.

He was born into an illustrious family some twenty-odd years ago, the son of a prominent figure in society. He was well looked after by his mother who dutifully accepted his respectful greeting in the morning and his farewell at night. She provided him with a loyal nanny who was well equipped to teach him how to perform his proper role in society. His parents also provided him with a chauffeur who could instruct him in some of the more improper roles in his life. His father was the ideal head of the household: decisive and firm.

"Why can't I play in the garden without my shirt on?" asked the young Mr. Gloom, "I'm hot."

"Because it's improper and because I say so!" his father replied. So Mr. Gloom wore his shirt in the garden.

Mr. Gloom's mother was also perfect. Her poker-face at the card table was second to none in her circles.

Mr. Gloom was famous from birth. His arrival was announced in all the best gossip columns and read by millions. Whether he was noticed or not is another matter since the readers were all looking for their own names.

Mr. Gloom went to a good primary school run by a friend of his father's sister-in-law's second-cousin-twice-removed's neighbour. It was like going to school in one large family. Mr. Gloom learnt to read, write and do sums. He found them boring. He thought he would like drawing and painting, but when his lack of talent and ability was shown to him he became bored with that too. He liked the idea of a purple sun and thought he would paint one.

"Why! Everyone knows the sun is yellow, you silly fool." laughed his friends. So Mr. Gloom painted a yellow sun.

"What do you want to go painting fantasies like that for?" demanded the art teacher. "Here are some nice green mangoes. Draw them." So Mr. Gloom drew

nice green mangoes. He drew nice green mangoes in his first year at primary school, and he drew nice green mangoes in his second year at primary school. He even drew them in this third and fourth years at primary school, and at secondary school. When he graduated, no better drawer of nice green mangoes could be found. But Mr. Gloom was bored with drawing.

"Why can't I draw a beautiful girl," asked Mr. Gloom, opening a magazine his chauffeur had given to him, "Like this one with the ripe juicy..."

"Because it is improper and I say you must not!" replied the art teacher. "How dare you suggest such a thing!" So Mr. Gloom went and stood in a corner with his face to the wall and stayed in after school to draw one hundred nice green mangoes for his art teacher.

Mr. Gloom was famous in primary school. His photo was printed in the social pages of all the best women's magazines, when he accompanied his mother to a minister's son's birthday party. But he was probably not noticed by the millions of readers busily searching for pictures of themselves.

Mr. Gloom was famous in secondary school too. He entered a competition of essays on "One's Duty To Society". He wanted to add a section concerning Society's Duty to The Individual. But his teacher forbade him.

"Why not? He asked

"Because it is improper, rubbish and because I say you must not" his teacher replied. So Mr. Gloom left out that section and won first prize because he wrote every-

thing that the chairman of the judges had said in a speech to the school and he added some quotations by Illustrious Ancestors of the Nation.

Mr. Gloom's essay was acclaimed in all the best educational magazines, but passed unnoticed. Since everybody else knew that their names would not be found in those pages.

Mr. Gloom graduated from secondary school and studied medicine at university.

"If you cannot study medicine that shows that you are not clever taunted his friends when he showed a preference for teaching. But Mr. Gloom was still uncertain.

"Why must I be a doctor?" he asked his father.

"Because my family is good enough to have a doctor for a son. I say you are going to be a doctor". So Mr. Gloom studied medicine.

Mr. Gloom met many girls at university. He learned that there were three types of girl. There were the girls that his father approved of openly and those that his father did not approve of. There were also those his chauffeur took him to—but they were expensive.

Mr. Gloom was soon to learn that the approved-of girls were also expensive. His friends decided that one of these was his girlfriend and Mr. Gloom was famous again. His name was linked with that of this girl in all the best gossip columns, but it was missed by the millions of readers frantically searching for mention of scandals involving themselves.

Mr. Gloom found that his girlfriend was expensive. He had to buy her rings and jewels, and handkerchiefs, and shoes, and handbags, and cinema tickets, and meals, and birthday cards and all sorts of other oddments. Mr. Gloom wanted to take her to bed with him. His upbringing told him that she was only to look at, not to touch—which is why he liked dancing with her: because then he could break the rule.

“Why can’t I take you to bed with me?” he asked her. “The whores let me and I have spent more money on you than I have on them.”

“You can’t because it’s improper and I say you can’t!” his girlfriend replied. “This is the end! Take your filthy ring back!” and she slammed the door.

“What about the other things I bought you?” cried Mr. Gloom but she was too far away to hear—although they do say that there’s none so deaf as those who do not want to hear.

Mr. Gloom met a second girl. She spoke to him of individuals and freedom. Freedom to do what one wants, freedom to say what one wants and freedom to think what one wants. Freedom from society, freedom from the “because I say so” clause of the social constitution. Freedom to say “fuck” when one feels like it and to not have to wait for the consequences from a society whose business it is not. And freedom to match words with actions

This new friendship did not help to eliminate Mr. Gloom’s confusion. He fell ill.

“Help! I’m dying!” he cried.

An illustrious doctor, a teacher of his, came to examine him.

“You’re not dying” said the doctor. “You have only got a broken heart. It will heal” and everybody heaved a sigh of relief.

“I know I’m dying” protested Mr. Gloom. “I haven’t got a broken faith”.

“Nonsense” replied the doctor, “I am more senior than you and I say you have a broken heart”. But Mr. Gloom died.

Mr. Gloom died a year ago.

Mr. Gloom died but he is still around. He wanders as a ghost seeing but unseen—for there’s none so blind as those who do not want to see. He is still confused. He knows vaguely what he wants but he is not sure of how to get there. Of one thing he is certain. He has learned what it is that he does not want.

Mr. Gloom is no longer famous. Gossip columns and women’s magazines no longer mention him although some women, worried that they also may be banished from these halls of fame, warn their potentially naughty children: “Remember Mr. Gloom. His evil life caused him to be banished to hell, where he exists as a devil compelled to grow long hair and breath the smoke of the hemp plant and to consume acid. You wouldn’t want to be like him would you!”

But Mr. Gloom does not think he is in hell. He thinks he is in a paradise of freedom and beauty. Perhaps he is wrong, perhaps he is right.

Rest in peace. ©

ประเทศไทย

มีการพัฒนาทางการเมืองจริงหรือ

โนน ม่อมสะก

โดยเหตุที่การแทรกแซง ของฝ่ายเสรีนิยมในเวียดนามมิได้กระทำอย่างเหมาะสม ทำให้สถานการณ์ได้เกินเลยไปเกินกว่าที่จะควบคุมได้ และทำให้เราไม่สามารถที่จะเข้าใจ ถึงวิธีการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในลักษณะนี้ได้ดีพอ ถ้าจะศึกษาจากกรณีเวียดนาม ประเทศไทยเป็นตัวอย่างที่เหมาะสม และให้ความเข้าใจได้ดีกว่า เพราะการแทรกแซงนั้นทำได้ผลดี ดังจะเห็นได้จากแนวคิดในเรื่องอุดมการณ์เสรีนิยมของอเมริกาที่นายแฟรงค์ ซี. ดาร์ลิง (Frank C. Darling) ได้ให้ไว้อย่างพิถีพิถัน และประกอบด้วยข่าวสารข้อเท็จจริงมากอยู่ นายแฟรงค์ ซี. ดาร์ลิง เคยวิเคราะห์เรื่องราวที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้กับองค์การสืบราชการลับของสหรัฐฯ (ซี.ไอ.เอ.) ปัจจุบันเป็นคนบดเคี้ยวประวัติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเดอเพา (De Pauw)

เขาได้แสดงความเห็นโดยอ้างถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ โดยแบ่งแยกเป็นข้อ ๆ คร่าว ๆ ดังต่อไปนี้คือ แรกทีเดียวเขาแสดงความเห็นโดยอ้างคำเตือนของเซอร์โจเซฟ กรอสบี้ (Sir Josiah Crosby) อดีตอุปทูตอังกฤษประจำประเทศไทยสมัยเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลงใหม่ๆ ว่า “ถ้าไม่บันทึก

กำลังของกองทัพไทยลง การสถาปนารัฐบาลที่เป็นไปตามคัสลองของรัฐธรรมนุญ จะไม่เป็นผลสำเร็จ และการปกครองแบบเผด็จการโดยฝ่ายทหารย่อมเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้” นโยบายของสหรัฐฯ ในไทยสมัยหลังสงครามเน้นหนักไปในทางที่จะสนับสนุนและเสริมสร้างกำลัง ให้แก่ฝ่ายทหารและตำรวจ ผลอันนี้ทำให้คำทำนายของนายกรอสบี้เป็นจริงขึ้นมา

๑ โนแอม ชอมสกี (Noam Chomsky)

คณบดีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย เป็นศาสตราจารย์ทางภาษาศาสตร์อยู่ที่สถาบัน MIT (Massachusetts Institute of Technology) มาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๖๖ เคยเขียนตำราทางภาษาศาสตร์ไว้หลายเล่ม เช่น *Syntactic Structures, Aspects of the Theory of Syntax Language and Mind* นับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๖๕ เป็นต้นมา ชอมสกีได้เข้าร่วมต่อต้านสงครามเวียดนาม และได้เปลี่ยนการเขียนด้านภาษาศาสตร์มาศึกษาการประท้วงของคนหนุ่มบนท้องถนน เรื่อง *American Power and the New Mandarins* ได้ตัดส่วนซึ่งเกี่ยวข้องกับประเทศไทยมาแปลไว้ ๓ หน้าแล้ว ชอมสกีอุทิศผลงานจากหนังสือเล่มนี้ให้แก่ “คนหนุ่มผู้กล้าหาญทุกคนซึ่งปฏิเสธที่จะรับใช้สงครามอาชญากรรม” เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีหนังสือเกี่ยวกับสงครามในเอเชียอาคเนย์ของเขาออกมาอีกเล่มหนึ่ง เรื่อง *At War with Asia* ๑

เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง ประเทศไทยได้มีการริเริ่มที่จะก้าวไปสู่ระบบรัฐธรรมนูญ แต่ต่อมาได้เกิดรัฐประหารขึ้นหลายครั้ง อันเป็นผลสนับสนุนให้จอมพล ป. พิบูลสงครามมีฐานะทางการเมืองมั่นคงยิ่งขึ้น ทำให้ความพยายามแรกเริ่มกลายเป็นการสูญเปล่าไป ปฏิบัติการของฝ่ายสหรัฐฯ ต่อรัฐบาลเสรีนิยมในสมัยแรก ก่อนข้างจะคลุมเคลือ และสหรัฐฯ ก็ไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร ในทางตรงข้ามรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงครามกลับได้รับการรับรองทันทีจากฝ่ายสหรัฐฯ ทั้งนี้อาจจะด้วยเหตุผลที่ว่า “ในขณะนั้นประเทศไทยเป็นเพียงประเทศเดียว ในภูมิภาคนี้ที่มีความวุ่นวายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยที่ยังไม่มีการปฏิบัติการของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภายในประเทศและเป็นประเทศเดียวที่ค่อนข้างจะมีเสถียรภาพและความสงบ และโดยที่สหรัฐฯ พยายามอย่างยิ่งที่จะหยุดยั้งการรุกรานของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้นสหรัฐฯ จึงให้ความสนใจต่อรัฐบาลไทย ที่เป็นแบบอนุรักษนิยมและต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างใจจั้ง โดยสหรัฐฯ ไม่คำนึงถึงนโยบายภายในประเทศหรือวิธีการที่รัฐบาลนั้นได้อำนาจมา” จอมพล ป. พิบูลสงคราม ตระหนักดีในเรื่องนี้จึงได้ใช้ความสนใจของสหรัฐฯ ให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ จอมพล ป. พิบูลสงครามได้แถลงว่า “ความกดดันจากภายนอกเป็นที่น่าสะพึงกลัว และปฏิบัติการของคอมมิวนิสต์

ภายในประเทศก็เพิ่มมากขึ้น” ประธานาธิบดี ทรูแมนจึงได้อนุมัติ เงินช่วยเหลือทางทหารเป็น จำนวน ๑๐ ล้านดอลลาร์อเมริกาให้แก่ประเทศไทยในปีต่อมา

ผู้นำกลุ่มใหม่ของประเทศนี้ ได้ใช้จ่ายเงินช่วยเหลือทางการทหารของสหรัฐฯ ไปเพื่อเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองไปสู่ “ระบบที่มีการใช้อำนาจมากกว่า” และชักนำเอาการฉ้อราษฎร์บังหลวง การเล่นพรรคเล่นพวก และการหาทำร้ายอย่างมากมาย เพื่อที่จะรักษาความจงรักภักดีของผู้สนับสนุนฝ่ายรัฐบาลให้คงไว้ ในขณะเดียวกัน “บริษัทอเมริกันก็เข้ามาหาผลประโยชน์จากประเทศไทยโดยการซื้อขายและตีบุก..... การส่งวัตถุดิบปัจจุบัน ส่งไปโดยตรงยังสหรัฐฯ แทนที่จะผ่านฮ่องกงหรือสิงคโปร์ ในปี ๒๕๔๘ “สหรัฐฯ ซื้อยางประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์และตีบุกเกือบทั้งหมดที่ผลิตได้ในประเทศ” อย่างไรก็ตาม การลงทุนของสหรัฐฯ ในประเทศไทยยังคงอยู่ในระดับต่ำมากในสมัยนั้น เนื่องจากสภาพการเมืองที่ยังคงขาดความมั่นคง อีกทั้งยังขาด “การกำหนดแผนทางเศรษฐกิจของประเทศ และขอบเขตที่แน่นอนของธุรกิจที่ควบคุมโดยรัฐ” เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ รัฐบาลยุคต่อมาโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้นำเอาระบบผลประโยชน์ทางภาษีอากร โดยประกันว่าจะไม่โอนกิจการเป็นของรัฐ และจะไม่เข้าแข่งขันกับธุรกิจเอกชน นอกจากนี้รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

ยังตัดการค้าขายกับจีนคอมมิวนิสต์ และยกเลิกการผูกขาดทั้งของรัฐบาลและเอกชน ทั้งนี้เพื่อที่จะชักจูงให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ”

สหรัฐอเมริกาได้ใช้อิทธิพล ไปในทางที่จะสนับสนุนรัฐบาลเผด็จการของจอมพล ป. พิบูลสงครามทั้งใน “ทางวัตถุและจิตใจ” ในขณะเดียวกันก็ “บั่นทอนกำลังใจของฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง” การแทรกแซงของสหรัฐฯ นี้ ทำให้ฐานะของรัฐบาลเข้มแข็งขึ้น และ “สนับสนุนให้ผู้นำฝ่ายทหารใช้มาตรการรุนแรงยิ่งขึ้น ในการปราบปรามการคัดค้าน ที่มาจากท้องถิ่น โดยอ้างว่าพฤติกรรมใด ๆ ที่ขัดแย้งกับรัฐบาล นั้นได้รับการยุยงมาจากคอมมิวนิสต์” นำประหลาดเหลือเกินที่สหรัฐฯ สนับสนุนจอมพล ป. พิบูลสงคราม อดีตพันธมิตรกับญี่ปุ่นซึ่งเป็นศัตรู ในขณะที่นายปรีดี พนมยงค์ ต้องหนีไปอยู่ปักกิ่งและร่วมมือกับจีนคอมมิวนิสต์ ทั้ง ๆ ที่ตนเป็นปัญญาชนฝ่ายเสรีนิยมผู้หนึ่ง ที่มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นผู้นำขบวนการเสรีไทยอย่างกล้าหาญ และที่สำคัญที่สุด เขาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๔๗๙ อันเป็นระยะที่อาจจะกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมา

ในการคาดคะเนว่า ถ้าขาดการสนับสนุนในเชิงบ่อนทำลายของสหรัฐฯ แล้ว การปกครองของไทยจะพัฒนาไปสู่ระบบรัฐธรรมนูญ และรัฐ

สภาได้อย่างไร เรื่องนี้ก็ยังคงเป็นเรื่องยากอยู่นั่นเอง ทั้งนี้เพราะฝ่ายเสรีนิยมในประเทศไทยมีกำลังอ่อนแอมาก และที่สำคัญก็คือเศรษฐกิจของประเทศถูกควบคุมโดยชาวตะวันตก และชาวจีน ประกอบกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง ที่มีมากในวงการบริหาร นอกจากนั้นคณะรัฐประหารที่ทำการล้มล้างรัฐบาลเกือบทั้งหมด ประกอบด้วยชนชั้นสามัญ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัว “ชาวนา ข้าราชการทหารและพลเรือนชั้นต่ำ” พวกนี้ต้องการมีส่วนฉ้อราษฎร์บังหลวง และใช้อำนาจส่วนพวกฝ่ายค้าน “ประชาธิปไตย” ส่วนใหญ่ก็เป็นพวก “เชื้อเจ้าหรือเชื้อเจ้าของที่ดิน หัวเก่าที่ต้องการรักษาบทบาทในการปกครองและความมั่นคงของตนไว้” ทันทึที่อิทธิพลของสหรัฐอเมริกามั่นคงขึ้น โอกาสที่จะพัฒนาไปสู่ระบบสังคมที่ยุติธรรมมากกว่า แม้จะมีอยู่ก็สูญสิ้นไป และแน่นอนที่สุด นักปฏิรูปเสรีนิยมคงจะรัฐัดในเรื่องนี้เมื่อได้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน พ.ศ. ๒๔๙๓ อันเป็นระยะที่มีรัฐประหารบ่อย ๆ มีการคดโกงในการเลือกตั้ง มีการฆาตกรรม ทารุณกรรม บรรดาผู้นำเสรีไทยที่ต่อต้านญี่ปุ่น ถือเป็นระยะที่ทหารเข้ามาครองการเมือง และการเศรษฐกิจส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักปฏิรูปเสรีนิยมของไทยคงจะได้ยินคำพูด ของนายสแตนตัน (Stanton) เอกอัครราชทูตอเมริกัน เมื่อตอนเซ็นสัญญาในการให้ความช่วยเหลือใหม่แก่ไทยที่ว่า “พลเมืองชาวอเมริกันสนับสนุนโครงการความ

ช่วยเหลือที่มีต่อประเทศไทยอย่างเต็มที่ เพราะพลเมืองอเมริกันมีความสนใจอย่างมากในการอุทิศตัวเพื่ออิสรภาพเสรีภาพ และเพื่อองค์การสหประชาชาติอย่างสุดหัวใจ สิ่งเหล่านี้ชนะจิตใจชาวอเมริกัน”

“แนวโน้มที่ปรากฏชัดในยุคนั้นก็คือ ความใกล้ชิดสนิทสนมกันระหว่างผู้นำทางทหารไทย และข้าราชการทหารชั้นสูงจากสหรัฐฯ” ข้าราชการชั้นสูงของสหรัฐฯ เป็นผู้ช่วยให้ “ผู้นำทางทหารของไทยได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศจำนวนมหาศาล และในทางกลับกัน ความช่วยเหลือนี้ได้เสริมสร้าง อำนาจทางการเมืองให้แก่ผู้นำทหารไทย” หัวหน้าคณะทูตทหารของอเมริกา พลเอกชาลส์ เชลดอน (Charles Sheldon) พูดถึงประเทศไทยว่า “ประเทศไทยถูกคุกคามทางทหาร จากชนที่ไม่มีความเชื่อมั่นในประชาธิปไตย อิสรภาพและเกียรติภูมิของปัจเจกชน ดังที่ชาวไทยและประชาชนในประเทศของข้าพเจ้าเชื่อ” นายแอดไล สตีเวนสัน (Adlai Stevenson) ได้กล่าวเตือนผู้นำไทยในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ว่า “ประเทศไทยเป็นเป้าหมายที่แท้จริง ของเวียดมิน” และแสดงความหวังว่า “ผู้นำไทยคงจะตระหนักถึงการคุกคามอันนี้” ในขณะเดียวกันนั้น ความช่วยเหลือของสหรัฐฯ ก็ได้สร้างกองทัพอันทรงพลังให้รอดถึง เป็นใหญ่ เครื่องบิน เรือตะเวนชายฝั่ง และโรงเรียนฝึกพลร่ม

แก้ตำรวจไทย ตำรวจไทยในสมัยนั้นมีอัตรา ส่วนตำรวจต่อพลเมืองสูงสุดประเทศหนึ่งในโลก คือประมาณ ๑:๔๐๐ คน นอกจากนั้นอธิบดี กรมตำรวจในขณะนั้นก็มีรายได้จากการผูกขาด การค้าฝิ่นและบริษัทเศรษฐกิจ และรายได้จาก กิจการเหล่านี้ ได้ถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนกลไก ทางการเมืองส่วนตัว” ในขณะที่ผู้บัญชาการ กองทัพบกก็มีรายได้มหาศาลจากสลากกินแบ่ง

ต่อมา ก็พบกันว่าอธิบดีกรมตำรวจสมัยนั้น มีส่วนพัวพันกับการฆาตกรรม “บางที่ขอบข่าย แห่งการฆาตกรรมและฆาตกรรม อาจไม่มีวันพิสูจน์ ได้ก็ได้” “ที่เรื่องปรากฏชัดออกมาก็หลังจากที่ผู้ บัญชาการที่พบกจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำ รัฐประหารครั้งใหม่สำเร็จในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ จอมพลสฤษดิ์ย้าถึงความจำเป็น ที่จะต้องมีรัฐบาล ที่มั่นคงและทำการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ในท้อง ดินอย่างเข้มแข็ง เพื่อที่จะได้รับความเชื่อมั่นและ ความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ” ถ้อยคำของจอมพล สฤษดิ์ ย่อมสร้างความพึงพอใจให้แก่สหรัฐฯ ฯ และรัฐบาลชุดใหม่ก็ได้รับตอบสนองเป็นทางการ อย่างน่าชื่นใจ แต่เมื่อจอมพลสฤษดิ์ถึงแก่กรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ จึงได้พบว่าทรัพย์สินส่วนตัว ของเขามีมูลค่าถึงราว ๑๓๗ ล้านเหรียญอเมริกัน ทั้งนายคาร์ลิ่ง (Darling) และนายโรเจอร์ ฮิลสแมน (Roger Hilsman) ได้กล่าวถึงจอมพล สฤษดิ์ว่าเป็นเผด็จการแบบมี “เมตตาจิต” ทั้ง

นี้เพราะจอมพลสฤษดิ์ “ตระหนักดีว่าลัทธิ คอมมิวนิสต์นั้นไม่สามารถหยุดยั้งไว้ได้โดยการจับ กุมเป็นการใหญ่ สังหารหมู่ หรือชู่ว่าจะลงโทษ อย่างหนัก ดังนั้นจึงได้เริ่มโครงการพัฒนาภาค อีสานขึ้น” พร้อมกับนำเอาการปฏิรูปอื่น ๆ ที่ ไม่ใช่กำลังเข้ามาด้วย อย่างไรก็ตาม จอมพล สฤษดิ์ก็มิได้หยุดยั้งปฏิบัติการแบบเดิม ซึ่งคิด ว่ายังคงจำเป็นต้องทำ ในอันที่จะ “สร้างความ ประทับใจแก่ชาวอเมริกัน เพื่อสนองความต้องการ ความช่วยเหลือทางการทหารและเศรษฐกิจ อัน จะเป็นประโยชน์ในการป้องกัน การบ่อนทำลาย ของคอมมิวนิสต์” นอกจากนี้ท่านยังสั่งให้เข้มงวดกวัดขั้นกับวัสดุตีพิมพ์ ยกเลิกองค์การค้าและ สหบาลกรรมกรต่าง ๆ ลงโทษผู้ต้องสงสัยว่าเป็น “คอมมิวนิสต์” อย่างไรเมตตา และดำเนิน มาตรการต่าง ๆ ตั้งได้กล่าวไว้แล้วเพื่อการดึงดูด การลงทุนจากต่างประเทศ

ประมาณ ๑๒ เปอร์เซ็นต์ของเงินช่วยเหลือ ต่างประเทศที่สหรัฐฯ ให้แก่ไทยเท่านั้น ที่ใช้ ไปในทางส่งเสริมความก้าวหน้า ทางเศรษฐกิจ และสังคมนับตั้งแต่ระยะเริ่มสงครามเย็น จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งผลก็ปรากฏออกมาอย่างชัดเจน ว่า “ความช่วยเหลือที่เน้นทางวัตถุและการสนับสนุนทางการทูตนี้ ได้ช่วยผู้นำทางทหารของไทย ในการป้องกันไม่ให้กลุ่มอื่นขึ้นมาแข่งบารมี หรือกีดกันวิวัฒนาการไปสู่ระบบการปกครองที่ใช้

อำนาจเด็ดขาด หรือนำประเทศกลับไปสู่รูปแบบของการปกครองที่ทันสมัยเท่า” รัฐบาลในสมัยประธานาธิบดีเคนเนดี ได้พยายามให้รัฐสภาอเมริกันอนุมัติเงินช่วยเหลือทางทหารจำนวน ๕๐ ล้านเหรียญในงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้แก่ไทย ทั้งนี้รัฐบาลของประธานาธิบดีเคนเนดีอาจจะทำไปเพื่อฉลองความสำเร็จ ดังกล่าวแล้วก็ได้ สิ่งที่สหรัฐฯ นำเข้ามาคือ “ความตั้งใจดีและข้อเสนอนโยบายที่ตั้งอยู่บนรากฐานอันดี” แต่ “มิได้นำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ คือ การที่ทหารไทยได้เข้าควบคุมทางด้านนโยบาย”

ข้อมูลและความเห็นของนายคาร์ลิง คงได้แสดงไว้ข้างต้นทำให้เรามองเห็นอิทธิพลของสหรัฐฯ ในประเทศไทย นายคาร์ลิงเองก็ไม่พอใจนักต่อสภาพการณ์นั้น เขาไม่พอใจที่อิทธิพลของอเมริกันทำลายความก้าวหน้าที่จะไปสู่ระบบรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย แต่กลับมาสับสนุนระบบการปกครองโดยใช้อำนาจเด็ดขาดของบรรดาผู้มีส่วนรับผิดชอบในมาตรการ ซึ่งบางที “เทียบได้กับระบบนาซีและคอมมิวนิสต์” นายคาร์ลิงไม่พอใจที่อิทธิพลของสหรัฐฯ ไม่สามารถจะควบคุมสถานการณ์ได้อย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อจอมพลสฤษดิ์ยึดอำนาจใน พ.ศ. ๒๕๐๐ “อเมริกาไม่แน่ใจว่าจอมพลสฤษดิ์ จะไม่โน้มเอียงไปในทางรุนแรง ทางเศรษฐกิจและสังคมแบบ

คาสโตรในคิวบา สหรัฐฯ ได้เสี่ยงโดยยอมลงทุน ๓๐๐ ล้านเหรียญเพื่ออุปกรณ์ทางทหาร และเพื่อการขยายฐานทางเศรษฐกิจ อย่างค่อยเป็นค่อยไป และผลของการลงทุนนี้อาจถูกนำไปใช้เป็นปฏิบัติการต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคอาหรับอาเคนเยก็ได้ ถ้าตกไปอยู่ในมือของอมิตร โชคยังดีที่การณมีได้เป็นไปเช่นนั้น คือแทนที่จะมีการจัดโครงการเศรษฐกิจและสังคมแบบรุนแรง ก็กลับเป็นการสืบเนื่องของยุคแห่งการข่มขู่และฉ้อราษฎร์บังหลวงในรูปเดิม อย่างไม่ไรก็ดี สหรัฐฯ ก็ได้เสี่ยงต่ออันตรายอย่างน่ากลัว

จากหลักฐานดังกล่าว นายคาร์ลิงได้เสนอทางเลือกไว้ ๔ ประการสำหรับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ กล่าวคือ

ประการแรก “ยกเลิกโครงการทางทหารและถอนกำลังกองทัพอเมริกัน ออกจากประเทศนั้น” อย่างไรก็ตาม การกระทำเช่นนั้นจะเป็นการ “ไร้เหตุผล” เพราะ “บรรดาประเทศเผด็จการที่มีใช้คอมมิวนิสต์จะเสื่อมความเคารพต่อสหรัฐฯ” นอกจากนั้นยังอาจจะเป็นอันตรายต่อ “ความมั่นคงและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย” อีกด้วย พวกเสรีนิยมซึ่งยึดมั่นในหลักปฏิบัติ (Pragmatic Liberal) มีความเห็นว่าเรา (สหรัฐฯ) ควรจะธำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นในพันธมิตรที่บรรดารัฐบาลเผด็จการทางทหารดังเช่น รัฐบาลไทยมีต่อเรา และแน่นอน

ที่สุดไม่เป็นการบังควรเลยที่จะทำลายอิทธิพลของ สหรัฯ ที่ได้ฝังรากลงอย่างมั่นคงด้วยกองทหาร จำนวน ๔๐,๐๐๐ คน

ประการที่สอง คือทำให้ประเทศไทยและ ประเทศอื่น ๆ ในเอเชียอาคเนย์เป็นกลาง วิธีนี้ก็ ยังคงไม่สมเหตุผล ประการแรกทีเดียว “ การ ถอนกำลังทหารอเมริกันออกมา ก็ไม่ทำให้กำลัง ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ถอยออกมาด้วย ” โดย ไม่ให้มีฝ่ายคอมมิวนิสต์ที่ไม่ใช่ชาวพื้นเมืองอยู่ใน ประเทศนั้น ด้วยเหตุผลวิธีนี้ก็มิได้ให้ประโยชน์ แต่ประการใด นอกจากนั้นเราก็ไม่อาจแน่ใจ ได้ว่าจะไม่มี “ การแทรกแซงของคอมมิวนิสต์ ในภายหน้า ” และท้ายที่สุด “ ผู้นำไทยนั้นได้ ตัดสินใจไว้แล้วว่า จะร่วมมือกับสหรัฯ ” ด้วย เหตุผลที่ไม่คลุมเคลือแต่อย่างใด

ประการที่สาม คือการใช้อิทธิพลของเรา ในประเทศไทยเพื่อ “ ผลักดันให้เกิดการปฏิรูป ทางการเมืองและเศรษฐกิจ ” แต่นโยบายนี้จะ เป็นอันตรายอย่างมหันต์ต่อสหรัฯ ในทางยุทธ ศาสตร์ในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ที่มีโซ่ คอมมิวนิสต์ และยิ่งไปกว่านั้น “ การเข้าแทรกแซง อย่างกว้างขวาง ในเรื่องราวภายในของประเทศ อื่น ไม่ว่าจะด้วยเจตนาดีเพียงใด ก็เป็นการขัด ต่อประเพณีอเมริกัน ” ดังจะเห็นได้จากประวัติ ศาสตร์การปฏิบัติของเราต่อประเทศไทย ตั้งแต่ สมัยหลังสงครามเป็นต้นมา

ประการที่สี่ ดังนั้น เราจึงควรต้องหันไปใช้ ทางเลือกวิธีที่ ๔ และยังคงดำรงนโยบายปัจจุบัน ไว้ “ ทางเลือกข้อนี้บางทีอาจจะเป็นวิธีการ ที่เหมาะสมและเป็นการคำนึงถึงความเป็นจริงมาก ที่สุด นั่นคือนโยบายทางทหารยังคงดำเนินต่อไป ถ้าเป็นที่ยอมรับว่ากำลังกองทัพอเมริกันเท่านั้นที่ สามารถจะป้องกันการรุกรานอย่างเปิดเผย ของ คอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ และ บทบาทที่เหมาะสมของกองทัพไทย คือเตรียมพร้อมที่จะจัดการกับสงครามกองโจร ที่มีกำลัง จำกัด ”

ในความเห็นของนักคิดคนอื่น ๆ ในกลุ่มเสรี นิยมซึ่งยึดหลักปฏิบัติ นายฮิลสแมนได้แสดง อรรถาธิบายถึงนโยบายที่มีต่อประเทศไทยและวิธี การที่สหรัฯควรจะปฏิบัติต่อไปได้อย่างดี ในแนว ของพวกนี้ และชี้ให้เห็นถึงความหวังซึ่งเรากำลัง ให้แก่บรรดาประเทศที่อยู่สุดขอบทวีปเอเชีย กรณี เวียดนามอาจนับได้ว่าเป็นการผิดพลาด อย่างไร ก็ดี อิทธิพลของเรา (สหรัฯ) ในไทยไม่อาจ จัดว่าเป็นการเมืองเพื่อการหลีกเลี่ยง

มีอีกประการที่น่าสนใจซึ่งนายคาร์ลิ่ง มิได้ อธิบายไว้โดยตรงในหนังสือ *Thailand and The United States* คือในระยะแรกอเมริกา ไม่ได้ปลุกฝัง “ ความคิดตะวันตกเกี่ยวกับบท บังคับของกฎหมาย ” “ หลักฐานซึ่งแสดงว่า ข้าราชการบางคน ได้รับความคิดเกี่ยวกับบท

บังคับของกฎหมาย” มาจากคำกล่าวของ รัฐมนตรีผู้หนึ่งซึ่งกล่าวว่า “ไม่ว่าประเทศใดๆ ก็ตาม จำเป็นจะต้องมีตัวบทกฎหมายที่แน่นอน เพื่อความก้าวหน้าของประเทศและขุนนางควร จะหยุดยั้งการกดขี่ประชาชน มิฉะนั้นประชาชน ก็เหมือนกับไก่ คือแทนที่จะเลี้ยงไว้เพื่อให้ออกไข่ กลับเลี้ยงไว้เพื่อฆ่าเสีย” ในความสัมพันธ์กับนานาประเทศของประเทศนั้นก็เช่นเดียวกัน รัฐบาลก็เข้าใจถึงความจำเป็นของ บทบังคับของกฎหมาย “ความเคารพในตัวบทกฎหมายปรากฏเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่รัฐบาลไทยต้องผูกพันกับสนธิสัญญา ที่มีกฎเกณฑ์ อันไม่เป็นธรรม ของบรรดาประเทศตะวันตก ทั้งที่ประเทศเหล่านั้น ได้สร้างพันธะทางการเงินอันหนักหน่วงให้แก่ประเทศไทย” สิ่งเหล่านี้มิใช่ข้อดีที่รัฐมนตรีผู้นั้น จะกล่าวออกมาโดยปราศจากหลักฐาน อันที่จริงแล้ว ตัวอย่างอันนี้แสดงให้เห็นชัดว่า “บทบังคับแห่งกฎหมาย” มีความหมายประการใด ต่อประเทศที่อ่อนแอและผู้ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ ไม่ว่าในสังคมใดก็ตาม ๑

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
จรินทร์ วงศ์หาญเขี้ยว

แปลและเรียบเรียง

จาก Noam Chomsky, *American Power and the New Manarvin*; (New York: Vintage Book, 1969), หน้า ๖๑ - ๖๘

โฆษณาหนังสือ

จตุรดี นิตยสารรายเดือนเล่มใหม่ที่ขอแนะนำแก่ผู้สนใจสังคมและการเมือง จำหน่ายเล่มละ ๖ บาท บอกรับเป็นสมาชิกปีละ ๖๕ บาท ได้ที่สำนักงานสาขา ๕๕ ถนนเสือบ้า ดิถุณาการจีน ชั้น ๕ พระนคร โทร. ๒๑๑๔๔ คอ ๒๖

พระจันทร์เสี้ยว นิตยสารของ 'ชมรมพระจันทร์เสี้ยว' ขอแนะนำแก่ผู้สนใจทางศิลปและวรรณกรรม เล่มละ ๓ บาท วางจำหน่ายทั่วไป โดยจะออกตามโอกาสและความบังคาลใจ

เมืองนิมิตรและชีวิตแห่งการภพ ๒ ครั้ง โดย ม.ร.ว. นิมิตรมงคล นวรัตน์ นวนิยายทางการเมืองของไทย เบื้องหลังสมัย 'ยุคมหิทธิ' จัดพิมพ์ใหม่ เล่มละ ๓๕ บาท นิสิตนักศึกษาจะซื้อในราคา ๒๕ บาท ได้ที่ ม.ล. ชัยนิมิตร นวรัตน์ ร.ร. สวนเด็ก ๒๕ ถนนนามบัญญัติ พระนคร (ป.ณ. สันติธรรม)

คีตาอุษล โดย รพินทรนาถ ฐาการ

ชีวิตระวัติของข้าพเจ้า โดย มหาตมา คานธี แปลโดย กรุณา กุศลาสัย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ ออกวางจำหน่ายแล้ว

พัฒนาการเมืองไทย ของ กมล สมวิเชียร ซื้อได้ที่ สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์ฯ ศึกษิตสยาม และแผนกตำรา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมเทคนิค (ยุคใหม่) ฉบับพิเศษ ว่าด้วยวิชาการออกแบบ ออกปีละ ๔ ฉบับ บอกรับเป็นสมาชิกปีละ ๒๕ บาท ได้ที่ น.ส. นิภาพรณ อิศวกุล วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา

หนุ่มหน้าสาวสวย หนังสือรวมข้อเขียนของหนุ่มและสาว เริ่มต้นใหม่ตั้งแต่ ฉบับเดือนพฤศจิกายน

ทุกเล่มมีจำหน่ายที่
สำนักพิมพ์สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย
และศึกษิตสยาม

ปฏิกริษา

ในบรรดาผู้ก่อการ พ.ศ. ๒๔๗๕ ทั้งหมด ชีวิตงานและอุดมการณ์ทางเศรษฐกิจ-การเมืองของ นายปรีดี พนมยงค์ เป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษามากที่สุด แต่ก็ได้รับความสนใจอย่างเปิดเผยและเป็นธรรมน้อยที่สุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นต้นมา ชื่อและเรื่องราวของ “มันสมองของคณะราษฎร” ผู้นี้ จะกลายเป็นนิยายปรัมปราที่เล่าต่อกันเป็นทอดๆ ในหมู่ผู้สนใจศึกษาความเป็นมาของการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งสำคัญ เมื่อเกือบ ๔๐ ปีมาแล้ว ความหวาดระแวงต่อการถูกกล่าวหาว่าเป็น “คอมมิวนิสต์” จากการสนใจศึกษางานชิ้นสำคัญของนายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งได้แก่เค้าโครงการเศรษฐกิจของท่านผู้นี้ เป็นข้อจำกัดในการวิเคราะห์การปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ และเหตุการณ์ในเวลาต่อมาอย่างยิ่งยวด ผู้ที่ยอมเสี่ยงต่อข้อกล่าวหาดังกล่าว และได้แหวกวงล้อมของความหวาดกลัวนั้นออกมาได้ คือ ดร. เดือน บุนนาค ผู้เขียนเรื่อง “ท่านปรีดี รัฐบุรุษอาวุโส” ซึ่งมีการจัดพิมพ์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ (เป็นเวลาที่รัฐบาล “ตราไก่” กำลังจะสิ้นอำนาจ) บทความของ คุณปรีชา อารยะ “เค้าโครงการเศรษฐกิจของ นายปรีดี พนมยงค์” (สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๓) จัดได้ว่า เป็นความพยายามก้าวหนึ่งที่จะให้ผู้ศึกษา “แผนเศรษฐกิจของไทยฉบับแรก” นี้ กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ภายหลังจากที่ข้าพเจ้าได้หยิบยกหนังสือของ ดร. เดือน บุนนาค มาวิจารณ์ไว้เมื่อไม่นานมานี้^๑

- ๑ คือ บทความหนังสือ ท่านปรีดี รัฐบุรุษอาวุโส ของ ดร. เดือน บุนนาค ในวารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม ๒๕๑๒) บทความนี้ดังกล่าวพิจารณาเค้าโครงการทางเศรษฐกิจ ของนายปรีดี พนมยงค์ ในด้านของการปฏิบัติตามแผน (plan in plementation) ซึ่งแตกต่างไปจากบทความของคุณปรีชา อารยะ ใน สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับที่อ้างถึง

ปัญหาสำคัญของเค้าโครงการเศรษฐกิจ ของนายปรีดี พนมยงค์

ช้อยันันต์ สมุทวนิช

ความพยายามของคุณปรีชา อารยะ ในการศึกษาเรื่องดังกล่าว เป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญในวงวิชาการ ขณะที่คนรุ่นใหม่หันมาสนใจ *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดี พนมยงค์ อีกครั้งหนึ่ง แต่มีน้อยคนที่ได้อ่านเอกสารฉบับนี้อย่างละเอียด และทำการวิเคราะห์หลักการต่าง ๆ ในเค้าโครงการนั้นอย่างถึงแก่นแท้ ซึ่งเห็นจะเป็นเพราะว่า “สมุดปกเหลือง – ปกขาว” ตามที่นิยมเรียก *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของ นายปรีดี พนมยงค์ กับพระบรมราชวินิจฉัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว หากอ่านได้ยากมากกว่าอย่างอื่น

คุณปรีชา อารยะ ประสบความสำเร็จในการสนับสนุนหลักการของนายปรีดี อย่างไม่ยากเย็นนัก ทั้งนี้เพราะได้กระทำไป “โดยไม่ต้องบิดเบือนข้อเท็จจริงแต่ประการใด” พร้อมทั้ง คุณปรีชา ได้แสดงความเสียใจไว้ว่า บทบาทและวิธีการของผู้ที่ต้องการรักษาผลประโยชน์ส่วนตนเอาไว้ ที่แสดงออกมาด้วยการทำลายข้อ

เสียงของผู้ที่กระทำการอันขัดกับผลประโยชน์ของตนว่าเป็นแดงบ้าง เป็นซ้ายบ้าง เป็นพวกที่ไม่รักชาติบ้าง ฯลฯ ยังติดมาดังในปัจจุบัน ซึ่ง “..... ปราชญ์ทั้งหลายจะพูดอะไรกระทบกระทั่ง หรืออาจจะขัดประโยชน์ของผู้มีอิทธิพลแม้ว่าความคิดของตนจะบริสุทธิ์ จะเป็นไปในการสร้างสรรค์ ก็มักจะสมยอมกับวิธีการอันไร้เกียรติเช่นนี้ จะเห็นได้ว่าใครประณามประชาธิปไตยได้อย่างโก้เผด็จร่อนเท่าไรยิ่งดี และถ้าประณามหลวงประดิษฐฯ หรือนายปรีดี ด้วยก็ยิ่งดีใหญ่ เพราะจะแสดงว่าเป็นบุคคลที่ไม่เป็นภัยต่อสังคม ไร้ใจได้แน่.....” สภาพการณ์เช่นนี้น่าจะแสดงให้เห็นว่าในหมู่มุ“ปราชญ์” ที่คุณปรีชากล่าวถึงนั้น ยังมีได้มีความเป็น “ปราชญ์” ที่แท้จริงในเมื่อการพิจารณาถึงความคิดเห็นของบุคคลหนึ่งๆ “ปราชญ์” เหล่านั้นยังมีอคติอยู่มาก แม้ในหน้าหนังสือพิมพ์ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นหนังสือพิมพ์ของ “ปัญญาชน” นั้น อคติที่มีต่อ

นายปรีดีก็ยิ่งปรากฏอยู่อย่างเด่นชัด ในทำนองเดียวกันก็ไม่อาจจะปฏิเสธได้ว่า จินตนาการของบุคคลอีกหลายคนที่มีต่อนายปรีดีก็ยังมีอยู่จนทำให้เขาเหล่านั้นยอมรับเอาความคิดเห็นบางประการของนายปรีดี อย่างไม่คำนึงถึงข้อโต้แย้งของบุคคลอื่นที่มีต่อ*เค้าโครงการเศรษฐกิจ*ฉบับนั้นเสียเลยทีเดียว คุณปรีชา อารยะ เป็นบุคคลหนึ่งที่ยังไม่สามารถขจัดจินตนาการนี้ออกไปได้ ในเมื่อคุณปรีชาเองก็ยอมรับว่า ข้อเสนอดังกล่าวของนายปรีดีนั้น มีทั้งที่ตีอย่างปฏิเสธไม่ได้ และทั้งที่อ่อนในทางปฏิบัติ แต่ขณะเดียวกัน คุณปรีชาก็ได้กล่าวว่า “ส่วนข้อดี หรือ ข้อโต้แย้งอื่น ๆ นั้น ไม่จำเป็นต้องมาเสียเวลาเขียน เพราะมีนักวิชาการทั้งเก่าและใหม่ ได้บรรยายไว้ ดั่งน้ำท่วมทุ่งในที่อื่น ซึ่งคงหาได้ไม่ยากนัก”

ว่าที่จริง เหตุผลต่าง ๆ ที่คุณปรีชากล่าวสนับสนุนหลักการของนายปรีดีนั้นเป็นเหตุผลที่น่าเชื่อถือและคล้อยตามด้วยอย่างมาก หากข้อความข้างต้นของคุณปรีชาทำให้ผู้เขียนต้องติดใจสงสัย ว่าคุณปรีชาเองนั้นอาจมี intellectual arrogance ไม่น้อยไปกว่านายปรีดี พนมยงค์ เท่าใดนัก การที่มีผู้วิจารณ์*เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดี ในทางที่ตรงกันข้ามกับ ดร. เตือน บุณนาศ หรือศิษยานุศิษย์คนอื่น ๆ ของ “ท่านอาจารย์” นั้น มิได้หมายความว่าผู้วิจารณ์เหล่านั้นนั้นคิดเบือนข้อเท็จจริง หรือจะต้องยอมตัวตกเป็นทาสของอิทธิพลของกลุ่มผู้มีผลประโยชน์ใด ๆ ไม่

ตรงกันข้าม *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดีเมื่อแรกเริ่มนั้น นายปรีดีเป็นผู้ร่างคนเดียว และต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ*เค้าโครงการ*ของตนทั้งหมดทุกข้อ ฉะนั้นบรรดาลูกศิษย์ของนายปรีดีที่ได้ยกย่องท่านเป็นปรมาจารย์ผู้รอบรู้สารพัดเสียแล้ว เมื่อท่านทำการร่าง *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ขึ้นนั้น จึงถือเป็นงานและความคิดของคน ๆ เดียว ซึ่งมีความเชื่อมั่นว่าความคิดนั้นจะต้องถูกต้องเสมอไป ในยุคก่อนมีคำพังเพยว่า “เจ้าว่างาม ก็ว่างามไปตามเจ้า” ต่อมาในสมัยที่นายปรีดีกำลังเฟื่องฟูนั้น เรื่องก็เข้าทำนองว่า “ท่านอาจารย์ว่างาม ก็ว่างามไปตามท่าน” เช่นกัน ผู้เขียนไม่เคยติดใจสงสัยในความหวังดีของนายปรีดี ที่มีต่อประชาชนชาวไทยทั้งหมดก่อนที่จะทำการปฏิวัติ และหลังทำการปฏิวัติเลยแม้แต่น้อย กิจกรรมที่นายปรีดีได้เป็นผู้ริเริ่มและปฏิบัติจนเป็นผลดีแก่ประเทศ เช่นการแก้ไขสนธิสัญญาต่าง ๆ ที่ไทยมีไว้กับนานาชาติ ให้ความเสมอภาคมากขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ การจัดตั้งขบวนการเสรีไทยและการยึดมั่นในหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีรัฐสภาและมีการต่อสู้กันทางการเมือง ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญ ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องยืนยันความตั้งใจของนายปรีดี พนมยงค์ ที่ผู้มีใจเป็นธรรมไม่อาจจะปฏิเสธได้เลย สำหรับ *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* นั้น ก่อให้เกิดการขัดแย้งกันมาก และทำให้คณะราษฎรต้องแตกแยกกัน

ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลส่วนมากที่มาร่วมกันเพื่อทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้นไม่มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน ที่ทุก ๆ คนจะยึดถือเป็นหลักปฏิบัติภายหลังการปฏิวัตินั้นได้ หนึ่ง ก่อนที่จะเกิดการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีผู้คิดการอยู่หลายพวก และคนเหล่านี้ได้มีการติดต่อเป็นครั้งคราวด้วยความยากลำบาก แม้ในระยะเวลาที่ใกล้ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ผู้ก่อการแต่ละกลุ่มก็ยังไม่รู้ว่าใครบ้างที่จะทำการร่วมกัน ส่วนคณะราษฎรนั้น ถือว่าได้เกิดขึ้นภายหลังวันที่ ๒๔ มิถุนายน แล้ว พระประศาสน์พิทยายุทธผู้ร่วมก่อการคนหนึ่งได้เล่าว่า “อันที่จริงใครคงไม่ทราบว่าตัวนักปฏิวัติฝ่ายทหารบกทหารเรือ และฝ่ายพลเรือนนั้น ยังหาได้พบกันไม่ เราไม่รู้มาแต่ก่อนทั้ง ๆ ที่จิตใจตรงกันมานานแล้ว เปรียบเสมือนเชื้อเพลิงเป็นชินกับไฟ ซึ่งถ้าได้พบกันแล้วเมื่อใดก็จะลุกพริบขึ้นในทันที”^๑ แม้ว่าฝ่ายทหารซึ่งมีพระยาพหล ๆ พระยาทรงสุรเดช และพระประศาสน์ฯ จะได้เริ่มปลุกปั่นทหารในการฝึกภาคอบรมนักเรียนนายร้อยปี ๒๔๗๔ ที่ราชบุรี และได้นายทหารผู้ใหญ่อีกคนหนึ่ง คือ พระสิทธิเรืองเดชพล เข้ามาร่วมเป็นร่วมตายด้วยแล้ว กว่าฝ่ายทหารบกทหารเรือ และพลเรือน จะได้มาพบกันก็ราว ๆ

ปลายปี พ.ศ. ๒๔๗๔ (ในสมัยนั้นปีใหม่เป็นวันที่ ๑ เมษายน เพราะฉะนั้น ปลายปี ๒๔๗๔ คือประมาณ เดือนกุมภาพันธ์ และมีนาคม การปฏิวัติเกิดขึ้นเมื่อต้นปี ๒๔๗๕ คือ เดือนมิถุนายน) ในการพบครั้งแรกนี้ทั้งสามฝ่ายได้ส่งหัวหน้าเข้ามาประชุมกัน โดยมีนายประยูร ภมรมนตรี (ขณะนั้นรับราชการที่กรมไปรษณีย์โทรเลข) เป็นผู้ประสานงาน และได้มีการตกลงกันเฉพาะในหลักการใหญ่ ๆ เท่านั้น คือ “เราจะปกครองแบบประชาธิปไตย มีสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจสูงสุด ผู้แทนที่ราษฎรเลือกเพื่อกันขึ้นมาจริง ๆ ตกลงกันในวิธีแบ่งอำนาจนิติบัญญัติไว้แก่สภาผู้แทนราษฎร อำนาจบริหารไว้แก่คณะกรรมการบริหาร และอำนาจศาลให้เป็นอำนาจอิสระที่แท้จริง”^๒

จุดสำคัญที่มีผลต่อเรื่องมาถึงข้อขัดแย้งเกี่ยวกับ เค้าวโครงการเศรษฐกิจ ของนายปรีดี ในหมู่คณะราษฎรก็คือ ในระยะก่อนการปฏิวัตินั้น ฝ่ายทหารไม่ได้ให้ความสนใจในด้านหลักการของคณะปฏิวัติมากกว่าการที่ยึดอำนาจให้สำเร็จลงไป ฝ่ายทหารได้มอบงาน “ทางหนังสือ” ให้แก่นายปรีดีทั้งหมด นับตั้งแต่การร่างรัฐธรรมนูญ การบ่าวประกาศโฆษณา และการตั้งสภาผู้แทนราษฎร^๓

๑ จารัส สุขุมวัฒน์, แผนการปฏิวัติ: เล่าโดย พล. ต. พระประศาสน์พิทยายุทธ (พระนคร : โรงพิมพ์ รัชภัทท์, ๒๕๕๑) หน้า ๔๖ - ๗
๒ เล่มเดียวกัน หน้า ๔๘
๓ เล่มเดียวกัน หน้า ๘๐ - ๑

จริงอยู่ ความจำเป็นที่จะต้องแบ่งแยกหน้าที่กันจะต้องมี แต่เนื่องจากคณะทหารมีพวกพ้องมากกว่าฝ่ายพลเรือนและจะเป็นพลังสำคัญในการดำเนินการปกครองประเทศภายหลังการปฏิวัติต่อไปด้วย จึงเป็นเรื่องสำคัญที่คณะทหารจะต้องมีความนิยมเลื่อมใสในอุดมการณ์ของฝ่ายพลเรือน อันมีนายปรีดีเป็นหัวหน้าด้วย การยึดมั่นในอุดมการณ์ร่วมกัน นอกเหนือไปจากความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง จากระบบเก่าให้เข้าสู่ระบบใหม่ นี่จะเป็นเชื้อที่ทำให้ “ไฟ” ของการปฏิวัติร่วมกันของฝ่ายทหารและพลเรือนลุกกระพืออยู่ได้โดยไม่มีวันดับ แต่ประสิทธิภาพทางการเมืองของไทยที่เป็นมา ได้แสดงให้เห็นชัดว่า ไฟนั้นได้ลุกขึ้นจริง แต่ก็ได้มอดไหม้หมดไปชั่วพริบตา เนื่องจากการรวมตัวของผู้ก่อการ ๒๔๗๕ นั้น มิได้มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่ยอมรับนับถือกันทั่วไป การที่ฝ่ายทหารได้มอบให้นายปรีดีไปร่างคำประกาศของคณะราษฎรมานั้น ปรากฏว่าทหารหลายคนไม่พอใจที่นายปรีดีได้ใช้ถ้อยคำอันรุนแรงและประนามราชวงศ์จักรีอย่างไม่มีธรรมหลายประการ นอกจากนั้น ในหมู่ทหารและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่สมัยนั้น ยังมีผู้ที่เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระวราชทศุทัยเป็นประชาธิปไตยอยู่มาก^๑ ความไม่พอใจในตัวนายปรีดี

จึงเกิดขึ้นในหมู่ทหารชั้นผู้ใหญ่บางคน เช่น พระยาทรงสุรเดชเป็นต้น ส่วนในกลุ่มทหารชั้นรอง ๆ ลงมา เช่น หลวงพิบูลสงครามนั้น ความสนิทสนมและความเชื่อถือในภูมิปัญญาของนายปรีดี ยังคงมีอยู่

นายปรีดี พนมยงค์ ในฐานะหัวหน้าฝ่ายพลเรือนนั้น ต้องประสบความลำบากในการเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการปกครองของประเทศมาก ในสมัยที่ประชาชนโดยทั่วไปยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และความเคยชินต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนก็มีสภาพเสมือนผู้อยู่นอกวงการเมือง ซึ่งกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมืองเท่านั้นที่จะต่อสู้กัน โดยการต่อสู้นั้นไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงปัจจัยทางด้านราษฎร เนื่องจากความสำนึกทางการเมือง และประชามตอันจะพึงมี จากข้อสนับสนุนนโยบายอย่างหนึ่งอย่างใดของรัฐบาล หรือฝ่ายค้านรัฐบาล ยังมีไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ฉะนั้นความเป็นความตายของระบบใหม่จึงคดอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายทหารกับฝ่ายพลเรือน ในขณะปฏิวัติเองความพยายามของนายปรีดี ในการที่จะเสนอนโยบายต่าง ๆ ตลอดจนการต่อสู้ด้วยกติกากองเมืองตามระบบรัฐสภาต้องล้มเหลว เนื่องจากฝ่ายทหารเริ่มเข้าใจว่า ตนอาจมีอำนาจอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่ง “กำลังสมอง” ของฝ่ายพลเรือน

^๑ เล่มเดียวกัน หน้า ๕๖

อีกต่อไป ในด้านพลเรือนนั้น เมื่อทหารเริ่มเล่น กติกาแบบ มีการรัฐประหารกันบ่อยๆ ก็ไม่ อาจหวังให้ประชาชนสนับสนุนฝ่ายคนได้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพียง “ผู้ดู” ในสัง เวียนการเมืองดังได้กล่าวมาแล้ว

แม้ว่านายปรีดี พนมยงค์ จะได้รับการยกย่อง ว่าเป็น “มันสมอง” ของคณะราษฎรก็ตาม แต่ยังมี กลุ่มบุคคลในคณะราษฎรและนอกคณะราษฎร ที่ได้รับเชิญมาเป็นรัฐบาลชุดแรก บางกลุ่ม ไม่ยอมรับอำนาจหรือฐานะของนายปรีดี ให้เกิน เลยไปกว่าผู้ร่วมกิจการ หรือผู้ที่มีความคิดริเริ่ม ที่ดีคนหนึ่งเท่านั้น ฉะนั้นผู้ที่มีส่วนร่วมในการ ปกครองประเทศขณะนั้น จึงไม่จำเป็นที่จะต้อง มีอุดมการณ์ทางการเมืองตรงกับนายปรีดี ทุกราย ไป

ข้อเสนอของนายปรีดี ใน *เค้าโครงการ เศรษฐกิจ* จึงถูกคัดค้าน ไม่เฉพาะจาก “ระบบ เก่า” ซึ่งเป็นฝ่ายที่อาจจะขาดผลประโยชน์ไป เท่านั้น แต่ยังมีบุคคลในคณะราษฎรเองซึ่งไม่มี ผลประโยชน์กับระบบเก่า แต่ก็ไม่เห็นชอบด้วย กับเค้าโครงฯ นั้นอีกหลายคน คุณปรีชา อารยะ เขียนว่า “เค้าโครงการเศรษฐกิจของนายปรีดี นั้น เสียงของฝ่ายที่ขาดผลประโยชน์ได้ทำการ คัดค้านอย่างหนักแน่นและรุนแรง โดยไม่ยอมที่จะ พิจารณาถึงความผิดชอบดีเลวของหลักการโดย แท้จริง” โดยประเด็นสำคัญของฝ่ายที่ค้านมีอยู่ว่า

๑. ข้อเสนอของนายปรีดี มีลักษณะเป็น ระบบบอลเชวิค

๒. ความยากลำบากนานาประการจะอุบัติ ขึ้นหากนำมาใช้

๓. จะเป็นภัยต่อประเทศชาติ เพราะประ เทศมหาอำนาจตะวันตกเขาเกลียดกลัวระบบ บอลเชวิค และอาจตัดสัมพันธ์มิตรกับไทยได้

๔. ประชาชนพอใจในสิ่งที่มีอยู่แล้ว ตั้งแต่ เดิมมา ยังไม่ปรากฏว่ามีคนอดตาย “แม้แต่ สุนัขตามวัดก็ปรากฏว่ายังไม่อดตาย” จึง ไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องบังคับให้สละอสิร ภาพที่เคยมีมา เพื่อเข้าไปอยู่ภายใต้ระบบ เศรษฐกิจดังที่รัฐบงการ

นอกจากนี้ คุณปรีชา อารยะ ยังได้แสดง ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า “นายปรีดี ได้เสนอ *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* มากี่ด้วยประสงค์ที่จะให้ มีการพิจารณากันในหลักวิชา อะไรดีก็รับเอาไว้ อะไรที่มีเหตุผลควรปฏิเสธก็เลิกไปได้ แล้วจึงค่อย มาคิดถึงรายละเอียดว่าจะทำอย่างไรต่อไป แต่ ปรากฏว่าแทนที่จะได้รับการต้อนรับในฐานะเป็น ข้อเสนอในหลักการ กลับถูกโต้แย้งคัดค้านอย่าง รุนแรงที่สุดจากเหล่าอภิสิทธิชน ที่เห็นว่าฐานะ พิเศษของตนจะต้องสูญสลายไปโดย *‘ปวราณาตม* เป็นผู้คัดค้านในนามของผู้รักสิทธิ และเสรีภาพ ของราษฎร ทั้ง ๆ ที่เขาเหล่านั้นก็คือพวกที่กิน และเล่นอยู่บนหัวของราษฎรนั่นเอง”

ความเห็นของคุณปรีชา อารยะ ที่ได้สาธยายไว้อย่างเผ็ดร้อนชวนฟังนี้ ผิดข้อเท็จจริงที่สำคัญไปหลายประการ ก่อนอื่นผู้เขียนใคร่แสดงความกระจ่างแก่ผู้ที่ไม่เคยอ่าน “สมุดปกเหลือง – ปกขาว” ว่า ประเด็นสำคัญ ๔ ประเด็นของ “ฝ่ายค้าน” ที่คุณปรีชา อารยะ ยกมานั้น เป็นพระบรมราชวินิจฉัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งข้อความที่ว่า “แม้แต่สุนัขตามวัดก็ยังไม่อดตาย” นั้น เป็นส่วนหนึ่งของพระบรมราชวินิจฉัยพระราชวิจารณ์ ในข้อนี้ออกจะเป็นการเสียดสีนายปรีชามาก จะเรียกว่าเป็น “การตีฝีปาก” ผิดเพียงกึ่งในฐานะบุคคลสองคนที่ไม่เห็นตรงกันก็ว่าได้ และยกตัวอย่างในทำนองเสียดสีนี้ เพื่อเป็นการตอบรับคำเสียดสีของนายปรีดี ใน คำโครงการเศรษฐกิจ หลายตอนด้วยกัน ดร. เดือน บุนนาค ได้ให้ความเห็นว่า “เมื่อโศกจริตเข้าครอบงำ ความเผ็ดร้อนก็ถูกนำมาใช้ นำมาเยาะเย้ยกัน หาประโยชน์อันใดมิได้เลย” และ “ในการยกตัวอย่างขึ้นเปรียบเทียบท่านปรีดี ว่าพลเรือนจะแค้นแค้นลำบาก” สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ท่านก็รับสั่งว่า “สุนัขตามวัดก็ปรากฏว่าไม่อดตาย”^๑

อย่างไรก็ดี คำประชดประชันถากถางกันนี้หาใช่สาระที่คุณปรีชา อารยะ จะหยิบยกมาตั้งเป็น theme ของบทความไม่ พระบรมราชวินิจฉัย

ฉยอื่น ๆ ที่มีเหตุผลไม่แพ้กับหลักการของนายปรีดี ก็มีอีกหลายข้อ ส่วนนั้นคุณปรีชา อารยะ ไม่ได้กล่าวถึงไว้โดยละเอียดและให้ความเป็นธรรมเท่าที่ควร เช่นเรื่องแรงงานสูญไป และพวกหนักโลก มีพระบรมราชวินิจฉัยว่า “แรงงานสูญไป ๔๐% จริงอยู่เวลานี้ราษฎรของเราทำงาน ๖ เดือน แล้วหยุดเสีย ๖ เดือน และถ้าเราสามารถจัดการให้ราษฎรมาทำงานเพิ่มอีก ๖ เดือน ที่ทิ้งว่างเสียได้นั้นแล้ว ก็จะมีประโยชน์เป็นอันมาก ข้อนี้นี้ไม่มีใครเถียง แต่วิธีที่จะทำให้ราษฎรทำงานที่เหลืออีก ๖ เดือนนั้น เวลาน้อย่าลืมน่าว่าเรามีวิธีชักชวนหรือสอนให้เขาทำอะไรเลย ถ้าได้มีการชักชวนหรือนำมาแสดงตัวอย่างแล้ว บางที่ราษฎรก็อาจจะพยายามทำตามเป็นจำนวนมาก คงยังไม่จำเป็นแน่ที่รัฐบาลจะเข้าแย่งราษฎรทำงาน และเกณฑ์ราษฎรมาเป็นลูกจ้าง เพราะการที่จะจัดให้ราษฎรมาทำงานให้แก่ราษฎรดังนี้ได้ โดยรัฐบาลมีอำนาจเต็มที่จะสั่งอะไรก็ได้ ในเวลากำหนดเท่าใดก็ได้ตั้งแต่นั้นแล้วข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะทำได้ ก็คงต้องถึงใช้การบังคับกันอย่างหนัก ฟังนี้ว่าการเป็นคนบังคับเขา กับเป็นคนถูกบังคับต่างกัน ทางความเห็น ทางความคิดของคนทั้งสองประเภทนี้ต่างกันมากทีเดียว”^๒

๑ ดร. เดือน บุนนาค ท่านปรีดี รัฐบุรุษอาวุโส หน้า ๓๙๕ - ๓๕๐

๒ เล่มเดียวกัน หน้า ๒๒๑-๒๒

เหตุที่ผู้เขียนต้องยกพระบรมราชวินิจฉัยมา
อ้างอิงอย่างยืดยาวนี้ ก็ด้วยความประสงค์ที่จะชี้
ให้เห็นว่า ความคิดของคุณปรีชา อารยะ กับ
นายปรีดี พนมยงค์ ที่เหมือนกันอย่างมากที่สุด
อย่างหนึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานว่า ใครก็ตามที่
คัดค้าน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* นั้น เป็นเหล่า
อภิสิทธิชน ที่เห็นว่า “ฐานะพิเศษของตนจะต้อง
สูญสลายไป พิจารณาตนเป็นผู้คัดค้านในนามของ
ผู้รักสิทธิและเสรีภาพของราษฎร ทั้ง ๆ ที่เขา
เหล่านั้นก็คือ พวกที่กินและเล่นอยู่บนหัวของ
ราษฎรนั่นเอง” นั้น เป็นความคิดที่แคบและเป็น
การสรุปเร็วจนเกินไป ผู้เขียนมีความเห็นว่าการ
คัดค้าน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดี นั้น
มิใช่อยู่ว่า ฝ่ายนายปรีดีต้องการจะให้ราษฎร
มีความสุขสมบูรณ์ และฝ่ายพระบาทสมเด็จพระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว “ต้องการกินและเล่นบนหัว
ราษฎร” แต่เป็นข้อขัดแย้งกันในด้าน *หนทาง*
(means) ที่จะนำไปสู่จุดหมาย (ends) เดียวกัน
มากกว่าความแตกต่างกันในกลวิธีที่จะบำรุงความ
สุขสมบูรณ์ของราษฎรนี้ เกิดจากอุดมการณ์ทาง
การเมืองที่แตกต่างกัน แม้ว่านายปรีดีจะได้แถลง
ว่าโครงการที่เขาเขียนขึ้น ไม่ใช่หลักคอมมิวนิสต์
เพราะมีทั้ง *ทุนนิยม* (Capitalism) และสังคมนิยม
(Socialism) รวมกัน^๑ และโดยส่วนรวม
แล้ว นายปรีดีถือว่า นโยบายของตนเดินแบบ
สังคมนิยมเสรีนิยม (Liberalism) ก็ตามที่
แต่ความเชื่อทางการเมืองของนายปรีดีนั้น เป็น

แบบมาร์กซิสม์ (Marxism) แน่แน่นอน ผู้เขียน
ไม่ได้กล่าวหาว่า นายปรีดีเป็นคอมมิวนิสต์ แต่
อยากจะชี้ให้เห็นว่า ปรัชญาทางการเมืองของ
นายปรีดี นั้นเป็นมาร์กซิสม์ ซึ่งก็ไม่ใช่ของ
เสียหายอะไร แต่แนวความคิดนี้จะมีอิทธิพลต่อ
หลักการ และสมมติฐานต่างๆ ใน *เค้าโครงการ
เศรษฐกิจ* เป็นอย่างมาก

เค้าโครงการเศรษฐกิจ ของหลวงประ
ดิษฐ์ฯ ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงแนวความคิดทาง
การเมืองของผู้ร่างเท่ากับข้อเขียนในสมัยต่อๆ
มา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง *ความเป็น
อนิจจังของสังคม* (พระนคร : สำนักพิมพ์
เกษียณทอง พ.ศ. ๒๕๐๐) ซึ่งในหนังสือเล่มนี้
นายปรีดี พนมยงค์ พยายามที่จะเทียบเคียง
พุทธปรัชญากับมาร์กซิสม์ โดยยกกฎแห่ง
อนิจจังของพุทธศาสนามาเทียบกับกฎไดอะเลค
ติก หรือที่นายปรีดีใช้คำว่า “*ประติการ*”
ซึ่งได้แก่การศึกษาพิจารณาถึงข้อขัดแย้งภายใน
กัน อันเป็นสาระโดยเฉพาะของสิ่งทั้งหลาย^๒
นายปรีดีเห็นว่า สังคมทุกประเภทย่อมมีประติ
การ มีสภาวะที่ตรงกันข้ามอยู่ทั่วไปที่ปะทะ
กัน เช่นสภาวะใหม่กับสภาวะเก่า พลังใหม่
กับพลังเก่า ความคิดใหม่กับความคิดเก่า เป็น
ต้น ประติการในสังคมก่อให้เกิดพลังงาน
ความเคลื่อนไหวของสังคม ดังนั้น ประติการกับ
กฎแห่งอนิจจัง จึงเป็นกฎเดียวกัน^๓

๑ เล่มเดียวกัน หน้า ๑๕๘

๒ หลวงประดิษฐมนูธรรม, *ความเป็นอนิจจังของสังคม* (พระนคร : สำนักพิมพ์เกษียณทอง, ๒๕๐๐) หน้า ๑๐๒

๓ เล่มเดียวกัน หน้า ๑๔ และ ๑๐๓

การขัดแย้งกันภายในสังคมนั้น เกิดขึ้นจากตัวระบบที่มีความขัดแย้งอยู่ในตัวของมันเอง และสังคมจะมีวิวัฒนาการเป็นขั้น ๆ ไป นายปริติกับมาร์กซเห็นพ้องต้องกันว่า “ตามปกติของสังคมส่วนมากนั้น ต่อจากระบบปฐมสหการแล้ว มนุษย์สังคมก็เข้าสู่ระบบทาส (slave system) ต่อจากระบบทาสก็เข้าสู่ ระบบศักดินา (feudal system) ต่อจากระบบศักดินาก็เข้าสู่ ระบบธรวา นุภาพ หรือ ระบบทุน (capitalist system) และต่อจากระบบธรวา นุภาพก็มีหลายสังคมที่เข้าสู่ ระบบสังคมนิยม หรือสังคมนิยม (socialism)”^๑ นายปริติ มีความเห็นว่า ระบบศักดินาคำเนินคู่กันไปกับระบบทาส และให้ข้อสังเกตไว้ว่า “ระบบทาสในสังคมไทยนั้น ได้อยู่คู่เคียงกับระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นเวลานาน”^๒ นายปริตินี้จะนึกถึงความจริงที่ว่าระบบเก่า นั้น อาจมีความเปลี่ยนแปลงในตัวของมันเองในทางที่ดีได้ ฉะนั้น แม้ว่าระบบทาสจะอยู่เคียงคู่กับระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มานานก็จริงอยู่ แต่ระบบทาสก็ได้เลิกหมดไปในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เช่นกัน

ความคิดของนายปริติ ที่เป็นรากเง้าในเค้าโครงการเศรษฐกิจ มีอยู่ ๓ ประการด้วยกัน คือ

- ๑ เล่มเดียวกัน หน้า ๕๑
- ๒ เล่มเดียวกัน หน้า ๔๒
- ๓ เล่มเดียวกัน หน้า ๕๖

๑. ระบบเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ทางการผลิต เป็นเครื่องกำหนดระบบการเมือง และความสัมพันธ์ทางการเมือง ฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ทางการผลิตเสียก่อน อย่างไรก็ตาม ไม่มีการอภิวัฒน์ (revolution) ใดที่จะเปลี่ยนความสัมพันธ์การผลิตได้ในทันทีทุกอย่าง
๒. ถ้าสถาบันและระบบการเมือง (กายา พยพ) ได้ดำเนินให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ทางชีวิตของสมาชิกแห่งสังคมนั้น (ชีวิตปัจจัย) โดยไม่ล่าช้าจนเกินไปนักแล้ว สังคมก็เปลี่ยนไปตามวิวัฒนาการ (evolution) ที่มีใช้การอภิวัฒน์อย่างรุนแรง (revolution) นายปริติเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ เกิดขึ้นเพราะกายา พยพของสังคมเปลี่ยนแปลงล่าช้าเกินสมควรกว่าการเปลี่ยนแปลงทางชีวิตปัจจัยของสังคม^๓

๓. อำนาจของรัฐเป็นเครื่องมือของ
วรรณะ (ชนชั้น) ที่ปกครองในสังคม
ที่สมาชิกแบ่งออกเป็นวรรณะต่าง ๆ
ฉะนั้นวรรณะที่ปกครองสังคม จึงใช้
อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์แก่วรรณะ
ส่วนรวมของสังคม การแบ่งอำนาจ
เป็นสามส่วนตามแบบฉบับของระบบ
รัฐธรรมนูญ เป็นการแบ่งในแบบพิธี
เท่านั้น แท้จริงแล้วอำนาจอยู่ที่บุคคล
ผู้มีอำนาจใช้กลไกในการปกครอง
และที่เป็นตัวกลไกนั้น

เมื่อพิจารณาแนวความคิดของนายปรีดีจาก
ข้อเขียนข้างต้นแล้ว จึงพอที่จะเห็นได้ว่า ใน
ส่วนลึกนั้น นายปรีดีคิดแตกต่างกับผู้ก่อการ
๒๔๗๕ คนอื่น ๆ มาก นายปรีดีเชื่อแน่ว่า
การเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ นั้น จะ
สมบูรณ์ได้ ก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทาง
เศรษฐกิจ ซึ่งย่อมหมายถึงการทำลายล้างอำนาจ
ทางเศรษฐกิจของผู้เป็นชนชั้นเจ้าสมบัติในระบบ
เก่าเสียก่อน แต่นายปรีดีก็ฉลาดพอที่จะไม่เขียน
ไว้ใน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ว่าจะวิบัติดินมา
เป็นของรัฐหมด แต่สัญญาว่ารัฐบาลจะซื้อที่ดิน
จากราษฎรและจะจ่ายพันธบัตรให้แทน การ
เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในด้านปัจจัย และ
ความสัมพันธ์ทางการผลิตนั้น เปลี่ยนมือจาก
บุคคลกลุ่มน้อยที่เป็น “ชนเจ้าสมบัติ” ก็จริง

แต่ไม่ใช่เปลี่ยนไปให้ประชาชนส่วนใหญ่ หาก
มอบให้กับรัฐซึ่งแท้ที่จริงแล้วก็จะมาเป็น “เจ้า
สมบัติ” แทน “เจ้าสมบัติ” ในระบบเก่า
นั่นเอง

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การศึกษา *เค้าโครง
การเศรษฐกิจ* ของนายปรีดี พนมยงค์ หรือพระ
บรมราชวินิจฉัยของ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัวแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่พิจารณาถึง
แนวความคิดขั้นพื้นฐานของทั้งสองฝ่าย จากเอกสาร
ฉบับอื่น ๆ อาจทำให้เราเห็นภาพแต่เพียง
ด้านเดียว และยังหนีบยกเอาคำประชดประชัน
มาถือเป็นสาระสำคัญด้วยแล้ว เท่ากับว่าเราไม่ได้
รู้อะไรเพิ่มเติมเลย ผู้เขียนเห็นว่าเรื่อง *ความเป็น
อนิจจังของสังคม* ของนายปรีดีทำให้เรามีความ
เข้าใจในแนวความคิดทางการเมืองของนายปรีดี
ชัดเจนขึ้น และเอกสารรัชกาลที่ ๗ เรื่องต่าง ๆ
โดยเฉพาะ *พระราชบัญญัติ องคมนตรี พ.ศ.
๒๔๗๐* *บันทึกการประชุมสภา กรรมการ
องคมนตรี* และ *การประชุมเสนาบดีสภา* ตลอดจน *การ
ประชุมอภิรัฐมนตรีในระหว่างปี พ.ศ.
๒๔๖๕ - ๒๔๗๕* จะช่วยให้เราเข้าใจในแนว
ความคิดทางการเมือง ของพระบาทสมเด็จพระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดีขึ้นกว่าที่จะอ่านจากพระ
บรมราชวินิจฉัยแต่เพียงอย่างเดียว การจัดตั้ง
สภากรรมการองคมนตรีของพระบาทสมเด็จพระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๗๐ เป็นก้าวแรก

ของการเตรียมการที่จะให้มีสภาผู้แทนราษฎร เป็นความพยายามที่จะปรับสถาบันทางการเมือง (ซึ่งนายปรีดีเรียกวมอยู่ใน *กายาพยพ* ของ สังคม) ให้เข้ากับความต้องการของประชาชน (นายปรีดีเรียกว่า *ชีวะปัจจัย*) อย่างไรก็ตาม นายปรีดียังคิดว่าการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงนี้ ยังไม่รวดเร็วพอ จึงได้เกิดการปฏิวัติเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งคือ ภายหลังจาก ได้มีการร่างรัฐธรรมนูญการปกครองสยามชั่วคราว ๒๔๗๕ เสร็จเรียบร้อยแล้ว และนายปรีดีได้เข้า เฝ้าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศใช้ได้ นั้น นายปรีดีได้กราบทูลว่า ธรรมนูญฯ นี้ ได้ดำเนินการตามรอยพระบาทเป็นแบบคล้าย ๆ กับพระบัญญัติของกษัตริย์^๑

ผู้เขียนย่อในเรื่องความแตกต่างกันระหว่าง *วิธีการ* ที่จะนำมาซึ่งความสุขสมบูรณ์ให้กับ ประชาชนนั้น ก็เพื่อที่จะชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงอีก ข้อหนึ่งว่า การที่คุณปรีชา อารยะ กล่าวว่ *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดี ไม่ได้รับการต้อนรับในฐานะเป็นข้อเสนอในหลักการนั้น อาจจะเป็นการ “บิดเบือนข้อเท็จจริง” ของ คุณปรีชา อารยะเองก็เป็นได้ และประเด็น คัดค้าน ๔ ประการที่คุณปรีชา อารยะ ได้หยิบ ยกมาจากพระบรมราชวินิจฉัยนั้น เสมือนหนึ่งว่า

คุณปรีชา อารยะ จะบิดข้อเท็จจริงว่า การคัดค้าน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* นั้นมี พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว กับกลุ่ม “ระบบเก่า” (ซึ่งเป็นผู้ใดบ้าง คุณปรีชา อารยะ ไม่ได้พูดไว้ แต่กล่าวแบบ “เหวี่ยงแห” ไปทั้งหมด) แต่ เพียงพวกเดียวก็ได้ ที่ถูกต้องต่อความเป็นจริง แล้วกลุ่มที่อยู่ใน “ระบบใหม่” คือ คณะราษฎร ด้วยกันเองนั้นแหละ ก็ได้คัดค้าน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* น้อย่างรุนแรง ลำพัง พระบรมราชวินิจฉัย ฉบับเดียวนั้น ไม่อาจจะมีผลทำให้ นายปรีดี ต้องออกไปต่างประเทศชั่วคราว (แต่ไม่ได้ตกกระกำลำบากเท่าไร เพราะรัฐบาล ให้ค่าตอบแทนปีละพันปอนด์) และทำให้เกิด การแตกแยกกันในคณะราษฎรได้ หลักฐาน นี้มียืนยันอยู่ และมีรวมอยู่ในหนังสือของ ดร. เตือน บุณนาค ที่คุณปรีชา อารยะได้แนะนำให้ “ผู้ต้องการศึกษาประวัติของเมืองไทย ในยุคแห่ง ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุด” อ่านเสียด้วย เป็นที่น่าเสียใจว่า คุณปรีชา อารยะ ได้ละเว้น (โดยจงใจหรือเพราะไม่ได้อ่าน ผู้เขียนไม่อาจ ล่วงรู้ได้) ไม่กล่าวถึง

ในบันทึก *การประชุมกรรมการพิจารณาเค้าโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ* ณ วัง ปารุสกวัน เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น ผู้เข้าประชุม ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ก่อการ

๑ รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องน มโนบทความของผู้เขียนเรื่อง การเตรียมการพระราชทานรัฐธรรมนูญของพระ บาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งกำลังจะมีการพิมพ์เผยแพร่เร็ว ๆ นี้

๒๔๗๕ ได้มีความเห็นแตกแยกออกเป็นสามฝ่าย คือฝ่ายที่สนับสนุน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายที่คัดค้านฝ่ายหนึ่ง และผู้ที่ยังไม่มีความคิดเห็นเด็ดขาดว่าเป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การคัดค้าน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* นั้น เกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันในหลักการปฏิบัติ นายปรีดีต้องการให้ประกาศใช้โครงการเลยทีเดียว แต่ผู้เข้าร่วมประชุมบางท่านเห็นว่า ควรจะประกาศเป็นคั่น ๆ ไป ต้องสอนราษฎรเป็นคั่น ๆ ไป พระยาราชวังสันซึ่งเป็นขุนนางใน “ระบบเก่า” เห็นชอบด้วยในหลักการ แต่ขอให้รัฐบาลค่อย ๆ ประกาศ เพื่อไม่ให้ราษฎรตกใจ และต้องให้ราษฎรมีความเข้าใจในเจตนารมณ์ของรัฐบาลเสียก่อน ส่วนนายปรีดีนั้น อยากให้ผลของกัลปพฤกษ์นี้ตกถึงมือประชาชนโดยเร็ว จึงเห็นว่า ราษฎรของไทยนั้นเปรียบเสมือนเด็ก จะต้องมีการบังคับกัน ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ม.จ. สกลวรรณากร (เชื้อพระวงศ์ ซึ่งตามธรรมดาเป็นผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวกับที่ดินมาก) สนับสนุน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดีอย่างเต็มที่ แต่พระยามโนปกรณนิติธาดา (ขุนนางในระบบเก่า) ซึ่งให้เห็นว่าในทางปฏิบัติจะต้องมีปัญหามาก แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธความรับผิดชอบในอันที่จะนำมาซึ่งความเจริญแก่ประเทศชาติ ด้วยเหตุผลว่ายากลำบากเท่านั้นเอง ดังคำปรารภของพระยามโนปกรณนิติธาดาว่า

“มีหลายครั้งที่เราเห็นว่า งานนี้ถูก แต่แล้วอาจกลับเป็นผิดไปได้ ความเห็นของข้าพเจ้าในเวลานี้ ถือว่า เราทำไม่ได้ทั้งหมด (ไม่ได้ปฏิเสธว่าทำไม่ได้เสียเลย ทำได้แต่เพียงบางส่วนเท่านั้น - หมายเหตุของผู้เขียน) ขาดผู้ชำนาญ ขาดประกัน และ ขาดความนิยม ของคนทั่วไป เพราะข้อใจว่าราษฎรคงไม่มีความนิยมในโครงการนี้ ถ้าเราประกาศโครงการออกไป ในเมื่อเขาไม่มีความยินยอมแล้ว มันก็เป็นผลร้าย และต้องดูว่าประชาชนเขามีความรู้สึกเพียงใด เช่นเรื่องเล่าลือต่าง ๆ เพิ่งเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ ประชาชนยังสงสัย... แต่ถ้าเราประกาศแต่เพียงขยายสหกรณ์ประเภทเครดิตแบบช่วยชาวนา หรือขยายร้านสหกรณ์อย่างนี้พอทำได้”

ถ้าใครก็ตามที่ได้ฟังความเห็นข้างต้น ของพระยามโนปกรณนิติธาดา แล้วเหมาเอาว่า พระยามโนปกรณนิติธาดา ก็เป็นตัวแทนของระบบเก่าอีกผู้หนึ่งที่ต้องการคัดค้าน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดี โดยไม่คำนึงถึงความสุขสมบูรณ์ของประชาชนแล้ว ก็อยากจะแนะนำให้ไปหาหนังสือพิมพ์และเอกสารเก่า ๆ ที่เกี่ยวกับการประชุมกรรมการองคมนตรีในสมัยราชาธิปไตย (พ.ศ. ๒๔๗๐-๗๕) ว่าบทบาทและความคิดเห็นของพระยามโนปกรณนิติธาดานั้น

๑ กร. เกื่อน บุนนาค ท่านปรีดี รัฐบุรุษอาวุโส หน้า ๑๘๖-๗

มีอย่างไร ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ นั้น บุคคลที่เป็นกรรมการองคมนตรี ที่ทำหน้าที่ เป็นเสมือนผู้แทนราษฎร คอยเป็นปากเสียง แทนราษฎรในสมัยเมื่อยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ แท้จริงนั้น นอกจากพระยาเทพหัสดิน พระยา โภมารกุลมนตรี ม.จ. สิทธิพร กฤดากร และ ผู้อื่นอีกหลายท่านแล้ว ยังมีพระยามโนปกรณีย์ ารมอยู่ด้วย ฉะนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการ ปกครองแล้ว คณะราษฎรจึงได้เชิญกรรมการ องคมนตรี ผู้มีความใฝ่ใจในการปกครองแบบ ประชาธิปไตย ที่เห็นแก่ความสุขของราษฎรที่ แท้จริง มาเป็นกรรมการราษฎรด้วยหลายท่าน และให้พระยามโนปกรณีย์ เป็นประธานกรรม การราษฎรด้วย

โดยสรุปแล้ว ความเห็นของกรรมการพิจารณาเค้าโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ซึ่งได้ประชุม กันก่อนที่จะนำเค้าโครงการฯ นั้นขึ้นทูลเกล้า ถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว แบ่ง แยกออกเป็นสองฝ่าย ซึ่งผิดความคาดหวังของ นายปรีดี ซึ่งคาดว่าที่ประชุมจะตกลงกันอย่าง แน่นนอนเด็ดขาดไปเลยว่า จะรับหลักการใน เค้าโครงการเศรษฐกิจนั้นทั้งหมด ความเห็น ของผู้เข้าร่วมประชุม ๑๔ คน ไม่ได้เป็นเอกฉันท์ ว่าจะรับเค้าโครงการฯ นั้นทั้งหมดทีเดียว ซึ่ง

ทำให้นายปรีดีรอนใจมาก ดังที่ได้กล่าวว่า “ จะ เอาอย่างไรกัน ฝ่ายหนึ่งไม่เอาเลยคือลิเบอรัล และทำแล้วแต่โอกาสจะเพิ่มเติมบ้าง แต่อีกฝ่าย หนึ่งทำทั้งหมดความเห็นของพระยามโนปกรณีย์ ารบส่วนย่อยของโครงการ แต่ไม่มีนโยบาย เช่น ตั้งโรงสี จะตั้งอย่างลิเบอรัลก็ได้ โขเชียยลิสต์ ก็ได้ ” พระยาทรงสุรเดชจึงได้ชี้แจงให้นายปรีดี เข้าใจว่า การประชุมครั้งนี้ ไม่ได้มาตกลงกัน เพียงแต่มาแสดงความเห็นชั้นหนึ่งก่อน แล้ว ส่งความเห็นนั้นไปยังผู้ก่อการ แล้วเสนอกณะ รัฐมนตรีต่อไป

ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า นายปรีดีต้องการให้ ประกาศใช้เค้าโครงการเศรษฐกิจ ตามร่างเดิม โดยไม่เปลี่ยนแปลงหลักการใด ๆ เลย แต่ กรรมการพิจารณาเค้าโครงการฯ บางคนเห็นว่าไม่ควรจะประกาศใช้ทั้งหมด และควรจะ ประกาศแต่เพียงบางส่วน เช่น เรื่องการสหกรณ์ เป็นต้น เมื่อนายปรีดี ไม่ยอมประนีประนอม ที่ประชุมจึงตกลงว่า หากรัฐบาลไม่เห็นด้วยกับ เค้าโครงการเศรษฐกิจ ถ้านายปรีดียังไม่ยอม เปลี่ยนแปลงหลักการบางอย่าง และจดเว้นไม่ ปฏิบัติการบางอย่างแล้ว ก็ให้ประกาศในนาม ของตนเอง จะได้ไม่มีผู้เข้าใจผิดว่ารัฐบาล (หมายถึงคณะราษฎร) จะทำอย่างนั้น เพราะ จะได้รู้กันว่า นายปรีดีไม่ใช่เป็นผู้ชี้ขาดใน คณะรัฐมนตรี^{๑)}

๑ คร. เกื้อน บุนนาค ท่วงปรีดี รัฐบุรุษอาวุโส หน้า ๑๕๔

ภายหลังการประชุมครั้งนั้นแล้ว นายปรีดี ได้จัดพิมพ์ *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ตามร่างเดิม จึงได้เกิดมีพระบรมราชวินิจฉัยขึ้น และคณะรัฐบาลจำต้องส่งตัวนายปรีดีออกไปอยู่ในยุโรป เสียเป็นการชั่วคราว ฉะนั้นในการพิจารณา ศึกษา *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดี เพื่อ ดูว่าใครเป็นฝ่ายค้าน ด้วยเหตุผลประการใดบ้าง นั้น จึงจำเป็นที่จะต้องดู *ลำดับเหตุการณ์และ ข้อเท็จจริงอื่น ๆ* ดังได้กล่าวมาโดยละเอียดแล้ว ประกอบด้วย หาใช้ศึกษาจากการอ่าน *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* และ *พระบรมราชวินิจฉัย* แล้ว นำเอามาเปรียบเทียบกันเท่านั้น การกระทำ เช่นนี้ย่อมก่อให้เกิด “การบิดเบือนข้อเท็จจริง” โดยผู้ต้องการศึกษาไม่รู้ตัวได้เหมือนกัน

ผู้เขียนอยากจะขอเสนอความเห็นเกี่ยวกับ *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ซึ่งคุณปรีชา อารยะ ไม่ได้พิจารณาไว้ โดยจะยกกรณีอธิบายของ ดร. เตือน บุณนาค ที่มีต่อความจำเป็นในการวางโครงการเศรษฐกิจ ก่อนที่จะพิจารณาหลักการ บางประการของ *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า เป็น “จุดอ่อน” ของแผนที่จะนำมาใช้ปฏิบัติต่อไป ดร. เตือนให้ความเห็นว่า การวางแผนเศรษฐกิจไม่ใช่เรื่องของลัทธิใดลัทธิหนึ่ง โดยเฉพาะ การวางแผนเศรษฐกิจภายหลัง สงครามโลกครั้งที่สองนั้นมีผู้มีความเห็นแตกแยก

ออกเป็นหลายแนวด้วยกัน ที่สำคัญ ๆ ก็มีระหว่าง ผู้นิยมวางโครงการในทางเศรษฐกิจกับผู้นิยมให้ การเศรษฐกิจเป็นไปของมันเอง (พวกเสรีนิยม) โดยฝ่ายแรกนั้นเห็นว่า รัฐเป็นตัวคุมการผลิตกับการวิภาคให้สมดุลย์มีสัดส่วนต่อกัน สำหรับฝ่าย หลังนั้นเห็นว่าตลาดเป็นตัวคุมได้ อย่างไรก็ตาม การควบคุมของรัฐนั้น มิใช่ว่าจะเข้ามาทำการ เศรษฐกิจแทนเอกชนทั้งหมด และพวกที่นิยมให้ รัฐเข้าควบคุมเป็นตัวกระทำในการเศรษฐกิจ เสียเองมิใช่จะเลิกล้างตัวกลไกตลาดเสียเลยทีเดียว รวมทั้งได้ยอมรับว่า การเศรษฐกิจโดยมือการค้า เป็นศูนย์กลาง การวางแผนนั้นจะต้องมี *ตัวกลไก มีตัวบุคคลที่จะวางแผนให้ได้ และจะต้องมีตัว บุคคลผู้ปฏิบัติตามแผนโครงการที่วางไว้นั้น อย่างดี* ข้อความตอนนี้นั้นนับว่าสำคัญยิ่งใน การที่เราจะนำไปพิจารณา *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* ของนายปรีดีอีกทีหนึ่ง เนื่องจากตาม *เค้าโครงการ* นี้ รัฐจะมีบทบาทในการเศรษฐกิจ อย่างมาก จะมีการประกันสังคม ให้ราษฎร เป็นข้าราชการเป็นลูกจ้างของรัฐ และที่สำคัญที่สุดซึ่งผู้เขียนไม่ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้เลย ก็คือการ เสนอระบบการรวบรวมในบทที่ ๒ หัวข้อ “แรงงานเสียไปเพราะจัดการเศรษฐกิจไม่เหมาะสม” ใน บทนี้ นายปรีดีเสนอว่าแรงงานที่ใช้ในการ ประกอบเศรษฐกิจของไทยยังเปลืองไปโดยใช่เหตุ

ชาวนาแยกกันทำนา เลี้ยงควาย ไถ หว่าน เกี่ยวข้าว และต้องหาอาหารเอง จึงให้ความเห็นว่า “ถ้าชาวนารวมกันทำก็อาจประหยัดแรงงานลงได้... การบ้าน เช่นอาหารก็จะรวมกันทำได้เหมือนกัน เช่นสโมสร หรือร้านจำหน่ายอาหารที่วันหนึ่ง ๆ มีคนมารับอาหารหลายสิบคน และอาจใช้คนปรุงอาหารเพียงคนเดียวหรือสองคนก็ได้” และ “ดังนั้นแรงงานในการทำอาหารในการเลี้ยงกระบือ ฯลฯ นั้น เมื่อชาวนารวมกันทำแล้ว ก็ประหยัดได้อีกมาก และแรงงานที่ยังเหลืออยู่ ก็จะนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบการเศรษฐกิจที่เรายังขาดอยู่ ถ้าปล่อยให้เอกชนต่างคนต่างทำอยู่เช่นนี้ตลอดไปแล้ว การประหยัดแรงงานก็ย่อมจะมีไม่ได้” นอกจากนี้ นายปรีดียังแนะนำให้ใช้เครื่องจักรกลในการเกษตร เพื่อประหยัดแรงงานอีกด้วย (บทที่ ๓ แรงงานที่เสียไปโดยไม่ใช้เครื่องจักรกล)

เมื่อพิจารณาเหตุ *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* นี้ โดยละเอียดแล้ว จะเห็นว่าผู้ร่างมิได้คำนึงถึงปัญหาในการที่จะนำเอาโครงการไปปฏิบัติเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิได้เล็งเห็นว่า การบริหาร (administration) และตัวผู้บริหาร (personnel) นั้นเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งของ การวางแผน และนำเอาแผนไปใช้ปฏิบัติ (plan implementation) ประสบการณ์ของประเทศด้อยพัฒนา

ทั้งหลายที่มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจได้แสดงให้เห็นแล้วว่า การขาดผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะการเกษตร และนักบริหารที่เป็นนักพัฒนานั้นเป็นเครื่องจำกัด ทำให้แผนของประเทศเหล่านั้นต้องประสบความล้มเหลวไปอย่างเสียดาย รายงานขององค์การอิตาลี และของประเทศที่มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น อินเดีย ปากีสถาน ไทย ฯลฯ ต่างให้ความเห็นเป็นเสียงเดียวกันว่า การปฏิบัติตามแผนนั้นเป็นของยากมาก ทั้งนี้เพราะขาดนักบริหารที่สามารถ ตร. เตือนเองก็ได้กล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า ในสมัย ๒๔๗๕ นั้น มีคุณทวี บุญเกตุ ที่สำเร็จเกษตรมาจากอังกฤษและฝรั่งเศส เป็นคนแรก คนไทยที่สำเร็จเกษตรมาจากฟิลิปปินส์ก็มีบ้างแต่น้อย ส่วนที่สำเร็จจากสหรัฐฯ นั้นเข้าใจว่ายังไม่มี^๑ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วย่อมทำให้ผู้อ่านสงสัยว่า *เค้าโครงการเศรษฐกิจ* นี้จะนำไปปฏิบัติได้อย่างไร ในเมื่อเขาขาดกำลังคนเช่นนี้ สิ่งที่เป็นโครงการที่ย้ำความสำคัญของรัฐให้เข้าควบคุมเศรษฐกิจ แม้แต่การเกษตรด้วยแล้วยังจะประสบปัญหามากขึ้น มีผู้คาดคะเนว่าในสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ๆ นั้น เรามีข้าราชการประมาณ ๘ หมื่นคน ส่วนผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศที่เราเคยใช้ในสมัยรัชกาลที่ ๕ และ ๖ นั้น ล้วนแล้วแต่ทำหน้าที่ทางการให้คำแนะนำ

๑ เล่มเดียวกัน หน้า ๓๔๕

ด้านกฎหมาย และการปฏิบัติราชการโดยทั่ว ๆ ไป ทั้งสิ้น โดยเป็นอธิบดีกรมต่าง ๆ เสีย ๑๓ คน ผู้ช่วยอธิบดีหรือเทียบเท่า ๒๓ คน เป็นผู้ตรวจการถึง ๖๙ คน ส่วนสถาปนิกวิศวกรสาขาต่าง ๆ (รวมวิศวกรรถไฟ) มี ๔๖ คน ผู้เชี่ยวชาญทั่วไป การต่างประเทศ การคลัง และการเกษตรมีเพียง ๖ คน^๑ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยในสมัยตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ - ๖ - ๗ นั้น ระบบการบริหารราชการไทย ยังมีลักษณะเป็นการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยโดยทั่ว ๆ ไป (Law and order) มากกว่าอย่างอื่น แต่ตาม*เค้าโครงการเศรษฐกิจ*นั้น เราจะต้องกระโดดข้ามขั้นเลยทีเดียว เพราะข้าราชการไทยที่จะอยู่ภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมและมีการประกันสังคมเช่นนี้ จะต้องมึบทบาทเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก รัฐจะมีรายได้พอเพียงหรือไม่ การเกษตรแบบนารวมจะเป็นผลดีต่อผลิตผลและประสิทธิภาพในการผลิตของชาวนาไทยหรือไม่ อนึ่ง การเกษตรนั้นไม่เหมือนกับการอุตสาหกรรมในข้อที่ว่า ในการเกษตร มีข้อแตกต่างทั้งในด้านการผลิตและกรรมวิธีการผลิตมากกว่ากรรมวิธีการผลิตในการอุตสาหกรรม ดินฟ้าอากาศแต่ละแห่งต่างกันมาก เงินที่เรานำไปซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศจะหามาจากไหน เมื่อรายได้สำคัญของประเทศส่วนใหญ่มาจากสาขาเกษตร การที่จะใช้นโยบาย

ให้รัฐเข้าควบคุมการเกษตร มีระบบนารวมจ่ายเงินเดือนให้ชาวนานั้น จะทำให้ชาวนามี incentive ในการผลิตมากขึ้นเพียงใด ประสิทธิภาพของรัสเซียและพม่าชี้ให้เห็นว่าผลิตผลทางการเกษตรต่ำลงอย่างมาก ทำให้รัฐบาลโซเวียตต้องยอมให้ชาวนาของตนมีที่ดินแปลงเล็ก ๆ ปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารไปขายหารายได้พิเศษ ซึ่งปรากฏว่าชาวนาส่วนใหญ่ก็ละเลยงานของนารวม (Kolkhoz) และนาของรัฐ (Sovnakhoz) หันมาให้ความสนใจแก่ที่ดินแปลงเล็ก ๆ ของตนมากกว่า ส่วนพม่าที่ประกาศใช้นโยบายสังคมนิยมแบบพม่า *The Burmese way to Socialism* แต่ปัจจุบันนี้คนพม่าอดอยากลงกว่าแต่ก่อน และที่เคยส่งข้าวออกนอกประเทศได้ปีละหลาย ๆ ล้านตันนั้น ปัจจุบันผลิตผลได้ต่ำลงอย่างมาก

นายปรีดี พนมยงค์ กล่าวว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบการเศรษฐกิจนั้นย่อมต้องอาศัยที่ดิน แรงงาน และทุน แต่มิได้รวมผู้ประกอบการไว้ด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในความคิดของนายปรีดี นั้น รัฐจะเป็นผู้ประกอบการเศรษฐกิจเสียเอง โดยมีราษฎรเป็นลูกจ้าง หากได้คิดไม่ว่าการประกอบการเศรษฐกิจบางอย่างนั้น การหากำไรเป็นมูลเหตุจูงใจที่สำคัญยิ่งในการที่จะทำ ให้บุคคลแต่ละคนพยายามประกอบการเศรษฐกิจ

^๑ Siffin, *The Thai Bureaucracy*, หน้า ๔๗

ให้ดีที่สุด จริงอยู่กิจการบางอย่างที่เกี่ยวกับความ เป็นอยู่ของราษฎรโดยตรง ซึ่งรัฐจะต้องเข้ามา ควบคุม ก็ทำเป็นรัฐวิสาหกิจ เช่นการไฟฟ้า การรถไฟ ฯลฯ ได้ แต่รัฐจะเข้าควบคุมการ เศรษฐกิจเสียหมด โดยมีราษฎรเป็นลูกจ้างนั้น ทำให้เกิดการประกอบกิจแบบระบบราชการ ซึ่ง น่าจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดี

ข้อเสนอในส่วนที่เกี่ยวกับ แรงงานที่เสียไป เพราะจัดการเศรษฐกิจไม่เหมาะสมนั้น ผู้ร่าง เค้าโครงการฯ ต้องเปลี่ยนไม่เฉพาะแต่ระบบ เศรษฐกิจ แต่จะมีผลกระทบไปทำลายล้างระบบ ครอบครัวและสังคมดั้งเดิมของชาวชนบทไทย ซึ่ง ประกอบเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศด้วยการ ทำนาของชาวนาไทยเรานั้นเป็นภาพสะท้อน ของการใช้ชีวิตของคนไทยตามท้องถิ่นชนบทที่รัก ความเป็นอิสระ แต่นายปริัติมีความเห็นว่า ชาวนาต่างคนต่างทำไม่ประหยัด จะให้รวมกันแบบ ระบบคอมมูนนั้น จะเป็นผลให้การผลิตตกต่ำลง มากกว่าที่เคยเป็นเสียมากกว่า ชีวิตชนบทและ การประกอบกิจการเกษตร เช่นการทำนานั้น ไม่เหมือนชีวิตในสังคมอุตสาหกรรมที่ให้คนงาน มีโรงครัวรวม มีการจัดระเบียบการทำงานต่าง ๆ ให้เข้าที่และใช้ได้ทุกวัน (Standardized work) การตัดสินใจในวงการอุตสาหกรรมขึ้น อยู่กับบุคคลเพียงไม่กี่คน แต่การตัดสินใจจะทำ อะไรเกี่ยวกับการเกษตรนั้นขึ้นอยู่กับบุคคล เป็น จำนวนล้าน ๆ คน นายปริัติคงเล็งเห็นความ

ยากลำบาก ในการที่จะชักชวนให้ชาวนา เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ที่มีต่อกรรมวิธีการผลิต ตลอดจนการใช้ปุ๋ยและเครื่องจักรกลต่าง ๆ จึงต้อง การให้มีการรวมที่นาหลาย ๆ แห่ง เพื่อความ สะดวกในการสั่งการของรัฐนั่นเอง แต่มิได้คำนึง ถึงผลกระทบทางสังคมที่จะเกิดขึ้น เช่นการให้ ชาวนาหลาย ๆ ครัวเรือนมาทำอาหารรวมกัน มี เวลาอาหารเหมือน ๆ กันนั้น เป็นการจัดระเบียบ ให้ชาวนามีชีวิตเหมือนคนงานในโรงงาน แต่ ชาวนาไทยนั้น มีความสัมพันธ์ต่อกันในทางส่วน ตัวและความผูกพันในครอบครัวมาก การที่ กำหนดให้คนมารับประทานอาหาร ร่วมกันนั้น ทำให้ขจัดความสัมพันธ์ทางครอบครัวไปด้วยใน ตัวอันจะมีผลกระทบต่อการทำงานของบุคคลเหล่านี้นี้ด้วย

ฉะนั้น การที่เค้าโครงการเศรษฐกิจ ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในสมัยแรก ๆ นั้น ไม่เป็นที่น่า เสียตายแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะความ สามารถ (capacity) ของรัฐบาลในสมัยปี ๒๔๗๖ นั้นมีไม่พอเพียงกับงานที่เค้าโครงการ เศรษฐกิจ นี้จะมอบให้กับรัฐเป็นผู้จัดทำ เมื่อ ความสามารถในการตอบสนองของรัฐบาลมี จำกัด แต่ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลเองจะประ ภาคนโยบาย ที่จัดความอยากมีอยากได้ให้แก่ ประชาชนไป มีการประกันสังคมซึ่งประเทศที่ พัฒนาแล้วจะมีรายได้มากพอ มีพลเมืองไม่ มากเกินไปนัก เช่นประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย

และนิวซีแลนด์เท่านั้น ก็พอที่จะกระทำได้ (แม้
กระนั้นในปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ซึ่งเป็นปีที่นายปรีดี
ร่างเค้าโครงเสนอนั้น ประเทศเหล่านี้ ก็ยังมี
การประกันสังคมไม่เท่าที่นายปรีดีให้สัญญาไว้
กับประชาชน) การสร้างมโนภาพให้คนเห็นว่า
จะได้รับความสมบูรณ์พูนสุข แต่รัฐบาลไม่อาจ
ตอบสนองความต้องการได้นั้น เป็นการก่อให้เกิด
เกิด frustration ในหมู่ประชาชน และ
จะนำไปสู่ความยุ่งยากภายหลังรัฐสวัสดิการ
(welfare state) ตามความต้องการของผู้ร่าง
เค้าโครงฯ นั้น เมื่อพิจารณาในแง่ของการ
พัฒนาการเมืองแล้ว จัดได้ว่าจะต้องอยู่ในขั้น
สูง คือประเทศ ๆ หนึ่งจะต้องผ่านการพัฒนา
การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในขั้นต่ำกว่านั้น
มาแล้ว ประเทศไทยในปี ๒๔๗๖ นั้นเพิ่งจะ
เป็นประชาธิปไตยกัน ประชาชนตามชนบท
บางแห่งเข้าใจว่า รัฐธรรมนูญคือลูกพระ
ยาพหลฯ ดังนั้นคณะผู้ก่อการก็ยังไม่เป็นปีกแผ่น
พรรคการเมืองไม่มี รายได้ประชาชาติต่ำ คน
รู้หนังสือน้อย การคมนาคม การชลประทาน
และการไฟฟ้ายังไม่เจริญ เมื่อ *infrastructure*
ของประเทศในขั้นปฐมนี้ยังไม่มีพอเพียง แต่
รัฐบาลจะต้องมาจัดให้ทุกคนมีงานทำ มีการ
ประกันสังคม ซึ่งเป็นเรื่องของประเทศที่เขา
พัฒนาแล้วอีก จะไม่ยุ่งกันใหญ่หรือ ในสมัย
นี้ประเทศหนึ่ง ๆ ต้องการเป็นสังคมนิยมได้ ไม่

ใช้สักแต่ว่านิยมชมชอบในลัทธินั้น ด้วยเห็นว่า
จะเป็นหนทางลัดนำประเทศไปสู่ความเจริญรุ่ง
เรือง แล้วประกาศใช้โครงการต่าง ๆ ตามแบบ
สังคมนิยม โดยไม่ได้คิดว่าระบบสังคมนิยมนั้น
เรียกร้องอะไรจากรัฐบาล รัฐจะต้องมีบทบาท
มาก และกว้างขวางครอบคลุมวงกิจการ
เศรษฐกิจหมด เพราะรัฐจะเข้าทำทุกอย่างเสีย
เอง ตั้งแต่การขายปลีก ตลอดจนการทำนา
โดยการให้ชาวนาเป็นข้าราชการ ดังนั้น รัฐมี
ความสามารถในการจัดการ และมีกำลังคนใน
องค์การพอเพียงที่จะทำงานอันใหญ่หลวงนี้หรือ

การที่จะเป็นสังคมนิยมนั้น จะต้องสามารถ
เป็นได้ด้วย (can afford to be socialist)
การดำเนินนโยบายสังคมนิยมแบบเนวิน มีผล
อย่างไรนั้น ก็เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้ว การที่
นายปรีดี อ้างว่า ให้นำลัทธิหลายอย่างมา
ผสมผสาน และสร้างโครงการมาตามความเหมาะ
สมกับประเทศไทยนี้ ไม่ใช่ของใหม่หรือแปลก
เลย บรรดาผู้นำของประเทศด้อยพัฒนาที่ใช้
ระบบสังคมนิยมทุกประเทศต่างก็กล่าวกันว่าลัทธิ
สังคมนิยมของตนนั้น เป็นลัทธิที่ได้ประยุกต์แล้ว
เหมาะสมสภาพแวดล้อมของประเทศ นิสัยใจคอ
ของประชาชน ฯลฯ ดังที่โซการ์โนสร้าง *Guided
Democracy* ขึ้น และสถาปนาปฏิวัติพม่าก็มี *The
Burmese Way to Socialism* เป็นต้น
นายปรีดีหวังว่า ลัทธิสังคมนิยมจะเป็นหนทาง

ที่จะนำประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้ และคิดว่าเป็นหนทางเดียวเท่านั้น ฉะนั้นผู้ที่ จะต้องการใช้นโยบายแบบเสรีนิยม จึงกลายเป็นผู้ขัดขวางประโยชน์ของประชาชน กลายเป็นคนเห็นแก่ตัวไป ความคิดที่ว่าลัทธิเศรษฐกิจ ไคจะเป็นทางนำประเทศไปสู่ความเจริญได้นั้น เป็นข้อคิดที่ถูกตอด้วย หนทางที่จะพัฒนาประเทศนั้นไม่ได้มีอยู่หนทางเดียว แต่มีทางเลือก หลายอย่าง แต่ละประเทศย่อมเลือกทางไม่เหมือนกัน แม้แต่จีนคอมมิวนิสต์เองก็มีการปรับปรุง แก้ไขทฤษฎีของมาร์กซ์และเลนินเสียใหม่ นายปรีดีต้องการช่วยเหลือราษฎรไม่ให้ราษฎรอดอยาก โดยเชื่อว่าแนวความคิดตามเค้าโครงฯ ของตนจะนำประชาชนไปสู่ยุคพระศรีอารย์ และบุคคลอื่นก็ต้องการกระทำการเช่นนั้น เหมือนกัน แต่อาจมีวิธีการที่ต่างกับนายปรีดี ฉะนั้น กาวที่ จะสรุปว่า ไม่มีมีความปรารถนาดีต่อประชาชน เสียเลยนั้น น่าจะเป็นการแสดงว่า หากว่า เค้าโครงนี้เป็นนโยบายจริง ๆ แล้ว ใครก็ตาม ที่มีความเห็นขัดแย้งกับโครงการนี้ เห็นที่จะถูก คำหาว่าเป็นคนขายชาติ หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อ พรรครัฐบาล ดังที่คอมมิวนิสต์รัสเซียเรียกว่า เป็นพวก anti-party และคงจะถูกกำจัดไปในที่สุด เค้าโครงฯ และพรรครัฐบาลที่บริหารโครงการนี้คงจะกลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ใครจะละเลยมิได้ เป็นการเพาะคนให้บูชาอุดมการณ์ทางการเมืองแบบสังคมนิยม ด้วยมีข้อโฆษณาว่าทำเพื่อประโยชน์ของคนทุกคน

มีผู้กล่าวกันอยู่เสมอว่า นายปรีดีนั้น คิดก้าวหน้าไปไกลเกินไป ข้อนี้เป็นความจริงที่ไม่มีใครจะโต้แย้งได้ แต่นักศึกษา เค้าโครงการเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่า นายปรีดี เป็นนักวางแผนที่สายตาไม่ไกลนัก เพราะไม่ได้คำนึงถึงความสามารถที่รัฐบาลในสมัยนั้น จะนำโครงการไปปฏิบัติได้ ความคิดดี ๆ นั้นอาจเกิดขึ้นได้บ่อย ๆ แต่ความคิดในตัวของมันเองนั้น เป็นสินค้าที่ขายแก่ใคร ๆ ได้โดยไม่มีต้นทุน ส่วนการนำเอาความคิดนั้นไปปฏิบัติในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงนั้นต้องเสียทุนมาก ความคิดของนายปรีดีนั้น ใช่ว่าจะไม่ดีเสียหมด แต่ผู้เขียนเห็นว่าสาระสำคัญของเค้าโครงอยู่ในหมวดที่ ๔ ว่าด้วยแผนเศรษฐกิจแห่งชาติ ในเค้าร่าง พ.ร.บ. ว่าด้วยระเบียบการประกอบการเศรษฐกิจ และมีกระจัดกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ ของ เค้าโครงการเศรษฐกิจ โดยเฉพาะบทที่ ๒ ซึ่งมีอยู่ในที่ต่าง ๆ ของ เค้าโครงการเศรษฐกิจ ซึ่งมีความยาวเพียงหน้าเดียว แต่มี implications มากดังที่ได้สาธยายไว้แล้ว ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ แนวความคิดของนายปรีดี เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินนี้ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่เป็นสังคมเกษตร ปัญหาเรื่องการถือครองที่ดิน (land tenure) การที่มีเจ้าของที่ดินที่ไม่ได้ประกอบการเกษตรโดยตรง (absentee landlordism) และปัญหาเกี่ยวกับที่ดินอื่น ๆ นั้น เป็นสาเหตุให้ชาวนา

ขาด incentive ในการเพิ่มผลผลิต โดยการนำเอากรรมวิธีใหม่ ๆ และการชื้อป้อมมาช่วยในการผลิต จะต้องมีการแก้ไขปัญหามีอยู่ว่าเมื่อมีการปฏิรูปแล้ว ชาวนาจะได้เป็นเจ้าของที่นาโดยแท้จริงหรือไม่นั้น การที่รัฐบาลเป็นเจ้าของที่ดิน ย่อมจะทำให้ราษฎรผู้มีความรู้ดีกว่าเป็นเจ้าของที่ดินเองเช่นกัน เหมือนบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นมาก ๆ และเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ฉะนั้นราษฎรก็มักจะตั้งใจบำรุงที่ดินเหมือนหนึ่งว่าตนเป็นเจ้าของโดยแท้เหมือนกัน ข้อนี้ยังเป็นที่สงสัยอยู่ว่าการที่รัฐจะเข้าไปเป็นเจ้าของที่ดินแทนนายทุนเจ้าของที่ดินเดิมนั้น ชาวนาที่เป็น “ลูกจ้างรัฐบาล” หรือ “ข้าราชการ” จะมีกำลังใจในการทำงานสักแค่ไหน หรือจะเป็นแผน “เข้าชาม—เย็นชาม” ดังในกาลปัจจุบัน ความล้มเหลวของประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม นั้น อาจจะ ไม่ได้อยู่กับระบบในตัวของมันเอง แต่เป็นเพราะการดำเนินการตามแผนเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ซึ่งรัฐเป็นตัวประกอบการที่สำคัญนั้น เป็นไปได้ไม่สะดวกและล้มเหลวด้วยขาดผู้ชำนาญ ขาดนักบริหารที่จะมาทำให้เป้าหมายที่วางไว้ในแผนต่าง ๆ สำเร็จลุส่งไปด้วยดี ขาดผู้บริหารประเทศที่มีความตั้งใจดี มีสังจธรรมในการที่จะนำความสุขสมบูรณอย่างจริงจัง หากจะมีผู้แย้งว่าไทยเราไม่เคยลองปฏิบัติ ตาม เค้าโครงการเศรษฐกิจ ของนายปรีดี

เลย แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่าจะเกิดผลอย่างนั้น ขอให้ดูประสิทธิภาพของสหภาพพม่าในปัจจุบัน เป็นตัวอย่างเถิด จริงอยู่ประเทศไทยกับสหภาพพม่าในปัจจุบันแตกต่างกันหลายประการ แต่นโยบายสังคมนิยม นั้น ไม่ว่าผู้ใช้จะเป็นรัฐบาลของประเทศไหน มีสภาพแวดล้อมอย่างไร ย่อมมีสิ่งเหมือนกันอยู่ประการหนึ่งก็คือ ระบบสังคมนิยมที่นิยมกันอยู่ในหมู่ประเทศที่ด้อยพัฒนานั้น มีลักษณะเคร่งครัด ยิ่งเป็นแบบที่กระตือรือร้น ในทางนิยมลัทธิมาร์กชมากเท่าใดยิ่งมีความยืดหยุ่นน้อยลงไปเท่านั้น การพัฒนาได้แก่การหาทางเลือก (alternatives) หลาก ๆ อย่าง การจำกัดทางเลือก ย่อมไม่ได้ผลดีต่อการพัฒนาแต่อย่างใด

ผู้เขียนไม่มีข้อขัดแย้งกับคุณปรีชา อารยะ เกี่ยวด้วยความปรารถนาดีของ นายปรีดี พนมยงค์ หรือหลักการบางประการของ เค้าโครงการเศรษฐกิจ ซึ่งคุณปรีชา อารยะ ได้เสนอข้อคิดเห็นสนับสนุนไว้อย่างดี ความเห็นของนายปรีดีที่คุณปรีชา อารยะ นำมากล่าวซ้ำไว้ก็คือ เรื่องการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ เป็นรากฐานของการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการของระบบการเมือง-สังคม นั้น ผู้เขียนก็เห็นด้วยเป็นอย่างมาก ต่อปัญหาในปัจจุบันที่ว่า “ตราบไตที่บัจฉัยแห่งการผลิตส่วนใหญ่ ยังอยู่ในครอบครองของบุคคลส่วนน้อย

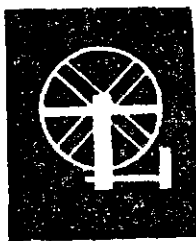
จะให้สิทธิแก่ประชาชนทั่วไปอย่างไร” นั่นก็เป็นปัญหาที่ต่อเนื่องกัน ปัญหาที่ว่า ทำอย่างไร จึงจะอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างทั่วหน้า ทำอย่างไร และ ทำอย่างไร ผู้เขียนขอสนับสนุนข้อสรุปของคุณปรีชา อารยะ อย่างจริงจัง ว่าการที่จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของนายปรีดานั้นไม่สำคัญเท่ากับความเชื่อมั่น ในความบริสุทธิ์ใจของเราที่จะคิดหาความเหมาะสมในการแก้ไข ปัญหา ที่บ้านเมืองของเราต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน แต่ผู้เขียนอยากขอกล่าวเพิ่มเติมสักเล็กน้อยว่าการวางแผนที่ดีหรือโครงการเศรษฐกิจที่จะใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ นั้น มิได้มีคุณลักษณะแต่เพียงความปรารถนาดี และตัวของแผน ซึ่งได้วาดไว้อย่างสวยงามน่านิยมนั้น หากอยู่ที่การนำหลักการของแผนนั้น ไปปฏิบัติ จะเป็นไปได้หรือไม่ ด้วยผู้เขียนเห็นว่าหากเค้าโครงการเศรษฐกิจของนายปรีดี จะถูกนำไปใช้ปฏิบัติจริง ๆ แล้ว ความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงย่อมเกิดขึ้นอย่างแน่นอนด้วยเหตุผลหลายประการ ดังได้กล่าวมาโดยละเอียดแล้ว คุณปรีชา อารยะ กล่าวไว้ว่า “นายปรีดีเสนอเค้าโครงการฯ นี้ก็ด้วยประสงค์จะให้มีการพิจารณาในหลักวิชาอะไรดีก็รับไว้ อะไรมีเหตุผลควรปฏิเสธก็เลิกไปได้ แล้วจึงค่อยมาคิดถึงรายละเอียดว่าจะทำ

กันอย่างไรต่อไป” ข้อนี้มีหลักฐานแน่นอนยืนยัน (โปรดอ่าน บันทึกการประชุมกรรมการนุการพิจารณาเค้าโครงการเศรษฐกิจ) ว่า นายปรีดี ต้องการให้คนอื่น เห็นดีเห็นงามไป ความคิดของตนหมดทุกส่วน เหตุผลต่าง ๆ ที่กรรมการผู้อื่นหยิบยกมาเสนอ เพื่อขอให้นายปรีดี modify เค้าโครงการเศรษฐกิจ บ้าง นายปรีดีก็ไม่ยอมรับเลย กลับยืนยันว่าความเห็นของตนถูกต้อง และเมื่อนายปรีดีได้จัดพิมพ์เค้าโครงการเศรษฐกิจ ของตนขึ้นมาเองแล้ว ยังได้เขียนคำอธิบายไว้ในบทแรกด้วยว่า ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับหลักการของตนเป็นผู้ที่ต้องการรักษาประโยชน์ส่วนตัวไว้ ซึ่งผิดกับข้อเท็จจริงมาก การที่นายปรีดี มี intellectual arrogance มากนี้ ทำให้เขาเป็นคนที่ dogmatic จนเกินไป และข้อขัดแย้งสำคัญระหว่างนายปรีดี กับบุคคลอื่น ๆ ก็อยู่ที่การที่นายปรีดีคิดว่า ความคิดของตนประเสริฐกว่าผู้อื่น และไม่ยอมรับฟังเหตุผลของผู้ใดเลยนั่นเอง

อนึ่ง ลัทธินิยมรักชาติและการวางแผนเศรษฐกิจของโซเวียตรัสเซีย ทำความประทับใจให้นายปรีดีมากเท่าใด ความเป็นจริงในระบบสังคมนิยมของโซเวียตรัสเซียย่อมมีผลกระทบกระเทือน ต่อความนึกคิดของบุคคลที่ยังไม่มีความเลื่อมใสในปรัชญาของระบบนั้นได้เช่นกัน ถ้าหากทุกคนรู้แน่แก่ใจว่า

นายปรัดต์เป็นพระศรีอารยลังมาโปรดสัตว์ หรือ
สามารถที่จะนำเอา เค้าโครงการเศรษฐกิจ
มาใช้ไว้ในลูกแก้ววิเศษ แล้วดูความเจริญ
รุ่งเรือง ซึ่งจะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับเสรีภาพของ
ประชาชนโดยทั่วไปด้วยได้อย่างชัดเจน ความ
ไม่แน่ใจในผลที่จะตามมากับการปฏิบัติตาม
โครงการนั้น ก็ย่อมจะมีน้อยลงเป็นธรรมดา
เราจะต้องไม่ลืมว่ามนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพล
ของสิ่งแวดล้อม และความรู้สึกไม่แน่นอน
จากการเปลี่ยนแปลงอย่างเด็ดขาด ฉะนั้นเรา
มักจะเปรียบเทียบกับสังคมอื่น ที่เคยมีการ
เปลี่ยนแปลงตามแนวทางที่ผู้เสนอให้สังคม
ที่เราอยู่กระทำตามเสียก่อน ไม่เช่นนั้นเราจะมิ
อะไรมาเป็นสิ่งเปรียบเทียบ การกระทำเช่นนั้น
มิใช่ที่จะเป็นการปฏิเสธความรับผิดชอบใน
การนำความเจริญมาให้แก่ประเทศชาติเสียเลย
ด้วยเหตุผลที่ว่ายากลำบากเท่านั้น แต่ด้วยมี
การพิจารณาเห็นว่า หนทางที่จะนำไปสู่ความ

เจริญนั้น หากมีอยู่แต่ทางเดียวไม่ การพัฒนา
หมายถึงการที่สังคมหนึ่ง ๆ มีทางเลือกมากขึ้น
ความเชื่อถือและค่านิยมของแต่ละคน ในมรรค
วิธีที่จะไปสู่ความเจริญนั้น มีอยู่มากมายจน
เกิดลัทธิหลายสาขา แต่มิใช่หมายความว่า
แนวทางของลัทธิหนึ่ง จะดีกว่าอีกลัทธิหนึ่ง
เสมอไป เว้นแต่ในความคิดของพวกมาร์กซิสต์
เท่านั้นที่ว่าหนทางของพวกตนจะต้องประเสริฐ
กว่าของผู้อื่น เพราะพวกมาร์กซิสต์นั้น ตั้ง
สมมติฐานไว้เสียแต่แรกเริ่มแล้วว่า ผู้ที่มี
ความเห็นไม่ตรงกับตนนั้น เป็นผู้ที่เห็นแก่ประ
โยชน์ส่วนตนมากกว่าอย่างอื่น ลัทธิมาร์กซิสต์
เคร่งครัดอยู่ในกรอบและกฎเกณฑ์มากเกินไป
กว่าที่จะยอมพิจารณาถึงข้อดีของระบบอื่น ท้าย
ที่สุดผู้ที่นิยมลัทธินี้จึงต้องตกเป็นทาสของลัทธิ
การเมือง ที่ตนยึดมั่นให้สูตรต่าง ๆ กำหนด
แนวความคิดของเขา มากกว่าที่จะใช้ความคิด
อันเป็นอิสระเสรีได้อย่างกว้างขวางเท่าที่ควร ๑

THE THAI SILK CO., LTD.

JAMES H.W. THOMPSON
Managing Director

Hand-woven Silks & Brocades

STOLLS, BLOUSES, SPORT SHIRTS, NECKTIES
CUMMERBUNDS AND THE LARGEST SELECTION
OF SILKS BY THE YARD IN BANGKOK

THE COMPANY THAT MADE THAI SILK WORLD FAMOUS
NEW PREMISES 9 SURAWONGSE ROAD

นักเขียนหนุ่ม

สตีเฟน สเปนเซอร์

© คัมภีร์. เอช. ออเดิน เลยกกล่าวไว้ว่า นักเขียนในอดีตเป็นปัจเจกชนเกินไป เยื่อหุ้มเกินไป โดดเดี่ยวเกินไป แต่เขากล่าวว่านักเขียนในปัจจุบันเป็นโสเภณี เป็นหนทางทั้งหมดที่ลงเอยอย่างราบเรียบ เป็นราชบัณฑิตสถาน เป็นองค์การทางวัฒนธรรม เป็นนิตยสารแบบฝักซ์โรยหน้า ซึ่งตัดสินเอาเองว่า เรื่องที่ตนต้องการตีพิมพ์ “ย่อมดีกว่า” เรื่องที่เคยตีพิมพ์มาก่อน ซึ่งที่จริงแล้ว ไม่ได้ดีไปกว่าก่อนเลย

ในสถานะปัจจุบัน บทกวีจะกล่าวได้อย่างหนักแน่นว่า อะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้องสำหรับนักเขียนหนุ่ม ไม่มีใครสามารถให้คำแนะนำได้เหมือนอย่างที่เคยทำมาในอดีต เช่นที่ว่า “จงหาคนอุปถัมภ์ที่ให้เสรีภาพในการทำงานที่ดีที่สุดของท่าน เพื่อหาชื่อเสียงของท่าน” หรือไม่ก็ทำนองว่า “จงสร้างผลงานของท่าน ความที่ชนะของชีวิตที่มีคุณค่าในทางความงาม ซึ่งจะนำผู้อ่านหลักออกมาจากสิ่งสามัญและสิ่งซ้ำซากของชีวิตสมัยใหม่ นำเอาความแข็งแกร่งมาจากชีวิตและอนาคตของเหตุการณ์ที่ท่านเคยค้าจุนอยู่” เดียวมันไม่ง่ายอย่างทีกล่าวเสียแล้ว ไม่ว่าข้าพเจ้าจะยอมรับที่ชนะที่หมดอาลัยตายอยากของยอร์ช อเวลล์ หรือไม่ก็ตาม ในบทความที่น่าสนใจของเขา เรื่อง *Inside the Whale* ซึ่งพาดพิงมาถึง เฮนรี มิลเลอร์ อเวลล์ได้กล่าวต่อบทกวีที่ข้าพเจ้าขอชมตงนี้ “จงยอมรับความจริงที่ว่า ท่านไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงภาวะการณ์ของโลกในปัจจุบันได้อีกต่อไปแล้ว จงสร้างคุณธรรมอันจำเป็นในการที่จะใช้ศิลปะของท่านขึ้นเทียบความใหญ่โตของปลาวาฬ แต่จงอย่าคัดค้าน อย่าขบถ จงยอมรับทุกสิ่งทุกอย่าง แล้วทำให้มันเป็นสิ่งแวดล้อมของชีวิตที่ดีที่สุด ในกระบวนการรู้สึกส่วนตัวและประสบการณ์ที่ยังคงจะเป็นไปได้สำหรับท่าน” ในนวนิยายของอเวลล์เรื่อง *1984* ได้แสดงให้เห็นการปฏิเสธว่า เหตุการณ์อันร้ายแรงของการเมืองยังไม่จริงสำหรับเขา เช่นเดียวกับเรื่อง *The Plague* ของอัลแบร์ กามู แต่นั่นก็ยังเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ที่จะมองดูสิ่งอันยิ่งใหญ่ที่สุดเกี่ยวกับเวลาที่เรากำลังมีชีวิตอยู่ และด้วยถ้อยคำอย่างธรรมดาสามัญ ถึงการที่จะขึ้นไปยืนเทียบกับด้านข้างของปลาวาฬ

ในขณะที่เดียวกัน คน ๆ หนึ่งสามารถที่จะกล่าวว่า สิ่งผิดพลาดยังคงเกิดขึ้นอีกมากมาย แต่สิ่งถูกยังมีอยู่น้อย จึงจำเป็นที่จะต้องยอมรับสถานการณ์ในการทำงานอย่างเป็นทางการ เช่นมีอาชีพครู หรือเข้าไปทำงานในองค์การทางวัฒนธรรม แต่ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องขายวิญญาณของท่าน โดยการขายวิญญาณนั้น ข้าพเจ้ามิได้หมายถึงการรักษาคู่แค้นต่างระหว่างผลงานที่คน ๆ หนึ่ง สร้างความพอใจให้แก่มาตรฐานของตัวเอง หรือสร้างความพอใจให้แก่มาตรฐานของคนอีกคนหนึ่ง เป็นของง่ายที่จะค้นพบว่ามาตรฐานทั้งสองประการนี้เป็นงานที่จะต้องค้นหาตลอดชีวิต โดยอุทิศตนเอง เพราะอาจจะแก้ปัญหาก็ข้าพเจ้ากล่าวไว้ ณ ที่นี้ได้

สตีเฟน สเปนเดอร์ ในวันเดินขบวนที่ซานเมือง กรุงปารีส พฤษภาคม ๑๙๖๘

สิ่งหนึ่งที่ประการอนที่ข้าพเจ้าสามารถกล่าวได้อีก ก็คือ คนหนุ่มควรวจะเป็นผู้เฝ้ามองคนหนุ่มด้วยกันเอง ในการเขียนงานสร้างสรรค์ ซึ่งข้าพเจ้ามีความรู้สึกเชิงวิพากษ์วิจารณ์อยู่บ้างนั้น กำลังมอบโอกาสอันยิ่งใหญ่แก่บรรดานักเขียนหนุ่ม นี้อาจไม่ได้เป็นไปแต่เพียงว่า ท่านทั้งหมดกำลังเป็นนักเขียน แต่เป็นเหตุผลที่ว่า ทำไมท่านจะต้องเอาใจใส่ต่องานเขียนแต่ละชิ้นของท่าน ความสนใจที่มอบให้แก่กันซึ่งกำลังมีชื่อเช่นเดียวกับท่าน ย่อมเป็นความสมดุลย์ที่จะถ่ายทอดให้แก่กันและกันได้ และเป็นเลือดที่คนหนุ่มท่านนั้นจะนำมาให้แก่กันหนุ่มด้วยกันเอง เพราะในบั้นปลายของชีวิต คนทุกคนย่อมหมกมุ่นอยู่กับเรื่องของตัวเองมากเกินไปที่จะมาเป็นฝ่ายอภิศให้อย่างมีมุกตลกจืด ผู้ไม่เคยได้รับการยกย่องสรรเสริญมาก่อนเลยในชีวิต จะเปรียบเทียบกับผู้เคยได้รับมา ก็เหมือนใครสักคนที่ส่งผลงานชิ้นแรกของตนไปให้เพื่อนที่รู้สึกว่ามันเป็นของใหม่และเป็นประสบการณ์อันน่าตื่นเต้นในชีวิตของเขา ได้อ่านคนเดียว

กระนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดทั้งหมดก็คือ ความรู้สึกที่เร่ดือต่ออาชีพการเป็นนักเขียนอย่างแท้จริง นักเขียนเป็นบุคคลซึ่งมีประสบการณ์ส่วนหนึ่งอยู่ที่ชีวิตแวดล้อมของเขา และอีกส่วนหนึ่งอยู่ที่ชีวิตของบรรดานักเขียนในอดีต ซึ่งมีผลงานเร่งเร้าให้เขาอยากเป็นนักเขียน ผลงานของเขาจะเชื่อมภาวะรู้สึกในอดีตกับความตื่นตัวของปัจจุบันให้เข้ากัน และจะสร้างสรรค์บางสิ่งบางอย่างที่เป็นของใหม่ขึ้นมาทั้งหมด และของใหม่เหล่านี้ก็เป็นถ้อยคำ ซึ่งนักเขียนใหญ่ๆ ในอดีตจะเขียนถึง ถ้าหากเขายังมีชีวิตอยู่ต่อมาจนถึงปัจจุบัน ถึงกระนั้น แม้มือของนักเขียนร่วมสมัยจะมีครบของนักเขียนในอดีต นักเขียนในปัจจุบันก็สามารถบรรลุมความประสงค์ในอาชีพของตนอันแผ่ขยายไปถึงอนาคตในชีวิตของผู้เอาใจใส่ได้ ทั้งนี้ยังเหลือปัญหาอยู่ที่เพียงการเชื่อมโยงให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน แต่ชีวิตของนักเขียนที่แท้จริงทั้งในอดีตและอนาคต จะเป็นสะพานเชื่อมต่อกับปัจจุบัน ปัญหาาร่วมสมัยประการนี้จึงอาจลดลงมาเข้าสัดส่วนที่แท้จริงได้ หมายความว่า แม้ท่านจะให้ความสำคัญต่อสถานการณ์ในปัจจุบันเช่นไร ท่านก็ต้องมองเห็นสิ่งนั้นเป็นแสงประทีปแห่งอดีตและอนาคตตลอดไป จงติดตามหน้าที่ของท่านคือไปเขียนให้ดีที่สุดเท่าที่ท่านสามารถจะเขียนออกมาได้ จงหาที่เขียนร่วมสมัยของท่าน จงเฝ้าดูสิ่งร่วมสมัยของท่านและพิจารณาชีวิตจากสำนักแห่งความคิดชั่วทางศิลป์ ซึ่งท่านจะต้องรับผิดชอบแต่ผู้เดียว

จากตอนหนึ่งของสุนทรภรณ์เรื่อง *To The Young Writer* ©

ธนาคารทหารไทย จำกัด

92-96 อาคาร 2 ราชดำเนิน พระนคร

โทร. 24675-79

สาขาราชประสงค์

74 ถนนราชดำริ พระนคร

โทร. 58980-81

สาขาท่าอากาศยาน

ในท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ

โทร. 70060 คัด 258-259

สาขาชลบุรี

775/11-13 ถนนแจ่งจันทน์ ชลบุรี

โทร. 2884

สาขาสัตหีบ

0851 ถนนบ้านนา อ. สัตหีบ ชลบุรี

โทร. 6128

สาขาสุมทรวราการ

772/40 ถนนศรีสมุทร ปากน้ำ สุมทรวราการ

โทร. 300

ทุนจดทะเบียนและชำระแล้ว 10,000,000 บาท

ทุนสำรอง 44,250,000 บาท

สินทรัพย์ทั้งหมด 788,000,000 บาท

ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ทุกประเภท

สุขุม นวพันธ์

กรรมการผู้จัดการ

วารสารสังคมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE: CHULALONGKORN UNIVERSITY

วารสารวิชาการ ทางรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และ
สังคมวิทยา ออกรายสามเดือน ในเดือนมกราคม เมษายน
กรกฎาคม และตุลาคม

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๓

Vol. VII No. IV October 1970

- ทัศนะการของวิชาจิตวิทยาสังคมสมัยปัจจุบัน	พล อ.ต. ทิพย์ นาดสุภา
- ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับสถานการณ์งานวิจัยในประเทศไทย	ธีรเวทย์ ประมวลรัฐการ
- <i>Theory Without Variables</i>	<i>Ralph Thomlinson</i>
- การใช้คณิตศาสตร์ในวิชาเศรษฐศาสตร์	สมคิด แก้วสนธิ
- ระบบความเลื่อมล้ำทางการเมือง :
การวิเคราะห์หลักทฤษฎีจรรยาวัตรนิยมในอดีตและปัจจุบัน	ประทุมพร เหล่าวานิช
- <i>Political Development :
Political Culture Approach</i>	<i>Likhit Dhiravekin</i>
- <i>Game Theory</i> และการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์	จัญญ สุภาพ
- แนวความคิดทางการบริหาร : อดีต ปัจจุบัน และแนวโน้ม	คิน ประจัญพัชญ์
- พังชันการบริโภคแบบมีการกระจายตัวค่าในประเทศไทย	อิสระ สุวรรณเขต
- <i>A Dynamic Model of Trade and Growth</i>	วีรพงษ์ รามางกูร
	<i>Warin Wonghanchao</i>

จำหน่ายปลีกเล่มละ ๘ บาท ที่แผนกตำรา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นิสิตนักศึกษาเล่มละ ๕ บาท จากอาจารย์ผู้แทนจำหน่ายในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
สมัครเป็นสมาชิกสำหรับปีที่ ๘ (๒๕๑๔) ค่าสมาชิก ๓๐ บาท โดยส่งเช็คไปรษณีย์
ได้ที่อาจารย์ กุลลดา เกษบุญชู ผู้จัดการวารสาร

จดหมายถึงบรรณาธิการ

บรรณาธิการยินดีรับจดหมายจากท่านผู้อ่านเสมอ และจะนำตีพิมพ์ถ้าเห็นว่ามีสาระ ในกรณีที่เจ้าของแสดงความคิดเห็นให้ลงพิมพ์ ก็จะไม่ลงพิมพ์ ผู้ที่ประสงค์จะใช้นามปากกาต้องแจ้งนามจริงให้บรรณาธิการทราบทุกครั้งไม่บรรณาธิการสัญญาว่าจะไม่เปิดเผยนามจริงของท่านให้คนอื่นทราบเป็นอันขาด จดหมายที่ใช้นามแฝงโดยไม่บอกนามจริง จะไม่ได้รับการพิจารณาต่อข้างใด ทั้งนี้บรรณาธิการต้องขออนุญาตคัดลอกข้อความลงบ้าง เพื่อส่งวนหน้ากระดาษ

ตราของคนหนุ่ม

ที่แรกที่ผมทราบว่าจะทำ “สังคมนาศาสตร์ปริทัศน์” ในหัวข้อ “คนหนุ่ม” นี้ ผมนึกในใจว่า “เอาอีกแล้ว เอาคนมาจับใส่กรงอีกแล้ว” เพราะผมไม่เห็นตัวกับการจำแนกความคิดเห็น ให้เป็นหมวดหมู่และตราไว้ว่าเป็นของกลุ่มนี้ นอกจากมีความเข้าใจกันจริงๆ ว่าจำแนกกันทำไม ผมกลัวว่าถ้าตราความผิดใด ว่าเป็นของคนหนุ่มสาวแล้ว จะทำให้อายุสูงเสียดด้วยเข้าใจว่าเป็นความคิดของคนละพวกกับคน ในขณะที่เดียวกันคนหนุ่มสาวก็อาจเสียดความคิดที่ถูกตราว่าเป็นของผู้ใหญ่ พอผมคิดดูมากกว่านั้น ก็เข้าใจว่าบางครั้งเราก็สามารถบอกได้ว่าคนแต่ละกลุ่ม ถ้ายังมีแนวโน้มทางความคิดเห็นอย่างไร ในกรณีที่มีความเข้าใจอย่างนั้น ผมจึงเห็นว่าถูกต้องที่จะเอาตรามาประทับสิ่งที่คนหนุ่มสาวกำลังคิดอยู่ ไม่จำเป็นจะต้องใหม่เสมอ และไม่จำเป็นจะต้องขัดกับความคิดของคนแก่แล้วด้วย

ไมตรี อิงภากรณ์
London, England

บทนำ

ขอชมว่าตอนนี้ “ปริทัศน์” ทำได้ดีขึ้น โอกาสดี ๆ หากคนเขียนเรื่องเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศดูบ้างเป็นไร “ปริทัศน์” น่าจะมีบทบาทด้านนี้มากขึ้น

เพราะผมออกจะวิตกเกี่ยวกับนโยบายด้านนของรัฐมนตรีคนปัจจุบัน นอกจากนั้นผมอยากเห็นข้อเขียนทำนอง “บทนำ” แบบบรรณาธิการคนก่อนอีก เพราะคุณจะมีเสียงหนักแน่นกว่าบทบรรณาธิการ และคุณจะเป็นเสียงของ “ปริทัศน์” อย่างแท้จริง ผมมองไม่เห็นข้อขัดข้องตรงไหน หากคุณจะทำยังมีภาษีเสียช้า เพราะคุณเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดความอ่านที่เป็นตัวของตัวเองไม่น้อย

อุทัย ดุลยเกษม
โรงเรียนการช่างตรีง

เค้าโครงการเศรษฐกิจ ของ นายปรีดี พนมยงค์

ปรีดีศน์ ฉบับที่แล้ว มีเรื่อง “เค้าโครงการเศรษฐกิจของนายปรีดี พนมยงค์” โดยปรีชา อารยะ และบทความวิจารณ์นโยบายต่างประเทศ เข้มข้นไม่น้อย ผมคิดว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งของ ปรีดีศน์ ที่กล้าหาญแสดงตัวออกมา ผมเองเป็นห่วง แต่ก็ถือว่าการแสดงความเห็นโดยบริสุทธิ์ใจนั้นสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น โดยเฉพาะความเห็นในระบอบสังคมนิยมประชาธิปไตย อย่างที่บรรณาธิการเคยกล่าวไว้ เรื่องของคุณปรีชาเกี่ยวกับนายปรีดีนั้น ยังมีทางให้กล่าวแย้งได้อีกมาก ผมหวังว่าบรรณาธิการคงจะหา

บทความอื่น ๆ ทำนองนี้มาลงอีก โดยเฉพาะสำหรับ
คนรุ่นใหม่แล้ว ผมคิดว่าเราเกิดมาในระยะหลังเหตุ
การณ์ จึงย่อมมีความเป็นกลางมากกว่า และไม่มีผล
ประโยชน์อยู่กับฝ่ายใดทั้งสิ้น

วิจิตร พานิชปัญญา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมุดปกขาว

เรื่อง “เค้าโครงการเศรษฐกิจ ของ นายปรีดี
พนมบังค์ โดย นายปรีชา อารยะนั้น ผมอยากให้คุณ
นำเอา สมุดปกขาว ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ
มาลงตีพิมพ์ไว้ด้วย เพื่อความเป็นธรรม

ผมเอง

ไปรษณียบัตรของคุณใช้นามแฝง และไม่บอกชื่อ
นามสกุลมาด้วย ที่ยู่ก็ไม่ยอมบอก ซึ่งผิดธรรมเนียม
ของ “สังคมศาสตร์ปริทัศน์” ที่ผมนำข้อความของ
คุณมาลงพิมพ์ ก็เพื่ออยากบอกให้ทราบว่า คราวต่อไป
ถ้าคุณจะมีข้อแนะนำที่หวังถึงมาทำนองนี้ ผมจะไม่
รับพิจารณา แม้ว่าข้อคิดเห็นของคุณจะมีประโยชน์ต่อ
ผู้อ่านคนอื่น ๆ ด้วยก็ตาม

บ.ก.

ทฤษฎีและการปฏิบัติ

โดยเหตุที่ว่าประเทศเราเวลานี้ กำลังประสบกับ
ปัญหาหลายประการ ซึ่งเป็นของธรรมดาสำหรับทุกๆ
ชาติในโลกที่ต่างประสบปัญหาเหมือนกันทั้งนั้น ดังนั้นคำ
ถามที่เราจะถามตัวเราเอง ก็คือวิธีใดที่จะทำให้เรา
เกิดความสุขและสามารถแก้ปัญหาที่เราเผชิญได้ คำ
ตอบที่ดีที่สุดต่อปัญหานี้ ก็ควรจะเป็นคำตอบที่ไม่ตาย
แต่ถ้าเราหาคำตอบนั้นได้ ปัญหาที่น่าสนใจอีกปัญหา
หนึ่งคือ เราจะปฏิบัติได้หรือไม่ การรู้ทฤษฎีกับ
การปฏิบัติมันเหมือนกันหรือไม่ บางที่เรารู้แต่ก็ปฏิบัติ
ไม่ได้ แต่ถ้าเรารู้ว่าเหตุผลและอำนาจจิตของเรา
ครอบครองทุกอย่าง มีอะไรบ้างที่จะเป็นไปได้ แต่

ในขณะที่เดียวกันก็ต้องระลึกว่า เราสามารถควบคุมตัว
เราเองได้ แต่เราควบคุมผู้อื่นไม่ได้ เราเองเป็น
ส่วนหนึ่งของความเปลี่ยนแปลงนี้ และตัวเราเองเท่า
นั้นที่จะเป็นผู้ทำเอง

จุฑาทิพย์ รัตนสินธุ์
Scripps College. California U.S.A.

การศึกษาประชาชน

ขณะนี้เรากำลังปรับปรุงการศึกษาตามประเพณี
ศึกษากันเป็นการใหญ่ ตั้งแต่โยนการศึกษาประชาชน
มาอยู่กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว มีผลดีดังนี้

๑) ได้รับเงินบำเหน็จบำนาญเพิ่มขึ้น ๒๕% ทั้ง
นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๘ เป็นต้นมา

๒) อำนาจในการย้ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพราะ
เพียงแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดเซ็นอนุมัติใช้ได้แล้ว

๓) สิทธิในการศึกษาต่อ เหมือนกระทรวง
ศึกษาธิการ คือให้ลาศึกษาได้จนอายุ ๔๕ ปี เดิมให้
เพียงอายุ ๓๕ ปี ทำให้สูญเสียสิทธิในการศึกษาต่อ

๔) ทำให้ครูมีเจ้านาย ๒ คน คือ ทั้งกระทรวง
ศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย

สำหรับผลเสียที่พบเห็นมีดังนี้

๑) ครูต้องทำงานทางด้านธุรการมากขึ้น ทำให้
ไม่อาจสอนเด็กได้อย่างเต็มที่ แต่เรื่องนี้ไม่ต้องเป็น
ห่วง เพราะมีคะแนนระหว่างปีค่าจุนอยู่ ดังคะแนน
ที่จะชี้ให้เห็นในระดับ ป. ต้นและ ป. ปลาย

๑.๑ ชั้น ป. ๑-๒ คะแนนระหว่างปี ๗๕๐
คะแนน ถ้าครูเขียนคะแนนดี เด็ก
นอนดีฟังที่บ้าน ไม่ต้องมาสอบไล่ ก็มี
สิทธิที่จะเลื่อนชั้นได้ ถ้าได้มากกว่า
๖๕๐ คะแนน

๑.๒ ชั้น ป. ๓-๔ คะแนนระหว่างปี ๔๐๐
คะแนนนี้ ก็เช่นกัน เด็กแทบไม่ต้อง
สอบก็ได้อยู่แล้ว

๑.๓ ชั้นปี ๕-๖ คะแนนระหว่างปี ๔๐๐
คะแนน นี้ต้องออกกำลังตอนสอบไล่
เพราะคะแนนระหว่างปีไม่ถึง ๕๐%
แต่ถ้าสอบไล่ทำอีก ประมาณ ๒๐๐
๒๕๐ คะแนนก็มีหวังสอบไล่ได้แล้ว

เรื่องคะแนนระหว่างปี สมัยบรรณาธิการเรียนหนังสือหรือสมัยที่ผมเรียนหนังสือ คะแนนแบบที่วันนี้ไม่มีสอบปลายปีจริงๆ เพียงครึ่งเดียว โกรธเก่งก็ได้ โกรธไม่เก่งก็สอบตก ไม่เหมือนเด็กสมัยนี้ ที่ได้แค่ชั้นแค่ความรู้ไม่ได้ ดังที่พี่ชายที่น่าสงสารว่า เด็กที่จบปี ๔ ไปเป็นเวลา ๓-๔ ปีจะอ่านหนังสือไม่ได้ นี่เพราะอะไรถ้าไม่เพราะเราสอนกันไม่ดี เมื่ออ่านไม่ออกก็ไม่แตก่างอะไรกับเด็กที่เพิ่งจะเริ่มเข้าโรงเรียนทำไต่เน็ก และถ้าต้องถดไม่ให้เป็นคะแนนระหว่างปีเด็กจะสอบตกมากกว่านี้ หรือถ้าไม่เชื่อลองทดลองดูได้

๒) ครูต้องถูกวิพากษ์วิจารณ์มากขึ้น เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจเพราะครูส่วนใหญ่มีฐานะยากจนซักรุ่นหนึ่งไม่ถึงหลังคุณหารแล้วก็ยังใช้หนี้ไม่หมด ยังถูกเจ้านายวิพากษ์วิจารณ์งานวันเกิด ขึ้นปีใหม่ ส่งท้ายปีเก่า ชื่อของขวัญให้เจ้านายอีก เรื่องนี้ใครเดือดร้อน เห็นจะไม่ค่อยพูดอะไรมาก เพราะเคยพูดจนปากเปื่อยปากแฉะแล้วแต่ไม่ได้ผล

๓) มีการวิ่งเต้นซื้อตำแหน่ง ใช้อำนาจรางวัลเป็นพระเจ้า ดังเช่น การเป็นครูใหญ่ มีการซื้อเก้าอี้กันในราคาแพงพอสมควร เมื่อเป็นเช่นนั้น สภาพทางด้านการศึกษาของไทยเราจึงไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร มีแต่ก้าวหลัง คือก้าวไปข้างหลังหรือวันจะถอยหลังเข้าคลองมากยิ่งขึ้น

เท่าที่เขียนนี้ก็เพียงจะได้ให้พวกที่ใช้ปัญญา ได้ทราบข้อเท็จจริงไว้บ้าง จะได้แก้ไขให้ตรงจุด แม้สังคมศาสตร์ปริทัศน์ จะมีหนังสือสำหรับครูโดยตรง แต่ก็เชื่อว่าคงมีคนที่มีจิตใจ และสนใจทางด้านการศึกษาอ่าน และถ้าได้ช่วยกันหาทางแก้ไข ก็จะเท่ากับช่วยสร้างบุคคล แต่ประเทศของเราได้อย่างมหาศาลทีเดียว

เฉลิม บัญญาหลัก
ถนนพระราม ๒ เมือง จ. ลพบุรี

จดหมายจากมิคาโก

ผมถึงอเมริกาเมื่อ ๔ วันมาแล้ว ทางมหาวิทยาลัยคุณเปลี่ยนแปลงไปมาก นอกจากมีตึกขึ้นใหม่ ๆ หลายแห่งแล้ว ยังมีตึกที่ถูกบอมบ์ (มีคนตายหนึ่งคนด้วย) เวลานี้ น.ส.พ. ของนักศึกษาอเมริกา ๒ ฉบับที่ กำลังเปิดฉากทำสงครามทงหน้า น.ส.พ. กันอีก เพราะอันหนึ่งเป็น radical อีกฉบับเป็น conservative ที่นิยมขบวนการใหม่ ๆ หลายอย่าง เช่น มีการแสดง tactics ของพวกคอมมิวนิสต์ด้วย และพวกนักศึกษาที่ชอบรุนแรงต่างได้พากันย้ายที่อยู่ ไปตั้งหลักอยู่ที่ถนนสายเดียวกันหมด หากมีอะไรน่าสนใจผมจะคุยมาอีก

ช.อ.ส
Chicago, U.S.A.

จดหมายจากอินเดีย

ผมมาถึงมหาวิทยาลัยอัลกัทแล้ว บรรณาธิการศึกษาค้นคว้า มีห้องสมุดใหญ่ที่สุดในเอเชีย บริเวณมหาวิทยาลัยสะอาด ร่มรื่น ต้นไม้มีมาก สีเขียว มีนกและวัวควายมาก ตัวเมืองเป็นแบบชนบท คนยากจนมากจนรู้สึกสลดใจ คนส่วนมากยังไร้การศึกษา กลิ่นเมืองเหม็น ตามถนนไม่สะอาด ความร่ำรวยในเมืองนี้อาจเป็นบาปทางใจแก่ผู้มีปัญญาละเอียดอ่อน ตอนที่นักศึกษากำลังประท้วงรัฐบาลอินเดียเรื่อง พ.ร.บ. เปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัย มุสลิมกับฮินดูยังพันกันอยู่ตลอดไปด้วยขบวชชา เมืองอินเดียมีอะไรแปลกมากที่เราไม่อาจหาอ่านได้จากหนังสือ เมืองอัลกัทอยู่ในแคว้นอุตตราประเทศ อยู่ที่นิวเดลีประมาณหนึ่งรถไฟ ๓ ชม. ตลาดหนังสือของอินเดียโดยเฉพาะที่เห็นมา ๒ เมือง คือ ที่นิวเดลีและที่อัลกัทใหญ่มาก มีเสรีในการซื้อขายหนังสือ หนังสือดี ๆ ทันสมัยของเบอเทิร์น วัลเชลมีวางขายเกลื่อน

โรน่าน อรุณรังษี
A.M.U Aligarh., India

สิ่งเลวร้ายในสังคมและทางเลือก

สิ่งเลวร้ายที่สุดในสังคมของเราเวลานี้ คือ การที่คนส่วนใหญ่ในประเทศขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตัว หลักฐานเรื่องนี้จะเห็นได้ง่ายดายในบุคคลทุกระดับ เราไม่มีนักการเมืองที่เป็นรัฐบุรุษที่แท้จริงเลยสักคน

รัฐบาลก็ดูเหมือนจะไม่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะแม้จะเป็นรัฐบาลที่ได้รับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แต่ก็ยังเป็นเรื่องตามตัวหนังสือที่ผู้มีอำนาจย่อมจะเขียนขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตัวเองไว้ให้มากที่สุด ใครจะปฏิเสธว่า ทุกวันนี้คนรวยพากันร่ำรวยยิ่งขึ้น ส่วนที่จนก็จนลงทุกที จำนวนคนจนเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ กระดูกสันหลังของชาติคือชาวนานั้นถูกร่อนเค็มที่แล้ว ข้าราชการ ส่วนใหญ่ทำงานพอให้ผ่านไประยะหนึ่ง ๆ และโดยมากยังประพฤติตัวเป็นนายประชาชนแทนที่จะเป็นผู้รับใช้

ทหาร แทนที่จะเป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคงของประเทศชาติ กลับกลายเป็นผู้ยึดอำนาจทางด้านบริหารอยู่โดยตลอด ทหารชั้นผู้ใหญ่พากันเป็นพ่อค้า การเกณฑ์ทหารแทนที่จะเป็นการคัดเลือกบุคคล เข้ารับใช้ประเทศชาติ กลับกลายเป็นการขูดรีดทรัพย์สินจากประชาชน งบประมาณทางทหารมีมากเกินไป แต่ทหารที่ถูกเกณฑ์กลับมีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้นจนขาดจรรยาภิไทยจำนวนมากพอที่จะเป็นผู้รับใช้ในบ้านนายทหารแทนที่จะไปฝึกฝนให้พร้อมที่จะป้องกันประเทศชาติ

ตำรวจบางส่วน นอกจากจะไม่เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์แล้ว ยังเป็นผู้ละเมิดกฎหมายเสียเอง ตำรวจของเราสามารถมากในการที่จะขบฉืดเล็ก ๆ น้อย ๆ จากผู้ประกอบการสัมมาชีพ เช่นคนขับรถแท็กซี่หรือรถบรรทุก หรือแม้ค้าหาบเร่ แต่ไม่มีใครสามารถในการปราบปรามโจรผู้ร้ายและมิถจลาช้พอน ๆ เสียขลุ่ทัว ตำรวจเป็นเสียเองในเรื่องเหล่านั้น เราปฏิเสธได้ไหม

หนังสือพิมพ์ ควรจะเป็นที่พึ่งของประชาชน แต่โดยมากกลายเป็นธุรกิจอย่างหนึ่ง ที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของคนเองไว้ก่อน มีหนังสือพิมพ์ของเราฉบับไหนบ้างที่มันโยนขายแน่นอน มีนักหนังสือพิมพ์สักกี่คนที่พอใจจะทำงานทางด้านที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชน แทนที่จะมุ่งไปทำงานทางด้านธุรกิจบันเทิง

โรงพยาบาล กลายเป็นโรงฆ่าสัตว์ ในความรู้สึกของคนจำนวนมาก

ครู ไม่มีความภูมิใจในอาชีพของตัวเอง

คนขับรถเมล์ คนกวาดถนน กรรมกรอื่น ๆ ถูกเหยียดเป็นคนชั้นต่ำจนแทบหมดโอกาสที่คนเหล่านั้นจะโง่หัวขึ้นมา แล้วคนพวกนั้นจะมีใจทำงานในหน้าที่ของตัวเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร

พ่อค้า ถ้าถือหลักว่า การแสวงหาผลกำไรให้ได้มากที่สุดเป็นจุดหมายปลายทาง โดยไม่คำนึงว่าวิถีทางจะสุจริตหรือไม่แล้ว พ่อค้าจะเป็นคนกลุ่มเดียวที่ทำงานในหน้าที่ของตัวเองได้ดีที่สุด ซึ่งเป็นผลร้ายที่สุดแก่ประเทศชาติด้วย เพราะพ่อค้าใหญ่ ๆ ของเราเวลานี้เป็นรากฐานสำคัญของการคอร์รัปชั่นในประเทศ ฯลฯ

ทางออกสำหรับในปัญหาของเราได้ ๒ ทาง คือ ปรับปรุง หรือ ทำลายแล้วสร้างขั้นใหม่

การปรับปรุง คือการพยายามรักษาเย็บขาดสภาพปัจจุบันให้ดีขึ้นมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถ้าคนหนุ่มรุ่นนี้ตั้งใจจะทำหน้าที่ของคนให้ดีที่สุด ไม่ประพฤติชั่วแม้จะมีคนชั่วอยู่ท่วมท้นก็ตาม พยายามทักท้วงหรือประท้วงเมื่อมีโอกาสเหมาะสม อาการของโรคในบ้านเราจะดีขึ้นบ้างเป็นแน่ การทำลายแล้วสร้างขั้นใหม่ เป็นอีกทางหนึ่งซึ่งเวลานี้มีคนเป็นจำนวนมากทำอยู่แล้ว คือทำชั่วให้มากที่สุดเท่าที่ตัวเองยังไม่ถูกทำลายให้พินาศ โกงให้บ่อยขึ้นเมื่อมีโอกาส ขูดขูดและส่งเสริมสิ่งที่เป็นความเลวร้ายทั้งหลายให้รุ่งเรืองเฟื่องฟู หรือไม่เช่นนั้นก็ออกไปถูบปูนในป่า

สำหรับผมเวลานี้ เลือกลง ทางแรก แม้จะมี ความหวังหรือเพียงใดก็ตาม ซึ่งเห็นว่าคนหนุ่มที่ตื่นตัวในเรื่องนี้เพิ่มจำนวนมากขึ้นจนถึงกับมีการประท้วงการคอร์ปชั่นขึ้นที่กรุงเทพฯ ได้ ก็ยังเป็น การเพิ่มแสงแห่งความหวังให้สว่างขึ้นบ้าง และที่ผมไม่เลือกทางหลัง ก็เพราะยังใจไม่แข็งพอที่จะเห็นการทำลายอันตราย เช่นนั้น และยังไม่แน่ใจในสิ่งที่จะสร้างขึ้นมาใหม่ว่าจะดีกว่าสภาพที่เป็นอยู่หรือไม่ อาจจะไม่ดีกว่า สภาพเวลานี้ก็ได้ ใครจะรู้

น.พ. วิชัย โชควิวัฒน์
โรงพยาบาลนครราชสีมา

หนุ่มเหนียวสาวสวย

นับตั้งแต่ผมติดตามการอ่าน ปรีทิสัน ผมเคยดื่มคำ กับสำนวน “กริดพิมาเป็นผ้าห่ม แล้วแจกให้คนจน” ของคุณวิทยากร วรรษนั้นคุณกำลังเข้ามารับตำแหน่ง บ.ก. ปรีทิสัน หนุ่มเหนียวสาวสวย ก็กำลังสพร่ง ผม ก็กำลังคอยด้วยใจกระวนกระวาย จะมีอะไรแปลก ๆ เกิดขึ้นอีกไหม อะไรแปลก ๆ ที่เต็มไปด้วยบรรดา ทางสมอง ทางจิตใจและความกล้าหาญในการกระทำ แล้วผมก็อดที่จะนึกเปรียบเทียบว่า เมื่อไรประเทศไทยจะมีโอกาสชื่นชมกับภาพดังนี้ แต่ความอึดและความตั้งใจในการอ่านหนังสือเกือบจะหมดสิ้นไป การแตกแขนงใหม่ก็เพียงแต่ทิ้งร่องรอยให้เห็นบาง ๆ ว่า มันจะแตกต่อไปได้อย่างไรในเมืองไทย เพียงแต่เปลี่ยน Absolute จากลักษณะหนึ่ง ไปสู่อีกลักษณะหนึ่งและบุคคลเช่น “โจโฉ” นายกตอดกาด ยังไม่ตายแบบศูนย์ไปเลยจากเมืองไทย ผมอยากจะปลงแต่ก็ปลงไม่ได้ มีแต่อดตายพุ่งขึ้นมา แทนทุกที อย่างนี้ผมหันไปอ่านกำลังภายในต่อไปจะดีกว่า

บังเอิญมาขอ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับใหม่ พร้อมกับไปสำรวจความเห็นของคุณนั่นแหละ ทำให้ผมผวา และตั้งใจที่จะอ่านให้มันจริงจังขึ้น อย่างน้อยก็ขออย่าให้มีเหตุการณ์อุปตันซาร์วอบ ที่จะทำให้ผมต้องหันไปหาเปลือกกระพ้ออีกเลย

สมบูรณ์ ตันติโรจนรัตน์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ควั่นไหม

ผมเป็นนักเขียนไทยคนหนึ่งที่มาศึกษาต่อใน สหรัฐอเมริกา และปัจจุบันเรียนอยู่ที่ Oklahoma City University แผนกรัฐศาสตร์

ผมไม่ทราบวาทานสำนักพิมพ์มีควั่นไหม อยู่แถวนี้บ้างหรือเปล่า คือแถบเท็กซัส โอคลาโฮมา แคนซัส อาคันซอร์ ถ้าหากท่านยังไม่มี ผมยินดีที่จะเป็นควั่นไหมให้ก็ได้ ซึ่งผมพอจะรู้จำนวนตัวเลขของนักเขียนไทยแถบนี้พอสมควร และคิดว่าจะประมาณได้ว่ามีเท่าไร สำหรับเท็กซัสมีค่อนข้างมากหน่อย ที่ดัลลาส และฟอร์ตเวอริก มีประมาณ ๕๐๐ - ๖๐๐ คน นอกนั้นก็กระจัดกระจายอยู่ตามเมืองต่าง ๆ อีก เช่น ฮุสตัน แชนแอนโตนิโอ เอลปาโซ วิชิต้าฟอล รวมแล้วคงไม่เกิน ๓๐๐ คน สำหรับโอคลาโฮมาในเมืองที่ผมอยู่มีประมาณ ๒๐ คน ที่สคิลวอเตอร์ ประมาณ ๑๐๐ คน (ส่วนมากนักเขียนทุน) สำหรับอาคันซอร์ ก็มีที่ลิตเติลรอก ไม่เกิน ๒๐ คนแน่

วานิช พลุวังกาญจน์
Oklahoma City University, U.S.A

ศึกษิตสยาม
จัดพิมพ์

เทวศวันออก - ตะวันตก	ม.จ. สิบพันพารเสนอ โสณกุล	๓๘ บาท
พิมพ์ความหลัง	เสฐียรโกเศศ เล่ม ๑ - ๒ - ๓ เล่มละ	๔๕ บาท
รวมปาฐกถาศิลป์	นายคิเวก ชัยนาม	๓๒ บาท
กวีนิพนธ์ พิมพ์ครั้งที่ ๒	อังการ กัลยาณพงศ์	๓๘ บาท
ตำนานละครกิจ	อังการ กัลยาณพงศ์	๓๒ บาท
ท้ายจากปริทัศน์	ส. ศิวรักษ์	๔๕ บาท
โหม่อสาน	รัตนาแปลจาก <i>Silk Project</i>	๓๒ บาท
พ่ายกัน	ลาว คำหอม	๓๒ บาท
ตำนาน	ระวี ภาวิไลแปลจาก ปรักษานิพนธ์ของรพินทรนาถกูร	๒๒ บาท
ปรัชญาชีวิต	ระวี ภาวิไล แปลจากงานของกาติล ยิบราน	๑๘ บาท
<i>Aspects of Rices Farming in Siam</i>	ม.จ. สิทธิพร กฤดากร	๔๕ บาท
<i>Dharma Flavours</i>	ภิกษุขันตีปาโล	๑๕ บาท

ค้นคว้าครั้งใหม่มีออก ๑๐ ๕

ศึกษิตสยาม ๑๘๓๕ ถนนพระราม ๔ วงเวียนสามย่าน
กรุงเทพฯ ๕ โทร. ๕๑๖๓๐

สถาบัน ALT (ศูนย์สอน TOEFL)

ขอแสดงความยินดีต่อ *บัณฑิตใหม่* ทุกท่านและขอเสนอว่า ถ้าท่าน

“จะไปเรียนอเมริกา เชิญมาปรึกษาที่ ALT”

“จะสอบ TOEFL ได้ดี ต้องมาที่ ALT”

เพราะสถาบัน ALT มีศิษย์เก่าได้ศึกษาต่อมหาวิทยาลัย

USA กว่าพันคนแล้ว

รุ่นใหม่เริ่มเรียน ๕ กันยายน นี้

(ผู้สมัครก่อนจะได้รับสิทธิพิเศษหลายประการ)

ติดต่อขอระเบียบการและสมัครด่วน ที่

สถาบัน ALT ในบริเวณ ร.ร. กาญจนเทพ ใกล้วงเวียนเจริญผล โทร. ๕๖๖๖๒ ๑๖-๑๕ น.

(มีบริการแนะนำการศึกษา ณ USA ฟรี)

วิจารณ์หนังสือ

ชวานาไทย

“สังคมศาสตร์ปริทัศน์” ฉบับพิเศษ
๑๐๐ หน้า ๑๐ บาท

สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับจัดพิมพ์เป็นฉบับพิเศษ เรียกว่า “ฉบับชวานาไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมอบรายได้จากการจำหน่ายทั้งหมด (เฉพาะครั้งนี้ไม่แจกให้สมาชิกและไม่หักค่าใช้จ่าย) ให้แก่มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย เพื่อใช้จ่ายในโครงการอบรมชวานาซึ่งมูลนิธิฯ กำลังดำเนินอยู่ นับว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดี และควรจะได้รับชมเชยอย่างยิ่ง

เมื่อพิจารณาลักษณะรูปเล่มและเนื้อหาของฉบับชวานาแล้ว ทำให้เชื่อว่าคณะผู้จัดทำมีวัตถุประสงค์อย่างอื่น นอกจากจะจัดจำหน่ายเพื่อหารายได้สมทบทุนแต่เพียงอย่างเดียว มิฉะนั้นคงจะรวบรวมบทความต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวกับชวานาซึ่งบางทีอาจจะขายได้มากกว่าฉบับชวานาค้วยซ้ำไป ดังนั้นวัตถุประสงค์อีกอันหนึ่งซึ่งอาจจะสำคัญกว่าในการจัดการรายได้ก็คือการรวบรวมบทความต่างๆ ที่เกี่ยวกับชวานา ทั้งในด้านความ

เป็นอยู่ ความคิดเห็น ปัญหาที่กำลังประสบและทางแก้ไข เพื่อจะให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ และปัญหาที่ชวานากำลังประสบอยู่ เพื่อจะได้ช่วยให้เกิดความคิดในการแก้ไข้ปัญหา และปรับปรุงความเป็นอยู่ของชวานาให้ดีขึ้น เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์อันหลัง อาจจะต้องคำถามว่า บทความต่างๆ ที่รวบรวมไว้ในฉบับนี้เพียงพอหรือยังที่จะให้ผู้อ่านเห็นสภาพที่แท้จริงของชวานาและเข้าใจชวานาดีขึ้น

บทความที่รวบรวมไว้มีทั้งหมด ๑๓ เรื่อง ว่าด้วยค่าปริเมียมข้าวเสีย ๔ เรื่อง ว่าด้วยเรื่องสินเชื่อการเกษตร ๒ เรื่อง และที่เหลือว่าด้วยเรื่องตลาดข้าว การปฏิรูปที่ดิน บทบาทของการสหกรณ์เกี่ยวกับอนาคตของชวานาในเมื่อสภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมเปลี่ยนแปลง บทบาทของ ม.จ. สิทธิพร กฤดากร คอปัญหาการกสิกรรม นโยบายที่เกี่ยวกับชวานาของพรรคการเมืองต่าง ๆ บทสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชวานา และการดำเนินงานของมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย กล่าวโดยย่อก็มี

เรื่องเกี่ยวกับนโยบายด้านราคาข้าวเสีย ๔ เรื่อง เกี่ยวกับสินเชื่อการเกษตร ๒ เรื่อง และเกี่ยวกับความคิดเห็นของชาวนาหนึ่งเรื่อง ส่วนที่เหลือเป็นบทความทั่วไปเกี่ยวกับบทบาทของสถาบัน (สหกรณ์, มุลินี) และตัวบุคคลที่มีต่อชาวนาดังนั้นเมื่อดูกว้าง ๆ จึงเห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายเกี่ยวกับราคา ที่ดิน และสินเชื่อ

บทความที่เกี่ยวกับค่าพรีเมียมเรื่องแรกเป็นบทความของ ม.จ. สิทธิพร กฤดากร ซึ่งทรงแสดงข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนคำกล่าวของรองปลัดกระทรวงเศรษฐการ ที่ว่าค่าพรีเมียมจะเลิกก็ต่อเมื่อราคาข้าวในตลาดโลกอยู่ในระดับเดียวกับต้นทุนส่งออกของเรา ซึ่ง ม.จ. สิทธิพรทรงอ้างถึงตัวเลขต่าง ๆ เท่าที่มีอยู่ เพื่อแสดงให้เห็นว่าขณะนี้ต้นทุนส่งออกของเราเท่ากับ (หรือต่ำกว่า) ราคาข้าวในตลาดโลกแล้ว (ดังนั้นก็ควรจะเลิกค่าพรีเมียมได้แล้ว) บทความอีกอันหนึ่งโดยนายวารินทร์ วงศ์หาญเขาว์ ซึ่งสรุปได้ว่า การที่เปลี่ยนแปลงอัตราค่าพรีเมียมจะทำให้รายได้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงไปต่างกันแล้วแต่จะเปลี่ยนค่าพรีเมียมของข้าวสารชนิดไหน เพราะข้าวสารแต่ละชนิดมีความยืดหยุ่นในการเสนอขาย (เมื่อราคาเปลี่ยน) ไม่เท่ากัน ส่วนบทความอื่น ๆ ในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับที่ดินก็ที่ดินเชื่อก็ดี ก็เป็นความคิดเห็นทำนองเดียวกันกับความคิดเห็นอื่น ๆ ที่ผู้อ่านเคยทราบมาแล้ว ใน

เรื่องบทบาทของสหกรณ์นั้นก็พอจะจับใจความได้ว่า ถึงแม้สหกรณ์จะล้มลุกคลุกคลานมาตลอดเวลา ๕๐ ปี แต่ก็มิมีบทบาทพอสมควร โดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวกับการระดมทุนภายในประเทศ โดยพิจารณาจากกำไรและทุนสำรองของสหกรณ์ทั้งหมด ส่วนบทบาทของ ม.จ. สิทธิพร ต่อปัญหาการกสิกรรมนั้นก็เป็นการขยายความจากคำแนะนำของนาย เฮอแมน เฮคซเฟลท์ ที่เขียนไว้ในเรื่อง *Some Aspects of Rice Farming in Siam* ปัญหาในการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรโดยธนาคารพาณิชย์ ถึงแม้ว่าจะเป็นปัญหาทั่วไป ไปซึ่งมีการยอมรับกันแล้ว แต่เมื่อได้อ่านปัญหาที่กำลังประสบโดยธนาคารพาณิชย์ ซึ่งให้บริการด้านนี้อยู่ยอมทำให้ปัญหาต่าง ๆ มีน้ำหนักยิ่งขึ้น อาจจะเป็นแนวทางให้ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ ที่กำลังริเริ่มจะให้สินเชื่อแก่เกษตรกรได้ตระหนักไว้ สำหรับเรื่องการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชาวนาก็เป็นเรื่องน่าสนใจ เพราะแสดงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐที่กำลังดำเนินการอยู่ ถึงแม้ว่าจะสัมภาษณ์จากผู้แทนกลุ่มชาวนาภาคละหนึ่งคนก็ตาม

เมื่อพิจารณาจากบทความทั้งหมดแล้วจึงเห็นได้ว่า เน้นไปในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับราคา ที่ดิน และสินเชื่อ ก็พอจะตอบคำถามข้างต้นได้ว่า บทความต่าง ๆ ที่มีอยู่ ไม่พอที่จะให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพแท้จริงของชาวนาหรือไม่ ทั้งในเรื่องชีวิต

ความเป็นอยู่ ทักษะคติ ปัญหาที่กำลังประสบ และอุปสรรคในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เรายังไม่ทราบถึงความ เป็นอยู่ รายได้ ความเห็น และทัศนคติค่านิยม ความต้องการของชาวนา ปัญหา โจทย์ราย ปัญหาหนี้สิน ปัญหาการตลาด ฯลฯ ซึ่งเป็นปัญหาที่ชาวนาประสบอยู่จริง ๆ หาใช่ปัญหาที่คนในเมืองคาดคิดไม่ การดำเนินนโยบายต่าง ๆ ในปัจจุบัน ฝ่ายผู้รับผิดชอบมักจะทึกทักเอาว่าชาวนาต้องการอย่างไรในขณะนี้ ดังนั้นใครที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเรื่องอะไร และมีเสียงดังมากกว่า ก็มักจะประสบความสำเร็จในการนำเรื่องนั้น ๆ ไปหยิบยื่นให้ชาวนาก่อน (ส่วนจะได้ผลแค่ไหนไม่ต้องคำนึง) ส่วนเรื่องอื่น ๆ ที่ยังไม่ประสบความสำเร็จก็ต้องพยายามประคอง เพื่อให้มีน้ำหนักรวมมากขึ้น ซึ่งบางคราวก็อาจจะมีผลประโยชน์ของตัวเอง หรือหน่วยงานเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นเมื่อพิจารณาเฉพาะเนื้อหาที่มีอยู่ใน “ฉบับชาวนาไทย” แล้วจึงเห็นว่าไม่ช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับชาวนาดีขึ้น แต่ก็ยอมรับว่าการหาเรื่องต่าง ๆ จากคนที่รู้เรื่องเกี่ยวกับชาวนาดีนั้นก็เป็นเรื่องทำได้ไม่ยากเช่นกัน ภายใต้อัจฉริยะที่ดั่งกล่าว จึงเห็นว่าเป็นการริเริ่มที่ดีที่ทำให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของปัญหามากขึ้น ซึ่งถ้าพิจารณาจากแง่ที่สังคมศาสตร์ปริทัศน์ และผู้ร่วมจัดทำ ควรจะได้รับความชมเชยเป็นอย่างยิ่ง

จุดมุ่งหมายสุดท้ายของ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ “ฉบับชาวนาไทย” และของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับชาวนาก็คือ ต้องการปรับปรุงความเป็นอยู่ของชาวนาให้ดีขึ้น จะทำได้แค่ไหนขึ้นอยู่กับหลักสำคัญสามประการ ประการแรกเราต้องทราบว่าปัญหาของชาวนาคืออะไร ชาวนาต้องการอะไร มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอย่างไร ประการที่สอง เรามักจะมองปัญหาที่คนละที่ใครเสียงแรงกว่าก็ไต่บประมาณไปดำเนินการก่อน (จะได้ผลแค่ไหนไม่ต้องพูดถึง) และประการที่สาม มาตรการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเกี่ยวกับความต้องการของชาวนาคือ เราไม่ทราบว่าปัญหาคืออะไร เขาต้องการอะไร เลยทำให้ไม่มีแผนงานระยะยาว ว่าควรจะทำอะไรบ้างก่อนหลัง เท่าที่ทำได้ก็คือ สั้นบีที่หนึ่งก็สำรวจความต้องการของชาวนาที่หนึ่ง แล้วก็ทำอยู่ได้ทุกปี และก็ยังไม่ตรงกับที่เขาต้องการอยู่ดี ในเรื่องมองปัญหาคนละที่ก็ยอมประจักษ์อยู่แล้ว แก่ปัญหาเรื่องน้ำที่หนึ่ง เรื่องสินเชื่อกที่หนึ่ง เรื่องปุ๋ยที่หนึ่ง ซึ่งการแก้ปัญหาที่ละอย่างไม่มีทางที่จะสำเร็จในการที่จะเพิ่มรายได้หรือปรับปรุงความเป็นอยู่เว้นแต่เราจะพิจารณาไปพร้อม ๆ กัน เพราะการมีน้ำแต่ไม่มีปุ๋ยอื่น ๆ ก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร หรือใส่ปุ๋ยเฉย ๆ แต่ปุ๋ยจัดการผลิตอื่น ๆ

ไม่พร้อมก็ไม่เกิดผล จ่ายแต่เงินก้อนเดียว เรื่องอื่นไม่พร้อม ก็จะได้อย่างเดียวคือไปกู้เงิน เขามาใช้หนี้รายแรกเมื่อครบกำหนดเวลาชำระ เงิน ดังนั้นเราต้องพิจารณาดังแนวทางการปรับปรุงต่าง ๆ พร้อมกัน โดยพิจารณารวมถึงการ ตลาดด้วย ส่วนเรื่องการประชุมงานนั้นนับวัน แต่จะมีปัญหามากขึ้นทุกวัน เพราะหน่วยงาน ที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือชาวนานั้นมีอยู่แทบทุก กระทรวง การประชุมงานเกี่ยวกับแผนงานที่จะทำและเกี่ยวกับการดำเนินงาน และการประเมินผลจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้ายังถือว่า “ช่วยกันหลาย ๆ ฝ่ายจะช่วยกันได้มากยิ่งขึ้น” จะไม่มีทางประสบความสำเร็จได้ มีแต่สูญเสียทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเท่านั้น ปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่รีบดำเนินการเสียก็ยังมีมองไม่เห็นว่าจะปรับปรุงความเป็นอยู่ของชาวนาได้อย่างไร

โสภิต ทองปาน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Vietnamese in Thailand: A Historical Perspective by Peter A. Poole, Cornell University Press, Ithaca, N.Y. 1970, 180 pp. \$ 8.00

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย คอร์เนล สหรัฐอเมริกา มีชื่อเสียงไม่น้อยในการคัดเลือกพิมพ์ หนังสือทางวิชาการเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ว่ากันว่าหนังสือแต่ละเล่มกว่าจะได้รับการพิมพ์ออกมา ก็ต้องผ่านการคัดเลือก ตรวจสอบ และวิจารณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิเสียก่อน จึงจะพิมพ์

ออกมาได้ อย่างไรก็ตามก็ไม่วายที่จะมีงานชนิดไม่ถึงขั้นหลุดออกมาเสมอ ๆ ดูเหมือนงานที่ไม่ถึงขั้นที่เคยพิมพ์มาหนหนึ่งคือ เรื่อง *Thailand and the Struggle for Southeast Asia 1965* โดย Donald E. Nuechterlein หนังสือเล่มนี้ถ้าจะไปอ่านเอกสารของสำนักข่าวสารอเมริกันหรือรัสเซีย ก็คงจะได้ความรู้เกี่ยวกับเมืองไทย กระทั่งนกระแท่นพอ ๆ กัน หากใช้เป็นผลงานทางวิชาการอย่างแท้จริงไม่ มาตราวนนี้สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยคอร์เนลได้ปล่อยงานประเภทเดียวกันนี้ออกมาอีก ถ้าจะว่าไป *The Vietnamese in Thailand* ก็เป็นหนังสือที่เขียนจากทัศนะของฝ่ายรัฐบาลอเมริกันนั่นเอง เขียนโดยอาจารย์มหาวิทยาลัย Howard แต่โดยที่ในอดีตเคยเป็นข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศอเมริกันมาก่อน ผู้เขียนจึงไม่สามารถสลัดทัศนะคติแนวนโยบายรัฐบาลอเมริกันออกไปได้ ถ้าผู้อ่านอยากจะรู้ว่าคนเวียดนามในไทย ซึ่งควรจะเป็นตัวเอกของหนังสือนั้นเขาอยู่กันอย่างไร เขาคิดเรื่องการเมือง และสงครามเวียดนามอย่างไร และคิดว่าอนาคตของเขาจะเป็นอย่างไร วัลรองได้ว่าหาอ่านจากหนังสือเล่มนี้ไม่ได้ เพราะหนังสือเล่มนี้เขียนจากเอกสารอ้างอิงทางราชการหรือไม่ก็จากบรรดาหนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ ผู้เขียนมิได้ใช้เอกสารภาษาไทยหรือภาษาเวียดนามแต่อย่างใด

ชื่อรองของหนังสือเล่มนี้ คือ *A Historical Perspective* ดังนั้นผู้เขียนจึงเริ่มต้นด้วยประวัติศาสตร์ว่าถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยและเวียดนามในอดีต ว่าถึงคนเวียดนามอพยพมาอยู่เมืองไทยครั้งแรกเมื่อไร ผู้เขียนเรียกคนเวียดนามกลุ่มแรกนี้ว่า “Old Vietnamese” อพยพมาแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีจำนวนประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน คนเวียดนามกลุ่มที่สองนี้อพยพมาไทยระหว่างและหลังสงครามโลกครั้งที่สอง มีจำนวน ๑๕,๐๐๐-๒๕,๐๐๐ คน ส่วนคนเวียดนามกลุ่มที่สามคือบรรดาลูกหลานของกลุ่มที่สอง ที่มาเกิดและเติบโตในเมืองไทยมีจำนวนประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน

สิ่งที่ผู้เขียนพยายามจะอธิบาย เห็นจะเป็นเรื่องปัญหาคนเวียดนามประเภทที่สอง และสาม ผู้เขียนลำดับเหตุการณ์ว่า คนเวียดนามพวกนี้มีความสัมพันธ์กับปัญหานโยบายต่างประเทศของไทยอย่างไร ผู้เขียนกล่าวว่าในระยะจากปลายสงครามโลกครั้งที่สอง จนกระทั่งถึงราวปี ๒๕๔๑ นั้น ประเทศไทยมีนโยบายที่เป็นมิตรต่อคนเวียดนามอพยพอย่างเต็มที่ รัฐบาลไทยในสมัยนั้นซึ่งอยู่ใต้การนำของพลเรือ รมีนายปรีดี พนมยงค์เป็นผู้นำ พยายามที่จะตั้งกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศในแหลมอินโดจีน คือระหว่าง ไทย ลาว เขมร เวียดนาม ทั้งนี้โดยมีไทยเป็นผู้นำ กลุ่มการเมืองระหว่างประเทศ

นี้มีชื่อว่า *The Southeast Asian League* เป็นกลุ่มที่มีลักษณะชาตินิยม แสวงหาเอกราชให้แก่บรรดาอาณานิคมทั้งหลาย คือ ลาว เขมร เวียดนาม ทำการต่อต้านประเทศจักรวรรดินิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝรั่งเศส ดังนั้นรัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ จึงต้องการความร่วมมือจากคนเวียดนาม รัฐบาลไทยอนุญาตให้เวียดนาม (เหนือ) เบ็ดเตล็ดกลางแกลงข่าวของเวียดนามที่ภายในประเทศไทย รัฐบาลไทยให้เงินกู้หนึ่งล้านบาทแก่คนเวียดนามผลัดถิ่น ผู้เขียนชี้ว่านโยบายนี้ไม่สำเร็จ เพราะนายปรีดี พนมยงค์ไม่เข้าใจแผนการณั้ครองโลกของคอมมิวนิสต์โฮจิมินห์ ทำให้ฝ่ายทหารไทยเป็นปฏิปักษ์และต่อต้าน ในที่สุดก็ล้มรัฐบาลปรีดี พนมยงค์ แล้วก็เลิกล้มแผนการณั้ร่วมมือระหว่างประเทศในแหลมอินโดจีนเสีย (หน้า ๔๔) ผู้เขียนดูเหมือนจะเสนอว่ารัฐบาลพลเรือมีสายตาดันไกลเกินไป ไม่เข้าใจแผนการณั้ร้ายของคอมมิวนิสต์ ไม่เข้าใจว่าอันตรายของประเทศไทยมาจากฝ่ายไหนแน่ ผู้เขียนดูเหมือนจะละเอียดไม่ยอมกล่าวถึงเหตุการณ์การเมืองระหว่างประเทศที่เข้ามามีอิทธิพลในการเมืองในประเทศไทย การเมืองระหว่างประเทศไทยนี้ก็คือ การที่ฝรั่งเศสและอเมริกาท่างก็เป็นปฏิปักษ์ต่อแผนการณั้ร่วมมือของชาติเล็ก ๆ ในอินโดจีน เพราะถ้าชาติเล็ก ๆ ร่วมมือกันสำเร็จ ชาตินาอานาจตะวันตกก็จะ

ต้องหลุดจากการมีอิทธิพลในแถบนี้ไป ฝรั่งเศส ซึ่งหวังจะกลับมาครองอาณานิคมใหม่อีกครั้งก็จะหมดหวัง ผู้เขียนก็เหมือนกับนักวางนโยบายของมหาอำนาจทั้งหลาย ที่เห็นว่าชาติเล็ก ๆ ไม่มีความรู้ที่จะปกครองและวางอนาคตของตนเอง ถ้าจะร่วมกันได้ก็ต้องได้รับความเห็นชอบของมหาอำนาจเสียก่อน ชาตินิคมหาอำนาจเท่านั้นที่รู้จักว่า ฉะนั้นจึงควรเข้ามาจัดการวางอนาคต และนโยบายให้ชาติเล็ก ๆ พุงค่าง ๆ ก็คือในโลกนี้มีแต่ฝ่ายพระเอกกับฝ่ายผู้ร้ายเท่านั้น ชาติเล็ก ๆ จะต้องเลือกเอาว่าจะเข้ากับฝ่ายพระเอกอเมริกัน ตะวันตก หรือจะเข้ากับฝ่ายผู้ร้ายคอมมิวนิสต์ จะอยู่กลาง ๆ เป็นตัวของตัวเองหาได้ไม่ (บทที่ ๔ และบทที่ ๖)

ในบทที่ ๕ และบทที่ ๘ ผู้เขียนกล่าวถึงความพยายามของรัฐบาลไทย และรัฐบาลเวียดนามเหนือ ที่จะส่งคนเวียดนามพลัดถิ่นกลับเวียดนาม ถึงกับตกลงเซ็นสัญญาที่กรุงย่างกุ้ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ทั้งนี้ โดยความช่วยเหลือจากคนกลาง (องค์การกาชาดสากล) ปรากฏว่า คนเวียดนามพลัดถิ่น ประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ต้องการกลับเวียดนามเหนือ อีก ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ต้องการอยู่เมืองไทยต่อไป และไม่มีใครเลยขอกลับไปเวียดนามใต้ (หน้า ๕๘) เรื่องนี้ทำให้โลกคอมมิวนิสต์ตกตลึง รัฐบาลเวียดนามใต้เองก็ขายหน้า กระอักกระอ่วน และดูท่าว่าจะไม่พอใจรัฐบาลไทยนัก การส่งคนเวียดนามกลับ

ดูเหมือนจะทำไปได้ด้วยดี ระหว่างปี ๒๕๐๓—๒๕๐๕ ส่งกลับไปได้ถึง ๓๕,๐๐๐ คน ซึ่งก็ควรเป็นเรื่องที่ดี ถ้าคนเวียดนามอยากกลับบ้านเขาก็ควรกลับได้ ถ้าอยากอยู่เมืองไทยก็ควรจะซื้อตรงซื้อฟังก์กฎเกณฑ์ของไทย แต่น่าเสียดายที่การส่งกลับต้องหยุดชะงักเพราะสงครามเวียดนามยกสองเริ่มขึ้นอีกในปลายปี ๒๕๐๗ อเมริกาเริ่มทิ้งระเบิดเวียดนามเหนือโดยใช้ฐานทัพอากาศจากไทย เวียดนามเหนือเลยปฏิเสธรับคนเวียดนามกลับ อ้างว่าไม่เป็นการปลดปล่อยต่อการโยกย้ายคนเวียดนามพลัดถิ่นโดยทางเรือทะเล เพราะอาจถูกอเมริกาทิ้งระเบิดตายกลางทาง รัฐบาลไทยกับเวียดนามเหนือก็กลายเป็นศัตรูกัน โดยปริยาย เพราะไทยตกลงเข้ากับอเมริกาในเรื่องสงครามเวียดนาม โชคร้ายคกเป็นของคนเวียดนามพลัดถิ่น จะกลับบ้านก็กลับไม่ได้ อยู่เมืองไทยก็ถูกเพ่งเล็งว่าก่อการร้าย ดูเหมือนจะไม่มีใครได้ประโยชน์จากสงครามนี้เลย

บทสุดท้ายผู้เขียนให้ยาหอมคนไทยว่าจะแก้ปัญหาเวียดนามพลัดถิ่นได้ เพราะคนไทยลั่นคนจีนมาได้ ดังนั้นก็น่าจะมีทางลั่นคนเวียดนามได้ด้วยเช่นกัน ผู้เขียนว่าคนเวียดนามที่จะเป็นอุปสรรคในการกลั่นนี้เห็นจะเป็นผู้ที่อพยพมาไม่ใช่ผู้ที่เกิดในเมืองไทย ผู้ที่อพยพมายังยึดมั่นในประเพณีของเวียดนาม ยังถือว่าเวียดนามเหนือเป็นบ้านของตน แต่ในขณะที่เดียวกันคนเวียดนามที่เกิดในไทยก็อาจจะเป็นประโยชน์แก่

แก่ฝ่ายเวียดนามเหนือได้ เพราะรู้ภาษาไทย รู้
ทางหนีทีไล่ในเมืองไทยดี ปัญหาที่ผู้เขียนไม่
พยายามอธิบายก็คือ ทำไมคนไทยจะต้องพยายาม
กลั่นแกล้งคนเวียดนามที่ไม่อยากถูกกลั่น ทำไมการ
แก้ปัญหาไม่เลือกทางที่คนเวียดนามเขาพอใจ
ถ้าเขาอยากกลับบ้าน ทำไมไม่หาหนทางกับรัฐ
บาลของเขาให้เขากลับบ้าน ถ้าเขาอยากอยู่
เมืองไทยนั้น คงไม่มีปัญหาในเรื่องที่สังคมไทย
จะไม่พยายามต้อนรับเขา ปัญหาที่ผู้เขียนละเลย
ไม่เสนอ เห็นจะเป็นเรื่องสงครามเวียดนามโดย
ส่วนรวม ว่าสงครามนี้จะจบลงหรือยึดเยื้ออย่าง
ไร และการจบลงหรือยึดเยื้อนี้จะมีผลกระทบ
กระเทือนต่อคนเวียดนามพลัดถิ่นอย่างไร ปัญหา
นี้น่าจะเป็นปัญหาสำคัญที่จะชี้ โชคชะตาของคน
เวียดนามพลัดถิ่นโดยตรง แต่ผู้เขียนละเลยหรือ
มองไม่เห็นปัญหาหัวใจไปอย่างน่าเสียดาย

สรุปแล้วหนังสือเล่มนี้ไม่มีอะไรใหม่ เป็น
แต่ประเภทลำดับเหตุการณ์ สัมกับชื่อรองว่า
A Historical Perspective ไม่มีการวิเคราะห์
ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาอย่างแท้จริง สิ่ง
ที่จะได้จากหนังสือนี้เห็นจะเป็นเพียงลำดับเหตุ
การณ์ ว่าอะไรเกิดก่อนเกิดหลังเท่านั้น และ
ลำดับเหตุการณ์ที่ว่านั้นก็เป็นที่คาดคิดจากเบื้อง
บนเลือกสรรคัดเลือก และไม่เสนอต่อผู้อ่านตาม
ความเห็นของผู้เขียน

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
มหาวิทยาลัยคอร์เนล

Anti - Memoirs

by André Malraux (Bantam Book)
524 pp. \$ 1.65

หนังสือเล่มนี้เป็นผลงานการเขียนอัตชีวประวัติ
วัตินักเขียนใหญ่ของฝรั่งเศสปัจจุบัน ที่มี
อิทธิพลความนึกคิดแผ่ไปไกลในด้านการปฏิวัติ
และการปฏิรูปสังคม ภายหลังสงครามโลกครั้งที่
๒ วรรณกรรมภาษาฝรั่งเศสมีนักเขียนชั้นนำอยู่
หลายคน เช่น ซาตร์ กามู และวัลเลอรวิ ใน
จำนวนนี้มีลโรซ์เป็นผู้มีชื่อเสียงไม่เป็นรองจาก
ใครรวมอยู่ด้วย เมื่อตีพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นมา
ก็ปรากฏว่าเป็นหนังสือที่ดังชูช่าอยู่ในหมู่นักเลง
หนังสือทั่วไป และได้รับการแปลถ่ายทอดไปอีก
ถึงสามภาษา รวมทั้งภาษาโครเอเชียและสโลโบ
เชอเบีย (ยกเว้นสยามพากซ์)

อาชีพที่ผู้เขียนมีประสบการณ์มาก จึงยากที่
จะเอาชีวิตทั้งหมดมาตีแผ่ โดยเรียงลำดับจากวัย
เด็กเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้ อย่างเป็นตอน ๆ
ลักษณะการเขียนจึงต่างจากบันทึกความจำทั่วไป
ทั้งไม่ใช่บันทึกความจำชนิดที่เป็นคำสารภาพ
อย่างของรูสโซ ลอร์ด วิลเชลที่เขียนอัตชีวประวัติ
ของตนด้วยภาพความคิดที่แหลมคม และมี
สรรพสารอย่างตรงไปตรงมา แต่ลโรซ์กับเขียน
แบบความทรงจำที่เริ่มเลือนลาง แต่บางครั้งก็
ลุกวูบวาบขึ้นมาเหมือนไฟที่ส่องแสงกระจ่าง
บางครั้งก็สลัว ๆ สลับกันไปแบบนี้ ทั้งมีลักษณะ
ถึงนิยายแบบ *Historical Romance* แต่ไม่

เป็นเชิงรูปนียบายโดยตรง อย่างเรื่อง *Remembrance of things Past* ของ Proust ผู้เขียนจึงตั้งชื่อหนังสือว่า *Anti-Memoirs* เพื่อให้ต่างไปจาก *Memoir* โดยทั่วไป

ใครที่อ่านหนังสือเล่มนี้อาจจะระลึกได้ว่าฝรั่งเศสเป็นชาติต่างจากอังกฤษในเรื่องปรัชญา นักเขียนของฝรั่งเศสจะต้องเป็นคนเก่งรอบรู้ ทั้งต้องเก่งในระดับโลกด้วย คือเป็นทั้งนักเขียนด้วย นียบาย นักวิจารณ์หนังสือ นักแต่งละคร นักวิจารณ์ละคร นักปรัชญา นักมานุษยศาสตร์ นักโบราณคดี นักผจญภัยต่อสู้ และบางทีก็เป็นพระเอกหนัง และพระเอกละครด้วยชีวิตของมัลโรซเป็นชีวิตแบบนี้ ที่คนฝรั่งเศสยกย่องคนอย่างนี้ ก็เพราะวงการวิจารณ์ของฝรั่งเศสนั้นแข็งแกร่งและวิจารณ์กันอย่างไม่ไว้หน้า (ต่างกับอเมริกาตรงที่ในอเมริกาทุกอย่างกลายเป็นการค้าขายไปหมด) ใครรอดมาได้ก็นับว่าเป็นยอดคน ส่วนของอังกฤษนั้นส่วนมากมักจะเก่งอยู่อย่างเดียว เช่น เบอนาร์ต ซอร์ และ เบอทรัน รัสเซล ซอร์เป็นนักแต่งละครและวิจารณ์ละครได้เก่ง แต่พอเขียนนียบายเข้า ซอร์ก็เป็นนักเขียนตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งที่ไม่มีใครสนใจอ่าน เพราะลีลาการเขียนของซอร์เป็นไปในรูปบทละครสนทนามากกว่าในรูปการเขียนนียบาย ในข้อนี้รัสเซลก็เช่นกัน พอพ้นจากการเขียนบทความทางปรัชญาแล้ว รัสเซลก็เกือบจะไม่มีชื่อเสียงสำคัญอะไรเลย

เหตุที่ชีวิตของมัลโรซเป็นชีวิตที่น่าสนใจ เพราะจะเกี่ยวโยงสัมพันธ์ไปถึงนักคิดการเมืองทั่วโลก ชีวิตของเขาเป็นชีวิตของการแสวงหา จนบางครั้งเขาซุดหัวใจออกมาเขียนไว้ว่า เขาไม่รู้ตัวเหมือนกันว่าจะหาไปเพื่อหาอะไร เช่น ออกสำรวจเมืองหลวงในประวัติศาสตร์ของพระนางซีบา ออกซุดค้นโบราณวัตถุ ชีวิตของเขาเหมือนน้ำป่าที่ไหลเชี่ยวผ่านไปทั่วทุกหัวระแหง เขาเล่าถึงคานธี เนห์รู สตาลินและเปเตง ไว้อย่างสนุก บางครั้งก็น่าระทึกใจ เพราะต้องเจอจาเรื่องราวสำคัญ ๆ หนังสือเล่มนี้จึงมีคุณค่าต่อผู้ใฝ่ใจทางเกิล็ดประวัติศาสตร์มาก เมื่อไปเมืองจีน มัลโรซก็ได้เล่าถึงการต่อสู้ระหว่างฝ่ายก๊กมินตั๋ง และฝ่ายคอมมิวนิสต์ไว้ละเอียดละออ ทั้งยังเคยเข้าร่วมขบวนการฉวนหนุ่ม เพื่อปลดแอกอินโดจีนฝรั่งเศสอีกด้วย เหตุการณ์ที่เขาเล่าไว้ตอนนี้น่าสนใจมาก เช่นเกี่ยวกับสงครามเวียดนามเบียดเบียนฟู เขาเขียนไว้ว่าอาวุธที่ฉวนหนือสระใช้ในการสงครามครั้งนี้ไม่ได้มาจากจีน แต่เป็นอาวุธของสหรัฐที่ส่งมาช่วยฝรั่งเศส แต่ถูกพวกฉวนหนือสระริบไว้ได้ ต่อมาเมื่อกลับจากเมืองฉวนไปฝรั่งเศส สงครามโลกก็ปะทุขึ้น มัลโรซอุทิศตนต่อต้านลัทธิฟาสซิสต์ และเป็นผู้จัดตั้งผู้บินนานาชาติของฝ่ายสาธารณรัฐเพื่อช่วยรบในสงครามสเปน ในระหว่างสงครามโลก เขาอาสาเป็นทหารในกองทัพฝรั่งเศส ถูกจับได้และถูกทารุณต่าง ๆ นานา เมื่อหนีได้ก็ถูกจับอีก

มัลโรซ์เป็นตัวละครกลสำคัญในการต่อต้านของพวกทำงานใต้ดิน ใครที่สนใจสาธารณรัฐใหม่ที่เคอร์โกลสถาปนาขึ้น น่าจะอ่านหนังสือเล่มนี้ เพราะต่อมามัลโรซ์ได้ร่วมขบวนการทางการเมืองกับเคอร์โกล ตลอดจนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ความใกล้ชิดระหว่างเขากับเคอร์โกลจึงมีอยู่ช้านมาก ในที่นี้ก็จะกล่าวไว้ด้วยว่า ถ้าเคอร์โกลเป็นซีซาร์ มัลโรซ์ก็ต้องเป็นนักประวัติศาสตร์ชื่อฮีโรโดตัส ผู้ทำให้ภาพเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ของโรมยุคนี้กระจ่างชัดขึ้น

ลีลาการเขียนหนังสือเล่มนี้กวนอนุอยู่บ้าง แต่ไม่มีอะไรสับสน ผู้เขียนเขียนอย่างศิลปินที่รู้จักเลือกแสงและสีมาผสมกันเพื่อให้กลมกลืนในผลงานของตน ทั้งภาษาที่ใช้ก่อให้เกิดอรรถรสที่ฝรั่งเรียกว่า Mellow คือนุ่มนวลกึ่งกวีนิพนธ์ ในบางครั้ง มีอารมณ์เพื่อฝันแบบนักเขียนฝรั่งเศษทั่วไป คงจะเห็นได้จากงานชื่อ “เสียงแห่งความเงิบ” ซึ่งเป็นหนังสือชื่อดังที่เขาเขียนขึ้นมาก่อนหน้านี้ เมื่อครั้งที่ฌ็อง-ปอล ซาทร์ และอัลแบร์ กามู ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดี เขาทั้งสองได้เสนอชื่อมัลโรซ์ว่าเหมาะสมกว่า ใครจะทราบได้ว่าอีกไม่กี่ปีข้างหน้า เขาก็อาจจะได้รางวัล ซึ่งนักเขียนทั่วโลกถือว่าเป็นมงคลสูงวาลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตนี้ด้วยก็ได้

นพพร สุวรรณพานิช
หนังสือพิมพ์ “โพ้นทะเล”

แนะนำหนังสือสำหรับผู้หญิง

ส. ศิวรักษ์

(ไอเดียนส์ไตร์) ๕๕๓ หน้า ๑๕ บาท

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยบทวิจารณ์ และแนะนำหนังสือต่าง ๆ รวม ๖๗ บท โดยได้จัดแบ่งให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทของเรื่องคือ เรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เรื่องเกี่ยวกับสังคมวิทยาและการเมือง ชีวิตประวัติของคนสำคัญ งานของแต่ละบุคคล เรื่องเกี่ยวกับวรรณกรรมและนวนิยาย

เรื่องตามหมวดหมู่ทั้ง ๗ ประเภทดังกล่าวนี้ ผู้เขียนได้เสาะหาหนังสือต่างๆ มาแนะนำหลายๆ แนวด้วยกัน อ่านแล้วรู้สึกคล้ายกับนั่งฟังคนกลางเก่ากลางใหม่มาคุยนวนเรื่องให้ฟัง ถ้าจะเทียบกับหนังสือ “ชวนอ่านและวิจารณ์หนังสือต่าง ๆ” ของผู้เขียนคนเดียวกันแล้วก็คล้ายกัน วิธีการจับเรื่องมาพูดถึงก็คล้ายกัน วิธีอธิบายและวิพากษ์วิจารณ์ก็ทำนองเดียวกันไว้ ข้าพเจ้าเข้าใจว่าผู้เขียนคงเลือกเอาเรื่องที่ตนเองสนใจมาอ่าน เมื่ออ่านแล้วจะชอบหรือไม่ชอบก็เขียนวิพากษ์วิจารณ์ไว้ ฉะนั้นจึงพลาดไปในข้อที่ว่าเนื้อหาของเรื่องไม่ลงกับชื่อหนังสือ อันบ่งไว้ว่า “แนะนำหนังสือสำหรับผู้หญิง” คุ ๆ ไปควรจะให้ชื่ออย่างอื่น เช่น “หนังสือที่ข้าพเจ้าอ่านแล้ว” หรือ “ชวนอ่านและวิจารณ์หนังสือ

ต่าง ๆ เล่ม ๒” เห็นจะดีกว่า เพราะตุเจตนา คล้ายจะแนะนำหนังสือที่ตีพิมพ์ออกจำหน่ายเป็น กระจาว ๆ เลือกลงระดับตีพิมพ์น้อยมาพูดถึง มากกว่าจะเป็นการแนะนำโดยแบ่งประเภทผู้อ่านและ คำนำถึงความสนใจของ “ผู้หญิง” ที่จะดีที่ว่า เพราะรวมเอาเรื่องทีลงพิมพ์ในนิตยสารสำหรับ ผู้หญิงมาจึงให้ชื่อเช่นนั้น ก็ดูไม่สมเหตุผลนัก เรื่องส่วนใหญ่เป็นเรื่องหนัก ๆ ที่ผู้หญิงมักไม่ สนใจ เช่นเรื่อง การเมือง ความสัมพันธ์ ระว่างประเทศ, ประวัติโบราณสถาน, ไทย กับสงครามโลก, ปรัชญาฝ่ายโยคะ หนังสือ ของสมาคมบาลีปกรณ์, งานของยอร์ช เซเดส์ พงศาวดารพม่า งานของ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช (กฎหมายสมัยอยุธยา, ประชุมปาฐกถา และคำ อภิปราย, รายงานการเจรจาระงับสงครามกับ บริเตนใหญ่, ปาฐกถาเรื่องกรุงแตก, ประชุม สำนวน, ชุมชนมวรรดคีตทางการเมือง) งาน ของพระยาศรภักย์, หนังสือที่ฝรั่งต่าง ๆ เขียน เรื่องเมืองไทย, รวมทั้งชีวประวัติของคนบางคน ที่อยู่ไกลจากความคำนึงของผู้หญิงไทย ๆ เรา เช่นชีวคิของนายวูล์ฟ, นายคลีต, นายวอร์ และนายอื่น ๆ ที่ชอบพบกับผู้เขียน ฯลฯ เหล่า นี้ดูจะเป็นเรื่อง ไกลตัว ไกลความสนใจ ไกลต่อ ประโยชน์ที่จะพึงมีต่อชีวิตประจำวันของผู้หญิง ไทยเรา จะมีผู้สนใจอยู่บ้างก็แต่เฉพาะ วงเฉพาะ รายเท่านั้น เช่นผู้ที่ศึกษาวิชาเฉพาะลงไปทาง

ปรัชญา กฎหมาย และการเมือง เป็นต้น ทำให้ ผู้หญิงทั่วไป ๆ ของไทยเราไม่

เรื่องที่เขาลงมาเช่น เช่น งานของเสฐียร โภเศษ, ตากอร์, พุทธศาสนิกชน, สมเด็จพระม พระยานริศฯ ชีวประวัติของเบอทรัน รัสเซล และ มหาตมะคานธี, เรื่องเกี่ยวกับ ร. ๔ และ ร. ๕ ประวัติศาสตร์ต่าง ๆ โบราณคดีบางเรื่อง กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์ และหนังสือ ราววัลโนเบล นั้นพอจะเป็นที่อ่านกันในหมู่ผู้ หญิงบางคนที่มีการศึกษาสูง และมีสติปัญญาอยู่ ในขั้นสูงสักหน่อย ผู้หญิงทั่ว ๆ ไปก็ทำอ่านไม่ เรื่องที่พอจะให้ผู้หญิงส่วนมากของเราอ่านได้อย่าง ไม่เปิดปากทาวนั้นก็เห็น จะมีอยู่เพียงไม่กี่เรื่อง อย่ว่าอะไรเลย แม้แต่ศรัทธาของผู้เขียนเอง ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อในภูมิปัญญาของเธอ จะพอใจอ่าน ประเภทแรกทีกล่าวถึงนั้นหรือเปล่าก็ยังสงสัยอยู่

พูดอย่างนี้ดูเถิน ๆ คล้ายข้าพเจ้าจะถูก ผู้หญิงไทย ถ้าจะถือว่าถูกข้าพเจ้าก็ถูกตัวเอง ด้วย เพราะข้าพเจ้าเองก็ต้องยอมรับว่าถ้าใครมา วางหนังสือ “ปรัชญาฝ่ายโยคะ” หรือ “การ เลิกสภาพสิทธินอกอาณาเขต” หรือ “กฎหมาย สมัยอยุธยา” ไว้ข้าพเจ้าก็คงไม่หยิบอ่านแน่ ๆ ถ้าไม่ใช่เพราะไม่มีอะไรจะทำจริง ๆ

ที่พูดนี้ ใช่ว่าจะเอาตัวของตัวเองเป็นเครื่อง วัดก็หามิได้ แต่เรารู้ ๆ กันอยู่แล้วว่าหญิงไทย เราส่วนมากอยู่ในระดับไหน จะมีประโยชน์อัน

โคที่ ส. ศิวรักษ์ จะมาแนะนำหนังสือชนิดสูงสุด
เชื่อมให้แก่ผู้เชื่อมไม่ถึง หรือแนะนำหนังสือที่
ไกลตัวก่อนจะแนะนำหนังสือที่ให้ประโยชน์ ไกลตัว
มากกว่าเช่นนี้ เจตนาของผู้เขียนนั้นข้าพเจ้า
เข้าใจว่าอาจต้องการดึงผู้อ่าน (ผู้หญิง) ของเรา
ให้มีความคิดความอ่าน มีรสนิยมสูงขึ้นตาม
อุดมคติของผู้เขียน หรือไม่เช่นนั้นผู้เขียนอาจจะ
ลืมไปจริง ๆ ว่ากำลังเขียนให้ผู้หญิงอ่าน เจตนา
นั้นเป็นเจตนาที่ดี แต่ต้องไม่ลืมว่าระดับสติ
ปัญญา ความคิดความอ่าน และแม้แต่เวลาว่าง
ของผู้หญิงไทยเรา *ส่วนมาก* นั้นเป็นอย่างไร
การจะดึงให้สูงขึ้นนั้นเป็นของดี แต่ต้องค่อยทำ
ไปตามลำดับขั้น เปรียบเหมือนประคองคนให้
ขึ้นบันได ก็ต้องให้เขาขึ้นไปทีละขั้น ทีละขั้น
อยู่ ๆ ก็จะทำให้กระโดดพลัดจากชั้นล่างขึ้นไป
ชั้นบนสุด นั้นมีน้อยคนนักที่จะทำได้ ส่วนมาก
คงตกลงมาเสียก่อน หรือมีฉะนั้นผู้ประคองก็อาจ
ต้องผิดหวัง ถึงกับสายหน้าบ่นกับใครต่อใครว่า
พวกผู้หญิงนี้ช่างตัวมดเต็มเสียจริง

ในฐานะที่ ส. ศิวรักษ์ เป็นนักอ่านหนังสือ
อย่างชนิดหาตัวจับได้ยาก และมีได้มีชีวิตอยู่
เฉพาะในสังคมของปัญญาชนเท่านั้น คนเดิน
ดินกินข้าวแกง ส. ศิวรักษ์ ก็ต้องเคยเห็นเคยรู้
จักมาไม่น้อย ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เขา
คงจะเอื้อเฟื้อช่วยประคองผู้หญิงส่วนใหญ่ของไทย
เราให้ได้ก้าวขึ้นบันไดไปที่ละขั้น ๆ โดยการ

แนะนำหนังสือที่ง่ายและให้ประโยชน์แก่ชีวิต
ประจำวันไปก่อน เลือกเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวคน
ธรรมดาสามัญหน่อย แต่ขอให้เป็นเรื่องที่ตีงาม
ช่วยปรุงแต่งสติปัญญาอารมณ์ความรู้สึก และ
จิตใจของผู้หญิงไทยเราให้ละเอียดละไม ให้สูง
กว่าการหมกมุ่นอยู่กับนวนิยายตลาด ๆ และละคร
วิทยุชนิดที่ไม่มีแก่นสารให้ ได้เสียก่อน แล้วจึง
ค่อยบ่อนอาหารทางปัญญาคำอื่น ๆ ต่อไป ถ้าจะ
ถามว่าถ้าเช่นนั้นควรเสนอเรื่องอะไรบ้างเล่า
ข้าพเจ้าก็ขอแนะนำโดยสติปัญญาน้อยนิดของ
ข้าพเจ้าว่า นวนิยายดี ๆ ประเภทที่ให้แก่นสาร
สาระแก่ความนึกความคิดอ่านของผู้หญิงก็พอมีอยู่
มากเป็นต้นว่า เยนแอร် และกระท่อมของลุง
ทอม ชีวิตประวัติของสตรีที่น่าสนใจศึกษาและน่า
เป็นแบบอย่างก็มีอยู่ เรื่องจิตวิทยาที่เป็นประ
โยชน์แก่ผู้หญิงก็มีอยู่หลายด้านเช่น จิตวิทยา
เรื่องเด็ก, การครองเรือน, แม้แต่จิตวิทยาทาง
เพศก็น่าศึกษาอยู่ ความรู้รอบตัวด้านต่าง ๆ ที่
ไม่จำเป็นต้องไกลตัวเกินไปนัก, บทกวีที่ให้
ความละมุนละม่อมแก่จิตใจ และความคิดฝันที่ดี
งาม, หลักศาสนาที่อ่านไม่ยาก, แม้แต่นิตยสาร
ที่ดี ๆ สักสองหรือสามฉบับ เหล่านี้ให้เป็น
บันไดขั้นต้น ๆ เสียก่อน แล้วจึงค่อย ๆ จูงไป
สู่เรื่องที่ยากขึ้น, สูงขึ้น, และไกลตัวออกไป

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีผิดพลาดเป็นข้อใหญ่
ใจความอยู่ตรงนี้ แต่ก็นับได้ว่าผู้เขียนได้แนะนำ

หนังสือให้แก่ผู้อ่านหลายต่อหลายด้านด้วยกัน ได้คัดเลือกเอามาทั้งภาษาไทยและต่างภาษา แต่ละเล่มมีประโยชน์มากน้อยต่างกันไปตามฐานะารูปของผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนก็ได้ย่อเรื่องมาแล้วให้ฟังด้วยสำนวนโวหารที่อ่านง่ายตรงไปตรงมาตีอีกทั้งได้ผนวกภูมิหลัง หรือความเป็นมาของเรื่องนั้น ๆ ไว้ด้วยเป็นข้อประกอบในการอ่านซึ่งนับว่าได้ประโยชน์ดี และข้อที่ดูเป็นเรื่องเล็กน้อยแต่ความจริงก็มีประโยชน์เช่นนั้นได้แก่การบอกเล่าแกมไว้ด้วยว่า หนังสือเล่มนั้น ๆ พิมพ์ที่ไหน มีจำหน่ายที่ไหน คุณภาพของการพิมพ์ การจัดรูปเล่มเป็นอย่างไร แม้จะไม่บอกไว้ทุกเล่มแต่ก็บอกเป็นส่วนมาก

สำหรับวิธีการเขียนนั้น บางครั้งผู้เขียนก็ใช้เพียงวิธีแนะนำให้ผู้อ่านรู้จักหนังสือเล่มนั้นๆ เท่านั้น แต่บางครั้งก็ได้แทรกความคิดเห็นที่ตนมีต่อหนังสือนั้น ๆ ลงไปด้วย ซึ่งก็น่าจะให้ประโยชน์ดีถ้าหากว่าผู้เขียนไม่ได้ตัดสินหนังสือนั้นๆ ด้วยอคติหรือเอาตนเองเป็นเครื่องวัดมากเกินไป เช่นข้อความที่ว่า “...พวกที่มีทฤษฎีในเรื่องตัวกูของกู บางทีจะทนบทความชนิดนี้ไม่ได้ ก็ได้แต่เดินแรงเดินกา หมั่นไส้ไปจนกระทั่งพระสงฆ์องค์เจ้า.....” (ในเรื่องพระพุทธรูปวิสุทธิ สอนปริศนาธรรม หน้า ๓๔) ดูคล้ายกับว่าผู้เขียนประสงค์จะให้ผู้อ่านทุกคนต้องยอมเห็นด้วยกับสิ่งที่ท่านพุทธรูปสอน ไคว่ไม่ยอมรับก็เหมาเอาว่าเขาเป็นพวกยึดมั่นติดอยู่กับตัวกูของกู ซึ่ง

เป็นการสรุปความที่ไม่ยุติธรรมนัก ยิ่งกว่านั้นยังมีบางตอนที่ผู้เขียนฉวยโอกาสเอาน้ำกระดาดช เป็นอาวุธ “กระทบ” ผู้ที่ตนไม่พอใจอย่างไม่เข้า (กับ) เรื่องอีกด้วย และบางที่ผู้เขียนก็ตัดสินใจอะไรผิด ๆ อย่างตอนที่ว่าด้วยนิตยสารของสมาคมสถาปนิกสยาม- คึกคักขึ้นเพราะธิดาท่านนายกรัฐมนตรีเรียนจบสถาปัตย์ (หน้า๓๔๑) เป็นต้น ซึ่งฟังดูไม่เข้าเรื่องเลย

ข้อเสียอีกอย่างหนึ่งคือ เรื่องคำผิด ทั้ง ๆ ที่ผู้เขียนเองก็ได้ตำหนิหนังสืออื่น ๆ ถึงความผิดข้อนี้อยู่หยก ๆ (เช่นในหน้า ๔๐๔-๔๐๕) และทั้งที่ถือว่าผู้เขียนเองโชคดีที่หนังสือทุกเล่มของผู้เขียนนั้นสำนักพิมพ์ยอมใช้กระดาษดี และให้ผู้เขียนได้ควบคุมการตีพิมพ์เองด้วย ก็ยังปรากฏว่า “แนะนำหนังสือสำหรับผู้หญิง” เล่มนี้ยังมีคำผิดอยู่อีกประมาณ ๓๐ แห่ง แถมยังไม่มีใบแก้คำผิดเสียด้วย

คุณภาพทางรูปเล่มนับว่าดี กระดาษดีตัวพิมพ์ชัดเจน ภาพประกอบก็งดงามกระจุกกระจิมดี นับได้ว่าเทพศิริ สุขโสภณผู้เลือกภาพประกอบ ได้มีส่วนช่วยให้หนังสือเล่มนี้เหมาะแก่ผู้หญิงอ่านได้มากขึ้นจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ดูภาพประกอบเหล่านั้นแล้วก็ได้ข้อคิดว่า อันความนึกความคิดของมนุษย์นั้นช่างเป็น พร ประเสริฐ มนุษย์ยังคิดก็ยิ่งลึกยิ่งกว้างขึ้นทุกทีไม่มีที่สิ้นสุด

กิติมา อมรทัต
โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย

Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai

by Vichin Panupong (The Siam Society)
pp. 269, Baht 100

การอ่านออก—เขียนได้เป็นบันไดขั้นต้นของการศึกษาวิชาใด ๆ ทั้งหมด ภาษาต่าง ๆ ก็ศึกษาเช่นเดียวกัน แต่ถ้าจะให้รู้ภาษานั้นลึกซึ้งออกไปก็จำต้องหาวิธีฝึกฝนเป็นอย่างอื่นเพิ่มเติมออกไปอีกโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้อ่านคำศัพท์มากขึ้น รู้หลักภาษาดีขึ้น กว้างขวางขึ้น ทั้งสำนวนและสำเนียงของภาษานั้น ๆ โดยละเอียด

ในหนังสือชื่อ *Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai* ของคุณวิจิตร ภาณุพงศ์ จะเน้นหนักไปในทางสำนวนและสำเนียงของภาษาไทยโดยละเอียด ชนิดที่เรียกว่าสำนวนและสำเนียงชาวกรุง ขณะที่ท่านอ่านหนังสือเล่มนี้ ท่านจะรู้สึกคล้ายกับว่าท่านกำลังสนทนากับครอบครัวหนึ่งอย่างสนิทสนมระหว่างที่ท่านหยุดพักการสนทนาสักครู่หนึ่งก็จะอธิบายลักษณะรูปประโยคต่าง ๆ

เครื่องหมายการออกเสียงก็ใช้แบบสากลผสมกับเครื่องหมายล้นเสียงแบบพิสดาร (I. P. A.-International Phonetic Association symbols with Precise Accents) ทำนองเดียวกับท่าน Prof. Sir William Alexander Craigie แห่ง Oxford เคยใช้ในการอธิบายภาษาอังกฤษของท่านใน O.E.D. และในที่อื่น ๆ อีก ซึ่งทำให้อ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ในบางครั้งหรือหลายครั้ง ท่านจะได้พบคำคำบางคำ ผิดกับภาษาเขียน เช่น เขียนว่า *บันได* พูดว่า *กระได* ของฉัน ว่า ของซิม ใช้ไหม ว่า ใช่ไหม บ้างว่า บ้าง อย่างนั้น หรือ ว่า ยังงั้นเถอะ ดังนั้น เป็นต้น นี่ก็เป็นทำนองเดียวกับท่านเรียนภาษาอังกฤษ ก็จะพบว่า Worcester อ่านว่า วูสเตอร์ Boatswain ว่า โบซัน bury ว่า เบรี่ busy ว่า บิชซี sew ว่า ไช ฯลฯ

ที่สะดุดใจข้าพเจ้าก็คือบางครั้งภาษาไทยมีการเรียงด้อยคำได้ทำนองเดียวกับภาษาละตินคือกำหนดลักษณะคำลงไป แล้วย้ายที่อยู่ได้โดยไม่เสียใจความหรือทำให้ความหมายผิดไปเช่นหน้า ๑๐๔-๑๐๕ เรื่อง Locational Phrases “ในนี้มืออะไร” ก็เป็น “มืออะไรในนี้” เป็นต้น

หนังสือเล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางภาษาของไทย ซึ่งจะช่วยให้ชาวต่างประเทศเข้าใจเราดีขึ้นเมื่อได้ศึกษาโดยตลอด ซึ่งก็เป็นความปรารถนาของข้าพเจ้าด้วยเช่นกัน กับทั้งหนังสือเล่มนี้ยังเป็นประโยชน์แก่ผู้ประสงค์จะศึกษาภาษาอังกฤษด้วยเสมือนหนึ่งกระสุนนัดเดียวยิงนกได้ถึง ๒ ตัว ในเวลาเดียวกัน เพราะผู้เขียนมีความรู้แตกฉานในภาษาทั้งสองนี้ ซึ่งมักจะหายากในบุคคลคนเดียว

ชนิด พุ่มสุโข
ที่. คัมภลิว. เอ.

Visakha Puja B.E. 2513
(*Buddhist Association of Thailand*)
Bangkok, Baht. 20

Once again the Buddhist Association has performed an invaluable service to the academic community in providing the readers of *Visakha Puja*, B.E. 2513 with a wide range of articles in the field of Buddhist studies.

Both this *Visakha Puja* publication, as well as previous ones, have made available to the English speaking academic community Buddhist texts and philosophical writings that have unfortunately in the past been restricted to use by Thai readers.

Buddhist monk scholars such as Phra Maha Sathirapong Punnavanno, Bhikkhu Khantipalo and Thupten Kalsang are well known in Siam for their valuable translation work from Pali, Tibetan, Sanskrit and Siamese into English. The translations are of a consistently high quality.

The present *Visakha Puja* issue strikes an appropriate, as well as educationally informative, balance between the philosophical teachings of Buddhism and the application of these teachings in the daily lives of both the Sangha and lay communities.

In the category of philosophical writings the Pali verses and "Method of Following Buddhism", written by H.M. King Mongkut, are of special interest to Buddhist scholars. The two discourses translated by Bhikkhu Khantipalo and Bhikkhu Thupten Kalsang and Bhikkhu Pasadiko provide us with much intellectual food for thought.

In terms of applied Buddhism, Bhikkhu Buddhadasa's article, "Exchanging Dhamma While Fighting," is stimulating and provocative. It requires both a good grounding in Buddhist philosophy, as well as a broad knowledge of other philosophical schools to fully appreciate its significance.

The duties and responsibilities of the Sangha toward society is the subject of serious discussion by several writers, and interesting and provocative questions are raised as to the extent the Sangha should involve itself in social and community service activities. The articles by Jane Bunnag, Donald Swearer, Phra Maha Sathien and Mr. Jacobson all touch on various aspects of this challenging issue.

Visakha Puja, B.E. 2513 should be read by all Buddhist scholars interested in gaining a better insight into both philosophical teachings of Buddhism as well as the application of these teachings in daily life.

Burana Warasan

Solidarity, April 1970

Philippine, Baht. 30

Solidarity and its editorial Staff, in this instance, Khun Sulak Sivaraksa, is to be complimented for its continuing efforts to forge intellectual ties among countries of the Southeast Asian region.

This issue of *Solidarity* focuses on Siam. Despite the provocative, stimulating and often informative articles, one wishes there had been a wider selection with more emphasis on specific aspects of Siam's history, culture and present day social

conditions. One of more detailed and specific articles is that of Dr. Lawrence Stifel: *Problems and Prospects for the Economy of Siam*. This essay gives an objective and balanced picture of challenges faced by the economy of Siam. Kamsing Srinawk's article on northeastern Thai villages raises issues that certainly have parallels in other countries of the region, and it would be of interest to see comparative studies on this general subject. The essays by Sulak Sivaraksa in Preecha Araya represent the articulate struggle that is being waged in Thailand by young intellectual elements to find their national identity, and, through this search, to reach a better understanding of themselves. In a period of psychological and political uncertainty, the

task of seeking one's national identity and achieving a concomitant sense of pride and psychological security is of vital necessity to the progressive development of Siamese society in a socially stable context.

Other articles in this issue should whet one's intellectual appetite to learn more about Siamese culture. In this connection, Donald Swearer's essay dealing with new directions emerging in modern day Buddhism is of particular interest.

I would commend this issue of *Solidarity* to those who wish to start the lengthy learning process necessary to understanding Siam at this crucial period in its history.

Burana Warasan

รวมเล่ม สมเด็จพระนางเจ้า
เสด็จขึ้นครองราชย์ ๑๐ ปี

วันและสถานที่
เปี่ยมล้น
อยู่เสมอ

สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

จัดพิมพ์

ประวัติศาสตร์อีสาน

(เล่ม ๑)

โดย

เต็ม วิพาคย์พจนกิจ

หนังสือเล่มนี้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขง ทั้งในส่วนที่เป็นประวัติศาสตร์
ตำนานการเกิดของหัวเมืองภาคอีสาน ลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ แหล่งข่อยทางพงศาวดาร ฯลฯ
เมื่อ ๑๐ ปีก่อนมีบางส่วนของคดีพิมพ์ในชื่อ สองฝั่งโขง บัดนี้สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์ฯ
ได้จัดพิมพ์ขึ้นใหม่ โดยจัดแบ่งเนื้อหาสาระตามลำดับความสำคัญของเรื่อง แบ่งเป็น ๒ เล่ม
เล่มแรกออกวางจำหน่ายแล้ว ราคาจำหน่าย ๓๐ บาท ผู้สนใจโปรดสั่งจองได้ที่ บรรณาธิการ

ประวัติศาสตร์อีสาน เล่ม ๒ กำหนดออกภายในเดือนธันวาคม สกน

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

ฉบับนิสิตนักศึกษา

เล่มเดือนมกราคม และเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกภาค
การศึกษายังต้องการความคิดเห็นใหม่ๆ ในเชิงต่างๆ
ของคนรุ่นใหม่ จากสถาบันทั้งส่วนกลางและส่วน
ภูมิภาคอีกมาก ชาวนิสิตนักศึกษาทั้งในและนอก
ประเทศ ชาวบริการ เช่นการสัมภาษณ์ การอภิปราย หรือ

ทัศนศึกษา ถ้ามีประโยชน์ที่จะเผยแพร่ให้ได้รับรู้ในวง
กว้างออกไป คณะบรรณากรแต่ละฉบับ ยินดีพิจารณา
ก่อนหลังตามลำดับความสำคัญ ส่วนข้อเขียนที่ต้องการ
ส่งให้พิจารณาในฉบับธรรมดา ส่งถึงบรรณาธิการได้
ล่วงหน้าก่อนกำหนดที่หนังสือจะออกหนึ่งเดือน ต้น
ฉบับใดที่ต้องการขอคืน โปรดสอดซองคิดแถมมี
จำหน่ายที่อยู่ของตนเองมาพร้อมด้วย

สมาชิกท่านใดที่ประสงค์จะติดต่อทางจดหมายกับนักเขียน หรือตัวแทนของเราคนใด จะ
มีจดหมายผ่านมาทางบรรณาธิการย่อมทำได้ โดยบอกชื่อให้ชัดเจนว่าจะให้ส่งต่อไปยังผู้ใด เรา
ยินดีจะบริการให้ท่านเสมอ

ส่วนสมาชิกที่ย้ายที่อยู่ หรือยังไม่ได้รับหนังสือภายใน ๗ วัน หลังจากหนังสือออกวางจำ
หน่าย โปรดกรุณาแจ้งให้บรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายการจำหน่ายทราบโดยด่วน

บรรณาธิการ

ไม่มีข้อแก้ตัวอีกเช่นเคยที่ว่าทำไม สังคม
ศาสตร์ปริทัศน์ฉบับนี้จึงออกล่าช้าไปร่วมเดือน
วิธีที่เราบอกกับตัวเองว่าจะแก้ตัวได้ก็คือต้อง
เร่งทำฉบับอื่นในลำดับต่อไป ไม่ฉบับใด
ก็ฉบับหนึ่ง ให้ออกมาก่อนล่วงหน้าให้ได้สัก
เดือนหนึ่งเหมือนกัน เราเองก็อยากดูว่าจะ
ทำได้แค่ไหน เพราะถ้าฟังการทำหนังสือที่
ต้องทำไปเสียเองทุกอย่างนั้น ไม่ใช่เรื่องที่
น่าสนุกเท่าไรนักหรอก แต่เราก็คุ้นเคยกับ
มันมาตั้งแต่สมัยบรรณาธิการคนก่อนแล้ว ถึง
บ้างจบบางอย่างที่จะช่วยให้ออกหนังสือได้เร็ว
ขึ้นจะขาดหายไป แต่เราก็ยังเป็นอิสระที่จะ
คิดและทำตามสมควร บ้านเมืองและบุคคล
ในคณะรัฐบาลก็ยิ่งใจกว้าง หนังสือพิมพ์ราย
วันและนิตยสารบางฉบับก็จับตามองดูเราอยู่
เสมอในเรื่องความก้าวหน้าทางความคิดเห็น
ทั้งนี้ มิต้องพูดถึงนิสิตนักศึกษาและผู้อ่านของ
เราที่คอยเสนอสนองความคิดเห็นใหม่ๆ และ
ความกล้าหาญมาให้เสมอ เราจะพิจารณาทุก
สิ่งด้วยความที่เป็นเสรีให้มากที่สุดและเป็ดวง
ในการเขียนและการอ่านให้กว้างออกไปเท่าที่
จะทำได้ ในยุคสมัยที่เรากำลังเผชิญอยู่ทุกวัน

นี้ เราขาดคนที่คิดอะไรอย่างกลางๆ และกล้า
เป็นปฏิปักษ์กับสิ่งที่เคยชินมาแต่อดีต แม้เรา
เองบางครั้งก็คิดว่าออกรุนแรงเกินไป แต่บาง
ครั้งก็คิดว่า ยังทำไม่เต็มที่ แต่ที่แน่นอนที่สุดก็
คือเราจะเดินไปพร้อมกับการมีกระจกที่ใสที่สุด
ซึ่งทำผู้อ่านจะต้องช่วยกันหมั่นเช็ดกระจกที่
เราถืออยู่นี้ให้มองเห็นหน้าตัวเรา สังคมของ
เรา และประเทศของเราให้เห็นชัดมากขึ้นเท่า
ที่เราจะช่วยกันทำได้ เราเชื่อว่าเสรีภาพ
และความยุติธรรมจะมีได้ก็โดยการควบคุมจาก
รัฐบาลที่อำนาจจากศูนย์กลางมีความจริงใจ
และรับผิดชอบต่อ “มวลชน” แต่เราก็เชื่อ
อีกว่า ความก้าวหน้าของมนุษยชาติจะมีได้ก็
โดยการปล่อยให้การริเริ่มส่วนบุคคลมีขอบเขต
กว้างขวางมากที่สุด เท่าที่จะยังสอดคล้องกับ
ความเป็นระเบียบของสังคมอยู่ ชีวิตที่ดีขึ้น
คือชีวิตที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และบางครั้ง
คนในสังคมนั้นๆ ก็ต้องพร้อมที่จะเปลี่ยน
แปลงเสียเองให้ดีขึ้นด้วย เราคิดว่าหนทาง
ข้างหน้านั้นยังเต็มไปด้วยภยากติและความไม่
ไว้วางใจ ความเป็นเสรีที่แท้จริงนั้นยังไม่มี
โอกาสที่จะเกิดขึ้นได้ การที่คนในสังคมจะให้

น้ำหนักแก่จุดหมายปลายทางและหนทางที่จะ
ไปสู่จุดหมายปลายทาง ให้พอดีกันนั้น เป็น
เรื่องสำคัญและยากเย็นยิ่งนัก ไม่ว่าจะความ
สำคัญของหนทางนั้นจะเป็นไประหว่างประเทศ
ที่พัฒนาเต็มที่แล้วหรือประเทศที่กำลังพัฒนา
ระหว่างอารยชนกับคนป่า ระหว่างผู้ใหญ่และ
คนหนุ่มสาว ระหว่างคนและสัตว์ ฯลฯ เหล่า
นี้ล้วนเนื่องมาจากความแตกต่างในการให้ความสำคัญ
สำคัญแก่จุดหมายปลายทางดังกล่าวทั้งสิ้น การ
คิดการล่วงหน้าของบุคคล สังคม หรือ
ประเทศ ซึ่งรวมถึง การทำสิ่งที่ไม่น่าปรารถนา
ในขณะนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอันน่าปรารถนา
ในอนาคต ย่อมเป็นเครื่องหมายอันสำคัญยิ่ง
อย่างหนึ่งของความเติบโตทางปัญญา เบอทรัน
รัสเซล เองเป็นคนพูดไว้เช่นนั้น ซึ่งเราก็เห็น
ด้วย

ความคิดที่จะทำฉบับคนหนุ่มนี้ ก็เนื่องมา
จากเห็นว่า บ้านเมืองเรา ดูๆ ไปก็เห็นจะมี
แต่เด็กกับคนแก่ ทั้งนี้ถือเอาจากการดูความ
ในแง่ของการแสดงออก เราพบระบบสังคม
ที่ใหญ่โต เช่นระบบราชการ ระบบธุรกิจการ
ค้าที่สามารถดูกลืนเอาคนชนิดใหม่เข้าไปเป็น
ส่วนหนึ่งของมันได้สำเร็จ นอกจากนั้นเรายัง
ต้องเผชิญกับมรสุมของการโฆษณาชวนเชื่อใน
โลกของสงครามเย็นอีกด้วย จนกระทั่งไม่รู้
แน่ว่าอะไรเป็นจริงอะไรเป็นเท็จ สื่อมวลชน
ต่างๆ ของเราในปัจจุบันหมดความหมายลงไป

ทุกวัน ผู้คนเป็นเบือใบและยุคสมัยก็ได้กลายเป็น
เป็นยุคสมัยแห่งความอับเฉาทางปัญญาของ
สังคมไทย เราเชื่อเช่นนั้นเมื่อเราเห็นว่าประ
เทศนั้นแต่เด็กกับคนแก่ ดังที่ผู้เขียนหลายคน
ก็กล่าวไว้ในเล่มนี้หลายแห่งแล้ว เหตุนี้ทำให้
เราไม่อาจจะเอาอายุมาเป็นเกณฑ์แบ่งแยก
ความเป็นคนหนุ่มสาวได้ เราไม่คิดว่าคนรุ่น
ใหม่จะต้องวิเศษมากไปกว่าคนรุ่นเก่า แต่เรา
ก็เชื่อในคนรุ่นใหม่มากกว่า เพราะเขาย่อมจะ
ต้องร่วมกับเราได้ในทางความคิดเห็น วัฒนธรรม
วัฒนธรรม ศีลธรรม และความเชื่ออย่างใด
อย่างหนึ่งไม่มากก็น้อย แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า
ความที่เราจะเชื่อถือคนแก่ไม่ได้ เพราะเรา
เองก็ยังสงสัยอยู่เหมือนกันว่า สงครามที่เรา
จะทำกันต่อไปดูจะเป็นสงครามของคนหนุ่ม
ด้วยกันเองมากกว่า เราเชื่อว่ายังมีช่องว่าง
ระหว่างคนหนุ่มมากพอๆ กับคนแก่ และคน
หนุ่มเหล่านี้ทำให้เราไม่สามารถจะพูดได้อย่าง
เต็มปากว่า “เราไม่ไว้ใจคนที่มายุมากกว่า
กว่า ๓๐ ปี” ผู้เขียนของเราในเล่มนี้ก็มีหลาย
คนที่มายุเลย ๓๐ ปีขึ้นไปแล้ว อย่างไรก็ตาม
แนวโน้มของคนหนุ่มสาวของเรากำลังคิดอยู่ที่
จะต้องเด่นออกมาเป็นลักษณะของตัวเองไม่
ในทางใดก็ตามหนึ่งด้วย เพราะคนหนุ่มสาว
เท่านั้น ที่เป็นผู้ที่คิดถึงและแสวงหาซึ่งสัญญา
ลักษณะใหม่ๆ มาเป็นแนวทางใหม่ที่จะคลี่คลาย
เพื่อหาทางออกไปสู่ออนาคต

เราโฆษณาไว้ในที่หลายแห่งว่าจะมีเรื่อง "จดหมายถึงคนหนุ่ม" ในฉบับนี้ ซึ่งเราตั้งใจไว้ตั้งแต่เริ่มคิดทำฉบับคนหนุ่มแล้ว แต่ผู้เขียนของเราไม่อาจส่งเรื่องมาให้ได้ทัน เราจึงได้แต่หวังว่าจะมีเรื่องของเขาในเรื่องดังกล่าวหรือเรื่องอื่นในฉบับต่อไป ส่วนเรื่อง "ลำดับเหตุการณ์สงครามเวียดนามนั้น พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๑๒" ที่ไม่มันนั้นก็เพราะเห็นว่าเรื่องเวียดนามอยู่ในเล่มนี้แล้วเรื่องหนึ่ง จึงได้นำไปพิมพ์เป็น "จุดสารพิเศษ" ของสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ซึ่งจะแจกฟรีให้เฉพาะแก่สมาชิกพร้อมกับฉบับธรรมดาฉบับหน้า

ส่วนสังคมศาสตร์ปริทัศน์ "ฉบับชาวนาไทย" นั้น มีสมาชิกหลายคนต่อว่ามาว่าทำไมจึงไม่ได้รับ เนื่องจาก "ฉบับชาวนาไทย" นี้ จัดพิมพ์ขึ้นเป็นวาระพิเศษ เพื่อจัดหารายได้ให้แก่โครงการอบรมลูกหลานชาวนาของมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ซึ่งศาสตราจารย์ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นประธานของ

มูลนิธิ เราจึงมิได้ส่งให้แก่สมาชิกเฉพาะเล่มนี้ แต่เพื่อให้สิทธิพิเศษ สมาชิกที่มีสิทธิที่จะขอฉบับชาวนาไทยจากบรรณาธิการได้ครั้งราคา (๕ บาท) ทั้งนี้สมาชิกท่านใดจะส่งเงินมากกว่าราคาที่จำหน่ายก็จะเป็นกุศลยิ่งแก่ชาวนาของเราที่ถูกเขาเอารัดเอาเปรียบตลอดมา "ฉบับชาวนาไทย" นี้ ท่านจะอ่านวิจารณ์ได้จากปริทัศน์ ฉบับนี้ด้วย สำหรับใบแทรกในฉบับก่อนที่ท่านมีมาถึงเรา ก็มีหลายความเห็นที่คณะบรรณาธิการได้รับพิจารณาไว้แล้ว บรรณาธิการขอขอบคุณแก่ทุกท่านที่มีใจเสียทั้งเวลาและค่าแสตมป์ตอบส่งมากมาย โดยที่เราก็มีได้มีสิ่งตอบแทนแต่อย่างใด นอกจากมีความหวังว่าจะทำหน้าที่ให้หน้าอ่านชนเท่านั้น

ทำไมท่านไม่เขียนจดหมายมาคุยกับเราบ้างเล่า แนะนำติชมหรือวิพากษ์วิจารณ์อย่างใดก็ได้ เรากำลังคอยและอยากได้อ่านจดหมายของท่านยิ่งนัก ๑

พระศรีวิสุทธิโมลี

ปัจจุบันปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่ที่ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุ เกษวิจารย์หนังสือ และเขียนบทความให้ ปรีทัศน์ มาก่อน

อาทร สุนทรกุล

สำเร็จการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์และการเมือง จากประเทศอังกฤษ ร่วมเป็นกรรมการคนหนึ่งของ “กลุ่มศึกษาภาวะเมืองไทย” ในประเทศไทย ปัจจุบันประจำแผนกความคิด ธนาคารเชสแมนฮัตตัน

วรุทธิ์ ชัยนาม

กอง ส.ป.อ. กระทรวงต่างประเทศ นักเขียนบทความวิจารณ์การเมืองและเศรษฐกิจ ปัจจุบันประจำคณะบรรณาธิการ นิตยสาร “จตุรัส”

นรนิติ เศรษฐบุตร

รัฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และศึกษาต่อทางไซเวียตวิทยาที่สวีเดน มีงานเขียนปรากฏทั่วไปทั้งทางร้อยแก้วและร้อยกรอง

ชวน หลีกภัย

นิติศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตรัง พรรคประชาธิปัตย์

สถาพร มินะจิตร

ศึกษาทางเศรษฐศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยลอนดอน และร่วมเป็นกรรมการคนหนึ่งของ “กลุ่มศึกษาภาวะเมืองไทย” ของนักศึกษาไทยในประเทศอังกฤษ

สุทธิชัย ทย์น

บรรณาธิการข่าวในประเทศ แห่งหนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์ เคยมีผลงานครั้งแรกลงในสังคมศาสตร์ ปรีทัศน์ ฉบับนิสิตนักศึกษา ๘

ฉวัลย์ คัมภ์

ศิลปินอิสระ

นิทรรศการภาพเขียนครั้งล่าสุดของเขาได้แสดงร่วมกับจิตรกรไทยอีก ๕ คน ที่บริติช เถาน์ซิด เมื่อเร็วๆ นี้

สมจิต ศุภนธสวัสดิ์

รัฐศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำแผนกวางแผนงาน สำนักปลัดเทศบาล อาจารย์พิเศษคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จรัส ดิษฐาภิรักษ์

นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เคยทำหน้าที่บรรณาธิการ “สังคมศาสตร์ ปรีทัศน์” ฉบับนิสิตนักศึกษา เล่มที่ ๑๐

ฉิระ สุวรรณชล

อาจารย์ประจำแผนกรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นบรรณาธิการ “วารสารนักบริหาร” ของคณะด้วย

ไรราน อรุณรังษี

ศิลปศาสตรบัณฑิต อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พัทธ์ เฉลิมเกียรติ

ปัจจุบันศึกษาอยู่ที่ มหาวิทยาลัยคอร์เนล ส่งผลงานมาร่วมด้วยเป็นครั้งแรก

วิสา คัญทัพ

สมาชิก ปรีทัศน์จากจังหวัดนครราชสีมา ส่งผลงานมาให้พิจารณาครั้งแรก

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา

คณบดีบัณฑิตทาง “ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างชาติ” จากสหรัฐอเมริกา อาจารย์ประจำแผนกวิชาการต่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นบรรณาธิการ “วารสารสังคมศาสตร์” ของคณะด้วย

นัสนันท์ สมทวนิช

ปริญญาตรีทางรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยวัดคอก
เรย์ นิวซีแลนด์ ปริญญาโท จากมหาวิทยาลัย วิส
คอนซิน ปัจจุบันกำลังเสวนาวิทยานิพนธ์อยู่ที่มหา
วิทยาลัยชิคาโก เคยเขียนบทความการเมืองให้ปริทัศน์
เมื่อฉบับที่แล้ว

ขจรพร สุขดวงดี

คุณูปบัณฑิตทางชีวเคมี จากประเทศอังกฤษ
ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ มหา
วิทยาลัยมหิดล เคยวิจารณ์หนังสือให้กับ ปริทัศน์
มาก่อน

ไมตรี อังการณ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีและถาวรเมือง แห่ง
School of Economic and Political Science
มหาวิทยาลัยลอนดอน เคยเขียนปฏิกริยามาร่วมใน
ปริทัศน์ ฉบับปีที่ ๗ เล่ม ๔

ผู้วิจารณ์หนังสือ

ชาตวิทย์ เกษตรศิริ

กำลังศึกษาทางประวัติศาสตร์ อยู่ที่มหาวิทยาลัย
คอร์เนล มังงานเขียน งานแปล และวิจารณ์หนังสือ
ปรากฏใน ปริทัศน์ และนิตยสารต่างๆ เสมอ งาน
วิจารณ์เรื่องชาวเวียดนามในประเทศไทยของเขาส่งมา
ให้เราได้เปรียบเวลาที่มีการเจรจาเรื่องชาวเวียดนาม
อพยพระหว่างสภากาชาดไทยและผู้แทนจากเวียดนาม
เหนือ ซึ่งเป็นเรื่องที่เราควรจะได้พิจารณาให้รอบคอบ
จากหลายๆ ทิศนะด้วย

โสภณ ทองปาน

คุณูปบัณฑิตทางเศรษฐศาสตร์การเกษตร หัว
หน้านานกวิจัย ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหา
วิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นพพร ศุวรรณานันท์

กำลังศึกษาอยู่ในสหรัฐอเมริกา เป็นผู้เขียนและ
ร่วมอยู่ในคณะจัดทำหนังสือพิมพ์ "ไทน์ทေး" ของ
นักเขียนไทย ที่ลอสแอนเจลิส คาลิฟอร์เนีย

กิติมา อมรทัต

บรรณาธิการวารสาร *อาษา* ของสมาคมสถาปนิก
แห่งประเทศไทย ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำโรงเรียน
ช่างก่อสร้างอุเทนถวาย

อนิต พนมสุโข

วิศวกรรรมบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ซึ่งสนใจทางภาษาศาสตร์เป็นพิเศษด้วย

**สังคมศาสตร์
ปริทัศน์**

ฉบับหน้า

- ◎ การวิจัยทางวิชาการหรือการจรรยาบรรณ
- ◎ ขั้วทาคำตัดของงานวิจัยในประเทศไทย
โดย วารินทร์ วงศ์หาญเขาวี
- ◎ ประเมินผล ๒๒ ปี
ของความช่วยเหลือทางวิชาการ
ของสหรัฐอเมริกาต่อประเทศไทย
(พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๖๓)
โดย เกริกศักดิ์ ทองศิลป์
- ◎ จดหมายจากเบิร์กลีย์
โดย เฮอเบิร์ต ฟิลลิปส์
- ◎ วิจารณ์หนังสือเล่มใหม่ ของ คาวิก วิลสัน
- ◎ *Recommend Studies Relating
to Research on Entrepreneurs
in Thailand*
by Prof. Lauriston Sharp
- ◎ *Western Social Science and
Development:
A Research Dilemma in Thailand*
by Ronald A. Witton